

Riaona

Marooro n te Maungatabu ni Kabuta

Beretitenti Nelson e kaoia Aika Itiaki
bwa "Kariaia te Atua Bwa Boton Ara
Iango Inanon Maiura"; Katoka te
Kakaokoroaki

Bitaki ni Kairiri e Katanoataaki n te
Itingaun, Bitiobiriki n Tararua

6 Tembora aika a Boou a
Katanoataaki

Tamnei: Lo Narváez, V Region, Chile; karina: Apia, Samoa

Ibukin te aoraki ae te COVID-19, a mwaiti membwa n te Ekaretia ake aki kona n ikotaki n autinibootaki ni mwatakuakina te maungatabu. N onean mwin aei, wakinan kanakobwana iaon rerio ma terewition iaon tabo ni kanakobwana ae raka iaon 50 aba, ni karaoi bwabwaro bwa ana tauraoi nakoia taan ongora ae raka iaon 1.4 birion aomata.

Kanoan Nobembwa 2020

Waorium 23 • Nambwa 6

Te Tetere ni Moaningabongin te Kaonobong

- 6 Waaki Nako
Beretitenti Russell M. Nelson
- 8 Ti na Kataia ma Ngkai
Unimwaane David A. Bednar
- 12 Te Riki n Ai Arona
Unimwaane Scott D. Whiting
- 15 Maata aika Nooraba
Michelle D. Craig
- 18 A na Botaki Nanoia n te Nano ae ti Teuana
Unimwaane Quentin L. Cook
- 22 Uotakirakeaki nakon te Uea
Unimwaane Ronald A. Rasband
- 26 Tangiriia Am Kairiribai
Beretitenti Dallin H. Oaks

Te Tetere ni Bwakantain te Kaonobong

- 30 Kamatoakiia n te Katebai Mataniwi ni Kabuta, Itingaun n te Aono, ao Aobitia ni Kabuta
Beretitenti Henry B. Eyring
- 32 Kateimatoakiia Te Botannaomata
Unimwaane D. Todd Christofferson
- 35 Kunean te Kimwareirei inanon Kristo
Steven J. Lund
- 38 Ni Kabane Aaba, Reeti, ma Neewe
Unimwaane Gerrit W. Gong
- 42 Ma Bon Iai te Amwarake
Bitiobi W. Christopher Waddell
- 45 Ana Bwaintituaraoi te Nati ae Rianako
Unimwaane Matthew S. Holland
- 48 Ana Katei Kristo
Unimwaane William K. Jackson
- 51 Te Atua E na Karaoa te Bwai Teuana ae Kangaanga langoana
Unimwaane Dieter F. Uchtdorf

Te Tetere ibukiia Aine

- 55 Man Katiteuanaakin Ara Namakin Ti Karekeia te Mwaaka ma te Atua Sharon Eubank
- 58 Kawakina te Bitaki Becky Craven
- 60 Mwaakan te Mwakuri ni Kamaiu n Raoiakin Cristina B. Franco
- 67 Ainen Tion
Beretitenti Henry B. Eyring
- 70 Kabebetea Nanomi
Beretitenti Dallin H. Oaks
- 73 Butimwaii Taai Aika a na Roko ma Te Onimaki
Beretitenti Russell M. Nelson

Te Tetere ni Moaningabongin te Tabati

- 77 Kam na Kamarurungkingami n tai nako, ao Kam na Tataro
Beretitenti M. Russell Ballard
- 80 Raoi, Tei Matoa Lisa L. Harkness
- 82 Tanimai Nakoiu n Ami lango n Taai Nako
Unimwaane Ulisses Soares
- 86 I Kakoauia Anera
Unimwaane Carlos A. Godoy
- 88 Ti Kakarabakauakina Kristo
Unimwaane Neil L. Andersen
- 92 Kariaia te Atua Bwa Boton Ara lango Inanon Maiura
Beretitenti Russell M. Nelson

Te Tetere ni Bwakantain te Tabati

- 96 Kataaki, Kakoauaaki, ao Kanakoraoaki
Beretitenti Henry B. Eyring
- 99 Ma E na Katia Raoi Ana Mwakuri te Nanomwaaka, ao ni Kabatiai Ami Kimwareirei!
Unimwaane Jeremy R. Jaggi
- 102 Te Akoaki ae Bati iroun te Uea
Unimwaane Gary E. Stevenson
- 106 Bubuti, Ukeuke, Karebwerebwe Milton Camargo
- 109 Karaoa ae Eti, Tangira te Nanoanga, ao Nakonako ma te Nanorinano ma Atuam
Unimwaane Dale G. Renlund
- 112 Te Mwaaka ae Akea Tokina
Unimwaane Kelly R. Johnson
- 115 Tatanningaa te Uea
Unimwaane Jeffrey R. Holland
- 118 Imwiin te Bitaki ae Boou
Beretitenti Russell M. Nelson
- 64 Mataniwi ni Kabuta ao Aobitia ni Kabuta n Ana Ekaretia lesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira
- 120 Rongorongan te Ekaretia
- 127 *Nakomai, Iriirai*—Kamatebwai man Rongorongan te Maungatabu ni Kabuta

Osaka, Japan

Te ka 190 ni Maungatabu ni Kabuta te Kauatai n te Ririki

Te Tetere ni Moaningabongin te Kaonobong, Okitobwa 3, 2020

Ae Kairia: Beretitenti Henry B. Eyring

Tataro ni kakuuki: Unimwaane Patrick Kearon
Tataro ni kainiin: Unimwaane Juan A. Uceda
Katangitang iroun te Tabaenako Kuaea n te Temborqa Tikuea*: "Truth Eternal," *Hymns*, nambwa. 4; "Praise to the Lord, the Almighty," *Hymns*, nambwa. 72, arr. Wilberg; "I Feel My Savior's Love," *Children's Songbook*, 74–75, arr. Cardon; "Come, Ye Children of the Lord," *Hymns*, nambwa. 58; "Have I Done Any Good?" *Hymns*, nambwa. 223, arr. Zabriskie; "Love One Another," *Hymns*, 308, arr. Wilberg.

Te Tetere ni Bwakantaain te Kaonobong, Okitobwa 3, 2020

Ae Kairia: Beretitenti Dallin H. Oaks

Tataro ni kakuuki: Unimwaane J. Devn Cornish
Tataro ni kainiin: Joy D. Jones
Katangitang irouia kuaea aika kakaokoro: "Hark, All Ye Nations!" *Hymns*, nambwa. 264, arr. Schank; "Beautiful Savior," *Children's Songbook*, 62–63, arr. Kasen; "Go Forth with Faith," *Hymns*, nambwa. 263; "How Firm a Foundation," *Hymns*, nambwa. 85, arr. Ashby.

Aia tetere Aine, Okitobwa 3, 2020

Ae Kairia: Bonnie H. Cordon

Tataro ni kakuuki: Liz Darger

Tataro ni kainiin: Kathryn Reynolds

Te katangitang irouia kuaea aika kakaokoro: "As Zion's Youth in Latter Days," *Hymns*, nambwa. 256, arr. Kasen; "I Am a Child of God," *Hymns*, nambwa. 301; "My Heavenly Father Loves Me," *Children's Songbook*, 228, arr. Staheli; "More Holiness Give Me," *Hymns*, nambwa. 131, arr. Goates.

Te Tetere ni Moaningabongin te Tabati, Okitobwa 4, 2020

Ae Kairia: Beretitenti Henry B. Eyring

Tataro ni kakuuki: Unimwaane Randall K. Bennett

Tataro ni kainiin: Unimwaane Walter F. González
Katangitang mairoun te Tabaenako Kuaea n te Tembora Tikuea*: "Awake and Arise," *Hymns*, nambwa. 8; "The Morning Breaks," *Hymns*, nambwa. 81, arr. Wilberg; "It Is Well with My Soul," Spafford and Bliss, arr. Wilberg; "Come, Ye Children of the Lord," *Hymns*, nambwa. 19; "Joseph Smith's First Prayer," *Hymns*, nambwa.

87; "Come, Thou Fount of Every Blessing," Robinson/American folk melody, arr. Wilberg.

Te Tetere ni Bwakantaain te Tabati, Okitobwa 4, 2020

Ae Kairia: Beretitenti Dallin H. Oaks

Tataro ni kakuuki: Unimwaane Paul V. Johnson

Tataro ni kainiin: Jan E. Newman

Te katangitang iroun te Tabaenako Kuaea n te Temple Square: "Oh Say, What Is Truth?" *Hymns*, no. 272, arr. Longhurst; "Softly and Tenderly," Thompson, arr. Wilberg; "Guide Us, O Thou Great Jehovah," *Hymns*, no. 83; "God Be with You Till We Meet Again," *Hymns*, no. 152, arr. Wilberg.

* Katangitang ibukin tetere nako, iaan aia kairiiriaan orotai aika kakaokoro ao kaotakiia taan aokan aika kakaokoro, a kaman raweaki.

A Tauraoi Maroro ibukin te Maungatabu

Ni karekei maroro ibukin te maungatabu ni kabuta n te aonraain inanon taetae aika mwaiti, nakon conference.lds.org ao rinea te taetae. A tauraoi naba maroro iaon te Gospel Library

mobile app. N ae kabuta ao inanon onoua te wiiki imwiin te maungatabu ni kabuta, te witeo n te Taetae n I Matang ao te rawebwana ni buoka aron te ongoraa a tauraoi n te tienta n tibwatibwa. Rongorongan te maungatabu ni kabuta n teina ae angaraoi ibukia membwa ake aki toamau e tauraoi iaon disability. ChurchofJesusChrist.org.

Te Moan Iteraniba

Tamnei iroun Kweku Obeng in Accra, Ghana.

Tamnein te Maungatabu

Tamnei i Salt Lake City a raweaki irouia Cody Bell, Mason Coberly, John Lloyd, Leslie Nilsson, ao Dave Ward. Rawetamnei ake tabeua irouia Benson Arudo, Alexandre Borges, Nicolas Serey Bustamante, Clayton Chan, Randy Collier, Weston Colton, Maria Kaizaki, Julian Klemm, Ashlee Larsen, Greg Martinez, Joel Mawlam, Melanie Miza, Kweku Obeng, Sayaka Okubo, Margarita Pashkova, Aaron Thompson, Tiziano Pezzetti, Alice Price, Jonas Rebicki, ao Natalia Te'o.

Sugar City, Idaho, USA

NOBEMBWA 2020 WAORIUM 23 NAMBWA 6

RIAONA 16726 859

Ana maekatiin Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong aika

Kaitira ni Kabuta te Aonaaba

Te Moan Beretitenti: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Te Kooran n Abotoro n te Tengau

ma Uoman: M. Russell Ballard,

Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband,

Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Eteta: Randy D. Funk

Aetuwaitia: Becky Craven, Sharon Eubank, Cristina B. Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Jan E. Newman, Adrián Ochoa,

Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfill

Manatia n Tarekita: Richard I. Heaton

Tarekita n Ana Maekatin te Ekaretia: Allan R. Loyborg

Manatia n te Bitineti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: Adam C. Olson

Kauman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Te Tia Ibuobuoki n te Boreti: Enish C. Dávila

Koroboki ao Etetanakia: David Dickson, David A. Edwards,

Matthew D. Flitton, Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R. Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell Wardleigh, Marissa Widdison

Te Tarekita n te Korobanna: Tadd R. Peterson

Korobanna n anai nano: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,

Mandie Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Joshua Dennis, David Green, Colleen Hinckley, Eric P. Johnson, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Aleni Regehr, Mark W. Robison, Nicole Walkenhorst

Koteineita n te Intellectual Property: Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Ammon Harris

Karaobwai: Ira Glen Adair, Julie Burdett, José Chavez, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M. Smith

Manga boretiakina: Joshua Dennis, Ammon Harris

Tarekita n te Boreeti: Steven T. Lewis

Tarekita n Tibwatibwa: Nelson Gonzalez

Aetureti n te meerit: Riaona, Fl. 23,

50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0023, USA.

Te *Riaona* (te taeka n Ana Boki Moonon nanona bwa te "kambwati" ke "te tiakairi") e boretiaki ni taetae n Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (kabebeteaki), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ao Vietnamese. (Tain rairakia e kaokoro n te aba teuana ma teuana.)

© 2020 iroiu Intellectual Reserve, Inc. A barn n tauaki mwiiin tain kariaua ibukin katootongan. Boretiaki n te United States i America.

Rongorongon Kariaiakan Katootongan: Ma tii ngkana tao e kaotaki, aomata a kona ni kaewei bwaii aikai man te *Riaona* ibukin oin kainnanoa, n aki kamanenaki bwa te bwaii ni karekemwane (naonaki ma nakoa n Ekatertia). Te kariaua aei e kona ni kamaunaaki n te tai ae aki ataki. Korotamneia a n aki kona ni katootongaki ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. A riai titiraki ibukin karekan katootongan na koreki nakon Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; imerri: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States and Canada: November 2020 Vol. 23 No. 6 LIAHONA (USPS 311-480) Kiribati (ISSN 1096-5130), is published six times a year (January, April, May, July, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 507.1.5.2). **NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES:** Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Apia, Samoa

Intekiti ibukiia Taan Taetae

Andersen, Neil L., 88
Ballard, M. Russell, 77
Bednar, David A., 8
Camargo, Milton, 106
Christofferson, D. Todd, 32
Cook, Quentin L., 18
Craig, Michelle D., 15
Craven, Becky, 58
Eubank, Sharon, 55
Eyring, Henry B., 30, 67, 96
Franco, Cristina B., 60
Godoy, Carlos A., 86
Gong, Gerrit W., 38
Harkness, Lisa L., 80
Holland, Jeffrey R., 115
Holland, Matthew S., 45
Jackson, William K., 48
Jaggi, Jeremy R., 99
Johnson, Kelly R., 112
Lund, Steven J., 35
Nelson, Russell M., 6, 73, 92, 118
Oaks, Dallin H., 26, 70
Rasband, Ronald A., 22
Renlund, Dale G., 109
Soares, Ulisses, 82
Stevenson, Gary E., 102
Uchtdorf, Dieter F., 51
Waddell, W. Christopher, 42
Whiting, Scott D., 12

Intekiti ibukin Atuu

Rongorongo
Aine, 67, 70, 73
Akoi, 15, 55
Ana Boki Moonon, 38, 73
Anera, 86, 88
Ataei ao Kairake, 35
Babaire ni kamaiu, 8, 32, 48, 70, 96, 115
Baike E boreti te Ekatertia, 38
Berita aika Tabu, 22, 58, 92, 112
Bootaki n aine, 55, 67
Burabeti, 42, 51
Bwaai n Rabakau, 51, 102
Bxaeoniia, 70
Bwainikirinan Reeti, 26, 92
Iesu Kristo, 6, 12, 15, 18, 26, 32, 35, 45, 48, 55, 58, 70, 80, 82, 88, 92, 96, 109, 112
Ikotakiia, 92
Iotebwa Timiti, 38, 55, 70, 73, 77, 96
Itabaraaraa, 26
Kaainakin te Ekatertia, 38
Kabaeaki, 12
Kabwaniwbai, 42
Kakabwaiia, 38, 51, 102, 106, 115, 118
Kakaitara, 18
Kakaonimaki, 8, 73, 96
Kakoanun te Bwai ae Tamaroa ae na Riki, 118
Katifueunaaki, 18, 26, 55, 67
Kimwareirei, 35, 45, 70, 99
Kiritian, 88
Koaua, 6
Koaua, 32
Koroboki Aika Tabu, 106
Maaku, 80
Maiu ae Mamate, 70
Mwaaka, 55, 77, 112
Mwakuri aika a raoiroi, 38
Mwakuri ni mitinare, 6, 38, 51
Mwakuri n iraoroi, 86
Mwakuri n te tembora, 22
Nanorinano, 109
Nnen Amwarake, 42

N riki bwa ana reirei lesu, 15, 35, 88,

99, 118

Ongotaeka, 22

Otan Kristo, 32

Otenanti, 22, 102

Rairaki, 58, 86

Rairannano, 12, 45, 58, 60, 109

Raoi, 80

Reirei, 86, 102

Rikiraken te Ekatertia, 6

Rinerine, 92

Taetae ni burabeti, 38

Tamaroa., 32, 82

Taotaonaki n nano, 99, 115

Tataro, 77, 106

Taun Temanna, 15

Te Anua n Aomata, 82

Te Atua te Tama, 38, 51, 92, 115

Te bata are Iteraera, 92

te Bure, 45, 82, 109

Te Itiaki, 82

Te Kaaitara, 6, 8, 38, 42, 45, 51, 60, 70, 77, 80, 96, 99, 102, 115

Te Kairiiri, 77

Te Kaotioti, 73

Te Kaotioti ae Onoti, 106

Te kariiri, 82

Te Katauraoi, 8, 42, 73

Te katei, 48

Te Kauaoki, 67, 77, 88

Te Kokooua, 18, 82

Te kororaoi, 22

Tempora, 6, 22, 102, 112, 118

Te Mwakuri ni Kamaiu, 35, 45, 60, 88

Te Mwakuri ni Kamaiu, 45, 60

Te Nanoanga, 55, 109

Te Onimaki, 60, 73, 77, 80, 88, 99, 112, 115

Te Rikirake ae Onoti, 12, 58, 96

Te Tangira, 15, 18, 26, 32, 38, 109

Te Toa, 35

Te Toronibwai, 42

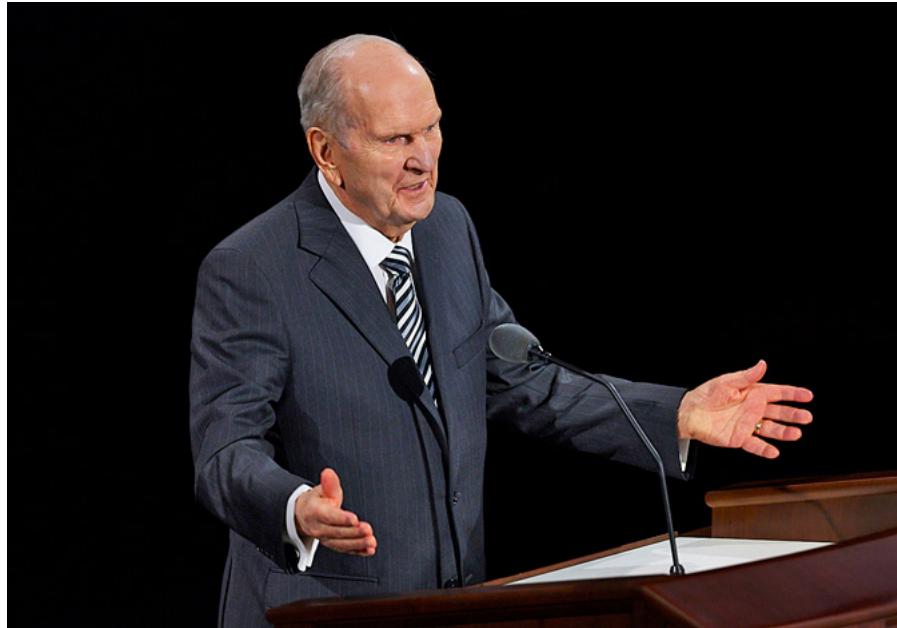
Tiekuriti, 73

Tion, 18, 32, 55, 67

Tuua, 26

U.S. Tua ae Maungatabu, 18, 26

Baika a kakaongora n te ka 190 ni Maungatabu ni Kabuta te Kauatai n te Ririki

Ibuakon te mangaongao, mirion aomata a karekea te tai ae rau inanon te maungatabu ni kabuta are karoaoki n Okitoba 3–4, 2020. Taan kairiiri n te Ekaretia a kairiira nakon Iesu Kristo rinanon rongorongan te boonano ma te tangira, kaantaninga ao te kamarungaki, ao te rau.

Beretitenti Russell M. Nelson e reiniira arora ni karekea te kakabwaia n riki bwa ana aomata te Atua.

“Ngkai ko rineia ni karika te Atua bwa boton am iango inanon maium, ko na noria ibon iroum bwa te Atua bon ‘Atuan te kakai’ [Moomon 9:11].” —Beretitenti Russell M. Nelson (tara iteraniba 92)

E mwaiti taan taetae aika marorookina te **rikirake ae onoti** rinanon iriiran Iesu Kristo, Onimakinana, ao kaboraoan nanora ma Nanona.

“Ngkai ti nanorinano n nakon [Iesu Kristo], E na karikirakea riki ara konabwai ni bitaki.” —Becky Craven (tara iteraniba 58)

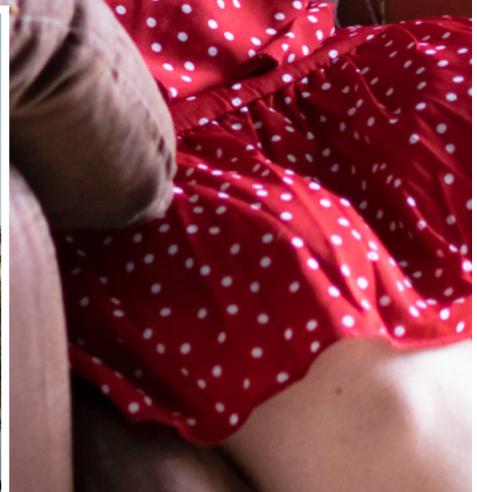
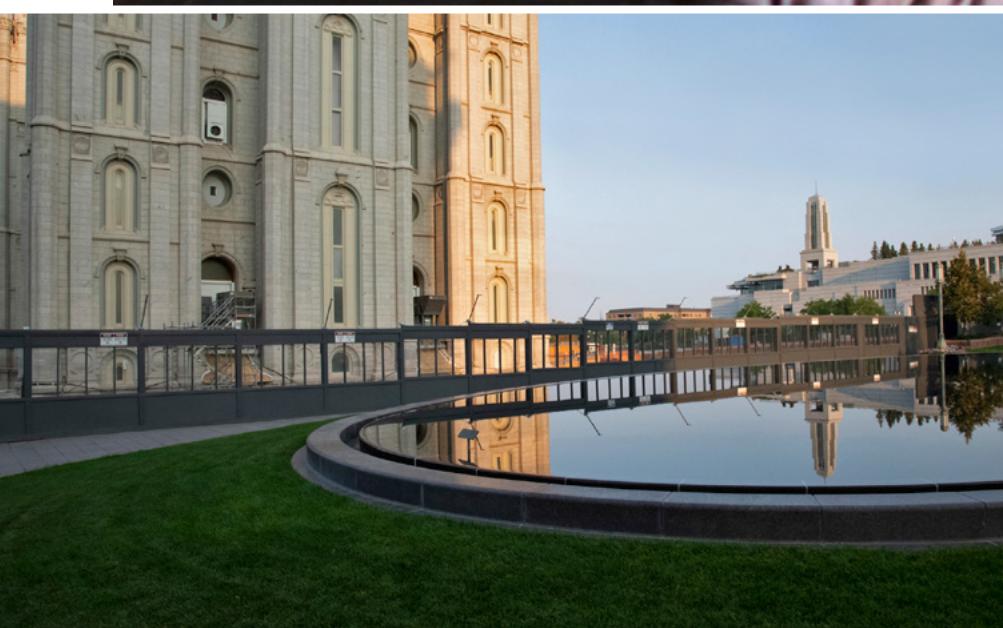
Teuana riki te tai, te **novel coronavirus** e roota te bwai are ti noria man ongo n te maungatabu. Ma, te waaki ae raka e roko mai iai te taratara ae korakora riki ngke taan taetae a aki tii kabotoa aia maroro iaon te kaantninga ma iaon naba te atatai ae raka riki n ana baire te Atua ibukin kukureira ae akea tokina.

“Kakatai n te maiu aei bon te bwai ae kakaawaki ibukin rikirake-ra ae akea tokina. . . . I tataro bwa ngaira ti . . . karekei reirei aika kaka-waki ake a tii kona n recke i nanon taian kakaewenako.” —Unimwaane David A. Bednar (tara iteraniba 8)

Ngkai **te aki rau irouwia te botanomata** e roota mwakoron te aonaba ae mwaiti, taan kairiiri a kabuakaka bwainikirinan te reeti ao te iowaawa. A kaumwakira ngaira Aomata aika Itiaki bwa ti na bonnano inanon te raoiroi, ti na karekea te bonnano inanon te kaokoro, ao ti na buoka katean te tabo ae etieti man tatangira.

“Ti maeka n te tai ae e rang korakora iai te kakaokoroaki . . . Ti kona n riki bwa te korakora n tabekarake ao ni kakabwaia te botanomata ae bwanin.” —Unimwaane Quentin L. Cook (tara iteraniba 18)

Ngkai ko a manga taraa te maungatabu n te boki aei, ara kaantninga bwa ko na karekea kaua te kaantninga ao te kairaki are ko namakinna n te moantai, ai uana ma karekean nonoori aika boou rinanon am kamatebwai n namwakaina aika na roko. ■

Guatemala City, Guatemala

Te Tetere ni Moaningabongin te Kaonobong | Okitobwa 3, 2020

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson
Beretitenti n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia
Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira

Waaki Nako

Ana mwakuri te Uea e teimatoa ni waaki nako.

Tariu ao mwaneu aika tangiraki, ai *kakukureira* raonakimi ngkai ti waakina te ka190 ni Maungatabu ni Kabuta te Kauatai n te Ririki n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. I tangiria n rao-ni ngkami ni mweengami ke n taabo nako ake kam ongora mai iai nakon aia rongorongo burabeti, taan mama-ta, ao taan kaotioti ao taan kairiiri n te Ekaretia tabeman.

Ai kukureira ngaira ibukin rabakau aika a boou are e karekea nakoira bwa tina reitaki bwa teuana te iokotaki ni kabuta te aonaaba irouwia ana reirei Iesu Kristo. Te maungatabu ni kabuta ni banen Eberi e nooraki irouwia

aomata aika a raka nakon waaki ake mai imwaina, ao ti karekea te kantaninga are e na manga riki.

Inanon tabeua namwakaina aika a nako, te butinaoraki are e kabuta te aonaaba, urarake aika korakora, ao angibuaka aika a riki ake a kauruaki nano ao ni karika te aki rau. I nanokawaki ma ngkami n tatabemani ngkami ake a tia ni bua naake kam tangiriia inanon te tai aei. Ao I tataro ibukiia ni kababne ake a rootaki n te tai aei.

N te tai ae uarereke, ana mwakuri te Uea e teimatoa ni waaki nako. I nuukan te tau maranga, kabonganra rabunan te ubu, ao boowi n Zoom, ti a tia n reiakinna ni karaoi bwaai aika

Olmué, Valparaíso, Chile

a kaokoro ao tabeua ni kanakoraoi riki. Taai aika aki ririki e kona n uoti kaniwanga aika aki ririki.

Ara mitinare ao taan kairiiri n te mition a tia n rang ibuobuoki, korakora, ao n tamaroa ni koaua. E ngae ngke angiiia mitinare a na karekei bwaai aika a boou, karekei aron aia mwakuri ni katia aia mwakuri, angiiia mitinare a tia ni karaoi aia ribooti *a raka* angareirei nakon are mai imwaina.

Ti riai ni kaini tembora ibukin te tai, ao tabeua karikirake iaon kateitei a taonaki n te tai ae uarereke, ma ngkai ni kabane a bane ni waaki nako. N te karenta te ririki 2020, tina katabwena aontano ibukin 20 tembora aika a boou!

Mwakuri n rongorongan te Utu e a tia n rang rikirake karaona. A mwaiti uoote aika a boou ao titeiki aika a tia ni kateaki. Ao ti rang ni kukureni ribootinna bwa te Ekaretia e a tia ni katauraoi bwaai n ibuobuoki ibukin te butinaoraki ao buoka ibukin 895 karikirake inanon aba aika 150.

Rakan kamatebwaiān te euangke-rio ni mweenga aika a batī e riki man kokoaua aika korakora ao reitaki inanon taian utu. Temanna te tina e koreia: “Ti namakina te kaan riki nakoia natira ao tibura ngkai ti ikotaki iaon Zoom ni katoa Tabati. N tatabemaniia a kareke aia tai n anga aia iango iaon *Nakomai, Iriirai*. Tatato ibukiia kain ara utu e a tia ni bitaki ibukina bwa tia matata riki n te bwai are ti kainnanoia.”

I tataro bwa ngaira aomata ngkai ti kabonganā te tai ae onoti aei bwa tina rikirake n te maiu n tamnei. Ti roko iaon te aba bwa tina kataaki, n nooria ngkana ti na rineia n iriira Iesu Kristo, n rairannano n tainako, n reiakinaki, ao n rikirake. Tamneira e tangiria n rikirake. Ao ti kanakoraoa anne ngkana ti tiku ni matoatoa iaon kawain te berita.

Rinanon aikai ni kabane, Tamara arei Karawa ao Natina, Iesu Kristo, a tangiriirai! A tabeakiniirai! Ngaiia ao aia anera aika mimitong a tarataraira.¹ I ataia e koaua aei.

Ngkai ti ikotaki n ongora ana taeka te Uea are e a tia n anganiiā Ana toro bwa a na taekini, I kaoi ngkami bwa kam na iangoi ana berita te

Uea ake e karaoi. E taekinna “*bwa ane* e taua ana taeka te Atua, are e bon tawe ma ni mwaaka, are e na bwenauna ni kabane ana mwakuri ni mwaamwanaa te aba ma ana bwai ni kamwane, . . . ma ana babaire ni kamwamwane te riaboro, ma ni kai-riia [ana reirei] Kristo n te kawai ae eti ma ni wariki.”²

I tataro bwa kam na *rineia* n taua ana taeka te Atua ngkai a taekinaki inanon te maungatabu ni kabuta aei. Ao I tataro bwa kam na namakina ana tangira te Uea ae kororaoi,³ n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 84:88.
2. Ereman 3:29; kairaki ma katuruturuana.
3. Taraa 2 Nibwaai 1:15

Iroun Unimwaane David A. Bednar
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Ti na Kataiia ma Ngkai

(Aberaam 3:25)

Ngkai bon te tai ni katauraoi ao ni kaotia bwa ti tauraoi ao ti kona ni karaoi bwaai ni kabane ake e tua ara Uea ae Atuara.

I tataro ibukin ana ibuobuoki te Tamnei ae Raioroi ibukira ni kabane ngkai I tibwai iango ao namakin ake a roko n au iango ao inanou ni katauraoi ibukin te maungatabu ni kabuta aei.

Kakaawakin te Kataaki

Inanon ae raka iaon uabwi te ririki imwain weteau n ibuobuoki n te Ekaretia ae bwanin taina, I mwakuri bwa te tia reirei ao te mataniwi ni babaire n te reirei. Oin tabeu n tia

reirei bon te buokiia ataei n reiakina aroia n reiakiniia ibon irouia. Ao te bwai ae kakaawaki n au mwakuri bon karaoon, aia bwii, ao katauraoan kaea-ka ibukin aia ukeuke ataei ake a tia ni karaoia. N aron ae kam ataia man bwaai ake kam rinanona, e ataaki bwa te ukeuke bon tiaki kanoan waakin te kamatebwai ae a tatangiria ataei!

Ma e koaua bwa taian ukeuke a bon kakaawaki nakon te reirei. Te ukeuke ae tamaroa e buokiira ni

Provo, Utah, USA

kabotaua bwa ti riai n atai ma baike ti bon atai iaon kanoanreirei ae onoti; e anga te kainibaire are ti kona n tuoarara ara kamatebwai ao rikirakeria.

Ai aron, kakatai n te maiu bon te bwai ae kakaawaki n rikirakeria ae akea tokina. Ma, te bwai ae kakaongora, te taeka ae *ukeuke* bon akea naba i nanon Booki aika a kariaiakaki n te taetae ni Imatang. Ma, taeka n aron *kakoaua, taratara*, ao *kataia* a kabonganaaki ni kabwarabwarai waaki aika batin aron kaotan ara atatai n tamnei iaon, mataatara iaon, ao kakaonimakira nakon ana baire ni kakukurei Tamara are i Karawa ae akea tokina ao ara kona n ukori kakabwaia man Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu.

Teuare e karaoa te baire ni kamaiu e kabwarabwara oin te kantatinga ibukin katakira n te maiu ae mamate ni kabonganakin taeka aika *kakoaua, taratara*, ao *kataia* n koroboki aika a tabu n taai ngkaoa ao aikai. “Ao ti na *kataiia* ma ngkai, n nooria ngkana a na karaoi bwaai ni kabane are e na tuangia te Uea ae Atuaia.”¹

Iangoa te bubuti aei mai iroun Tawita te tia korea te Areru:

“*Ko na taratarai* Iehova, ao *nora arou* bwa ua ra; *Ko na katai* au iango aika raba ma nanou.

“Ba e memena am atataiaomata imatau: ao I nakonako n am koaua.”²

Ao te Uea e katanoata n 1833, “Ngaia are, tai makuia ami kairiribai, bwa I a tia ni motikia i nanou, e takutu te Uea, bwa N na *kakoauaingkami* ni bwaai ni kabane, ngkana kam kakaonimaki nakon au berita ae tabu, ni karokoa te mate, bwa kam aonga ni kuneaki n tau.”³

Te Kakaewenako ao te Kakatai ni Boong Aikai

Te ririki 2020 e tia ni kanikinaeaki, ni mwakorona, man butin te aoraki

Santo Domingo, Dominican Republic

n te aonaaba e tia ni kakoauaki, tarataana, ao ni kataira n arona ae bat. I tataro bwa ngaira n tatabemaniira nako ao utu ti karekei reirei aika kakawaki ake a kona n reke i nanon taian kakaewenako. Au kantaninga bwa ngaira ti na kona riki n noora “korakoran te Atua” ao te koaua are “e na onea karawawataki [ra] nakon kabwaia [ra].”⁴

Uoua reirei aika a kona ni kairiira ao ni kakorakoraira ngkai ti kaitara ma taai ni kakaewenako man kangaanga inanon maiura, bwa tera kanoana: (1) te reirei iaon katauraoi, ao (2) te reirei ni waaki nako n teimatoa inanon Kristo.

Te Kakaewenako ao te Katauraoi

Ngkai ngaira ana reirei te Tia Kamaiu, ti tuangaki bwa ti na barongaira ni “*katauraoi bwaai nako aika kainnanoaki*; ao ni katea te auti, ae te auti n tataro, te auti n aki mamamatam, te auti n onimaki, te auti n reirei, te auti ni mimitong, te auti ae baireaki raoi, ana auti te Atua.”⁵

Ti tuangaki naba n te berita bwa “ngkana ko tauraoi ao ko na aki maaku.

“Ao bwa kam aonga n toto-ko a mwaakan ami kairiribai, ao ni ikoikotaki nakoiu n aroia aomata aika raoiroi, n akea barekami ao kabuakakakimi.”⁶

Koroboki aika a tabu aikai a karekea riin te waaki ae kororaoi ibukin

barongakin ao katauraoakin maiura ao mweengara n te maiu n rabwata ao n tamnei. Ara waaki ni katauraoi ibukin noorakira bwa ti uara n te maiu n rabwata e riai n ira ana banna ni katoto te Tia Kamaiu, ngke teutana imwin teutana e, “riki rake n rabakau man ikawai, ao n akoaki iroun te Atua ao aomata”⁷—te kanoa ae baeranti n te rabakau, n rabwata, n tamnei ao n reitaki ma aomata.

N te bwakantaa teuana tabeua te namwakaina n nako, Susan ao ngai ti tuaa ara okai n amwarake ao bwaai ake ti kainnanoi n tain te kangaanga. N te tai anne, are e korakoran butinakon te COVID-19, ao mwaiei a batii n ioioa mweengara i Utah. Ti a tia ni mwakuriia ngke ti moan mare n ira aia reirei burabeti iaon te katauraoi imwain kangaanga aika aki ataaki, ngai are “tarataraakin” arora n tauraoi ribuakon manaoraki ao mwaiei kanga te mwakuri ae tamaroa ae e a riai karaona. Ti tangiria ni kan ata ara bwi iaon ukeuke aikai ake aki katanoataaki.

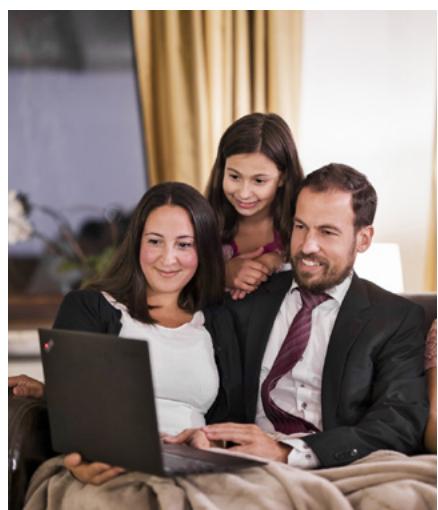
E mwaiti bwaai aika ti reiakinii. N tabo aika a mwaiti, ara mwakuri ni katauraoi e bon rangi n roko raoi. N tabeua taabo, irarikin anne, e tangiraki te katamaroa ibukina bwa ti tuai n noori ao ni karekei kainnano aika a onoti n taina ae riai.

E mwaiti naba ara tai ni ngare. N aron te katooto, ti kunei, bwaai n te kabwate ae onoti ake bon kanoan ara okai n amwarake ibukin bwii n ririki.

N etina raoi, ti maaku ni kauki ao n tuoi tabeua kaonteina ibukin makakin te mannaoraki are e na kona ni kaorakiia aomata! Ma e riai n rau ami iango bwa ti karaua ni karenakoi amwarake aika a bane taia n te aro ae mano ao e bua matan te bwai ni kaoraki nakon te aonaba.

Tabeman kaain te Ekaretia a taku n aia iango bwa babaire ao bwaai ake a kainnanoaki ibukin te tai ae karina, okai n amwarake, ao te amwarake ibukin 72 te aoa a aikoa kakaawaki n te tai aei ibukina bwa Taan Kairiiri a tuai n taetae ao e uarereke aia marooro iaon bwaai aikai ao marooro aika a irekereke ma aikai te maungatabu ni kabuta. Ma kauring aika a kaokiokaki ibukin te katauraoi a tia ni kaman tataekinaki irouia taan kairiiri n te Ekaretia inanon bwi n ririki aika mwaiti. Teimotoan aia reirei burabeti n te tai teuana ma teuana e kaota raoi te kamataata ao kauring bwa okiokin rongorongo aikai a kaota kakaawakina nakon te kauring ae ti teuana are e kona ni karoaki.

N ai aron katerean bwai aika a aki tau n tain te kangaanga n te

Munich, Germany

Guatemala City, Guatemala

katauraoi n te maiu n rabwata, titebo naba ma te aoraki ae memeren te kakaonimaki ao te kainikatonga a namakinaki korakoraia aika kaikoaki inanon taai ni kangaanga. Ti reiakina, n te katooto, n te kaikonaki are kiibono ake tengaun bwa taotaonakin te tai ni katauraoi e kairi nakon te aki tauraoi n tain te kakatai. Kauringa aroia niiman kibono ake a kai raoi katauraoia nakon te ukeuke are a anganaki n te bong are e roko iai te tia mare.

“Bwa ngke auti aia bae naake a nanobaba, ao aki ua bwa:

“Ma naake a wanawana a uota aia oera i nanon aia atinib'a ma aia b'ae. . . .

“Ao ngke e nukanibong, ao e takarua te aba ni kangai, Noria, te tia iein; kam na oti nako ni butimwaiia.

“Ao a bane n teirake kibono ake-kei, ao a kauramwakai aia b'ae.

“Ao a taku naake a nanobaba nakoia naake a wanawana, kamai teutana n ami b'a, bwa a kani mate ara b'ae.

“Ao a kaekaia naake a wanawana ni kangai, Tao e aki tau nakoimi ao nakoira; ma kam na nakoia taani kabo b'a ni kaboi ami b'a.

“Ao ngke a nako ni kaboa te bwa, ao e roko te tia iein; ao a rin ma ngaia n te baka naake a tauraoi aia bwai: ao e a bonotaki naba te mataroa.

“Ao rimwi a roko kibono ake raoia, ao a kangai, Te Uea, Te Uea, ko na kaukia nakoira.”⁸

“Ao e kaekaia ni kangai, E koaua ae I a tuangkami ba I aki kinaingkami.”⁹

N te bwai ae riki n te ukeuke aei, kibono ake a nanobaba ake niiman a kaotia bwa bon tii taan ongora ao tiaki taan karaoa nanon te taeka.¹⁰

Iai raraou ae mwakuri korakora ae e reirei n te kuura n reirei ibukin te tua. Inanon waakin teuana te tiemetita, Sam e kabanea ana tai ni katoabong n tarai, kauarerekei, ao ni kamatei bwaai ake korei ibukin ana kooti nako ake e anai. E karaoa te baten ae ti te arona ibukin ana kiraati ni kabane ni katoa banen te wiki ao namwakaina. Arona aei are e uotia nakon reiakinan te tua ao tiaki tii kamatenanoan tae-kaia. Ao ngke e a uakaan te kabanea n ukeuke, Sam e a tauraoi. Ni koauana, e kunea bwa te kabanea n ukeuke bon teuana te mwakoro ae aki kakua ni mwakoron ana katanei n te tua. Nakoraoi ana katauraoi iaon taina e nooraki nakoraoina.

Aron Sam n ana kamatebwai n te tua e kaota teuana ana moan baeten te Uea ibukin te rikirake ao rakan tamaroana. “Bwa taraia, e kangai ana

taeka te Uea ae te Atua: N na anganlia natia aomata teutana i mwiin teutana; ao a na kakabwaiaki akana a ongo-taeka nakon au reirei, ao ni kauki taningaia nakon au taeka n reirei, bwa e na reke irouia te wanawana; bwa N na anga nakon ane e butimwaiia ae mwaiti riki.”¹¹

I kaoira ngaira n tatabemaniira bwa ti na “iangoi aroaro [ra]”¹² ao ti na “katai [ira], bwa [ti] mena n te onimaki ke ti aki; [ao] ni katai [ra] ibon ioura.”¹³ Tera ae ti a tia n reiakinna inanon namwakaina aikai iaon bitaki nakon tein maiura ao bwaai ake ti tiatianaki iai? Tera ae ti riai ni katamaroai inanon maiura n tamnei, n rabwata, n reitaki ma aomata, ao ni wanawanara? Ngkai bon te tai ni katauraoi ao ni kaotia bwa ti tauraoi ao ti kona ni karaoi bwaai ni kabane ake e tua ara Uea ae Atuara.

Te Kakaewenako ao Waaki Nako

N te taina ao I ira te taunimate ibukin te mitinare ae mate n te kabuanibwai. Taman te mitinare e taetae n tain te taromauri ao e kabwarabwara te uruaki n nano n aki kantaningaan te maenako n te maiu aei ma te natia tangiraki. E taekinna ma te koaua bwa e aki oota bwa bukin tera ke n aron tain te bwai ae e riki aei. Ma I teimatoa n uringa temwaane ae tamaroa aei are e taekinna e ataia bwa te Atua e atai bukiia ao ana tai natina ni motirawa—ao anne ae e rang tau iouna. E tuangiia naake a roko bwa ngaiia ma ana utu, e ngae ngke a rawawata, a na bon nakoraoi, aia koaua e teimatoa ni matoa ao n nene. E kaina ana maroro ma te katanoata aei: “I tangiria bwa kam na ataia bwa n irekereke ma ana euangkerio Iesu Kristo, a bane ara utu ni mena inanona. Ngaira ni kabane ti mena inanona.”

E ngae ngke buan temanna ae a rang n tangiria e urua te nano ao e

kangaanga, kain te utu aika a ninikoria aikai a tauraoi n te maiu n tamnei ni katerea bwa a kona n karekei rei-rei man bwaai ake a rawawata iai.¹⁴

Te Kakakonimaki bon tiaki te waaki n nanobaba ke karaoan ae riao. Ma, bon onimakinan ao katu-kan ara onimaki ioun Iesu Kristo bwa ara Tia Kamaiu, iaon Arana, ao inanon Ana berita. Ngkai ti “waaki nako man teimatoa i nanon Kristo, ma te kaantaninga ae tamaroa ma ni kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane,”¹⁵ Ti kakabwaiaki ma kantaninga aika akea tokia aotetarata ae riaon ara kona n nonori n te maiu n rabwata. Ti na kona ni “bane n ikotaki, ao n tei n tabo aika a tabu”¹⁶ ao n “aki kamwaingingaki, ni karokoa te bong are e roko iai te Uea.”¹⁷

Ngke I beku bwa te beretitenti n te Brigham Young University–Idaho, Unimwaane Jeffrey R. Holland e roko n ana tabo te reirei n Ritembwa 1998 bwa e na taetae n ara botaki n taromauri are e katoa wiiki. Susan ao ngai ti kaoia tabeman ataein te reirei bwa a na kaitibo ao ni marooro ma Unimwane Holland imwain ae e anga ana taeka. Ngke e nang toki ara tai n ikotaki, I tuanga Unimwaane Holland, “Ngkana kona reireiniia ataein te reirei aikai te bwai teuana, e na tera te bwai anne?”

E kaeka:

“Ti a kakoaua n te waaki ae korakora iaon te kakatikitiki. Aomata Aika a Itiaki ni Boong aika Kaitira a na bon aki kona n tiku i nuuka ngkana aki rinea aia itera. Te itera are i nuuka e na kanakoaki.

“Ngkana ko beti iaon te ran n airan te karaanga, ko na bon roko n te tabo teuana. Ko na bon ira te aira n te tabo are e uotiko nako iai. E bon aki tau ibukira bwa ti na ira te bwai

ae kakaraoaki, te ora ma te iabuti ao iriuran te aira.

“E riai karaoan te Rinerine. Aki karaoan te rinerine bon te rinerine. Reiakinna bwa kona rinerine n te tai aei.”

Ana taeka Unimwaane Holland iaon rikiraken te mwaingiing ae korakora ni kairoroakiia aomata e a tia ni kakoauaki n te taetae ni burabeti man tein te aroaro ao bwaai ake a riki 22 te ririki ngke e kaeka au titiraki. Kaman taekinan karababan te kaokoro imarenan ana kawai te Uea ao te aonaaba, Unimwaane Holland e kauring bwa tina bon aki kona n irii ao ni karaoi bwain te aonaaba ao n riki bwa kain ana Ekaretia ae kaokaki. Ana toro te Uea aei e kaungaia aomata aika kairaki bwa a na rinerine, katauraoi, ao n riki bwa ana reirei te Tia Kamaiu aika a kakaonimaki. E buokiia ni katauraoia ao ni waaki nako rinanon nonorakira, taratarakira, ao katakira inanon maiura.

Berita ao Kakoaua

Katerean ara rinerine bon te mwakoro ae kakaawaki n ana babaire ni kakukurei are e korakora Tamara are i Karawa. I berita bwa ngkai ti katauraoi ao ni waaki nako ma te

onimaki ioun ara Tia Kamaiu, ti na bane ni kareke ake bwi ae ti te arona n te kabanea n ukeuke n te maiu aei: “E raoiroi, te toro ae ko raoiroi ae ko kakaonimaki: ko kakaonimaki nakoni baika karako, N na karaoiko ba mataniwini baika bat: ko na rin i nanoni kimwareirein am uea.”¹⁸

I kakoaua bwa te Atua te Tama ae Akea Tokina bon Tamara. Iesu Kristo bon Ngaia Ana Rikitemanna ao Natina ae Maiu, ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooi Maiura. Man koaua aikai I kakoaua ma te kukurei n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Aberaam 3:25; e kairaki ma katuruturuana.
2. Taian Areru 26:2-3; e kairaki ma katuruturuana.
3. Reirei ao Berita aika Tabu 98:14; e kairaki ma katuruturuana.
4. 2 Nibwaai 2:2.
5. Reirei ao Berita aika Tabu 88:119; e kairaki ma katuruturuana.
6. Reirei ao Berita aika Tabu 38:30-31.
7. Ruka 2:52.
8. Mataio 25:3-4, 6-11.
9. Joseph Smith Translation, (in Mataio 25:12, footnote *a*).
10. Taraa Iakobo 1:22-25.
11. 2 Nibwaai 28:30.
12. Akai 1:5, 7.
13. 2 I-Korinto 13:5.
14. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 105:6.
15. 2 Nibwaai 31:20.
16. Reirei ao Berita aika Tabu 101:22.
17. Reirei ao Berita aika Tabu 87:8.
18. Mataio 25:21.

Iroun Unimwaane Scott D. Whiting
Man te Itingaun

N riki n ai Arona

Bon tii man Ana buoka mai ieta te Tia Kamaiu ae ti kona iai ni bane n rikirake ao n riki n ai Arona.

Nakon temanna are e kabanea ana tai ni kamatebwaia maiun ao ana mwakuri Iesu Kristo, ana kauring te Tia Kamaiu are “kam na riki n ai arou”¹ e kangaanga ao n taraa n aki kona n reke. Tao bon titebo ngkami ma ngai—ti rangi n atai kairuara ao kabwakara, ngaia are ko na bae ni kunea bwa kanga ko tangiria riki ni maiu n te aro ae e aki kainnanaoa te rikirake. “Ni koauana, te reirei aio kanga bon tii te iango ae rangi ni karakaaki,” ti kataia ni kamaiua te iango aei ngkai ti rinea ma te mwe-raoi te kawai are e uarereke te totoko nako iai, n te aro are e na karako

Orem, Utah, USA

te mwakuri ae kainanoaki ibukin te bitaki.

Ao ngkana tao “te riki n [Ai Arona]” tiaki te bwai ae na aki riki, inanon ara tai n te maiu ae mamate aei? Ao ngkana tao, n aanga tabeua, e kona n reke n te maiu aei ao, bon ngaia, te bwa ae e na moan riki bwa ti aonga ni manga maeka ma Ngaia? Tera ngkana “kam na riki n ai arou” e bon eti ao ngaia raoi are e nanonna te Tia Kamaiu? Ao tera imwiina? Te karinan raa n ara kekeiaki are ti na kukurei n anga ni kaoa Mwaakana ae kamimi inanon maiura bwa ti aonga ni kona ni bita ae bon oin aroarora?

E reirei Unimwaane Neal A. Maxwell: “Ngkai ti iangoia ae ti a tia n tuangaki iroun Iesu bwa ti na riki n Aiarona, ti noria bwa maiura n tamnei ae ti mena iai ngkai e bon aki buakaka, ma, kanga bon, teuana te nano are e taoitera ao e memere te unganano ibukin Ana mwakuri—are bon ara mwakuri naba! Ti anga nebo-akina ma ti tabetai ae ti katotonga Arona.”² Te minita ae kairake, Charles M Sheldon, e taekina ana iango ae ti te arona ni kangai: “Arora ni Kiritian ti tangira karaoan bwai aika bebe-te ao ni kamwengaraoi ao tiaki ae rawawata ma ni kangaanga ibukin te euangkerio.”³

Ni bon teina, aikai bon mai iaan te kaetieti nakoira bwa ti na riki n Ai

Arona, n aron Iesu Kristo ae e riki n aron te Tama.⁴ Inanon rikirakera, ti rikirake ni bobonga, roko n te toki, ao ni kororaoi.⁵ Te reirei aei e aki boboto iaon ana reirei te aro teuana ma bon mai iroun te Mataniwi. Bon rinanon aei ae temanna e na kaineta maiuna nakon tuua, arorna ma tabeman, ao ni karikirakea reitakina ma tabeman. Ni koauana, bon akea te kawai teuana ni kamaoa te ikuaki n te reitaki ae uruaku ke te botanaomata ae uamaenako nakon riki ae ngaira ti na kataia ni katotonga Uean te Rau.⁶

Ti a taraea bwa e na kanga moanakin ae ti na iangoia raoi, ni karaoia ni bon oin nanora, ao n ukoria ma nanora ni kan riki n Ai Arona man kareke-an raoi anuan maiun Iesu Kristo.

Katokia ao Nanomatoa

Tabeua ririki n nako, ngai ao kainabau ti tei ni moan te kawai n rianna ni maungan Tiaban ae rietata, Mount Fuji. Ngke tia moana mwanangara ni waerake ti tararake n taraa te toki are e rangi n raroa ao ti iango ngkana ti kona n roko ikekei.

Inanon waewaerakera, ti a moana n rotaki n te kua, a maraki ara matireti, ao n namakina maitoron te tabo ae rietaata. N ara iango, e a rangi ni kakawaki iroura bwa ti na kaboota ara iango iaon ti te mwaneka are imwiina. Ti na kangai, “N na bon bae n aki roko ieta, ma I kona n toua te mwaneka are imwiina ngkai.” Inanon te tai ae maan te mwakuri are e taraa ni kangaanga e a kona n reke n tokin te tai—te mwaneka teuana imwin teuana.

Te moan mwaneka n te kawai aio n riki n ai aron Iesu Kristo bon karekean te nano ni kan karaoia. Te mataata n te tua bwa ti na riki n Ai Arona e bon tamara, ma te atatai anne e riai n raonaki ma tangiran

onikan arora, teutana imwiin teutana, ae riaon riki te aro n aomata.⁷ Ni karikirakea te nano aei, ti riai n ataia bwa antai Iesu Kristo. Ti riai n atai tabeua Aroarona,⁸ ao ti riai n tarai Anuan maiuna ni booki aika tabu, taabo n taromauri, ao taabo aika tabu riki ake tabeua. Ngkai tia moana ni kinaa bwa antai raoi Ngaia, ti na norii aekan Anuana irouia aomata tabeman. Aio e na kaungaira n tain ara ukeuke, ibukina bwa e reke irouia tabeman Anuana n aanga tabeua, ngaira naba ti kona.

Ngkana ti kokoaua i bon iroura, Otan te Kristo⁹ are inanora e na tuangiira bwa a tuai reke anuan te Tia Kamaiu iroura ao ti riai ni mwakuri korakora.¹⁰ Te aeka ni kokoaua anne e kakawaki ngkana ti na rikirake n riki n ai Arona. Eng, te kokoaua bon teuana mai ibuakon Anuana.

Ngaira, ake ti ninikoria tao ti na bae ni iangoia n titirakinia kaain ara utu ake ti onimakinia, kainnabara, raraora, ke taan kairiiri n te aro bwa teraa anuan Iesu Kristo ae ti kainnanoia—ao ti na tauraoi ni butimwaei kaeka ae tao ti aki kukurei iai! N tabetai ti noriira rinanon taian tirotaam aika kaburea aron tein rabwatara bwa tia rangi ni bubura ke ni bakitaia n aron are bon teira raoi.

Raraora ao ara utu ake ti onimakinia a kona ni buokiira n nora raoi are bon ngaira, ma ngaiia naba, inanon aia tangira ao ibuobuoki n aron are a kan kaotia, a kona n nori bwaai aika a kai tamaroa. Ao n tokina, e rangi ni kakawaki bwa ti na

titirakina naba Tamara ae i Karawa bwa teraa ae ti rangi ni kainnanoia ao iia te tabo ae ti riai ni kabanea ara tai iaona. E bon noriira ao e na kaota nakoira mamarara.¹¹ Tao ko na tangiria n reiakina ae ko kainnanoa te taotaonakinnano ae korakora, nanorinano, tangira ae kororaoi, tangira, kantaninga, nanomatoa, ke te ongeaba mai ibuakon ae batii.¹²

N aki maan n nako, I rinanon te tai ae karikirakeaki iai maiun tamneiu ngke temanna te tia kairiiri n te Ekaretia e tuangai bwa I kainanoia ni karikirakea teuana te anua. E kaotia n aki karaba te koaua ma te tangira. N te tairiki anne, I tibwa te bwai ae I rinanona aio ma kainnabau. Neiei e kakoauaa are e taekina te tia kairiiri ma te nano n tangira. E kamatoa te Tamnei ae Raoiroi nakoiu bwa

aia reirei bon mai ioun Tamara are i Karawa ae tatangira.

E na ibuobuoki naba ngkana ko kabwanina raoi anuan Kristo iaon bwaai ake a na karaoaki ni mwakoro 6 n *Tataekin Au Euangkerio*.¹³

Ngkana ko a tia n rinao arom ao ni motikia bwa ko na moana n riki n ai aron Kristo, ko riai n rairananom. E reirei Beritentti Russell M. Nelson: “Ngkana ti rineia bwa ti na rairi nanora, ti rineia bwa ti na bitaki! Ti kariaia te Tia Kamaiu bwa e na bitiira nakon te kabanea n tamaroa. Ti rineia bwa tina rikirake n te maiu n tamnei ao ni karekea te kimwareirei—ni kimwareirei ibukin te kamaiuaki Irouna. Ngkana ti rineia bwa tina rairi nanora, ti rineia bwa tina riki n ai aron raoi Iesu Kristo.”¹⁴

Te riki n ai aron Iesu Kristo e kantanningaaki iai te bitaki n te nano ao te iango, eng, kateira ao anuara, ao e na riki aei bon rinanon ana akoi ni kamaiu Iesu Kristo.¹⁵

Kinaa ao Karaoa Nanona

Ngkai ko a tia ni motikia bwa ko na bitaki ao n raira nanom ao n tia n ukora ana kairiiri rinanon te tataro, iango ma te koaua, ao tao ni marooro ma tabeman, ko kainanoiaiai ngkai n rinea te anua are ko nano iai bwa boton am waaki. Ko na riai ni motikia ni kabanea korakoram n am mwakuri aika a uaana. Anua aika aki bebete ao ni waekoa rekeia, ma rinanon Ana akoi a na roko teutana imwiin teutana ngkai ko kataia n tokanikai iai.

Anua ae ai aron te Kristo bon bwaintangira mai iroun Tamara are i Karawa ni kakabwaiaira ao naake irrikira. Ni kaineti ma anne, ara kekeiaki ni karekei anua aikai e kainanno te bubuti ma nanom ni koaua ibukin Ana ibuobuoki mai ieta. Ngkana ti ukorii bwaintangira aikai ibukin buokaia tabeman, E na kakabwaiaira inanon ara kekeiaki. Ukoukoran te bwaintangira mai iroun te Atua bon ti ibukim e na reke ae n tokina te aki kukurei ao te bwarannano.

Ni kabota am iango iaon teuana te anua ae ko kainnanoia, ngkai ko kekerake ni karekea te anua anne, anua ake tabeua a na manga rikirake. E kona te aomata are e kabota ana iango iaon te tangira ae kororaoi n aki rikirake inanon te tangira ao te nanorinano? E kona te aomata are e kabota ana iango iaon te ongotaeka n karekea te wanawana ae korakora ao te kantanninga? Am kekeiaki ae korakora ni karekea teuana te anua e riki bwa te nao ae e uotiia rake booti ni kabane inanon te uaabu.

Taua Mwia ao Kateimatoai

E kakawaki irou ngkai I keiaki n riki n ai Arona bwa N a taua mwiin te bawai are I rinanona ao are I reiakina. Ngkai I kamatebwai ma Anuana teuana ae e nene n au iango, e riki ni boou kanoan koroboki aika tabu ngkai I nora aekan te anua aei n Ana taeka n reirei, Ana mwakuri, ao irouia ana Reirei. Matau naba a kona n norii ao ni kinai anua aikai irouia tabeman. I a tia n noria aomata aika tamaroa n tatabemania nako inanon te Ekaretia ao ake tiaki ae iai anua aikai irouia ni katotoonga Anuana. Bon banna ni katoto aika korakora bwa a kanga anua akanne ni kona n reke irouia aomata n te maiu ae mamate aei rinanon Ana tangira n akoi.

Rexburg, Idaho, USA

N tarai ake bwa e na reke te rikirake ae koaua, ko riai n rang n rianako n am kekeiaki ae reitinako. N ai aron tamwarakean te maunga e kainnanoa te katauraoi mai imwaiiina ao te teimatoa ao te nanomatoa inanon tain te tamwarake, ao arona naba bwa te mwananga aio e kainnanoa te kekeiaki ni koaua ao te anganano. Te Kiritian ni koaua, are ngaia ae ti keiaki n riki n ai aron ara Mataniwi, e aki toki ni kainanoaki iai ara kekeiaki ae te kabanea n tamaroa.¹⁶

Aio tabeua taeka ni kauring. Te tua bwa ko na riki n ai Arona e aki kananonaaki bwa ko na namakina te kairua, n aki tau, ke n aki tangiraki. Bwaai ake ti rinanoi ni bongin nako maeura bon ibukin rikiraker, te kakatai, te bwaka, ao te tokanikai. E ngae ngke ngai ao kainnabau ti kan iangoia bwa ti kona n tii kainii matara ao tia kuba naba ni karokoaki i tau-bukin te maunga, aio bon tiaki aron te maiu aei.

E tau arom, ko tangiraki, ma tiaki nanona ae e a reke iroum bwaai ni kabane. Iai te mwakuri ae riai ni karoaki n te maiu aei ao are imwiina. Bon tii man Ana buoka mai ieta ae ti kona iai ni bane n rikirake ao n riki n ai Arona.

N taai aikai ngkai, "bawai ni kabane [a taraa] ni mangaongao; ao . . . te maaku [e roko] i aoia aomata ni kabane,"¹⁷ ao bwain aorakiana, aron

katokana, bon te kekeiaki ni riki n ai aron te Tia Kamaiu,¹⁸ te Tia Kabooi Maiuiia¹⁹ aomata nako, Ootan te Aonaaba,²⁰ ao te ukoukora Teuare e kangai, "Bon Ngai te kawai."²¹

I ataia bwa te riki n ai Arona rina-non Ana ibuobuoki ao te korakora mai ieta *e bon* kona n reke n touakin te mwaneka teuana imwiin teuana. Ngke arona bwa e aki, E na bon aki anganiira te tua aei.²² I ataa teutana aio—ibukina bwa I norii Anuana iao-mi. I kakoauai koaua aikai n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. 3 Nibwaai 27:27. Ibukin kauring ae aekai aikai mai iroun te Tia Kamaiu, taraa Mataio 5:48 ("Ma ngaia ae kam na moaniban te raoiroi n ai aron Tamami are i karawa ngkai moaniban te raoiroi"); 1 Ioane 2:6 ("Ane taku bwa e maeka i nanona ao e riai ba e na nakonako n te aro are E nakonako iai Teuarei"); Motiae 3:19 ("Bon ana kairirbai te Atua te aro n aomata, man moan bwakan Atam, ao e na teimatoa n aki toki, ni karokoae e kakuongo nakon ana wirikiriki te Tammei ae Tabu, ao n tokanikai i aon te aro n aomata ao n riki bwa te aomata ae itiaki rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo ae te Uea, ao n riki n aiaron te ataei, n ongeaba, n nimamannei, n nanorinano, n taotaonakinnano, n onrake n te tangira, ao n tauraoi ni butimwaei bwai ni kabane ake e tangiria te Uea bwa e na karaoi, n aiaron te teei are tauraoi ni karaoi bwai ake e tuangaki iroun tamana"); Aramwa 5:14 ("Ao ngkai nooria, I titirakiningkami, tariu n te ekaretia, kam a tia ni bungiaki n te tamnei mai iroun te Atua? Kam a tia ni karekea tein tarakina i moami?"); 3 Nibwaai 12:48 ("Mangaia are I tangiria

Iroun Michelle D. Craig
Te Moan Kauntira n te Moan Beretitentii n te
Kairake n Ataeinaine

- bwa kam na kororaoi n arou, ke Tamami are i karawa ngkai e kororaoi").
- 2. Neal A. Maxwell, *Even As I Am* (1982), 16.
 - 3. Charles M. Sheldon, *In His Steps* (1979), 185.
 - 4. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 93:12–17.
 - 5. Taraa Mataio 5:48, bwaai aika a na taraaki mai inano *b.*
 - 6. Taraa Itaia 9:6; 2 Nibwaai 19:6.
 - 7. Taraa 1 I-Korinto 2:14; Motiae 3:19.
 - 8. Taraa Mataio 7:23; 25:12; Motiae 26:24; taraai naba bwaai aika a na taraaki mai inano n taian kibu nako; David A. Bednar, "If Ye Had Known Me," *Riaona*, Nobembwa 2016, 102–5.
 - 9. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 93:2.
 - 10. Taraa Moronaii 7:12–19.
 - 11. Taraa Ita 12:27.
 - 12. Taraa *Preach My Gospel: A Guide to Missionary Service*, rev. ed. (2019), chapter 6, "How Do I Develop Christlike Attributes?" Bwai ni ibuobuoki nakon anuan te Tia Kamaiu ake tabeua a kuneaki inanon nako koroboki aika a tabu. Tabeua katooto n aron Motiae 3:19; Aramwa 7:23; Taekan te Onimaki 1:13.
 - 13. Taraa *Preach My Gospel*, 132.
 - 14. Russell M. Nelson, "We Can Do Better and Be Better," *Liahona*, Meei 2019, 67.
 - 15. Taraa Rikitinare n te Baibwara, "Akoi," Bwai ni Kairi nakon Koroboki aika Tabu, "Akoi" scriptures.ChurchofJesusChrist.org.
 - 16. Taraa Sheldon, *In His Steps*, 246: "Ngkana nanon te riki ni Kiritian iroura bwa kanga ti te kukurei ni kona n neboneybo, n akoakoi ngkana akeea te bawai ae e na riki nakoira, ni karekea te tai ae raoiroi, waekoan te tai ni bootaki ma raraora ao bwaai aika kamwengaraoi, ni maiu raoi ao n te tai naba anne ni katibankoa te raraoma n te aonaaba n te bure ao te kangaanga ibukina bwa e a rang rawawata uotakina—ngkana aio nanon te riki ni Kiritian iroura, n etina ti bon raroanako man touan mwanekan Teuare e toua te kawai ma te ngirangira ao te tang ao te maikeike ni maraki ibukin te botanaomata ae bua; are e maono, kanga ai aron, timtimin te rara, are e tang mai iaon te kai are e tauraki iai, 'Atuau, Atuau, e aera ngkai ko kitani?'"
 - 17. Reirei ao Berita aika Tabu 88:91.
 - 18. Taraae Itaia 43:3.
 - 19. Taraa Iobi 19:25.
 - 20. Taraa Ioane 8:12.
 - 21. Ioane 14:6.
 - 22. Taraa 1 Nibwaai 3:7.

Maata aika Nooraba

Rinanon mwaakan te Tamnei ae Raoiroi, Kristo e na anganiira te konaa n tabeakiniira ao n tabeakiniiia tabeman n aron are E karaoia.

Noori Bain te Atua

I tangira karakin te ataeinimwane n te O TetamentI are mwakuri ibukin te burabeti are Eritai. Ao ngke e uti mwaaka ana tia mwakuri ana aomata te Atua, man otinako ao noria, e otabwaniniaki te kawa n te taanga ni buaka ae korakora are kani buakanii. E biri nakon Eritai: "Au toka, tera ae ti na karaoia?"

Eritai e kaeka, "Tai maaku: bwa a mwaiti riki aika mena iroura nakoia aika a mena irouia."

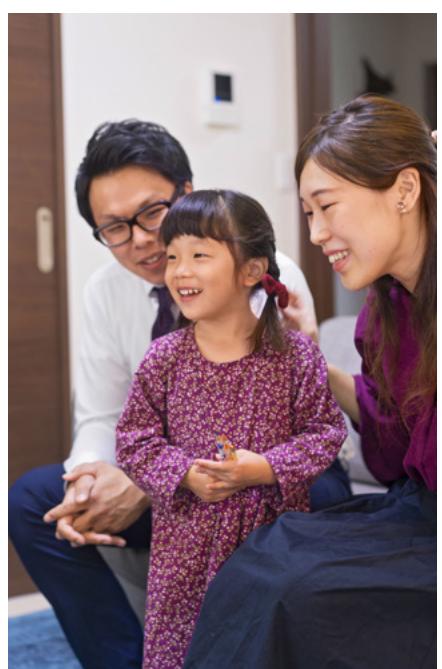
Eritai e ataa ae kainnanoia te ataeinimwane nakon karauakin nanona; e kainnanoa te nooraba. Ao ngkanne "Eritai e tataro, . . . Te Uea, . . . kaurei matana, bwa e na nooria. Ao te Uea e kaurei matan te rorobuaka: ao, e noraba, ao noria, e on te maunga arei irouia aoti ao ka-ni buaka aika kanga ai, aika a otabwaniniia Eritai."¹

Boni iai taai ngkana ngkami, n aekan te toro, ni kunea bwa ngkami ni ikakorakora n noora aron ana mwakuri te Atua inanon maium—taai ngkana *ko* namakina arom iaan te kangaanga—ngkana kangaangan te maiu a uotiko nako aon bubuan waem. Tatanninga ao onimakina te Atua n oin Ana tai, bukina bwa ko kona ni kakoaua Nanona ma nanomi ni kabane. Ma iai te kauoua n reirei

ikai. Tariu ao mwaneu aika tangiraki, ngkami naba kam kona n tataro nakon te Uea ni kauki matami bwa kam na noori bwaai aika kam aki kona n noori.

Norakira iroura n aron Ae Noriira te Atua

Tao bwaai aika moan kakawaki iroura bwa ti na noria raoi bwa antai

Wakayama, Japan

te Atua ao antai ngaira—naati mwaane ao aine irouia ara karo ake i kawa, ma “rikira ae mai iroun te Atua ao ae akea tokira.”² Butia te Atua bwa E na kaoti koaua aikai nakoim, n raonna ma Ana namakin ibukim. Ngkana ko oota riki n aron kinaakim ao am mwakuri, am ataibwai ae korakora, e na kakorakora anaakin nanom ni maium.

Noorakia Tabemwaang

Ataakin aron te Atua n noorira e katauraoa te kawai ni buokira n nooria tabeman n aron are E nooria. Columnist David Brooks e taku: “Mwaitin aia kangaanga ara aomata ae korakora e nako mairouia aomata ake a aki nonoraki man tabeakinaki irouia tabeman. . . . [Iai] oin . . . kateira are ti tangira ni karekea, ae ti tamaroa iai, [ao anne] bon kateira n norakira n tatabemaniira ma te nano ni koaua ao ni mwannanoaki.”³

Iesu Kristo e nooria aomata ma nanona ni koaua. E nooria n tatabemaniira, ni kainnanoia, ao aroia

are a na kona n riki iai. Tabeman a nooria taan akawa, taan ikoikoti ana mwane te uea, Iesu e nooria reirei; tabeman a nora te aomata ae niniaki irouia taimonio, Iesu e taraa te baere e rawawata iai, e nanoangaa te mwaane anne, ao e kamaiua.⁴

Inanon maiura ae tabetabe, ti kona ni katootonga ana katooto Iesu ao n noria n tatabemaniia—kainnanoia, aia onimaki, aia kangaanga, ao aroia are a na riki nako iai.⁵

Ngke I tataro nakon te Uea bwa e na kauki matau n noori bwaai ake I aki kona n noori raoi, I aki toki n titirakinai uoua titiraki ao ni kakauongo nakon te kaeka are roko: “Teraa ae I karaoia ae N a riai ni katoka karaoana?” ao “Teraa ae I aki karaoia ae N a riri ni moana karaoana?”⁶

Taian namwakaina n nako, inanon tain te toa, I titirakinai titiraki aikai ao ni kubanako man te namakin are roko. “Tooki n taraa am tareboon ngkana ko katerain.” Taraakin au tareboon n te rain e a kuri n otomatiki;

I kunea bwa e a reke taina ni karaoi mwakuri aika bat, wareki ao ni kaekai imeeri, n tarai taian rongorongo, ke ni kakae rinanon taian rongorongo.

N te moaningabong are imwiina, I kuneai n tataninga n te rain ae abwabwaki n te titoa. I kaotinakoa au tareboon ao ngkanne I uringa te namakin are I a tia ni karekea. I karaoa au tareboon ao n tarataranako. I noora te mwaane ae a ikawai n te rain i moau. Akea kanoan ana kaa tii tabeua taian kaen aika

kanan te katamwa. I namakina te un teutana, ma n taekina te bwai teuana *kanga* te aro ni wanawana, “I kona n noria iai am katamwa.” E taku e na roko te buaka, ao e aki tangiria bwaa e na kauiaki n akea kanaia katamwa. Ti maroro, ao ngkanne e rairaki nakoio ao e taku, “Ko ataia, I tuai tuanga temanna te bwai aei, bwa te bong aei au bong ni bung.” E marau nanou. I katekeraoia n ana bong ni bung ao n anganna te tataro ae rau ni kakaitau bwa I aki katabeaki n au tareboon ao ni kabuaa te tai n noori ao n toma ma temanna riki te aomata are e kainnanoia.

Ma nanou ni kabanea I aki tangiria bwa N na riki n aekan te ibonga ke tei Rewi iaon te kawai nako Ieriko—temanna are e taratara ao e kitanna.⁷ Ma n taainako I iangoia bwa ngai.

Noorakin Ana Mwakuri te Atua i Bukiu

I a tia n reiakina te reirei ae kakawaki aron te nonori ae korakora mairoun te ataeinnaine ae arana Rozlyn.

Te karaki ae taekinaki nakoio iroun raraou are taonaki n te kangaanga ngke e kitanaki iroun kainnabana te mwane ae 20 ana ririki. Ma natina a bwenauaki imarenaia tamaia ma tinaia, te kantaninga ibukin irakin te taromauri n tii ngkoe e kabwaranano. E taekinna neiei:

“Inanon te ekaretia ike e rangi ni kakawaki iai te utu, e kamaraki are ko na tekateka n tii ngkoe. N te Moan Taabati I nakonako n tataro bwa a na akea ae na taetae nakoio. I aki kakarongoa, ao e a kaan ae N nang tang. I tekateka n au tabo, ma te kantaninga bwa akea ae na ataia ae akea kaain te kaintekateka.

Te ataeinnaine n ara uuote e rairaki ao e tarai. I baka ni moangare. E moangare nakoio. I kona n noora ana tabeaianga ni moana. I bubutia ni

Temecula, California, USA

karaaurau bwa e na aki nakou n taetae ma ngai—Akea te bwai irou ae riai n taekinaki ao e ataia bwa N na tang. I rairaki ni baraaki n tarai aon waeu bwa N n aki tataraaki.

Inanon te aoa are imwiina, I ataia bwa e aki toki n rairaki n taraai. Ngke bwara te taromauri, e a karekea ana tai ni kawarai. ‘Mauri, Rozlyn,’ I wirikiriki. E rabwatai ni baina ao e taku, Titita Smith, I kona n taekinna bwa te bong aei e aki raoiroi ibukim. I kabwarabure. I tangiriko.” N aron are e a tia n taekinaki, a bwaro ranimatau ngke e a manga rabwatai. Ma ngke I a nako, I iango irou, ‘Tao I kona ni karaoa aio imwiin bwaai ni kabane.’

“Te ataeinaine ae 16 ana ririki, ae uarereke riki nakon iteran au ririki, e kawarai ni katoa Taabati inanon nikiran te ririki arei n anganai te irabwati ao n titiraki, ‘Ko uara?’ E karekea nakou te bitaki inanon ae I namakina n rorokou nakon te taromauri. Te koaua aio I moanna ni *mwioko* i aon taian irabwati akanne. Temanna ae kinaai. Temanna ae I ataia bwa I mena ikekei. Temanna ae mwamwannano.”

Ibukin bwaintangira ni kabane are anganiira te Tama ma nanona ni koaua, n tarakina ni koaua ti kainnanoaki bwa ti na *bubuti Nakoina*—ao ni *mwakuri*. *Bubuti* bwa ko na nooria tabeman n aron are e nooria iai—ngkai Natina mwaane ao aine ni koaua ma aia konabwai ae akea tiana ao ae mimitong. Ngkanne *mwakuri* ma te tangira, ao kariaia bonganaia aia konabwai are kainnanoaki. Ngkai e reke te katei aio bwa anuan maiura, ti na kuneira bwa n riki bwa “taan irira . . . Iesu Kristo.”⁷⁸ Tabeman a na kariaia nanora ma ngaia. Ao n te baeten aio ti na nora nab *oin* koauan kinakira ao ara mwakuri.

Raraou e uringa te namakin teuana riki ngke e tekateka n te kaintekateka

São Paulo, Brazil

ae akea kaaina, n tii ngaia, ni iangoia ngkana 20 te ririki ni kekeiaki ni maiuakinan te euangkerio ni mweengana bon akea boongana. E kainnanoa riki karauan nanona, e kainnanoa ae na noria. E namakina te ttiraki are e niniia nanona: Bukin tera ko karaoi bwaai akanne? Ko karaoi ibukin te kanuanga, kamoamoakiia tabeman, ke e na imwiina ae tangiraki?” E ienikuri n te tai ae waetata, ni iango inanova, ao ngkanne e a kona ni kaeka raoi, I karaoi bukina bwa I tangira te Tia Kamaiu. Ao I tangira ana euangkerio.” E kauki matana te Uea ni buokia bwa e na noria. E bebete aio ma te bitaki n nooraba ae mwaakaroiroi e buokia n reiti nako ni waaki iaon te onimaki inanon Kristo, n aki tabe ma ana kangaanga.

I kakoaua bwa Iesu Kristo e tangirira ao e kona n anganira maata n nooraba—*e ngae* ngkana e matoatoa, *e ngae* ngkana ti a kua, *e ngae* ngkana ti a maroa, ao *e ngae* ngkana te bwai are ti kantaningaia e aki reke. Rinanon Raoiroina, E kakabwaiaira ao ni kari-kirakea ara konabwai. Rinanon mwaakan te Tamnei are Raoiroi, Kristo e na anganiira bwa *ti na* tabeakiniira ao *n tabeakiniia* tabeman n aron are E karaoia. Man Ana buoka ti kona ni

mwannanoa are moan te kainnanoaki. Ti kona ni moanna n noora bain te Uea ni mwakuri inanon ao ibuakon taekan nako aron maiura—ti na nooria ni koaua.

Ao ngkanne n te bong ae kakanato “ngkana e nang kaoti ti na riki n aekana, bwa *ti na nooria* n arona; bwa ti na karekea te kantaninga aei”⁷⁹ bon au tataro inanon aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. 2 Uea 6:15–17.
2. Aia Botoniango Ataeinnaine, ChurchofJesusChrist.org.
3. David Brooks, “Finding the Road to Character” (Brigham Young University forum address, Oct. 22, 2019), speeches.byu.edu.
4. Taraa Mareko 5:1–15.
5. “E rangin kakawaki te maeka n te tabo ae a kona ni iai atua mwaane ao atua aine, n uringa bwa te aomata . . . ae e aki rang kakamwakuri ao e rangi ni kabutu are ko kona n taetae nakoina tao n tebongina e na riki bwa temanna are, ngkana ko noria ngkai, e na rangi n anaaki nanom bwa ko na taromauria. . . Bon akea aomata ae a *kaokoro n aroia nako*” (C. S. Lewis, *The Weight of Glory* [2001], 45–46).
6. Kim B. Clark, “Encircled About with Fire” (Seminaries and Institutes of Religion satellite broadcast, Aokati 4, 2015), ChurchofJesusChrist.org.
7. Taraa Ruka 10:30–35.
8. Moronaa 7:48.
9. Moronaa 7:48; e kairaki ma katuruturuana.

Iroun Unimwaane Quentin L. Cook
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

A na Botaki Nanoia n te Nano ae ti Teuana

Aio te tai 200 n ririki n rongorongan te Ekaretia n taai aika a na roko, tia motinnanoia ni maiuakina te raoiroi ao te katiteuanaaki n aron ae tuai ririki mai imwaina.

Te raoiroi ao te katiteuanaaki a bon rangi ni kakaawaki.¹ Ngkana aomata a tangira te Atua ma nanoia ni kabane ao ni kataia ni maiuakina te raoiroi n riki n ai Arona, e na karako te un ao te ikakaiwi irouwia te botannaomata. Iai riki rakan te katiteuanaaki. I tangira te karaki ae koaua are e kabwarabwara aei.

Ngke te kairake n ataeinimwaane ae tiaki kain ara aro, Keeno Thomas L. Kane e ibuobuoki ni kataniia aika Itiaki n ana kananako te tautaeka bwa

a riai ni kiitana Nauvoo. Bon te tia boutoka te Ekaretia inanon ririki aika a batii.²

N 1872, Keeno Kane, kainnabana ae tarena, Elizabeth Wood Kane, ao natia uoman mwaane a mwananga man mweengaia mai Pennsylvania nako Salt Lake City. A raona Brigham Young ma raona n te mwananga nako maiaki nako St. George, Utah. Elizabeth e roko ni moan kawaran Utah ma aki ataakiia aine bwa a raoiroi ke aki. E bon mimi ni bwaai

Kuala Lumpur, Malaysia

tabeua ake e noori. Te katoto, e kunea bwa nakoa nako ake e kona n reiakin-na te aine ni karekea maiuna iai e uki nakoia i Utah.³ E kunea naba bwa kain te Ekaretia a bon akoi ao a ota ma te karinerine nakoia Kain te Aba i Amerika.⁴

N tain te mwananga a tiku i Fillmore ni mweengen Thomas R. ao Matilda Robison King.⁵

Elizabeth e koreia bwa ngke e katauraoa te amwarake Matilda ibukin Beretitenti Young ma raona, niiman Inria aika I-Amerika ake a rin n te ruu. E ngae ngke aki kaoaki, e matata bwa a kantaningaki bwa a na roko n rao-niia. Titita King e taetae nakoia “n aia taetae.” A tekateka ma rabunaia ma tarakin moaia ae kukurei. Elizabeth e titirakina temanna natin King, “Tera ae e taku tinami nakoia mwane akekei?”

Natin Matilda e taku “E kangai, ‘Iruwa aikai a roko rimoa, ao I a tia ni kuukana ae e tau ibukiia; ma kanami iaon kawaina are e katoroaki ngkai, ao Ia wetei ngkami ngkana e tauraoi.’”

E titiraki Elizabeth, “E na bon karaoa anne, kee e na ti anganii nikiran amwarake i matan te umwanikuuka?”⁶

E kaeka natin Matilda, “Tinara e na kamwarakeia n aromi ao e na kato-kaia iaon ana taibora.”

Ao e bon karaolia, ao “a amwarake n te katei ae tamara iaon te taibora.” Elizabeth e kabwarabwara bwa ana ibuobuoki Matilda e rang nakoraoi man tamara.⁷ E katamaroaki riki te reitaki ngkana aomata a akoaki ma te kamoamoaki ao te karineaki e ngae ngke a kaokoro n taraakiia mai tinanikuia.

Ngkai taan kairiiri, ti aki kairua n taraan te bwai are e riki rimoa bwa reitaki ni kabane a bane ni kororaoi, aroaro ni kabane a karaoaki n ai aron Kristo, ao babaire a bane n tau. E ngae n anne, ara aro e reirei bwa

Villa Alemana, Greater Valparaíso, Chile

ngaira ni kabane natin Tamara arei Karawa, ao ti taromauria ma Natina, Iesu Kristo, are ara Tia Kamaiu. Ara kantaninga bwa nanora ao ara iango a na ikotaki inanon te raoiroi ao te katiteuanaaki, ao tina riki bwa teuana ngaira ma Ngaiia.⁸

Te Raoiroi bon te taeka ae kona ni kananoni baika a mwaiti, ma ni koauana e raonaki ni maiuakinan ana tua te Atua.⁹ E kangaraoia bwa tina tau ibukin otenanti aika tabu ni waaki iaon te berita ae tabu ao ni kaka-bwaiaira ibukin karekean te Tamnei are e na kairira inanon maiura.¹⁰

Arora n etieti e aki karekei kaka-bwaia ni kabane inanon maiura n te tai aei. Ti kona n tuai ni mareaki ke ni kakabwaiaki ni karekeia natira ke ni karekei kakabwaia aika ti tangiria n te tai aei. Ma te Uea e a tia ni berita bwa naake a raoiroi ake a kakaonimaki “ao a na maeka ma te Atua n te aro ae kakukurei ae aki totoki.”¹¹

Te Katiteuanaaki bon te taeka ae kon ni kananoni baika a mwaiti, ma ni koauana bon katootoon te moan ao te kauoua n tua aika a rang korakora n tangira te Atua ao n tangiriia natina.¹² E nanona ana aomata Tion ake a “bootaki nanoia ni katiteuanaaki.”¹³

Kanoan au rongorongo bon kabotau ao reirei man koroboki aika a tabu.

E a tia ni koro 200 te ririki man te tai are a kaoti iai te Tama ao Natina ao ni karaoi Kaokan bwaai n ana euangkerio Iesu Kristo inanon 1820. Te

rongorongo n 4 Nibwaai ana Kauoua ni Boki Nibwaai n ana Boki Moomon iai naba aekakin te tai are 200 te ririki imwiin kaotin te Tia Kamaiu ao e katea Ana Ekaretia i America n taai akekei.

Te rekooti n rongorongan rimoa are ti warekia n 4 Nibwaai e kabwarabwaraia aomata are akea irouia te bakantang, waaki ni kauntaba, uruan te mweraoi, waaki ni kabekaa, te kewe, ke te tiriaomata, ke aekan nako te waaki ni kaibwabwari. Ibukin raoiroia aei are e taekinaki n te rekooti, “e koaua bwa bon akea riki te botanaomata n ai aroia ae a kukurei i buakoia aomata nako ake a karikaki ni bain te Atua.”¹⁴

Ma karinean te katiteuanaaki, 4 Nibwaai e warekaki, “bon akea te itabaraaraa n te aba, ibukin tangiran te Atua are e bon maeka inanoia aomata.”¹⁵

Ma te kanganga, 4 Nibwaai imwiina e kabwarabwara te bitaki ae korakora are e waaki inanon te “ka-uabubua ao teuana n ririki.”¹⁶ ngke te buakaka ao te kakaokoroaki e urua te raoiroi ao te katiteuanaaki. Korakoran buakakaia are e riki n te tai anne are n tokina te burabeti are e korakora ae Moomon e baebaeti nakon natina Moronai:

“Ma O natiu te mwaane, e kanga n riki te botanaomata ae aekan aio, ae mena kukureia n te mwakuri ae batu n ribaki ae korakora—

“Ti na kanga ni kantaninga te Atua bwa e na aki karokoa baina iaora ni kaaitaraira ni motika taekara?”¹⁷

N te mwioko n tararua ngkai, e ngae ngke ti maeka n te tai ae onoti, te aonaaba e tuai ni kakabwaiaki ma te raoiroi ao te katiteuanaaki are e kabwarabwaraaki n 4 Nibwaai. Ni koauana, ti maeka n te tai are e rang korakora iai te kaokoroaki. E ngae n

anne, mirion ake a tia ni butimwaea ana euangkerio Iesu Kristo a tia ni motinnanoia bwa a na karekeea te raoiroi ao te katiteuanaaki. Ti bane n ataia bwa ti kona ni karaoa ae tamaroa riki, ao anne te kakaewenako nakoira n te bong aei. Ti kona n riki bwa te korakora ni katamaroa ao ni kakabwaia te botanaomata ae bwanin. Aio te tai ae kakaawaki are e na katereia rongorongan te Ekaretia n taai aika a na roko, tia motinnanoia ngkai kain ana Ekaretia te Uea ni maiuakina te raoiroi ao te katiteuanaaki n aron ae tuai ririki mai imwaina. Beretitenti Russell M. Nelson e a tia ni butiira “bwa tina kaota te katei ae raoiroi, te rau imarenaia reeti n aomata ao katei ma te karinerine ibon i marenaia.”¹⁸ Aio nanona n itangitangiri i marenara ao te Atua e na taraira bwa tari ao mwane ao n riki bwa ana aomata ni koaua Tion.

Ara reirei e kaineti nakoia aomata ni kabane, ti kona ni katiteuanaaki ngkai aomata ni kabane a uamaenako ao ni butimwaea arora ae kakaokoro. Te katiteuanaaki ao te riki ae kakaokoro a bon aki kakaitara. Ti kona ni karekeea te katiteuanaaki ae korakora ngkai ti karikirakea bobotakia aomata ao ni karinea aron kakakorora. Inanon te 15 n ririki ngke I beku iai n te Beretitenti n te Titeiki i San Francisco California, ara bootaki n taromauri e kabonganai taetae n Tibaeniti, Tonga, Samoa, Tagalog, ao te Mandarin. Ara uoote are te taetae n Ingiriti a kainaki irouia aomata man reeti aika a kakaokoro ma aika katei aika kakaokoro. Iai te tangira, te raoiroi, ao te katiteuanaaki.

Uoote ao mwaanga n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a baireaki man tabo ake a mena iai ke aia taetae,¹⁹ tiaki man aia reeti ke kateia. Te reeti e aki

Provo, Utah, USA

kanikinaeaki iaon rekooti ni kainakin te aro.

Rimoa ngkoa n ana Boki Moomon, e kaniia 550 te ririki imwain bungiakin Kristo, ti bane n reireinaki aan te tua ni kaineti ma te reitaki imarenanaia natin te Atua i Karawa. Ni kabane a na kawakin ana tua te Uea, ao ni kabane a kaoaki bwa a na katoonga ana raoiroi te Uea; "ao akea ae totokoia ngkana e nakoina, ae bwatabwata ke ae mainaina, te toro ke ae inaomata, te mwaane ke te aine; ao e uringia aika a beekan; ao titebo aroia ni kabane imatan te Atua, Iutaia ma Tientaire"²⁰

Ana ibuobuoki te Tia Kamaiu ao ana rongorongo e a tia n teimatoa ni katanoata bwa ni kabane reeti ao te bwatabwata ke te mainaina bon natin te Atua. Ni kabane bon tarira ao mwanera. N ara reirei ti kakoaua bwa n aba ake e riki iai Kaokan bwai, n te United States, n Tuan te U.S.²¹ ao beeble ake a irekereke,²¹ are koreaki irouia mwaane aika aki kororaoi, a kaungaa-ki ioun e Atua bwa a na kakabwaiaia aomata ni kabane. Ngkai ti wareka Reirei ao Berita aika Tabu, booki aikai a "kateaki, ao n riai ni kateimato-ki ibukin inaomataia ao kamanoia aomata ni kabane, ni kaineti nakon tuua aika a eti ao n tabu."²³ Uoua man reirei aikai bon te inaomata n rinerine ao te bukintaeka ibukin oin ana bure temanna. E katanoata te Uea:

"Mangaia are, e aki eti bwa aomata nako a na tauronaki temanna iroun temanna.

"Ao ibukin aio I a tia ni katea ana Tua ae Maungatabu te aba aei, man baia aomata aika wanawana ake I a tia ni kateirakeia ibukin raoi aei, ao ni kabooa te aba man kawawaean te raraa."²⁴

Te kaotioti aei e reke inanon 1833 ngke aika a Itiaki i Missouri a rootaki n te bwainkirinaki ae korakora. Atuun te Reirei ao Berita aika Tabu te mwakoro 101 e warekaki ni mwakorona: "Kamwarua a tia ni kakionakoia man mweengaia i Jackson County. . . . Waaki ni kakamaku ibukin tiringaia [kaain] te Ekaretia a mwaiti."²⁵

Aio te tai n itabwarabwara n aro tabeua. A mwaiti kain Missouri aika a taraia kain Amerika ake Inria bwa kairiribai aika maiibuaka ao a tangiriia bwa a na kanakoaki man te aba. N reitaki ma anne, a mwaiti ake a maeka i Missouri aika iai aia toro ao a namakina te kakamakaki irouia ake a kaitara te tauronaki.

Ni kaitaraan anne, ara reirei e karie-nea Kain Amerika aika kain te aba ao ti tangiria n reireiniia ana euangkerio Iesu Kristo. Ma te karinerine nakon te aro n tauronaki, ara koroboki aika a tabu e kamatata bwa akeia temanna ae e na riai n tauronaki iroun temanna.²⁶

N tokina, a kakioaki nako n te aro n iowawa aika Itiaki mai Missouri²⁷ ao imwiina a kairoroaki bwa a na mwaing nakon te West.²⁸ Aika Itiaki a rikirake ao a kunea te rau are e raonaki n te raoiroi, te katiteuanaaki, ao a maiuakina ana euangkerio Iesu Kristo.

I kimwareirei n ana tatato te Tia Kamaiu ibukiia ana abotoro are e koreaki n ana Euangkerio Ioane. Te Tia Kamaiu e kaotia bwa te Tama e a tia ni kanakoa ao ngaia, te Tia

Kamaiu, e a tia n neboa n te mwa-kuri are e anganna bwa e na karaoia. Imwiina e tatoto ibukiia naake a onimakina Kristo: "Bwa a na bane n riki n teuana; n ai arora, ngkai ko mena irou Tamau ao ngai inanom, bwa a na mena naba inanora."²⁹ Te riki n teuana bon te bwai are e tatoto ibukina Kristo imwain kamwaneana ao Taurakina n te kaibangaki.

Ni moan te ririki ni Kaokan bwai n ana euangkerio Iesu Kristo, e koreaki n mwakoro 38 n Reirei ao Berita aika Tabute Uea e taekina te buaka ao te buakaka ao e katanoata, "I tuangkami, katiteuanaaki; ao ngkana kam aki katiteuanaaki tiaki au bwai ngkami."³⁰

Katein ara Ekaretia a reke man ana euangkerio Iesu Kristo. N ana reta te Abotoro Bauro nakoia I-Rom e rang tamara. ³¹ Te Ekaretia rimoa i Rom e kainaki irouia Iutaia ao Tientaire. Iutaia ake ngkua iai kateia n Iutaia ao a tia "tokanikai ni karekea inaomataia, ao a kamwaitia man rikirake maiuia."³²

Tientaire ake i Rom iai kateia ae kakaawaki are e irekereke ma katein Erene, are e ataia te Abotoro are Betero ibukin te bwai are e rinanona i Atenai ao Korinto.

Bauro e taekina ana euangkerio Iesu Kristo n te aro ae matata. E korei koaua ake a kaineti ma aia koaua Iutaia ao Tientaire³³ are e kaitara ma ana euangkerio ae koaua Iesu Kristo. E bon tuangiia n tatabemania bwa a na katukui aia katei ake a kaitara ma aia koaua ao katei ake aki bootau ma ana euangkerio Iesu Kristo. Bauro e kaurangiia Iutaia ao Tientaire bwa a na kawakin tua, n itangitangiri imare-naia, ao te raoiroi anne e karekea te kamaiuaki.³⁴

Katein ana euangkerio Iesu Kristo bon tiaki aia katei Tientaire ke Iutaia. E aki baireaki man karan kunin

temanna ke n te tabo are e maeka iai temanna. Ngkai ti kimwareirei inanon ara kaeti aika tamaroa, ti riai ni katikui koaua man katei akanne ake a kauntaba ma ana euangkerio Iesu Kristo. Ara membwa ao naake a rairaki aika boou a roko man reeti ao katei aika a kakaokoro. Ngkana tina ira ana reirei Beretitenti Nelson n ikotia kain Iteraera ni iteran rabuna aika uoua, tina kunea bwa ti kakao-koro n aroia Iutaia ao Tientaire ake n ana tai Bauro. Ma ti kona ni katiteu-anaaki n ara tangira n onimaki iroun Iesu Kristo. Ana reirei Bauro Nakoa I-Rome e katea te tua are ti iria n ara katei ao n ana reirei ana euangkerio Iesu Kristo. Bon te katoto nakoira riki n te bong aei.³⁵ Otenanti n te tempora a katiteuanaira n te kawai ae onoti ao e kariaia bwa ti na riki n teuana n aro aika kakaawaki aika akea tokia.

Ti karineia ara membwa aika bwaeonia ni kabuta te aonaaba tiaki ibukina bwa a kororaoi ma ibukina bwa a tokanikai iaon kangaanga, karaoi anganano, a tangiria ni kan riki n ai aron Kristo, ao ni kataia ni katea te onimaki ao te katiteuanaaki ma te Tia Kamaiu. Katiteuanakiia ma te Tia Kamaiu e karikiia bwa a na katieuanaaki imarenaia. Te tua aei e koaua ibukim ao ibukiu n te bong aei.

Te bubuti ae korakora nakoia kain ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira bwa a na kataia n riki bwa kain Tion ake ti teuana nanoia ao teuana aia iango, ao a maeka i nanon te raoiroi.³⁶

Bon au tataro bwa tina maiuakina te raoiroi ao ni katiteuanaaki ao ni boboto iaon te beku ao n taromau-riia ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, are I kokoaua irouna. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAARI

1. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 38:27.
2. Ana ibuobuoki Thomas Kane n tei ibukiiia kain te aro e a tia n teimatoa n noraki “bwa te mwakuri n anganano mairoun te aomata are e maiuakin kainibaire aika rietata are e kakoauai karaoakin mwakuri aika aki raraoi nakon te bootaki n aro ae karako irouia koraki aika a mwaiti n ribuaka ao n riribai.”(introduction to Elizabeth Wood Kane, *Twelve Mormon Homes Visited in Succession on a Journey through Utah to Arizona*, ed. Everett L. Cooley [1974], viii).
3. Taraa Kane, *Twelve Mormon Homes*, 5.
4. Taraa Kane, *Twelve Mormon Homes*, 40.
5. Taraa Lowell C. (Ben) Bennion and Thomas R. Carter, “Touring Polygamous Utah with Elizabeth W. Kane, Winter 1872–1873,” *BYU Studies*, vol. 48, no. 4 (2009), 162.
6. N taraakina, Elizabeth e kantanigaia bwa angiai kain Amerika n te tai anne a na ti anganipa Inria nikiran mwarake ao ni kaokorioa mairouia aia iruwa ake tabeman.
7. Taraa Kane, *Twelve Mormon Homes*, 64–65. E uaana koreana bwa angiai kain Amerika aika kain te aba, n raonaki ma tabeman mataniwi, a riki bwa kain te Ekaretia. Taraa naba John Alton Peterson,

Quebrada de Alvarado, Valparaíso, Chile

Utah's Black Hawk War (1998) 61; Scott R. Christensen, *Sagwitch: Shoshone Chieftain, Mormon Elder, 1822–1887* (1999), 190–95.

8. N te mwioko n tararua ngkai “a na iktaki naake a raoiroi mai buakoia botanaomata ni kabane, ao n nako nakon Tion, n anenea anenent te kimwareirei ae akea tokina.” (Doctrine and Covenants 45:71).
9. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 105:3–5. Koroboki aika a tabu e kaonotia n taekinna bwa tararuakiia rarikin ao kainnano bon te bwai ae riai n te maiu ae tamaroa.
10. Taraa Aramwa 36:30; taraa naba 1 Nibwaai 2:20; Motiaeia 1:7. N te kabanea ni mwakoro n Aramwa 36:30 e warekaki, “Ngkana kam aki kawakina ana tua te Atua ao kam na teweaki nako mai i matana. Ao ngkanne aio are bon ana taeka.”
11. Motiaeia 2:41. E katanoata Beretitenti Lorenzo Snow (1814–1901): “Akea Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira aika a mate imwiin maiuakinan te maiu n onimaki ae e na kabua te bwai teuana ibukina bwa e a tia ni kabwaka ni karaoi bwaai tabeua ngkana e aki anganaki ana tai teuanne ke neienne. N taekana tabeua, ngkana te ataeinimwaane ao te ataeinaine e aki reke ana tai ni mare, ao a maiuakina te onimaki ni maiuia ni karokoa mateia, a na karekei ni kabane kakabwaia, te karietataaki ao te kimwareirei are e na karekeia te mwaane ke te aine are iai irouna n te tai aei ao ni katamaroa. That is sure and positive” (*Teachings of Presidents of the Church: Lorenzo Snow* [2012], 130). Taraa naba Richard G. Scott, “The Joy of Living the Great Plan of Happiness,” *Ensign*, Nov. 1996, 75.
12. Taraa 1 Ioane 5:2.
13. Motiaeia 18:21; taraa naba Mote 7:18.
14. 4 Nibwaai 1:16.
15. 4 Nibwaai 1:15.
16. 4 Nibwaai 1:24.
17. Moronaii 9:13–14.
18. Russell M. Nelson, in “First Presidency and NAACP Leaders Call for Greater Civility, Racial HarmonyMay 17, 2018, newsroom. ChurchofJesusChrist.org; taraa naba “President Nelson Remarks at Worldwide Priesthood Celebration,” June 1, 2018, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
19. Reirei ao Berita aika Tabu 90:11 e warekaki, “Aomata nako a na ongo bwaninin te euangkerio . . . ao n oin aia taetae.” Ni kaineti ma, taetae n te bootaki n taromarui n iunite a kariaiakaki n tainako.
20. 2 Nibwaai 26:33.
21. Taraa Oin Tua United States.
22. Taraa United States Declaration of

Iroun Unimwaane Ronald A. Rasband
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

- Independence, (1776); Constitution of the United States, Amendments I–X (Bill of Rights), National Archives website, [archives.gov/founding-docs](https://www.archives.gov/founding-docs).
23. Reirei ao Berita aika Tabu 101:77; e kairaki katuruturuana.
 24. Reirei ao Berita aika Tabu 101:79–80.
 25. Reirei ao Berita aika Tabu 101, section heading.
 26. Taraa Saints: *The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 1, *The Standard of Truth, 1815–1846* (2018), 172–74; James B. Allen and Glen M. Leonard, *The Story of the Latter-day Saints*, 2nd ed. (1992), 93–94; Ronald W. Walker, “Seeking the ‘Remnant’: The Native American during the Joseph Smith Period,” *Journal of Mormon History*, vol. 19, no. 1 (Spring 1993): 14–16.
 27. Taraa Saints, 1:359–83; William G. Hartley, “The Saints’ Forced Exodus from Missouri, 1839,” in Richard Neitzel Holzapfel and Kent P. Jackson, eds., *Joseph Smith, the Prophet and Seer* (2010), 347–89; Alexander L. Baugh, “The Mormons Must Be Treated as Enemies,” in Susan Easton Black and Andrew C. Skinner, eds., *Joseph: Exploring the Life and Ministry of the Prophet* (2005), 284–95.
 28. Taraa Saints: *The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 2, *No Unhallowed Hand, 1846–1893* (2020), 3–68; Richard E. Bennett, *We’ll Find the Place: The Mormon Exodus, 1846–1848* (1997); William W. Slaughter and Michael Landon, *Trail of Hope: The Story of the Mormon Trail* (1997).
 29. Ioane 17:21.
 30. Reirei ao Berita aika Tabu 38:27.
 31. Te reta nakoia I-Rom e matata ni katanoatan te reirei. I-Rom ti ngaia ae iai taekan te Mwakuri ni Kamaiu iai n te Nu Tetemanti. I kakaitau n te reta nakoia I-Rom ibukin katiteuanaakia aomata aika kakaokoro rinanon ana euangkerio iesu Kristo ngke I beku bwa te beretienti n te titeiki ma membwa aika a mwaiti man reeti ao katei ake a taetae n taetae aika a mwaiti aika kakaokoro.
 32. Frederic W. Farrar, *The Life and Work of St. Paul* (1898), 446.
 33. Taraa Farrar, *The Life and Work of St. Paul*, 450.
 34. Taraa I-Rom 13.
 35. Taraa Dallin H. Oaks, “The Gospel Culture,” *Liahona*, Mar. 2012, 22–25; taraa naba Richard G. Scott, “Removing Barriers to Happiness,” *Ensign*, May 1998, 85–87.
 36. Taraa Mote 7:18.

Kariaiakaki iroun te Uea

Moanan te waaki aei mangkai n riki “ni kariaiakaki nakon te Uea” bwa E na memena Tamneina iroum n ae rangi ni mwaiti.

Kam na mauri n te ingabong aei, tariu ao mwaneu. Ngkai ana reirei ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, I a kaman kariaria te ikoikotaki man aanon nako te aonaaba ibukin te maungatabu aei.

E tia n riki bwa te ririki ae aki taneiai te aba iai. Irou ao e moanaki man mwiodokoau mairouia te Moan Beretitentii ni katabuan te tempora ae tabu nakon te Uea i Durban, Aberika Maiaki. N na bon aki kona ni mwaninga aron mimitongin te kateitei. Ma n ae riaon riki barongan te tabo, N na bon teimatoa ni kawakina karineaia

aomata ake a rangi n tauraoi raoi n rin inanon te kateitei ae tabu. A roko ao a tauraoi ni katoonga teuana te kakabwaia ae moan te korakora man Kaokan Bwaai: katabuakan umwan te Uea. A roko ma nanoia ae onrake ma aia tangira Ibukina ao Ana Mwakuri ni Kamaiu. A roko ao onrake n te kakaitau nakon Tamara are i Karawa ibukin kataruaooan otenanti aika tabu are a na kairiira nakon te karietataaki. A roko ao a tau.

Taian tempora, e aki kakawaki bwa a mena iaa, a rietaata riki nakon

Sugar City, Idaho, USA

kawain te aonaaba. Taian tembora n tatabeua nako ni Boong aika Kaitira n te aonaaba aei—aika 168 mwaitia ni kabane—a tei bwa kakoaua ibukin ara onimaki n te maiu are akea tokina ao te kimwareirei ni kabonganai ma ara utu ao Tamara are i Karawa. Kakawaran te tembora e karikirakea ara atatai ibukin taian utu n atua ao te euangkerio ae akea tokina, ara motinnano ni maiu ao n reirei te koaua, ao nanora n iriira ana katooto ara Uea ao aera Tia Kamaiu, Iesu Kristo.

Itinanikun taian tembora inanon te Ekaretia bon taeka aika tau “E Tabu bwa ana Bwai Iehova.” Te tembora bon umwan te Atua ao te tabo ni katantan man te aonaaba. Tamneina e ramwaneia naake a taromauri inanon oo akana a tabu akanne. E katei kainibaire are ti na rin mai iai n riki kanga Ana iruwa.

Ai tamau, ae Blaine Twitchell, temanna mai buakoia mwaane ae tamaroa are I kinaa, e a tia n reireinai te reirei ae moan te tamaroa. Titita Rasband ao Ngai ti nako ni kawaria ngke e a kuri n toki maiuna n te maiu ae mamate. Ngke ti roko inanon ana ruu, e a bon tibwa nako naba ana bitiobi. Ti kamaura te bitiobi, I taku, “Bon te bitiboi ae rangi n raoiroi. E roko ikai ni karaoa ana mwakuri n ibuobuoki nakon te membwa ae kakaonimaki n ana uuote.”

I taekinna nakon Blaine, “E aki kakateke anuan bitiobi anne ngkai e roko.”

E tarai Blaine ao e kaeka, “E bon riaon riki anne. I bubuti rokon te bitiobi ibukina ngkai I tangira te intawiu ibukin te beeба ni kariaia nakon te tembora. I kan nako *ni kariaiakaki iroun te Uea*.” Ao E karaoa!

Te kibuntaeka anne, “kariaiaka-ki iroun te Uea,” e teimotoa n tiku inanou. E a tia ni kabwanina te nonori

ae boou n tiana n intawiunaki ni katoa tai irouia ara taan kairiiri n te Ekaretia. E rangi ni kakawaki te beeба ni kariaia nakon te tembora bwa n te Ekaretia are ngkoia, ni karokoa 1891, beeба ni kariaia nakon te tembora a bon kariaiakaki iroun te Beretitenti n te Ekaretia.¹

Ngkana kairake ke ikawai, am intawi ibukin te beeба ni kariaia nakon te tembora tiaki ibukin te bae kona karaoia ao ae kona aki. Te beeба ni kariaia tiaki te bwai ae karinanaki ni kanikinaeaki, te beeба ibukin te otinako, ke te tiketi ibukin te tabo n tekateka. Te bwai ae iai bukina ae rangi n rietaata man tabu. N te aro bwa ko tau n te karineaki ibukin te beeба ni kariaia nakon te tembora, ko riai ni maiu ni bootau ma ana reirei Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira.

N am tai n intawiu e reke am tai n tuoan nanom ibukin am onimaki ae onoti iroun Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu. Ko karekeea te kakabwaia ni kaota am koaua ibukin te euangkerio ae kaokaki, nanom ni kamatoaia naake e a tia ni weteiia te Uea bwa a na kaira Ana Ekaretia, onimaki n reirein te euangkerio, kakoran nanon tibwangam ibukiia am utu, anuam ni kokoaua, ni kakaonimaki, n ongotaeka, kawakinan Tuan te Mauri, tuan te kabuanibwai, ao katabuan te bong ae te Tabati. Akanne aan reirei

ni maiu ae babane nakon Iesu Kristo ao Ana mwakuri.

Am beeба ni kariaia nakon te tembora e kaota, nanom ae nano, n te maiu n tamnei bwa ko kataia ni maiuakin ana tua te Uea ao n tangira are E tangiria: nanorinano, nimamannei, n aki kamwaingaki, tangira ae kororaoi, ninikoria, nanoanga, kabwarabure, ao te ongotaeka. Ao ko motinnanoiko nakon kainibaire akanne ngke ko tiaaina aram iaon te beeба ni kariaia ane tabu anne.

Am beeба ni kariaia nakon te tembora e kauka mataroan karawa ibukim ma tabeman ni mwakuri aika mimitong ma otenanti ibukin baika a kakawaki aika akea tokina n raonaki ma bwabetito, entaumente, te mare, ao te kabaebae.

Ni “kariaiakaki iroun te Uea” bon te kauring ibukin baika a kantaningaaki irouia Aika Itiaki ibukin kawakinan aia berita. Ai tamau, ae Blaine, e taraia bwa te katauraoi ae aki kakawaki n te bong are ngke e tei ma te nanorinano imatan te Uea.

Iangoia ngke e tamarakea te Maunga ae Oreba Mote ao e kaoti nakoina te Uea ae Iehova n te aroka ae ura. E tuangaki iroun te Atua, “Buti am kau mai waem, bwa aontano ae tabu te tabo ane ko mena iai anne.”²

Buutakin ara kau ni mataroan te tembora bon kanakoan baika e tangiri te aonaaba ke kakukurei ake a

katabeagingai nanora man rikirakera n tamnei, ni kaaki irarikira bwaai ake a uruana maiura ae kakawaki ae mama-te, n aki riaon riki anua ni kakaunta-eka, ao n ukera te tai bwa ti aonga n riki n tabu.

Man te babaire mai eta, rabwatara bon ana karikibwai te Atua, te tembora bon ibukin tamneira, ao e riai ni kawakinaki raoi ma te kari-nerine. Ngaia are e koaua taekan anenen te Moanrinano: “Rabwatau bon te tembora [are] e bon kainnanoa tararuakina raoi”³ Ngke e kaoti te Uea nakoia Nibwaite, E tua, “Kam aonga ni katabuaki ngkana kam butimwaea te Tamnei ae Raioroi, bwa kam aonga n tei n akea barekami imatau.”⁴ “Aekan aomata raa ngkami?” e titiraki te Uea ao imwiina e kaeka, “Kam na riki n ai Arou.”⁵ N riki “ni kariaiakaki iroun te Uea,” ti na kataia n riki n ai Arona.

I uringa ngke I ongo n ana marooro Beretitenti Howard W. Hunter n ana moan tai n anga ana taeka n te maungatabu ni kabuta ngke e riki bwa te ka 14 ni Beretitenti n te Ekaretia. E taku, “Bon te bwai ae nako mai kabin raoi nanou bwa a riai mem-bwa n tatabemaniia nako n te Ekaretia

n tau n rin inanon te tembora. E na rangi ni kukurei te Uea ngkana membwa ni kabane aika ikawai a tau—ni uouota—te beeба ni kariaia ae boou nakon te tembora.⁶ I kan reitia bwa te beeба ni kariaia nakon te tembora ae tianaki taina e na katea te kawai ae itiaki ibukiia ara kairake aika rangi ni kakawaki.

Beretitenti Russell M Nelson E uringa ana taeka Beretitenti Hunter: “N te bong anne, n Tuun 6, 1994, te beeба ni kariaia nakon te tembora are ti uouotia e riki bwa te bwai ae kaokoro inanon ara bwauti. Imwaain anne, e riki bwa te bwai ae na iai mwiina ae tangiraki. Are nanona bon kariaiakau n rin inanon ana auti te Uea ae tabu, ma imwiin karaoan te katanoata, e na riki bwa te kouru ibukina. E na riki bwa kanikinaean au ongotaeka nakon ana burabeti te Atua.”⁷

Ngkana e a tia n reke am beeба ni kariaia ke ngkana e a tia ni bane taina, teei n te rain n ana mataroa te bitiobi n aroia Aomata Aika itiaki ake ngko ake a tei n te rain imataroan Nauvoo Tembora n 1845 ao n 1846.⁸ A mena au bakatibu ibuakoia naake a kakao-nimaki. A kitau aia kaawa aika moan

te tamara ao n nako maeao, ma atia bwa iai taneia aika tabu ane a tatani-nga ibukiia n te tembora. E koroboki Sarah Rich man kawain Iowa ae kiribeubeu, “Ngke arona bwa tiaki ibukin au onimaki ao au atatai are e a tia ni katokaaki iaou inanon te tembora anne . . . , mwanangara taraan ae kanga ai aron . . . te bwai ae ti karaoa ae akea kakoauakina bwa e na riki.”⁹ Anne te bwai ae ti kabuaa ngkana ti rinanon te maiu aei n tii ngaira n akea ana kairi te tamnei ao te rau are e taekina n te berita n te tembora.

Ni moanan te waaki aei mangkai n riki “ni kariaiakaki iroun te Uea” bwa E na memena Tamneina iroura n ae rangi ni mwaiti ao Ana kainibaire a na uota nakoim te “rau n nano.”¹⁰

Am taan kairiiri ibukiia kairake, te beretitenti ibukin te Kooram n Unimwaane, beretitenti n te Bootaki n Aine, ao taari mwaane ao aine n ibuobuoki a na buokiko ni katauraoi-ko, ao am bitiobi ke am beretitenti n te mwaanga e na kairiko ma te nano n tangira.

Ti a tia n rinanon te tai are ngke a tia ni kainaki taian tembora ke a tia-naki kabonganakiia. Ibukin Beretitenti Nelson ao naake ibuakora ake a beku irarikina, te babaire man ana kairi te tamnei bwa a na kainaki taian tembora e bon “kamaraki” ao “n roota te iango ma te raraoma.” Beretitenti Nelson e kunea ngke e titirakinna i bon irouna, “Tera ae N na taekinna nakon te Burabeti Iotebwa Timiti? Tera ae N na taekinna nakon Brigham Young, Wilford Woodruff ao beretitenti ake tabeman, ni karokoa Beretitenti Thomas S. Monson?”¹¹

N te tai aei, n te aro ae karaurau ao te kakaitau ni ibukin manga kaukan taian tembora ibukin te kabaebae ao te entaumente n te aro ae tianaki kabonganakiia.

Provo, Utah, USA

N riki ni kororaoi, e ngae n anne, bon te bwai ae riai n teimatoa karekeana ibukin te nako n te tembora. Kariaia bwa N na katuruturua, ngkana tao ko kona n rin te tembora ke ko aki, ko bon kainnanoa te beeба ni kariaia ae boou n teimatoa iaon kawain te berita.

N te ririki ae nako Titita Rasband ao Ngai iai mwiokoara ae ti karaoria i New Zealand n taetae nakoia te kuruibu ni kairake n ikawai aika tuai ni iein ae moan te mwaiti. E bon aki bebete aron riniia n te tembora, teuana are i Hamilton e a tia n onobwaiaki, ao a bon teimatoa ngkai n tataninga katabwenaan aontano ibukin te tembora i Auckland. E ngae n anne, I namakina kairau iroun te tamnei ni kaungaiia ni kabooua ke ni karekea te beeба ni kariaia ibukin te tembora.

E ngae ngke a aki kona n roko n te tembora, a na bon kaotia imatan te Uea bwa a itiaki ao a tauraoi ni beku Ibukina. N riki ni kororaoi ibukin karekean te beeба ni kariaia nakon te tembora bon te kamanomano ni kauoua mairoun teuare e buakaka, ibukina bwa ko a tia ni karaoa te motinnano ae matoa nakon te Uea ibukin maium, ao te berita bwa e na memena Tamneina iroum.

Ti karaoa te mwakuri n te tembora ngkana ti ukeria ara bakatbu ao ni kanakoi ariaia ibukin taian otenanti. Ngkai a kainaki taian tembora, ti bon kona naba ni karaoa ara kakae ibukin rikiia ara utu. Ma Tamnein te Atua inanora, ngaira, man te mwakuri n oneanimwi, n tei ibukiia bwa a na kariaiakaki iroun te Atua.”

Ngke I beku bwa te Tarekita ni Kakoroi Mooti ibukin Tararuan te Tembora, I ongo iroun Beretitenti Gordon B. Hinckley ngke e kananona te koroboki ae tabu are e taekinna te Uea ibukin Nauvoo Tembora: “E riai

mwakurin au tembora, ao ni kabane mwakuri ake I a tia n rinei nakoimi, n reitinako ao n aki toki; ao e riai ami nanomatoa, ao ami mwakuri mwaaka, ao te taotaonakin nano, ao ami mwakuri ni kataboroaki ao kam na bon aki kabua kanuangami, e taku aia Uea Taanga ni Buaka.”¹²

Ara mwakuri n te tembora e kabaеaki ma kanuangara ae akea tokina. N te tai ae nako ao ti a anganaki te kataaki. E a tia ni weteira te Uea bwa ti na mwakuri inanon taian tembora ma te “nanomatoa, . . . mwakuri mwaaka, ao te taotaonakin nano.”¹³ Te riki “ni kariaiakaki nakon te Uea” e kainnanoi anua akanne. Ti riai n nanomatoa ni maiuakin tuua, n nanomatoa ni kabanei nanora iaon ara berita n te tembora, ao ni kakaitau ngkai e reitnako te Uea n reireiniira aroia ao n nanorinano ngkai ti tataninga manga ukin taian tembora n taia aika bwani.

Ngkana e weteira te Uea bwa ti na “kataboroa” ara mwakuri, E butiira bwa ti na karikirakeira inanon te raoiroi. N aron te katooto, ti na karababa ara kamatebwai ni koroboki aika tabu, ukeri rikiia ara utu, ao ara tataro n onimaki bwa ti na tibwaua ara tangira ibukin ana auti te Uea ma naake a katauraoi ibukin karekean aia beeба ni kariaia nakon te tembora, ai moarara riki kaain ara utu.

I berita nakoimi ngkai ana Abotoro te Uea Iesu Kristo bwa ngkana ko kataia ni kataboroa tamaroan am mwakuri, ko na namakina mwaitin

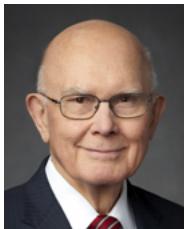

Salzburg, Austria

ana kairiiri te Tamnei nakoim, ko na kakaitau ibukin am berita aika tabu, ko na namakina te rau n ataia bwa ko “kariaiakaki iroun te Uea.” N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa James R. Clark, comp., *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1833–1964*, 6 vols. (1965–75), 3:229.
2. Te Otinako 3:5.
3. “Rabwatau bon te Tembora,” *The Children Sing* (1951), no. 99.
4. 3 Nibwaai 27:20.
5. 3 Nibwaai 27:27.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* (2015), 180.
7. *Ana Reirei Russell M. Nelson*, (2018), 373.
8. Taraa *Saints: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 1, *The Standard of Truth, 1815–1846* (2018), 582–83.
9. Sarah P. Rich, *Autobiography, 1885–1890*, Church History Library, Salt Lake City, 66.
10. Motiae 4:3.
11. Sarah Jane Weaver, “Beretitenti Nelson e maroroakina taekan ‘kamarakin’ te babaire ni kainan taian tembora ribuakon te aoraki ae COVID-19,” *Church News*, Turai 27, 2020, thechurchnews.com.
12. Reirei ao Berita aika Tabu 127:4.
13. Reirei ao Berita aika Tabu 127:4.

Iroun Beretitenti Dallin H. Oaks
Moan Kauntira n te Moan Beretitentii

Tangiriia Am Kairiribai

N atakina bwa ngaira natin te Atua e anganiira te nonori ae mairoun te Atua n bonganaia ni kabane aomata ao te konabwai n rierake iaon te kakaokoroaki n te reeti.

Ana reirei te Uea bon akea tokiai ao ibukiia ni kabane natin te Atua. N te rongorongo aio N na anga tabeua katooto man te United States, ma tuua ake N a reirei a kaineti n tabo ni kabane.

Ti maeka inanon taai aika iai te un ao te kairiribai n te reitaki n te kairiiri n tautaeka ao kaetieti. Ti namakina aio n te tiamwa aei ngke tabeman a riaon te kaotinano ae rau ao ni karaoi anua aika a urubwai. Ti namakinna inanon tabeua anainao ae a karaoaki ngkai ibukin karekean nakoa n te

tautaeka. Te kananokawaki, bwa a taekinaki aekakin rongorongo aikai n ae kaineti ma te tua ae aki tamaroa inanon ara bootaki n te Ekaretia.

Inanon te tautaeka ae inaomata e na aki toki ni iai kaokoron nanora iaoia taan kan rineaki ao kaetieti. Ma, ngkai taan iriira Kiristo ti riai ni kana-koia te un ao te kairiribai ni waaki ake a irekereke ma te tua n tain kauntaekia ke ni kabusakaka n tabo nako.

Aio teuana ana reirei te Tia Kamaiu, ae e rang n ataaki ma e aki batu ni kabonganaaki:

Apia, Samoa

“Kam ongo bwa e atongaki ae kangai, Ko na tangira raom, ao riba ami kairiribai.

“Ao Ngai I taku nakoimi, Kam na tangiriia ami kairiribai, ao tataro ibukiia akana bainikiriningkami, karaoa ae raoiroi nakoia akana ribai ngkami, ao tataro ibukiia akana a bwainikirini ngkami” (Mataio 5:43–44).¹

Inanon rooro, Iutaia a tia n reirei-naki bwa a na ribaiia aia kairiribai, ao n te tai anne a karawawataaki iaan ana tararua ao ana aki ako te tautaeka n Rom. E ngae n anne, Iesu e reirei-nia bwa “tangiriia ami kairiribai” ao “ni karaoa ae raoiroi nakoia . . . akana a bwainikirini ngkami.”

Teraa reirei aika korakora bita-kiia ibukin te reitaki ibon iroum ao ni waakin te kairi n te tautaeka! Ma anne bon ngaia naba are e tua ara Tia Kamaiu. N ana Boki Moomon ti ware-kia, “Bwa e koaua, e koaua ae I tuang-kami, bwa ane iai irouna tamnein te kakauntaeka ao bon tiaki mai irou, ma bon mai iroun te riaboro, are taman te kakauntaeka, ao e kakiriweei nanoia aomata bwa a na itabaraaraa ma te un, i marenaia” (3 Nibwaai 11:29).

Tangiraia ara kairiribai ao naake a kakaitaraira e aki bebete. “Angiina iroura ti tuai roko n te karinan anne . . . n tangira ao ni kabwarabure,” e noria Beretitenti Gordon B. Hinckley, ao n reitia, “E kainanoa reiakinara ibon iroura ae korakora riki nakon ae ti kona.”² Ma e riai n rangi ni kakawaki, ibukina bwa bon mwa-koron ana tua te Tia Kamaiu ake uoua aika korakora n “tangira Iehova ae Atuam” ao n “tangira raom n ai aron tangiram i bon iroum” (Mataio 22:37, 39). Ao tao e na bon kona ni karaoaki, bwa E reirei naba, “Kam na bubuti, ao ane kam na anganaki; ukeuke, ao ane e na reke iroum” (Mataio 7:7).³

Ti na kanga ni kawakin tuua aikai ae mai iroun te Atua n te aonaaba ae ti mena naba iaan ana tua te aomata? Ma raoiroina, iai ana banna ni katooto te dia Kamaiu bwa ti na kanga ni kabaeranta Ana tua aika akea tokiiia ma karoan nanon te tua are e karoia te aomata. Ngke taan kakaitaraa a ukora kamwa-neana iaon titiraki bwa tao Iutaia a riai ni kabwaka roon rabwataia nakon te tautaeka n Rom, E kotea tamnein Kaitara iaon te tiring ao ni kangai, “Ma ngaia ae kam na angan Kaitara akana ana bwai Kaitara, ao angan te Atua akana ana bwai te Atua” (Ruka 20:25).⁴

Ngaia are, ti ana ira ana tua te aomata (angan Kaitara ana bwai) ni maeka ma te rau iaan ana kairiri te aba, ao n ira naba ana tua te Atua nakon ara tabo are akea tokina. Ma ti na kanga ni karoa aei—riki bwa ti na kanga n reirei n tangiriia naake a kakaitaraira ao ara kairiribai?

Ana reirei te Tia Kamaiu bwa ti na aki “kakauntaeka ma te un” bon te moan kawai ae raoiroi. Te riaboro bon taman te kakauntaeka, ao bon ngaia are e kaririia aomata bwa ana kakauntaeka ma te un. E karikirakea te namakin n riba temanna ao te kairiribai n te reitaki imarenaia aomata n tatabemaniia ao inanon te kurubu. E reirei Beretitenti Thomas S. Monson bwa te un bon ana bwai ni mwakuri Tatan, bwa “te un e bon katauraoiko nakon ana kairiri Tatan. Akea ae e kona ni *karikitira* bwa ti na un. Bon ara rinerine.”⁵ Te un bon te kawai nakon te kamaenako ao te namakin n riba temanna. Ti waaki nakon tangiraia naake a kakaitaraira ngkana ti kakeaa te un ao karoan ae buakaka nakoia naake ti aki boraoi ma ngaiia. E na ibuobuoki naba ngkana ti kukurei ni kan reirei mai irouwia.

Ibuakon riki kawai ni karikirakea te korakora n tangiriia tabeman bon te

Accra, Ghana

kawai ae bebete ae kabwarabwaraaki n taekan te anene rimoa. Ngkana ti kataia ni mataata ao n atai aroia aomata man reeti ake tabeua, ti riai ni bon kinaia raoi. N angiin mwaitin bwaai aika riki, te nanououa iroun te aomata ae ko aki kinaa ke te kakaitara e maunankano man te iraorao ke tao te tangira ngkana te reitaki imarenami e karika te mataata ao n namakinaki te karinerine.⁶

Ao e na rang ni ibuobuoki riki nakon karekean tangiraia ake a kakaitaraira ao ara kairiribai bon ukoukoran te mataata ni mwaakan te tangira. Aikai teniua mai ibuakon reirei n taetae ni burabeti iaon aei.

Te Burabeti Iotebwa Timiti e reirei bwa “aio ae e a kaman tataekinaki irouwia aomata rimoa bwa te tangira e bungia te tangira. Tia bane ni kaota te tangira—ni kaota ara akoakoi nakoia aomata ni kabane.”⁷

Beretitenti Howard W. Hunter e reirei: “Te aonaaba ae ti mena inanona e na rangi ni korakora kakabwaaiana ngkana mwaane ao aine n tabo nako a na kamwakura ana tangira ae itiaki Kristo, are bon te akoii, te nimamannei, ao n nanorinano. E bon aki mataai ke ni kainikatonga. . . . E aki ukora te kabomwii. . . . Akea iai te babakanikawai, te kairiribai, ke te ioawaawa. . . . E kaungaia aomata aika kakaokoro n uaia ni maeka inanon ana tangira

Kristo n aki tabe ma aia koaua n te aro, reeti, kain te aba raa, mwaitira ana mwane, reirei, ke katein abaia.”⁸

Ao e kaumakiira Beretitenti Russell M. Nelson bwa ti na “karababa ara mronron n tangira ni mwaneia utu ni kabane.”⁹

Te mwakoro ae kakawaki n tangiraia ara kairiribai bon anganakin ana bwai Kaitara man kawakinan tuan abara aika a kakaokoro. E ngae ngke ana reirei Iesu e karokoa iai te bitaki ae boou. E aki reiakina te kakaitara ke uruakan te tua. E reiakina te kawai ae Tamaroa. Kaotioti aika ngkai a reirei te reirei naba anne:

“A na akea te aomata ae na urua tuan te aba, bwa ane e kawakina ana tua te Atua e aki riai n urua tuan te aba.

“Mangaia are, kam na mena i aaia naake a tautaeka i aomi” (Reirei ao Berita aika Tabu 58:21–22).

Ao taekan te Onimaki, are e koreaki iroun te Burabeti Iotebwa Timiti imwiin are a rinanon te bwainikirinaki ae korakora aika Itiaki ngkoa mai irouwia taan kairiri i Missouri, e kangai, “Ti kakoaua ae ti kabaeki nakoia uea, beretitenti, taan tautaeka, ao taan moti, n ongotaeka, ni karinea, ao ni boutoka te tua” (Taekan te Onimaki 1:12).

Aio e aki nanonaki bwa ti kariaia bwaai ni kabane ake a karoaki ma te kairoro n te tua. E nanonaki bwa

ti ongotaeka nakon tuua ake ngkai ao ni kabonganai waaki aika rau ni bitia. E nanonaki naba bwa ti kariaia ma te rau mwiin te rinerine. Ti na aki ira buakon mwakuri ni iowaawa are e karaoaki irouia naake aki kukurei ma mwiin te rinerene.¹⁰ N aaba aika inaomata n tainako iai ara tai ao tabera n reitinako inanon te rau ni karokoa te rinerine are imwina.

Ana reirei te Tia Kamaiu n tangiriia ara kairiribai e boboto iaon te koaua ae ni kabane aomata n te maiu aei bon natin te Atua aika tangiraki. Te tua ae akea tokina anne ao tabeua moan tua a kataaki n te kaoti nano n totoko ae a tibwa riki inanon kawan Amerika aika mwaiti.

Teuana te iango ae e riao, tabeman a mwaninga ae te Moan Mwakoro ae Karinaki nakon Tuan te United States e anga “inaomatan te aomata ni karaoa aia bootaki inanon te rau, ao ni bubutia te Tautaeka bwa e na kaeta te bwai ae riki ae aki riai.” Aio te kawai ae kariaiakaki n tabekarake te kamataata nakon te botanaomata ao ni katuruturua ae akea te boraoi n te bwai ae riki ke aron karaoon nanon te tua. Ao bon iai waaki ni karaoon ae aki riai. Te mwakuri ae karaoaki ibuakoia te botanaomata ao n anuan temanna bon iai te nano ni kakaokoroaki ao aika a irekereke ma bwaai aika aki riai. Inanon ana rongorongo ni kairoo are e koreia, te Minita ae Theresa A. Dear man te National Association for the Advancement of Colored People (NAACP) e a tia ni kauringiira bwa “kakaokoroan te reeti e rikirake man te kairiribai, kateibuaka nakoia tabeman, waaki n reitaki ae aki eti, kariaia bwai aika bure n aki totoko, te aki muti ao te aki kakaronga.”¹¹

Temecula, California, USA

Bwa kaain te aba ao membwa n ana Ekaretiia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ti riai n karaoa riki ae raoiroi ni buoka kamaunaan te kakaokoroaki n te reeti.

Teuana riki te iango ae e riao, botaki aika uarereke ake a ira buakon ao a boutoka te waaki ni kaoti nano n kakaitara ao mwakuri aika taburoroko ake a iriiri a taraa ni mwaninga ae te waaki ni kaoti nano ae kamanoaki iaan te Tua bon te kaotinano ae *rau*. Taan kaotinano akea kariaiaka bwa a na urubwai, ni katarabuakaa te tabo, ke n kimoai bwai ke ni kamwinibaea ana waaki ae riai te tautaeka iaan te tua irouia bureitiman ni kamatoa te tua. Te Tua ae Maungatabu ao tuua akea iai te kakao ibukin te bootaki teuana ni bita te tua ke n aki tabe ma te tua. Ngaira ni kabane—bureitiman, taan kaotinano, taan boutoka, ao taan mataku—ti riai ni mataata nakon tian inaomatara ao kakawakin mwiokoara n tiku inanon kainibaire ake a taekinaki n te tua. Abraham Lincoln e eti ngke e taku: Bon akea te tanginnano n karaoon waaki ae aki riai ae kona ni katokaki irouia aomata ake a kairoroa te bwai are a tangiria man karaoon te kairoro.”¹² Kaetan waaki aika aki riai irouia taan kakirewe a bon kaetaki ni

waaki aika taburoroko iaan te tua. Anne bon te kamangongao, te waaki ae akea iai te tautaeka ae nakoraoi ao bureitiman, are e kamwinibaea temanna ao e aki kamanoa inaomatan temanna ma temanna.

Teuana bukina ae kaotinano ni kakaitara n te United States a bon kakubanako irouia aika mwaiti bon ibukin te bubuaka ao karaoon mwa-kuri aika aki eti iaan te tua i marenaia bootaki n aba tabeua e na riai n aki namakinaki n te United States. Te aba aei e riai n rangi n tamaraoa ni kamaunananakoa te kakaokoroaki n te reeti tiaki ti nakoia Ibatabwata n Amerika, are e bon noraki inanon kaotinano ni kakaitara ngkai, ma bon nakoia naba Lations, kaain Atia, ao kurubu riki tabeua. Rongorongan te aba aio iaon te kakaokoroaki n te reeti e aki kakukurei, ao ti riai ni karaoa ae tamaraoa.

E kateaki te United States irouia iruwa aika a roko man aaba aika a kakaokoro ao katei aika kakaokoro. Te kantaninga ae ti teuana bon tiaki katean te aro teuana ke ni kateimatoa tao katein teuana te aba ke te baronga man te aba are mai mwaina. Te moan roro ake a katabwena a ukora te katiteuanaaki n tuua ake a karinaki aika boou ao taian tua. Aio e na aki atongaki bwa beebwa ake a kakawaki iaon te katiteuanaaki ke aia atatai n te bwai are a nanona n te tai arei e rianako arona. Rongorongan te United States ni moan uoua tienture a kaota kainanoakin katamaroa aika mwaiti, n aron inaomataia aine n rinerine ao. moaraa riki, katokan te tauronaki ni ikotaki ma tuua ni kakauua bwa naake a tia n tauronaki ana karekea ni kabane aroia ni kainaomataaki.

Uoman bwakuaku man te Kuura n Reirei ae Rietata mai Yale a kauringira:

"Man aki nakoraoina ni kabane, te United States e okoro n arona ni kati-teuanaia te botanaomata ae a kakao-koro ao ni maenako. . . .

...Kaaina a aki riai n rinerine imarenan kinakiia bwa kain te aba raa ao reeti n aomata raa. Kaain Amerika a kona ni karekei ni kauoua. Ma oina raoi bon te nano n aba iaan te tua. Ti riai n bane n katieuanaaki iaan ao rinanon te Tua ae Karinaki, n aki tabe ma kakao-koron ara iango iaon ara koaua."¹³

Inanon ririki aika mwaiti n nako, te tia koroboki mai Buritan ibukin aba ianena e amga te reirei n tain te kauntaeka n te House of Commons: "Akea raraora ae ana tiku n akea tokiiia ao akea ae riki ni katoatai bwa ara *kairiribai*. Bwaai *ake ti nano iai* akea tokiiia ao a riki ni katoatai, ao bwaai aikai bon katabeara bwa tina irii."¹⁴

Aio bukina ae tamaroa *ni bwai aika aki rekereke ma te aro* ni irii waaki ake ti nano iai aika "a tiku ni maan ao aki bibitaki" ni bwaai ake a kaeti ma te tua. Irarikina, te reirei n ana Ekaretia te Uea e reireiniira bwaai aika ti nano iai ae akea tokiiia ni kairiira: ana reirei ara Tia Kamaiu, are e anga iaon Tuua ake a Karinaki ibukin te United States ao moan tua man abara aika mwaiti. Te kokoaua nakon tuua ake a tia ni kaweneaki irarikin "aba ake raraora" ake aki teimaan bon te kawai ae tamaroa n tangirria naake a kakaitaraira ao ara kairiribai ngkai ti ukora te katieuanaaki e ngae ngke ti bane ni kakaokoro.

N atakina bwa ngaira natin te Atua e anganiira te nonori ae mairoun te Atua n bonganaia ni kabane aomata ao te nano ao te konabwai n rierake iaon ribakin temanna ao te kakaoko-roaki n te reeti. Ngkai I a tia ni maeka n ririki aika mwaiti n taabo aika kakaokoro n te aba aei te Uea e a tia n reireiai bwa e kona man te ongeaabaa ao ukoukoran katamaroaan te tua n abara ao n tangiriia naba naake a kakaitaraira ao ara kairiribai. Ngkai e aki beebeete, e kona ni karaoaki man ana ibuobuoki ara Uea, Iesu Kristo. E anga te tua aei bwa ti na tangira, ao E berita bwa E na ibuobuoki ngkai ti ukoria n ongotaeka nako iai. I taekina koauana bwa ti tangiraki ao ti na buokaki iroun Tamara ae i Karawa ao Natina, Iesu Kristo. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa naba Ruka 6:27–28, 30.
2. Gordon B. Hinckley, "The Healing Power of Christ," *Ensign*, Nobembwa 1988, 59; taraa naba *Teachings of Gordon B. Hinckley* (1997), 230.
3. Taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 6:5.
4. Taraa naba Mataio 22:21; Mareko 12:17.
5. Thomas S. Monson, "School Thy Feelings, O My Brother," *Riaona*, Nobembwa 2009, 68.

6. Taraa Becky and Bennett Borden, "Moving Closer: Loving as the Savior Did," *Ensign*, Tebetembwa 2020, 24.

7. Iotebwa Timiti, n *Rongorongon te Ekaretia*, 5:517. N titebo ma aei, e taku Martin Luther King Jr. (1929—68) e taku: "Kabooan te ioawa ma te ioawa e karikirakea riki te ioawa, ni kairia ma roo ae korakora nakon te tairiki are ai kaman akeea iai itoi. Te roo e aki kona ni kanakoa te rotongitong: bon ti te oota ae e kona. Te kairiribai e aki kona ni kanakoa te kairiribati: bon ti te tangira ae e kona" (*Where Do We Go from Here: Chaos or Community?* [2010], 64–65).

8. *Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* (2015), 263.

9. Russell M. Nelson, "Blessed Are the Peacemakers," *Riaona*, Nobembwa 2002; tara naba *Teachings of Russell M. Nelson* (2018), 83.

10. Tara "A House Divided," *The Economist*, Tebetembwa 5, 2020, 17–20.

11. Theresa A. Dear, "America's Tipping Point: 7 Ways to Dismantle Racism," *Deseret News*, June 7, 2020, A1.

12. Abraham Lincoln, te marooro ibukiia te Bootaki n Ataeinimwaane i Lyceum, Springfield, Illinois Jan. 27, 1838, n John Bartlett, *Bartlett's Familiar Quotations* 18th ed. (2012), 444.

13. Amy Chua and Jed Rubenfeld, "The Threat of Tribalism," *Atlantic*, Oct. 2018, 81, theatlantic.com.

14. Henry John Temple, Viscount Palmerston, remarks in the House of Commons, Mar. 1, 1848; in Bartlett, *Bartlett's Familiar Quotations*, 392; emphasis added.

Bengaluru, India

E Warekaki ioun Beretitenti Henry B. Eyring
Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii

Kamatoakiia Mataniwi ni Kabuta n te Kateibai, Itingaun n te Aono, ao Aobitia ni Kabuta

Tariu ao mwaaneu, N na wareka nakoimi ngkai araia Mataniwi ni Kabuta, Itingaun n Aono, ao Aobitia ni Kabuta n te Ekaretia ibukin ami kamatoa.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Russell Marion Nelson bwa te burabeti, te tia mamata, ao te tia karekei kaotioti ao te Beretitenti n ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira; Dallin Harris Oaks bwa te Moan Kauntira n te Moan Beretitentii; ao Henry Bennion Eyring bwa te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii.

Naake a kariaia a kona ni kaotia.

Ake a kaitara, ngkana iai, kam kona ni kaotia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Dallin H. Oaks bwa te Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ao M. Russell Ballard bwa te Bonomwi ni Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman.

Naake a kariaia, taiaoka kaotia ni baimi.

Naake a totokoia a kona ni kaotia ni baia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa bwa kaain te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F.

Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit Walter Gong, ao Ulisses Soares.

Naake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Iai ane totokoia kaotia naba.

E tabekakirake bwa ti na kamatoaia kauntira n te Moan Beretitentii ao te Kooram n Abotoro n Tengaun ma Uoman bwa burabeti, taan mamata, ao taan kaotioti.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Chiba, Japan

Kaaitarana, ngkana iai, kaotia n te kanikina.

Ti a tia ni kamotirawaia ma te kakaitau ibukin aia beku ae tamaroa Unimwaane L. Whitney Clayton, Enrique R. Falabella, ao Richard J. Maynes bwa Mataniwi ni Kabuta n Itingaun ao n anganiia te karineaki ae rietaata.

Nake a kan raoniira ni kaota ara kakaitau nakoia Taari aikai ma aia utu ibukin aia beku ae moan te tamaroa, taeaoka kaotia.

Ti a tia ni kamotirawa Unimwaane L. Todd Budge ni Mataniwi ni Kabuta n Itingaun.

Ni kabane naake a kan kaota aia kakaitau nakoina ibukin ana beku, taeaoka kaotia ni katean baia.

Ti a tia ni kamaotirawa Bitiobi Dean M. Davies ao W. Christopher Waddell n te Moan ao Kauoman Kauntira, ni karineaki, n te Bitiobi n Tararu.

Ni kabane ake a kan kaota aia kakaitau nakoia Taari aikai ibukin aia nanoia ni beku ni mwakuri, taeaoka kaotia.

Ti a tia ni kamotirawaia Itingaun n Aono aikai: Ruben Acosta, René R. Alba, Alberto A. Alvarez, Vladimir N. Astashov, José Batalla, Bradford C. Bowen, Sergio Luis Carboni, Armando Carreon, S. Marc Clay Jr., Z. Dominique Dekaye, Osvaldo R. Días, Michael M. Dudley, Mark P. Durham, E. Xavier Espinoza, James E. Evanson, Paschoal F. Fortunato, Sam M. Galvez, Patricio M. Giuffra, Leonard D. Greer, Daniel P. Hall, Toru Hayashi, Paul F. Hintze, Adolf J. Johansson, Wisit Khanakham, Seung Hoon Koo, Pedro X. Larreal, Johnny L. Leota, José E. Maravilla, Joel Martinez, Joaquim J. Moreira, Isaac K. Morrison, Eduardo A. Norambuena, Ferdinand P. Pangan, Jairus C. Perez, Steven M.

Bengaluru, India

Petersen, Jay D. Pimentel, Edvaldo B. Pinto Jr., Alexey V. Samaykin, K. David Scott, Rulon F. Stacey, Karl M. Tilleman, William R. Titera, Carlos R. Toledo, Cesar E. Villar, David T. Warner, Gary K. Wilde, ao William B. Woahn.

Naake a tangiria n raoniira ni kaota ara kakaitau ibukin aia mwakuri ae moan te tamaroa, taiaoka kaotia.

Ma Unimwaane L. Whitney Clayton are e a kamotirawaaki bwa te Mataniwii ni Kabuta n te Itingaun ao n anganaki te kinaaki ae rietata, e a tia naba n kamotirawaaki bwa te membwa n te Beretitentii n te Itingaun.

Unimwaane Brent H. Nielson e a tia ni weteaki bwa te membwa n te Beretitentii n te Itingaun, ao ti tabekirake bwa e na kamatoaaki.

Ni kabane ake a boutokaia, Taiaoka kaotia.

Ane totokoia, taiaoka kaotia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa Dean M Davies bwa te Mataniwi ni Kabuta n Itingaun.

Naake a boutokaia, taiaoka kaotia. Ake a kaitara kaotia naba.

E tabekakirake bwa ti na kamatoa W. Christopher Waddell ni beku bwa te Moan Kauntira n te Bitiobi n Tararua ao L. Todd Budge ni beku bwa te Kauoman Kauntira n te Bitiobi n Tararua.

Naake a boutokaia a kona ni kaotia.

Ake a kaitara, kaotia naba n te katebai.

E tabekakirake bwa ti na kamatoaia nakai ba Itingaun n Aono aika boou: Laurian P. Balilemwa, Jonathon W. Bunker, Enrique R. Mayorga, ao Konstantin Tolomeev.

Naake a kariaia a kona ni kaotia.

Ake a kaitara, ngkana iai, a kona ni kaotia.

E tabekakirake bwa ti na kamatoaia Mataniwi ni Kabuta ake tabeman,

Itingaun n Aono, ao Aobitia ni Kabuta n te Ekaretia n teina ae ngkai.

Ni kabane ake a boutokaia, taiaoka kaotia.

Kaaitaranra, ngkana iai, kaotia naba n te katebai.

Naake iai ami totoko man aara ake a taekinaki kam a reitaki ma ami beretitenti n te titeiki.

Tariu ao mwaneu, ti kaota ara kakaitau ibukin teimotoan ami onimaki ao ami tataro ibukiia taan kairiiri n te Ekaretia. ■

Temecula, California, USA

Iroun Unimwaane D. Todd Christofferson
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Kateimatoakiia Te Botannaomata

Ngkana e tau mwaitira kaain rarikira ni kairi maiura n koauan te Atua, te tamaroa ae riai inanon bootaki ni kabane a na kaonaki.

Ai tamaroara te kuaea ngkai e anenea te Tia Kamaiu ae moan te raoiroi.

Inanon 2015, te United Nations e karekea te babaire are e aranaki "Te 2030 Akenta ibukin Kateimatoaan te Karikirake." E kabwarabwaraaki n aron "te katooto ibukin te rau ao te maiuraoi ibukiia aomata ao te aonaaba, ngkai ao inanon taai aika ana roko." Te Akenta ibukin Kateimatoaan te Karikrake n ikotaki ma 17 koouru ana karaoaki ni katiaaki imwain te ririki 2030, n aron: akean te kainano, katokan te baki, tamaroan te reirei, katitaboaia mwaane ma aine, itiakin te ran ao kainakotiniku, ao tamaroan te mwakuri.¹

Te iango ni kateimatoaan te kari-kirake e bon tamaroa ao e kakawaki. Ma ae e rangi ni kataweaki, irarikina, bon te titiraki ae bubura ibukn kateimatoakiia te botanaomata. Tera baika a moan kakawaki are a kateimatoaia te botanaomata ae rikirake, teuana are e boutoka te kukurei, rikirake, rau, ao maiu-raoi ibuakoia kaaina? Iai rekooti ni koroboki aika a tabu iaon uoua bootaki ni botanaomata aika rikirake. Tera ae ti kona n reiakinna mai irouia?

N taai ake ngkoa, te tamanuea ae korakora ao te burabeti ae Enoka e

kabwarabwara te raoiroi ao "katea te kaawa are aranaki bwa te Kaawa ae Tabu, are Tion."² E taekinaki bwa "te Uea e arania ana aomata bwa Tion, ibukina bwa ti teuana nanoia ao teuana aia iango, ao a maeka i nanon te raoiroi; ao bon akea ae e kainano i buakoia."³

"Ao te Uea e kakabwaia te aba, ao a kakabwaiaaki ake i aon maunga, ao i aon taabo ake a rietata, ao a rikirake maiuia."⁴

Aomata n te moan ao te kauoua n tienture ni Iteran te Aonaaba ake Imaeo a kinaaki n aroia Nibwaite ao Reimwanaite a karekea teuana te katooto ae tamaroa n te botanaomata ae maiuraoi. Imwiin ana mwakuri ae tamaroa te Tia Kamaiu ae mangauti ibuakoia, "a bon nakonako i mwin tua ake a tia ni karekea mai iroun aia Uea ao Atuaia, n reitinako n aki mamamatam ao n tataro ma ni kakaitibo n aki toki n tataro ao n ongo ana taeka te Uea. . . .

"Ao akea te bakantang, waaki ni kauntaba, uruan te mweraoi, waaki ni kabekaau, te kewe, ke te tiriaomata, ke aekan nako te waaki ni kaibbwaru; ao e koaua bwa bon akea riki te botanaomata n ai aroia ae a kukurei

i buakoia aomata nako ake a karikaki ni bain te Atua."⁵

Bobotaki ni botanaomata inanon katooto aika uoua aikai a kamaiuaki man te kakabwaia mai karawa bwa e riki man aroia ni kakaonimaki nakon korakoran tuua aika uoua: "Ko na tangira Iehova ae Atuam n nanom ni kabanea, ao n tamneim ni kabanea, ao ni wanawanam ni kabanea," ao "Ko na tangira raom n ai aron tangiram i bon i roum."⁶ A ongotaeka nakon te Atua inanon maiuia, ao a tararuaiia temanna ma temanna n aron marurungin rabwataia ao tamneia. N taekana inanon Reirei ao Berita aika Tabu, aikai bon botanaomata ae irouia "a riai aomata ni kabane ni ukoukora ae tamaroa ibukiia kaain rarikiia, ao ni karaoi bwaai ni kabane ni mata teuana nakon mimitongin te Atua."⁷

Te kananokawaki, bwa te botanaomata are e tamaroa are kabwarabwaraaki inanon te 4 Nibwaai n Ana Boki Moomon e aki teimaan imwiin te kauoua n tienture. Kateimatoaan bwaaai a na bae n aki riki, ao te botaki ni botanaomata ae rikirake e kona ni bwaka inanon te tai ngkana e toki maiuakinan kakawakin te itiaki are e kamatoaia inanon te rau ao te tokanikai. N te keiti aei, kaukan nanom nakon ana kariiri te riaboro, aomata a "moanna ni bwenuauki nakon mwakorokoro aika a mwaiti; ao a waaki ni katei ekaretia ibukiia bwa e aonga n reke rakaia, ao a kakewea ana ekaretia ni koaua Kristo."⁸

"Ao e a koro bukina bwa ngke e a bane tenibubua te ririki, ao a kaai ni korakora buakakaia ana aomata Nibwaai ao Reimwanaite ao bon titebo aroia."⁹

N tokin te tienture are teuana, mirion ake a tia ni mate inanon aia itabaraara imarenaia ao raun abaia ngkoa e a tia ni kerikaaki nakon taian baronga ni kan bubuaka.

Ni iangoan aei ao katooto tabeua iaoia botanaomata ake a rikirake ngkoa ae a bwaka imwina, I taku bwa e mano taekinana bwa ngkana aomata a tannako mai iroun te Atua ao n aroia ni mwioko irouna ao ni moanna n onimaki ni “korakor te aomata,” e na roko te kabuanibwai. Onimakinan korakora te aomata bon katinanikuan te tia korea mimitongin inaomata aomata ao moanibwai te kau-bwai, mwaaka, ao ana kamoamoa te aonaaba (ngkai te bwainingare ao bwainikiraia naake a ira te kainibaire ae okoro). Irarikina, angiin te botanaomata ake a kateimatoaki a ukeuke, n aron are e taekinna te Uea Beniamina bwa a na, “rikirake n te wanawana ni kamimitonga teuare e kariki [iia], ke n ataa kin te riai ao ae koaua.”¹⁰

Bootaki n utu ao taekan te aro e a tia ni kakawaki ibukin katauraoan temanna ao te komiunite ma kara-oan ae tamaroa are e kateimatoa te botanaomata. Tamaroa aikai, nene n te euangkerio, karaoan baika tamaroa aikai e ikotaki ma te etieti, katabeaki ao mwiokoaki, nanoanga, mare ao kakaonimaki n te mare, karinerine ibukiia tabeman ao aia bwai tabeman, mwakuri n ibuobuoki, ao riain karekean ao kakawakin te mwakuri, irarikin ake tabeua.

Te Eteta n te Large Gerard Baker e koroboki ni moan te ririki aei n *Te Wall Street Journal* ni karinean tamana ae, Frederick Baker, n tain ana korno-ririki tamana n ana ka 100 n ririki. Baker e iangoaia bwa tera raoi bukin abwabwakin maiun ana karo ma imwina e reita n taian iango aikai:

“Ngkai ti tangiria n ataa te bwai ae raba nakon ananaun te maiu, I aki toki ni namakinna bwa e tamaroa riki ibukira bwa ti na kabanea ara tai n ukoria bwa teraa ae karika te maiu bwa e na tamaroa, iaon nikiran

maiura. Ikai, I kakoaua bwa I atai ana kawai ae karabai tamau.

“Bon kaain te roro ngkoa are te maiu e kabwarabwaraki man te beku, tiaki man katauam; man mwikoam irouia aomata, tiaki man oin tibwangam. Te moan tua are e kaungaa rinanon ana bong akekei bon ataa-kin katabeana—nakon te utu, te Atua, abana.

“Inanon roro are e a korakora iai uruakin te utu, tamau bon te buumwaane ae kakaonimaki nakon buuna inanon 46 te ririki, te karo ae kakaonimaki nakoia onoman natina. E bon aki batu ni kinaaki ao n rangi n takaremwaremwa ma ti ngke au karo a rootaki n te kabuanibwai ae aki kantanagaaki ni buan natiai. . . .

“Ao n tain te roro ngke te aro e korakora aki ataakina, tamau e a tia ni maiu bwa, te Katorika ae kakaonimaki, ma te onimaki ae aki mwaing-ing n te berita iroun Kristo. E koaua, n tabetai I iangoia ae e a tia n abbwaki maiuna ibukina bwa e bon tauraoi riki nakoia aomata ake I a tia n nooria ni mate.

“I a tia n rangi n tekeraoi—ni kakabwaiaaki man te reirei ae tamaroa, oin au utu aika tamaroa, tabeua tokankai n te aonaaba ae aki riai n reke irou. Ma e ngae ngkai I namakina te kakatonga ao te kakaitau, e taraa n akea maneia riki nakon te kakatonga ao te kakaitau ae I karekea ibukin te aomata are, aki kaotii aroaro aika aki riai, aki kantanginga te kaniwanga ke taeka ni karabwarabwa, ni maiu—inanon ririki ngkai—ma bebeten te beku, katabeana ao, n tokina, te kimwareirei n maiuakinan te maiu ae tamaroa.”¹¹

Pechanga Indian Reservation, California, USA

Taraakin kakawakin te aro ao onimakinan te aro e tia ni kerikaaki n angiin aaba n ririki aika nako. Mwaitin rikirakeia aomata ake a iangoia bwa te onimaki inanon ao te boutoka nakon te Atua aki kainanoaki ibukin kateimatoaan te etieti inanon temanna ke te botanaomata ni boong aikai.¹² I taku bwa ngaira ti bon bane ni boraoi bwa koraki ake a taku bwa akea aia onimaki n te aro a kona n riki, ao n angiin te tai, aomata aika, tamaroa. Ti na bon aki boraoi, ma, e na riki aei n akean te kakairi ae mairoun te Atua. I kananona Ootan Kristo. Te Tia Kamaiu e katanoata, “Ngai te oota ni koaua are e kaotaia aomata nako ake a roko nakon te aonaba.”¹³ Tao e ataaki ke aki, mwaane ni kabane, aine, ao ataei n aia koaua, taabo, ao te tai e kaonaki ma Ootan Kristo ao n aron anne e reke irouna te namakin n atakin te eti ao te kaairua ae ti aki toki n aranna bwa kanoan te iango.¹⁴

Ma, ngkana te kairiiri n te aro e kamaenakoa karaoan ae raoiroi n te aba man namakinan kakoroan nanon te mwiokoaki nakon te Atua e koreaki iai te aroka man waakana. Te tikui iaon te katei ao te aroaro n te maeka n tii ngaia e aki tau nakon kamatoaan ataa kin te eti ao te kairua iroun te botanaomata. Ngkana temanna akea

atuana ae rietaata riki nakoina ao n
aki ukora korakoran te raoiroi nakon
kanuaiaan nanona ao baike ae tangi-
ria, mwiina e na kaotaki n tai ae riai.

Te botanaomata, n te katooto, are
te kariaia e ti karekeaki mai iroun ti
temanna n anga te baire iaon aekakin
nako mwakuri ni wenenibure bon
te botannaomata ae e na maunana-
ko. Te wenenibure irarikin are bon
buum, waaki ni wenenibure ma raom
aika kakaokoro, bungiaiki irouwia ka-
aro aika aki mare,¹⁵ ao rinean kabwa-
kaan te ataei ma tabeua ibuakon uaa
aika mao ake a riki man reitinakon
te kiriwe n te wenenibure. N rimwiin
mwiin mwakuri are a kaaitara katei-
matoaan marurungin te botanaoma-
ta ni ikotaki ma rikiraken mwaitiia
ataei ake a ikawai inanon te maiu ni
kainano ao ma akean aia kairi kaaro,
n tabetai rinanon te roro ae bat, aine
a uota uotaia n tii ngaiia are a na bon
riai ni buokaki; ao te kaanganga ni
memeren te anga reirei ngkai taabo
n reirei, n aron taabo ni mwakuri
tabeua, a katabeaki ni kabooi mwiin
reirei ake akea n te mweenga.¹⁶ N
raonaki ma kamatebwaian anuan
te botanaomata bon bwaai aika aki
kona ni warekaki n uruakin nanon
temanna ao bwarannano—urubwai n
te iango ao namakin ake a roko iaoia
aika bure ao aika akea aia bure.

Nibwaai e katanoata:

“Eng, e na reke kain ane ongeaba
nakon aia reirei aomata, ao e kaakea
mwaakan te Atua, ma te bwaintituar-
oi ae te Tamnei ae Raoiroi! . . .

Ao ni kakimototoa, a na reke kaia
akan ruru, man un n ana koaua te
Atua!”¹⁷

Ni kobotaua, rongorongan kimwa-
reireira nakoia natira ao nakoia ni
kabane aomata bon aei “te koaua iro-
un te Atua” kotea te kawai ae tam-
roa, ke aron ae taku Bauro, “te aro ae

moan te raoiroi riki,”¹⁸ te kawai nakon
te kukurei i bon iroun ao maiu-raoin
te komiunite ngkai ao nakon te rau
ae akea tokina ao te kimwareirei
imwin aei.

Ana taeka te Atua e kaineti nakon
oin te koaua are katea moan waakin
Ana babaire ni kakukurei ibukiia
Natina. Koaua aikai are te Atua e
mai; are Ngaia Taman tamneira i
Karawa; are ni kaotan Ana tangira,
E anganiira tuua are e kairi nakon
bwaninin te kimwareirei ma Ngaia;
are Iesu Kristo bon Natin te Atua
ao ara Tia Kabooi maiura; are E
karawawataaki ao mate ni kamaiu
ibukin buure n te aro bwa ti na
rairinanora; are E uti man te mate,
n uota kakoroan bukin Maungautia
ni kabane aomata; ao are ti na bane
n tei Imatana ni motikaki taekara,
are bon, nakon bukinakira ibukin
maiura.¹⁹

Ruaiwa te ririki are atongaki “a
tautaeka iai taan moti,” te burabeti ae
Aramwa e motirawa n nakoana ae
mataniwiia taan moti ni kabanea ana
tai ae bwanin ni kairiiri n te Ekaretia.
Te kantasinga irouna bwa e na taetae
iaon te kainikatonga, bwainikirinaki,
ao te mwangairang ae rikirake ibu-
koia aomata ao riki ibuakoia kaain te
Ekaretia.²⁰ N aron are nooria ngkaoa
Unimwaane Stephen D. Nadauld,
“[Aramwa] e kairaki iroun te tamnei n
ana babaire bwa e na aki kabanea te
tai ni kataia ni karaoa ao n kamatoai
tuua riki ni kaeti aroia ana aomata, ma
e na taekina ana taeka te Atua, n rei-
reia te reirei ao ni karekea aia atatai n
te babaire ni kaboan maiuia ni kairiia
ni biti aroia.”²¹

A mwaiiti are ti kona ni karaoi
ngkai ngaira kaain rarikiia ao taan
maeka n te aba n tibwatibwa nakon
kateimatoaan ao kanakoraoan te tabo
are ti maeka inanona, ao ni koauana

ara moanibwai ae kakawaki ao te
beku ae reitinako bwa ti na reirei ao
ni maiu man te koaua are mwakoron
ana babaire ni kamaiu te Atua. N aron
ae kabwarabwaraki inanon taekan te
anene n taromauri:

*Aia onimaki ara bwakatibu, ti na
tangiria
Raora ao ara kairiribai inanon ara
kauntaeka,
Ao taetaekina ngkai te onimaki anne
ma te tangira,
Rinanon taeka n akoi ao man maiua-
kinan te maiu ae tamaroa.²²*

Ngkana e tau mwaitira ngaira, ao
kaain rarikira ti karaoa ara babaire ao
ti kaira maiura n ana koaua te Atua,
tangiran karaoan ae tamaroa n taabo
nako e na korakora.

N Ana tangira, E anga Natina ae te
Rikitemanna bwa ti aonga ni karekea
te maiu ae akea tokina.²³

“[Iesu Kristo] bon akea te bwai
ae kakaraoia ma ti bwaai aika a na
kawaaka te aonaba; bwa e tangira te
aonaba, n te aro are e anga oin mai-
una bwa e aonga ni kairia aomata ni
kabane nakoina. Mangaia ae bon akea
temanna are e tuangnga bwa e na aki
karekea ana kamaiu.

“Taraia, e a tia n tang nakoia tabe-
mwaang ni kangai: Kitana? Taraia, I
taekina aio nakoimi, E tuai; ma E taku:
Nakomai nakoioi ngkami ni kabane
mai iaon tokin te aonaba, kabooa te
miriki ma ana karewe te manibeeru, n
akea te mwane n akea boona.”²⁴

Aio ti katanoata “ma te nano
ae nanorinano, inanon tamnein te
nimamannei,”²⁵ ao n aran Iesu Kristo,
amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa “The 17 Goals,” United Nations
Department of Economic and Social
Affairs website, sdgs.un.org/goals.

Iroun Steven J. Lund

Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Ataeinimwaane

2. Mote 7:19.
3. Mote 7:18.
4. Mote 7:17.
5. 4 Nibwai 1:12,16.
6. Mataio 22:37, 39.
7. Reirei ao Berita aika Tabu 82:19.
8. 4 Nibwai 1:26.
9. 4 Nibwai 1:45.
10. Motiae 4:12.
11. Gerard Baker, "A Man for All Seasons at 100," *Wall Street Journal*, Feb. 21, 2020, wsj.com.
12. Taraa Ronald F. Inglehart, "Giving Up on God: The Global Decline of Religion," *Foreign Affairs*, Sept./Oct. 2020, foreignaffairs.com; taraa naba Christine Tamir, Aidan Connaughton, ao Ariana Monique Salazar, "The Global God Divide," Pew Research Center, July 20, 2020, especially infographic "Majorities in Emerging Economies Connect Belief in God and Morality," pewresearch.org.
13. Reirei ao Berita aika Tabu 93:2; taraa naba Moronaai 7:16, 19.
14. Taraa Boyd K. Packer, "The Light of Christ," *Liahona*, Apr. 2005, 10; see also D. Todd Christofferson, "Truth Endures," *Religious Educator*, vol. 19, no. 3 (2018), 6.
15. N anga te katooto aei, I taetae ibukin mwiin konabwai ni kakaitara nakoa ataei kanga aron "uanikai aika mao" ao tiaki bon mairouia ataei. Natin te Atua n tatabemaniia nako a rangi ni kakawaki, ao maiu nako a bongana man kakawaki n aki tabe ma kangaanga n te bungiaki.
16. Taraa, n aron te katooto, Pew Research Center, "The Changing Profile of Unmarried Parents," Apr. 25, 2018, pewsocialtrends.org; Mindy E. Scott and others, "5 Ways Fathers Matter," June 15, 2016, childtrends.org; and Robert Crosnoe and Elizabeth Wildsmith, "Nonmarital Fertility, Family Structure, and the Early School Achievement of Young Children from Different Race/Ethnic and Immigration Groups," *Applied Developmental Science*, vol. 15, no. 3 (July–Sept. 2011), 156–70.
17. 2 Nibwai 28:26, 28.
18. 1 I Korinto 12:31.
19. Taraa Aramwa 33:22.
20. Taraa Aramwa 4:6–19.
21. Stephen D. Nadauld, *Principles of Priesthood Leadership* (1999), 13; taraa naba Aramwa 31:5.
22. "Faith of Our Fathers," *Anene n taromauri*, no. 84.
23. Taraa Ioane 3:16.
24. 2 Nibwai 26:24–25; taraa naba 2 Nibwai 26:33.
25. Reirei ao Berita aika Tabu 100:7.

Kunean te Kimwareirei inanon Kristo

Te kawai ae koaua ni kunea te kimwareirei n te maiu aei ti na raona Kristo man buokakiia tabeman.

Te Uea e aki tuangiia ara kairake n te Nakoanibonga ae te Aaron bwa a na karaoi bwaai ni kabane, ma te bwai are e tua e rang kamiimi man kakukurei.

Tabeua te ririki n nako, ara utu ae uarereke a rinanon baike aki toki n aitara ma ngaaai utu n te aonaaba ae bwaka aei. Natira te mwaane ae te bina, Tanner Christian Lund, e reke irouna te kaentia. Bon te aomata ae kakateke, n aroia aika ruaiwa aia ririki. E bon kakamanga man tokonono ao, n te tai naba anne, e rangi n taua te aro. Te teteei ae kanga ai aron te anera, tokonoono ma e tamaroa. Ngke e uarereke ao ni katoa bong ti a totounako naba irouna n arona ni kunimwaan n ataei ma aki ongotaekana, ti kangai bwa e kona n riki bwa te burabeti ke te tia kimoa n te bangke. N ae ti te angana, taraakina bwa iai te mwaake ae na katikua n te aonaaba aei.

Ao ngkanne e a rang korakora aorakina. Imwiin teniua te ririki, bwainaoraki aika ngkai, n raonaki ma uoua oneakin riina ake a rootaki, are e a rootaki n te aoraki ae te pneumonia, are e kainnanoia bwa e na kabanea 10 te wiiki ni wene n aki namakinaaba iaon te mitiin. N ae kanga inanon te kakai, ti kairia n

oki bwa e na kakabwaiaaki, ma e a manga oki riki te kaentia.

Teutana te tai imwaain matena, aorakin Tanner bwa a rootaki riina n te kaentia, e ngae ngke a rang korakora taian bwainaoraki, ma e bon maraki naba. E kuri kangaanga ae e na teirake man te kainiwene. Ni moaningabongin te Tabati teuana, tinana, ae Kallen, e rinnako n ana ruu bwa e na nooria bwa e uara imwaain ae a nako n taromauri ana utu. E rangi ni miimi ngke e nooria bwa e a bon tia n oneia ao n tekateka i tabon te kainiwene, ni korakai ni maraki ngke e iangoa kanimwan bwatinin ana kabaraaki. E tekateka Kalleen irarikina. "Tanner," e taku, "ko koaua bwa ko konamaki n nako n taromauri? Ko bon riai n tiku n te auti ao n rawea motirawam n te bong aei."

E tabe n taratara aontano. Bon te riikan ngaia. Iai ana kooram. Iai mwiokoana.

"N na riai ni kabuta te toa n te bong aei."

"Eng, I kakoaua bwa iai temanna ae kona ni karaoa anne ibukim."

Ao ngkanne e taku ana taeka: "Eng, ma . . . I noora aron teia aomata ngkana a taraai ngkana I kabuta te toa. I taku bwa a buokaki iai."

Ngaia are e a buokia Kallen ni kanimwa bwatinin ana kabaraaki ao ni kabaea ana neketai, ao a buti nakon te umwantabu. Iai te bwai ae riki ae moan te kakawaki.

I roko n taromauri man au boowi are mai imwaaaina ao ngaia moan te kamiimi ngke I a noora Tanner n tekateka n aia tabo taian riikan. E karaurau n taetae nakoiu Kalleen ni kaota bukin menana ikekei ao te bwai are e a tia n taekinna: "I taku bwa a buokaki iai aomata."

Ao ngaia are I a matakua ngke a nako n te taibora n toa taian riikan. E raaraa temanna te riikan bwa akea korakorana ngke a anganaki te tuure ni kariki irouia tenaan ibonga. E aeaea waena Tanner ngke e nakon te tabo are e mwiookoaki iai ao e taua ni kamatoa tabon te kaintekatea bwa e na aki mwaing ngke e kabuta te toa.

Titebo ma e a bane n taraaki irouia aomata ake inanon te umwantabu, bwa e taraa ni korakai ngkai e karaoa tabena ae uarereke. N te aro anne iai te reirei ae rau ae reiakinaki rinanon ana mwakuri Tanner, ngkai e karaurau n nakonako man te rinan teuana nakon teuana—e mwaimwai teutana atuuna are e mara—n tei ibukin te Tia Kamaiu n te anga are a karaoa taian riikan. Rabwatana ngkoa n riikan ae korakora e nananga, uruaki, ao n ikoaki, n tauraoi ni korakai ni beku ni uouota kanikinaean ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu inanon maiura.

N taraakina n aron ana iango ni kan riki bwa te riikan e karika ae ti iango n ae rang kaokoro naba—taekan te toa, taekan te Tia Kamaiu, ao taekai riikan ao taan reirei ao ibonga.

I mimi n te kakai ae aki kona n taekinaki are e anganna te unganna no n te ingabong anne ni kaeka man ninikoria ni weteana ae uarereke bwa e na beku, ao ibukin korakoraia ma

aia konabwai ara kairake ni kabane aika tabe n rikirake ngkai a uarokoia ni kaekaa ana wewete te burabeti n riki bwa kaain ana taanga te Atua ao n ira mwakurin te kamaiuaki ao te karietataaki.

Ni katoa tai are e taua tureen te toa te riikan, ti kauringaki te rongorongo ae tabu are te Kabanea ni Katairiki, i Korokota, ao te tabo ni mate n te nne n aroka. Ngke e taetae te Tia Kamaiu nakoia Ana Abotoro, "Kam na karaoa aei bwa kanuringau,"¹ E taetae naba rinanon ririki nakoira n tatabemaniaa nako. E taekina te kakai are akea tokina are E na katauraoia n riki bwa riikan ibukin taai aika a na roko, taan reirei, ao ibonga n anga Ana kanikina ao ni kaoiia natina bwa a na butimwae Ana Mwakuri ni Kamaiu are e anga.

Ni kabane kanikina ibukin te otenanti n te toa e kaira ara iango nakon te bwaintangira anne. Ti iangoa te berena are E tabeutaia teuana te tai—ao te kariki are e tabeutaaki irouia ibonga, n te tai aei. Ti iangoa nanon te ran are e katabuaki, ngkekei ao ngkai, ngke taekan tataro n toa akanne are a nako mai wiia kairake n ibonga nako nanora ao nako karawa, ni kabouui berita are a tomaira nakon mwaakan raoi Kristo ibukin te kamaiuaki. N tain te otenanti n te toa, ti kona ni iangoia bwa tera ae nanonaki ngke te riikan e uota nakoira te kanikina ae tabu, e tei n te tabo are E na tei naba iai Iesu ngke arona bwa E mena ikanne, ni kakao ni kabebetei uotara ao ni kamaoi marakira.

E kakukurei bwa, ataeininwaane ao ataeinnaine tiaki nanona bwa a na rinanon te aoraki bwa a aonga ni kunea te kimwareirei ao te kantanninga ni beku ibukin te Tia Kamaiu.

E reireiniira Unimwaane David A. Bednar bwa te rikirake ao n riki bwa mitinare *bwa*, ti riai ni karaoa are a karaoa *mitinare*, ao ngkanne, "te

reirei i aon te reirei ao te tua i aon te tua, . . . [ti] kona ni karaurau n riki bwa mitinare . . . n aron are e kantanninga te Tia Kamaiu."²

Ai arona naba, ngkan ti tangiria "ni kan riki n aron Iesu,"³ ti riai ni karaoa are e karaoa Iesu, ao n teuana te taeka ae kamiimi, e kabwarabwara te Uea bwa tera ae E karaoa: E taku, "Bwa nooria, bon aio au mwakuri ao mimitongiu—ni karekea te aki mamate ao te maiu ae akea tokina ibukin te aomata."⁴

Ana mition te Tia Kamaiu n taaina-ko ao n aki toki bon te beku ibukin Tamana man kamaiuakiia natina.

Te kawai ae koaua ni kunea te kimwareirei n te maiu aei ti na raona Kristo man buokakiia tabeman.

Aio te koaua ae bebete are e kaunga te burokuraem ibukiia Ataei ao Kairake.

Waaki ni kakukurei ni kabane ibukiia Ataei ao Kairake ao angareirei bon ibukin buokaia kairake n ataei bwa a na riki n aron Iesu man reitakira ma Ngaia n te mwakuri ibukin te kamaiuaki ao te karietataaki.

Te burokuraem ibukiia Ataei ao Kairake bon te bwai ni mwakuri ni buokiia ataein te Moaninan n rikirake kanga ana reirei Kristo ao ni karekea te onimaki ae kaonaki n te nonoori n taraia bwa aekakira aron taraakin te kukurei. A kona ni karekea te kantanninga ao ni kariariai tokin kawai ni mwamwanangaa ao kawai ni kairi iaon kawain te berita, ike a na bwabetitoaki ao ni kamatoaki ma ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi ao n te tai ae waekoa a kaaina te kiraati n te kooram ao Bootaki n Ataeinnaine, ike a na namakina iai te kimwareirei ni buokiia aomata man karaoa ae kanga ana mwakuri ni ibuobuoki Kristo. A na katei aia kouru, aika bubura ao a uarereke, are e na karekea te baeranti

nakon maiuia ao ni buokiiia n riki n aiaron te Tia Kamaiu. Maungatabu ao Maekatiin, te *Rao*, ao te Gospel Living app a na buokiiia ni kabotoa aia iangoa ni kunean te kimwareirei inanon Kristo. E na iai aia kantninga ibukin kakabwaia ni kawakinan beeба ni kariaia nakon te tembora aika tianaki taia ao n namakina tamnein Eria rinanon ana kairoro te Tamnei ae Raioiroi ngkai a karekei kakabwaia man te tembora ao rongorongan te utu. A na kairaki man aia kakabwaia iroun te tamanuea. Inanon te tai, a na kona n noriia n nako n te tembora bwa a na kakorakoraaki n te mwaaka, ni kunea te kimwareirei ao n reitaki ma aia utu n akea tokina—ngkoa, ngkai, ao n taai aika a na roko.

Ni kaitara angibuakan te aoraki ao kangaanga, ni kakoroa nanon bongan-an bwanin aia burokuraem Ataei ao Kairake e bon teimatoa ni waaki karoana—ma e kataweaki. A aki riai ara kairake n tataninga te aonaaba bwa e na kaetia moa ibon irouna imwain ae a na ataa moa te Tia Kamaiu. Tabeman a karaoi babaire ngkai are a na aki kona ni karaoi ngke a bon mataata ni kinakiia raoi—ao Ngaia.

Ao ngaia are te wewete ae kata-we man ana tanga ni buaka te Atua n te kataneiai ae moan te kakawaki bwa “ni kabane a na ikarekebai ni mwakuri”⁵

Tiina ao kaaro, a kainnanoi ngkami natimi mwaane bwa kam na boutokaia ngkai ma nomi n aron are mai imwaaina ngke a tabeainga ni baika a bebete aroia kanga meetera ao taian biin. Tiina ao kaaro, taan kairiiri n te Nakoanibonga ao te Bootaki n Ataeinnaine, ngkana a rootaki ami kairake, te burokuraem ibukiia Ataei ao Kairake e na kairiia nakon te Tia Kamaiu, ao e na uota te rau te Tia Kamaiu nakoia.⁵

Koram ao beretitentii n te kiraati, teirake kakamwakuri ao rinea nnem ae eti n ana mwakuri te Uea.

Bitiobi, kaai ni mwakuri ni kabonganaan kiingin te nakoanibonga ma beretitenti n te koram, ao am koram—am uoote—a na bitaki n akea tokina.

Ao ngkami aika te roro ae rikirake, I kokoaua, bwa ngkami *bon* naati mwaane ao aine aika tangiraki iroun te Atua, ao iai Ana mwakuri ae kona karaoia ibukina.

Ngkai ko kakakoroa nanon nako-am, ma nanom ni kabane, maruru-ngim, am iango, korakoram, ko na uotaki nakon tangiran te Atua ao ni kawakin am berita ao n onimakina Ana nakoanibonga ngkai ko mwakuri ni kakabwaiaia tabeman, ni moanna man oin mweengam.

I tataro bwa ko na uaiakinna, ma taboron korakoram are tau ibukin boong aikai, ni beku, ni kamwakura te onimaki, n rairananom, ao ni katamaroako ni katoa bong, n tau ni karekei kakabwaia man te tembora ao te kimwareirei ae reitinako are e roko tii rinanon ana euangkerio Iesu Kristo. I tataro bwa ko na katauraoiko n riki bwa te mitinare ae mwakuri korakora, te buumwaane ke te buuaine ae kakaonimaki, te karo ao te tina ae tatangira, bwa ko a tia n anganaki te berita bwa n te kabanea n tai ao ko na riki iai nakon are tibwangam man te riki bwa ana reirei Iesu Kristo ni koaua.

Ko bia ibuobuoki ni katauraoa te aonaaba ibukin okin te Tia Kamaiu man kaoakiia aomata ni kabane nakon Kristo ao ni karekei kakabwaia n Ana Mwakuri ni Kamaiu. N aran Iesu Kristo, amen. ■

Salzburg, Austria

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Ruka 22:19.
2. David A. Bednar, “Becoming a Missionary,” *Riaona*, Nob. 2005, 46.
3. “N na kataia ni katotonga Iesu, N na iriira kawaina. I kataia n tangira aomata n aron are e karaoia, ni bwi ake I karoi ao n taekin” (“I’m Trying to Be like Jesus,” *Children’s Songbook*, 78–79).
4. Mote 1:39.
5. I kaota au kakaitau ae onoti nakoia kaaro ao taan kairiiri aika babane nonio rinanon ara rongorongo ake a tia n rangi n ninikoria ni buokiiia kairake n aomata rinanon rikirakeia. I kaotia bwa te kekeiaki ibukin aia burakoraem Ataei ao Kairake e anga ae rang mwaiti nakon waaki ni kakukurei ao burokuraem inanon te rikirake ake a riki mai imwaaina.

Iroun Unimwaane Gerrit W. Gong
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Ni Kabane Aaba, Reeti, ma Neewe

Ti na kona, ni bon oin ara kawai n riki bwa mwakoron koron bukin Ana taetae ni burabeti ao ni berita te Uea—mwakoron te euangkerio ni kakabwaia te aonaaba.

Tariu ao mwaneu, n te tai ae aki maan n nako ao I karaoa te kabaebae n te tembora, n irii kainibaire ibukin te COVID-19. Ma te tia mare te aine ao te tia mare te mwaane, bon mitinare aika a oki ao ni kakaonimaki, bon aia karo ao aia kariki. Aio e aki beebeete. Te tia mare te aine bon te ka ruaman mai ibuakoia ataei aika tengaun. Tarina ao mwanena aika ruaman a tekateka n roroia, man te kabanea n ikawai nakon te kabanea ni uarereke, n te maranga are e kariaiakaki iaan tuan te aoraki te COVID 19.

Te utu atia ni kataia n riki bwa utu aika rararoi nakoia kain rarikiia n te tabo are a maeka iai. E ngae n anne, e a tia teuana te komiuniti n aki bubutimwai—bukina, bwa e taku tinan te tia mare te aine, kain aia utu bon kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira.

A karaoi bwaai ni kabane kain te utu ni karekeia raoraoia n te reirei, anga mwane, bwa aonga ni butimwaeaki, ma aki butimwaeaki. A tataro kain te utu ao n tataro bwa e na kamarauaki te nano.

N te tairiki teuana, a namakinna kain te utu bwa e a kaekaaki aia tataro, n te kawai ae aki kantaningaki. E urarake aia auti ao ni bue rabwatana ni kabane. Ma iai te bwai riki teuana ae riki. Te ai e kamaraui nanoia kaain rarikiia.

Kain rarikiia ao reirein ni kaawa a boti kunikai, kaau, ao bwaaai riki aika kainnanoaki irouia utu, ake a tia ni bua aia bwai ni kabane. Te akoi e kauki aia iango. Tiaki aei te kawai ae a nanonna kaain te utu ke ni kantaningai n aron kaekaan aia tataro. E ngae n anne, a kaota aia kakaitau ibukin te bwai ae a tia n reiakinna rinanon aia taneiai ao kaeka aika aki kantaningaki nakon aia tataro n tangira.

Ni koauana, ibukiia naake a onimaki nanoia ma maata aika noraba, ana nanoanga te Uea a kakoauaaki rinanon kakaewenako n te maiu. A onimaki ni kaitarai kakaewenako ao te anga karea e uoti ana kakabwaia karawa. N te maiu ae mamate aei, ti na kabuai ke n tataningai tabeua bwaai n te tai ae maan, ma n tokina ti na kunei bwaai aika kakawaki riki.¹ Anne Ana berita.²

Ara katanoata n ara ka 2020 n ririki e moanaki ma te berita ae “Te Atua e tangiria Natina n aba ni kabane n te aonaaba.”³ Nakoia aomata ni kabaneia, ma baronga, taian taetae, ao botanaomata,⁴ e berita te Atua, ni berita aika tabu, ao e kaoira bwa ti na nako ni katonga Ana kimwareirei ao raoiroina ae korakora.

Ana tangira te Atua ibukiia aomata e kakoauaaki rinanon koroboki aika tabu.⁵ Te tangira e raonaki ma ana berita Aberaam, n ikotia Natina aika maenako,⁶ ao Ana babaire ni kukure inanon maiura.

Inanon te auti n onimaki ao tiaki aomata ianena ngkami ngkai, ao tiaki naba aomata aika kam maeka ni iruwa,⁷ akea ae kaubwai ke e rarikin,⁸ akea ae “katinanikuaki.” N aron ae “kam buokan-aba ma ake a itiaki,”⁹ ti kaoaki bwa ti na bita te aonaaba nakon ae tamaroa riki, ni moa man te utu ae uarereke nakon ae bubura, mairoun temanna te aomata, te utu, ao temanna kainrarikira n te tai teuana ma teuana.

Aio e riki ngkana ti maiuakinna ao n tibwaua te euangkerio. Ni boong aikai, te Burabeti Iotebwa e karekeia te taetae ni burabeti bwa Tamara are i karawa e tangiria ni kabane man taa-bo nako bwa a na karekeia ana tangira te Atua ao n rinanon mwaakana n rikirake ao ni bitaki.

Te taetae ni burabeti anne e reke ikai, ni mweengan ana utu te Timiti i Palmyra, New York.¹⁰

E tia n te 1998, mwengaia te Timiti e a manga kateaki n nena are mai imwaina. Te ruu ni matu n te auti te borauatao titebo ma 18- ma 30- ma 10-buuti (5.5 ma 3 m) te tabo ae mwaawa ike Moronaai, te tia uarongorongo ae mimitong mairoun te Atua, e roko iroun te ataeinimwaane ae Iotebwa n tairikin Tebetembwa 21, 1823.¹¹

Ko uringa te bwai are e a manga taekinna te Burabeti ae Iotebwa:

"[Moronaai] e takinna bwa iai te boki ae taunaki, . . . e koreaki inanova bwaninin te Euangkerio ae akea tokina."¹²

Tia tei moa ikai. Ti taromauria te Atua te Tama ae akea Tokina ao natina, Iesu Kristo, tiaki te burabeti ke aomata aika a mamate te mwaane ke te aine.

Ma iangoia bwa a kanga Ana taetae ni burabeti te Atua ake e anganiiia Ana taan ni beku ni bane ni koro bukia.¹³ Tabeu a koro bukia rimoa, tabeu a rimwi, ma a bane ni koro bukia.¹⁴ Ngkana ti ongo nakon ana taetae ni burabeti tamnein te Uea, ti na kona ni bon oin ara kawai, n riki bwa koron bukin Ana taetae ni burabeti ao berita—n riki bwa ana kakabwaia te euangkerio iaon te aonnaaba.

N te 1823, Iotebwa bon te atae-nimwaane ae e aki rangi ni kinaaki ngke 17-ana-ririki ao e maeka n te kaawa ae e aki naba rangi ni kinaaki, n te aba ae boou man inaomata. Tii ngkana e koaua, e kanga n iangoia bwa e na taekinna bwa e na riki bwa ana tabonibai te Atua ao n rairairi man ana bwai n tutuaraoi te Atua ao mwaakan koroboki aika tabu ea kinaki n taabo nako?

Ma, bukina bwa e koaua, ngkoe ao ngai ti kona ni kakoaua bwa te taetae ni burabeti a bane ni koro bukia ao riki ti a kaoaki bwa ti na ibuobuoki ni kakoroi bukin taetae ni burabeti.

Tariu ao mwaneu, ni katobibia te aonnaaba, ngaira n tatabemaniira ti ira te maungatabu ni kabuta aio n Okitobwa 2020 mai ibuakoia

Provo, Utah, USA

aaba, reeti, ao neewe ake a taetae ni burabetiaki.

Ni boong aikai, membwa n ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki Ni Boong aika Kaitira a maeka inanon aaba ao taabo aika 196, ma 3,446 ana titeiki te Ekaretia inanon 90 aaba ao taabo.¹⁵ Ti tei ibukin taabo aika mwaitii aika kakaokoro ao n taabo aika a korakora iai te ekaretia.

Inanon 1823, antai ae ataia ae ngaia inanon te ririki 2020 ao e na iai teniu aaba ma mwaitii kaain te Ekaretia iai aika a raka iaon te mirion —te United States, Mexico, ao Brazil?

Ke 23 aaba aika e raka iaon 100,000 membwa n te Ekaretia iaoia—3 i Amerika Meang, 14 i Amerika Nuka ao Maeao, 1 i Europe, 4 i Asia, ao 1 i Africa¹⁶

Beretitenti Russell M. Nelson e arana Ana Boki Moomon bwa te "kakai ae kamimi."¹⁷ E kakoaua te koaua, "E riai bwa e na ataaki n aaba, reeti, neewe, ma botannaomata."¹⁸ Ni boong aikai, te maungatabu ni kabuta e bon tauraoi n taetae aika 100. Beretitenti Nelson e kakoauaa bwa Iesu Kristo ao ana euangkerio ae kaokaki inanon 133 aaba ao n teimatoa n rikirake riki.

Ni moa man 5,000 beebe ake a boretiaki n 1830 n te moan etiti n Ana Boki Moomon, tabeu a 192 mirion katotongana ni kabane ke mwakoron ana Boki Moomon a boretiaki nakon 112 taian taetae. A bane n tauraoi rai-an Ana Boki Moomon n ae tabangaki n te kaombiuta. Rairairi ake a tibwa karoaki iaon Ana Boki Moomon ni

ikotaki ma 23 taetaen te aonnaaba ake a taekinaki mai irouia 50 mirion aomata ke e nako riki, a bootii oin aia taetae aomata aika mwaitii 4.1 birion mwaitii.¹⁹

Man bwaai aika a uarereke man aki kangaanga e kananonaaki iai—bwa ngaira n tatabemaniira nako ti kaoaki bwa ti na ikarekebai—bwa a na riki bwaai aika korakora.

Te katooto, n ana maungatabu ni kabuta te titeiki ae Monroe, Utah, ma mwaitin kaina ae 2,200, ao I titirakinia bwa mwaitira aika a tia ni karaoa aia mwakuri ni mitinare. E bon kaan ae a bane ni katei baia aomata ni kaotia bwa a tia ni karaoa aia mwakuri ni mitinare. N ririki aika aki maan n nako, man te titeki anne, 564 mitinare aika a tia ni karaoa aia mwakuri n aban nako i Amerika aika 50 ao 53 aaba—iaon taian kaontenante ma tiaki Antarctica.

N na taetae iaon Antarctica, inanon te tabo ae Ushuaia I maeao Argentina, I nooria bwa te taetae ni burabeti e a bon tia ni kakorokoaki bukina ngkai ara mitinare a tibwaua ana euangkerio Iesu Kristo ae e a tia ni kaokaki n te tabo ae aranaki bwa "tabotabon te aonnaaba."²⁰

Te tamnei ae karoaki man ara waorium ake aua irouia *Aika Itiaki*²¹ e kaota raoiroin mwiin maiuakinan te euangkerio aika roko nakoia Aika Itiaki n taabo nako. Rongorongoron ara Ekaretia e bon kamatoaaki iaon oin ana kakoaua ao butinakon te euangkerio mai irouia membwa, ni

ikotaki ma Mary Whitmer, te aine ae moan te kakaonimaki are e a tia ni kaotaki nakoina Ana Boki Moomon iroun Moronaai.²²

Ngkai tinang roko inanon Tianuare 2021, ana maekatiin te Ekaretia ake a boou ake teniua ni kabuta te aonnaaba—te *Rao, Ibukin Kakorakorakiia Kairake*, ao te *Riaona*—e kaoira ni kabane bwa ti na bwaibwai ao n tibwaua te bwai ae ti rinanona ma te koaua inanon ara onimaki n ara komiuniti n te onimaki ni katotobia te aonnaaba.²³

Tariu ao mwaneu, ngkana ti kari-kirakea ara onimaki iroun Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo, karekei kakabwaia ake a kuneaki inanon koaua n te euangkerio ae maiu are e a tia ni kaokaki ma berita aika tabu, ao ni kamatebwai, titiraki, ao n tibwauai taekan Kaokan bwaai are e a waakinako, ti bon anga baira ni kakoroa bukin taian taetae ni burabeti.

Ti a bon bitira ma te aonnaaba inanon ana kainibaire te euangkerio are e kakabwaiai maiu n taabo nako.

Temanna tarira mai Aberika e taku, “Ana mwakuri ni ibuobuoki n ana nakoanibonga kainabau e karikia bwa e na tataonannano ao n akoi. Ao ngai are I a riki bwa te buu te aine ao te tina ae tamaraoa.”

Te tia rabakau iaon bitineti n taai aikai iaon Nukan Amerika e taekinna imwaain ae kunea ana euangkerio te Atua ae kaokaki, bwa e maeka inanon te kawai n akea oin ana kantaninga. Ngkai ngaia ma ana utu a kunea raoi bwa antai ngaia, aia kantaninga, ao korakoraia.

Temanna te ataeinimwaane iaon Maeaon Amerika are e kaikawaia ana moa ao ni kabonakoi bunimoana bwa buokan boon wintoon aia auti ana utu are e kateaki. E kabwaka moa ana kabwianibwai. E na nooria bwa a na kaukaki mataroan nako karawa.

Inanon koonaa ake aua, te kaomiu-niti i maeaomaiakin te United States, teuana te utu i Amerika ae a unika te rooti ae tamaraoa bwa kanga aron te buakonikai ae e na uee inanon te rereua, a kabotauaki ma te onimaki n te euangkerio ao te toronibwai.

Te tia buaka ae reke maiuna n te buaka n te aba ae korakora, te mwaane i Maeaon mainikun te aono n Atia e taenikai bwa akea nanon te maiu. E kunea te kantaninga inanon te mii ngke temanna raona ngkoa n reirei e taua tureen te toa ao n taekina koauan otenanti ni kamaiu ao ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.

Tamara are i Karawa e kaoira n taabo nako bwa ti na namakina Ana tangira, n reiakinna ao n rikirake rinanon te reirei, mwakuri aika a kakannato, mwakuri n riki n toronibwai, baire ibukin te tamaraoa ma te kukurei are tina kunei inanon ana Ekaretia ae kaokaki.

Ngkana ti onimakina Atuara, n tabetai rinanon te kekeiaki inanon ara tai n rang n roo, n rang ni maroaa, taai aika aki koaua, ti reiakinna bwa E kinaira raoi ao n tangiriira riki nakon are ti kinaira ke n tangirira.

Aio bukina ae ti kainanoa ana ibuobuoki te Atua ibukin karekean te kabanea n nanoanga, te katiiteboaki, te aki babakanikawai, ao te rau inanon mwengara ao n ara komiuniti. Ara kabanea ni koaua, karaki aika a onimakinaki, ao koauan rongorongora, ara tabo, ao bwaai ake ti bwaibwai iai a roko ngkana ti namakina ana tangira te Atua, ukoukouran te akoi ma kakai rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu te Nati, ao ni katea te irekereke ae akea tokina man berita aika a tabu.

Tamaroan te nano n aro ao te wanawana a kainnanoaki n tain mangaongaon, ma beroron, ao barekan te aonaaba n taai aikai. Ti na kanga riki

ni manga kabooua, anai nanoia, ao n reireina tamnein te aomata?²⁴

Unikakin aroka i Haiti bon tii teuana mai ibuakon tebubua te katoto ibukiia aomata ake a ikotaki ni karaoi mwakuri aika a raraoi. Te komiuniti n te tabo anne, ni ikotaki ma 1,800 membwa n te Ekaretia, ake a bwaintangirai aroka, a ikotaki ni unikii aroka are e kaaniia 25,000.²⁵ N te ririki aio n tain manga unikakin aroka ao a bane n tia n unikaki e raka iaon 121,000 aroka. E kantaningaaki bwa e na unikaki riki tebwina te ngaa.

Aron bobutan aroka aikai a na karekeea te nuu, e na kamanoa te tano, totokokoa reken te ieka n taai aika imwaira. E katamaroaa kain rarikina, e katea te komiuniti, ao e kaamwarrakeia aomata. Ngkana ko titirakinia kaain Haiti bwa antai ake a na rikorikoi uanikai man aroka, a taku, “Ane e rotaki n te baki.”

Wanibui te betienti mwaitii aomata n te aonnaaba a bon bane ni kainano.²⁶ Komiuniti n aaro a tauraoi ni kaitarai kaangaanga ake a na reke imwiin te kangaanga n te aonaaba n ikotaki ma reitinakon kaangaangan rerekene te amwarake, taabo ni kamanomano, te reirei, te konabwai ni wareware ao ni koroboki. Ni katobibia te aonaaba, ara membwa, raoraora, ao te Ekaretia e buokia komiuniti ni boutokaia taan mwainging ao ni katauraoi raan, bwaai ni kaitiaki, kamwaingingaia mwauku, ao taabo ni mata—temanna te aomata, teuana te kawa, tekaina te aroka n teuana te tai.²⁷ N taabo nako, ti ukoukoria n riki bwa kaaro ao kaain te aba aika a tamaraoa, n tibwatibwa nakoia kaain rarikira, ni ikotaki ma rinanon ana Anga Bwaintangira Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira.²⁸

Te Atua e anganiira inaomatara ae tamaraoa—ma katabeara ae tamaraoa. E taku te Uea, “Ngai, te Uea ae te Atua, I

kainaomatai ngkami, ngaia are [kam] a bon inaomata raoi.”²⁹ Inanon tuangaiia “taenikai n te kanakoaki,”³⁰ te Uea e berita bwa ana Mwakuri ni Kamaiu ao kawain te euangkerio e kona n urui kabaeiae n te rabwata ao n te tamnei.³¹ N te nanoanga, te inaomata aio e reke irouia naake a tia ni bua man te maiu aei.

Tabeua ririki n nako, te ibonga i Amerika Nuka e tuangai ae kama-tebwaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira “te bwabetito ibukiia aomata aika mate.” E aki taraa n ae, e taku te mitinare, “e na karekea aia tai aomata ni kabane te Atua bwa a na karekea te bwabetio, e ngae ngke ningai ke a mamaeka ia, ma ti ataei aika uarereke, ‘aika a maiu iroun Kristo.’³² Te Aboroto are Bwauro,” e koreia te mitinare, “e taekiniia maate ake a tataningaa bwabetitoakiiia ao manga kautakiia man te mate.”³² Berita n otenanti n te tembora ni kabane aaba, reeti, ao neewe ae akea temanna ae kainnanoia bwa e “na teimatoa n riki bwa ana toro te mate, moone, ke te ruanimate.”³³

Ngkana ti kunea te Atua, n tabetai kaekaan tataro aika aki kantaningaa-ki aika a buokira ni uotira nakon te komiuniti, a kakioanako te roo mai iroura, ao n raoniira ni kakaea te tamnei ae tina mano iai ao ni bwaibwai n tamaroan ana Berita ae tabu ma ana tangira.

Bwaai aika korakora a moanaki man bwaai aika uarereke, ma ana kakai te Atua a bon kaokaoti ni katoaa te bong. Ai kakatongara ngaira ibukin ana bwi n tituaraoi te Tamnei ae Raoiroi mai Karawa, ana Mwakuri ni Kamaiu Jesu Kristo, ma Ana reirei aika a kaotaki, otenanti, ao berita aika tabu ake a kuneaki n Ana Ekaretia are E kaokaki, ae weteaki n Arana.

Ti a bane ni kakimwareirei nanora ni butimwaea ao ni buokia ni kakoroi

nanon Ana berita ao kakabwaia ake a taetae ni burabetiiai inanon aaba, reeti, ao neewe, I tataro n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. “Am bwai ni kabane ake a bua a na bon bane n karekeaki nakoiin inanon tain te manga uti, ti ngkana arona bwa ko teimatoa ni kakaonimaki” (*Aia Reiei Beretitentii n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* [2007], 51).
2. Taraa Motiaeia 2:41.
3. “Kaokan Bwaninin Ana Euangkerio Iesu Kristo:Te Katanoata n te Kauabubua n Ririki nakon te Aonaaba,” ChurchofJesusChrist.org; taraa naba, ibukin te katooto, Aramwa 26:37.
4. Taraa Te Kaotioti 14:6; 1 Nibwaai 19:17; 22:28; 2 Nibwaai 30:8; Motiaeia 3:20; 15:28; Aramwa 37:4–6; 3 Nibwaai 28:29; Reirei ao Berita aika Tabu 42:58; 133:37.
5. Taraa Ioane 3:16–17; 15:12; I-Rom 8:35, 38–39.
6. Taraa 1 Nibwaai 22:3, 9; Reirei ao Berita aika Tabu 45:24–25, 69, 71; 64:42.
7. Taraa I-Ebeto 2:19.
8. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 104:14–17.
9. I-Ebeto 2:19.
10. Tebubua tabun te miita raroan mweengang te Timiti a iakuuna bon te buakonikai, are ea riki bwa ara Buakonikai te Tabu “bon te moaningabong ae tamaroa, te bong ae raoi, ni moan tain bwebweraken aroka n te ngaa wanibubua ao uabwi” (Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:14).
11. N tikura inanon te tabo ae onoti, te tabo ae ataaiki iai rongorongan te bwai ae riki e kona n reitiira ma te tai ao te tabo. E bon teimatoa naba, ara koaua iaon te bwai ae riki ae tabu are e katobibia Moronaii ngke e kaoti nakon te Burabeti ae uarereke Iotebwa are e bon rangi ni korakora te tamnei iai.
12. Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:33–34.
13. Taraa Amota 3:7; Reirei ao Berita aika Tabu 1:38.
14. Taraa Aramwa 37:6; Reirei ao Berita aika Tabu 64:33.
15. Mwaitia kaain te Ekaretia ngkai n Tebetembwa 3, 2020; “aabma taabos” ni ikotaki ma aaba ake a uarereke n aron Guam, Puerto Rico, ao Amerika Samoa.
16. Aaba ake 23 mwaitia bon te United States, Mexico, Brazil, the Philippines, Peru, Chile, Argentina, Guatemala, Ecuador, Bolivia, Colombia, Canada, te United Kingdom, Honduras, Nigeria, Venezuela, Australia, Dominican Republic, Japan, El Salvador, New Zealand, Uruguay, ao

Nicaragua. Australia ao New Zealand a rin n aaba ake aua i Asia ma kaina aika e raka iaon 100,000. Paraguay iai kain te Ekaretia iai ae raka iaon 96,000 ao tao ngaia imina ni kaina te kurubu ae 100,000-kaina.

17. Russell M. Nelson, “Ana Boki Moomon: Te Kakai ae Moan te Kamimi” (te maroro are e kanakoaki n te tiemina ibukia mitinare n te mition ae boou, Tuun 23, 2016).
18. “Aia Koaua Taan Kakoaua ake Teniman” and “Aia Koaua Taan Kakoaua ake Waniman,” Ana Boki Moomon.
19. Rairairi riki tabeua a kateimatoa te berita are mwaane ao aine ni kabane ana riai n “ongo bwaninin te euangkerio n [oin] newen teuanne (ke neienne), ao . . . aia taetae” (Reirei ao Berita aika Tabu 90:11).
20. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 122:1.
21. Atuun rongorongan waorium ake aua irovia Aika Itiaki a roko man te kokoaua mai ieta n taekan te Burabeti Iotebwa n reta man te Wentwort—*The Standard of Truth; No Unhallowed Hand; Boldly, Nobly and Independent; ao Sounded in Every Ear*.
22. Taraa Aika Itiaki: *The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, waorium. 1, *The Standard of Truth, 1815–1846* (2018), 70–71.
23. Taraa ana reta te Moan Beretitentii, Aokati 14, 2020.
24. Taraa Gerrit W. Gong, “Seven Ways Religious Inputs and Values Contribute

Chiba, Japan

Iroun Bitiobi W. Christopher Waddell
Te Moan Kauntira n Tararua n te Bitiobiriki

- to Practical, Principle-Based Policy Approaches” (te marooro are e kanakoaki n te G20 Interfaith Forum, Tuun 8, 2019), newsroom. ChurchofJesusChrist.org.
25. Taraa Jason Swensen, “LDS Church Celebrates 30 Years i Haiti iroun Planting Thousands of Trees,” *Deseret News*, Meei 1, 2013, deseretnews.com.
26. Taraa Pew Research Center, “The Global Religious Landscape,” Ritembwa 18, 2012, pewforum.org. Te “kamatebwai ae korakora iaon aba aika e raka iaon 230 mwaitia . . . e katautauaki bwa 5.8 te birion kairake ao ataei aika reitaki ni kabuta te aonaaba, n tei ibukin 84% mwaitia kaain te aonaaba n 2010 ae 6.9 te birion.”
27. Bwaii aika tamaroa ao a kakawaki a kamatoa ao ni kakorakoraia te botan aomata; kaunga te komiuniti, katabeia aomata, te mwakuri n ibuobuoki; kaunga te babaire raoi, te kaetieti, ao te kakabwarabure, n raonaki ma buokakira n ataia bwa ningai ao ti na kanga n teimatoa ni karaoia ao ni katoka karaoakina, n ataia bwa ningai ao tera ae e na uringaki ao ni mwaninga.
28. N raonaki ma aia angamwane nakon aia Ibuobuoki Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira (taraa latterdaysaintcharities.org). are e tabe ma buokaia aomata n te Ekaretia, kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira a reitaki ma kaain rarikiia ao te komiuniti n anga te tai ao aia bwaii rinanon te mwakuri n ibuobuoki n te JustServe ke Helping Hands projects (taraa justserve.org ao ChurchofJesusChrist.org/topics/humanitarian-service/helping-hands) ao rinanon te anga mwane nakon te mwane n aki mamatam (taraa “Fasting and Fast Offerings,” Gospel Topics, topics. ChurchofJesusChrist.org). Mwakuri ni kabane aikai a ana aia tangira kaain te Ekaretia ao raoraoia ni kakabwaiia ngaa aomata ni kabuta te aonaaba.
29. Reirei ao Berita 98:8.
30. Itaia 61:1; taraa naba Ioane 8:36; I-Karatiia 5:1; Reirei ao Berita aika Tabu 88:86.
31. Te kantaninga n inaomata e raonaki ma naake a ukoukoria n riaon katei ao irekereke aika a kamamaara, katei aika ko bon karaoi, te kairua ae teimatoa, ke aeka n nanokawaki.
32. Moronaii 8:12; taraa nabao Reirei ao Berita aika Tabu 137:10.
33. Taraa 1 I Korinto 15:29.
34. “While of These Emblems We Partake,” *Boki n Anene*, nambwa. 173, te kibu 3.

Ma Bon Iai te Amwarake

Ngkai ti ukoukoria bwa ti na tauraoi n te maiu n rabwata, ti konaa ni kaitarai kakatai n te maiu n te onimaki ae rikirake.

Imwain katabuan te mwananga ibukin te buti n aoraki. I a oki man katabeau ni kawarii aba ake tabeua ma, ibukin bitaki mwamwananga, I a tiku nakon te bong are imwiina ae te Tabati. E reke au tai imarenan tain kiiba ni ira te toa, ike e reke naba au tai n taetae n tibwaua te rongorongo ae uarereke. Imwiin te taromauri, te riikan ae tatauraoi e kawarai ao e titirakinai bwa I kinaa Beretitenti Nelson ao ngkana e tia n reke au tai ni iobai ma ngaia. I kaeka bwa I kinaa teuanne, bwa I taubai ma ngaia ao bwa ngkai te membwa n te Bitiobiriki n Tararua,

E reke au tai n kaitibo ma Beretitenti Nelson ao ana kauntira uoua te tai ni katoa wiiki.

Te riikan ae ataei aio e tekateka iaon te kaintekateka, e tabekirake baina ieta, ao e takaruia, “Bon aio te kabanea ni kakannato ni bong ni maiu!” Tariu ao mwaneu, I aki kona ni katei baiu nako eta ao n takarua, ma n aki toki I kukurei ibukin te burabeti ae maiu ao taian kairi aika ti karekei mairouia burabeti, taan mamata, ao taan kaotioti, riki n taai ni kangaanga.

Man moanakin te tai, E a tia te Uea ni katuraaoa te kairi ni buokiiia

Provo, Utah, USA

Ana aomata ni katauraoia n te aro n tamnei ao n rabwata ni kaitarai kangaanga ake E atai bwa a na roko aika mwakoron namakin n te maiu ae mamate. Taian kangaanga aikai a konaa n rang n onoti ke n tabangaki, ma ana kairi te Uea e na katauraoa te kamanomano ao te boutoka ti ngkana ti ongo ao ni karaoa nanon Ana reirei. Te katoto ae kamimi e katauraoai n te rongorongo man te boki ae Karikan Bwaai, ike ti reiakina taekan Iotebwa i Aikubita ao ana kabwara mii ae kamimi ni miin Bwarao.

“Ao e taku Iotebwa nakoni Barao, . . . Ae E nang karaoia te Atua ao e kaotia nakon Barao. . . .

“Nooria, A nang roko iti ririki aika e na karuonako te tai iai i aon te aba ae Aikubita ni kabuta:

Ao a nang roko imwiia iti ririki n rongo, ao ane e bane ni mwaniuonaki te amarake are e bat i aon te aba ae re ikubita.”¹

E kakauongo Barao ioun Iotebwa, ni kaeka nakon are e kaotia te Atua inanon te mii, ao ni waetata ni katauraoi ibukin te bwai are na roko. A koreaki ni koroboki aika a tabu:

“Ao e karika te amarake aonatano i nanon ririki ake iti ririki ake a mari ni katabatia.

“Ao e kabane n ikoti amaraken ririki ake iti ririki. . . .

“A Iotebwa e kaiko uita n ai aron tanoni marawa, . . . aika uatao, ao e tok i ni wareki maitia.”²

Ni mwaitin te tai ni mari are itiu ake ririki, ti tuangaki bwa “a roko ririki ake a rongo, n ai aron ana taeka Iotebwa: ao iai te rongo i aon aba ni bane; ma bon iai te amarake n te aba ae Aikubita.”³

Te bong aei, ti kakabwaiaki ni kairaki irouwia burabeti ake a atai kainnanora ni katauraoi ni kaitara te kangaanga “are e na roko”⁴ ao ake a

Santo Domingo, Dominican Republic

ataa te tia ke katabuaki are ti na kaitara ma ngaia inanon te kakorakora ni iri nanon aia reirei.

Iai te atatai ae itiaki bwa mwiin te COVID-19, n ai aron naba urubwai aika riki, akea iai te inanonano, n aki tianaki mwiina n te katei, n te aro n reitaki, ao tian aro iaon aaba ni kabane. A bua taian mwakuri ao e karako aron te karekemwanen ngkai taai ni mwakuri a rootaki man kabane-akiia taan mwakuri ao te konabwai ni mwakuri e a rotaki man aron te marurung ao kakaewenako n waakin te kairiri n te tua.

Nakoia ni kabane ake a tia n ituaki, ti kaota ataakina ao tabeaiangara n ami kangaanga, ai arona naba ma matoan ami koaua bwa iai boong aika raraoi aika a na roko. Kam a tia ni kakabwaiaki ma bitiobi ao beretitenti ake a ukoukorii membwa ake kaain aia nanai ake iai kainanoia ni maiuia iaiaia konaa ni karekei bwai ao ibuobuoki are a na buoki mangami ni kae-ta maiumi ao ni kairiko iaon te kawai n riki n toronibwai ngkai kam karaoi kanoan reirei ibukin te katauraioi.

N aron maekara ngkai, ma te buti n aoraki are e a tia ni uruani kaubwai ao maiuia tabeman, e na aki teimatoa ma ana nanoanga te Tia Kamaiu n aki mutiakina koauana raoi ae a mwaiti aika rotaki ao n tuangiia bwa a na moana kaikoan te amwarake ao te mwane ibukin taai aika a na roko. E ngae n anne, e aki nanonaki bwa ti na

aki iri nanon tuua ibukin te kataura-oi—ma taian tua aikai a na ti karaoaki “n te wanawana ao te tangira”⁵ n te aro bwa n te tai ae na roko ti na kangai, n aron Iotebwa i Aikubita, “Ma bon iai te amarake.”⁶

Te Uea e aki kantaningaira bwa ti na karaoa ae raka nakon are ti kona ma E kantaningaira bwa ti na karaoa are ti kona ni karaoia, ngkana ti kona ni karaoia. Beretitenti Nelson e kauringira n ara maungatabu ni kabuta ae nako, “Te Uea e tangira te korakora.”⁷

Taan kairiri n te Ekaretia aki toki ni kaungaia kaain te aro “ni katauraoia ibukin kangangan te maiu man karekean te ran ao te amwarake ao tabeua te mwane ae kaawakinaki.”⁸ N te tai naba anne, ti kaungaaki bwa ti “na wanawana” ao n “aki riaon ara kekeia-ki”⁹ n ara kabanea ni kona ni katea te mweenga ni kawakinan bwai ao ni kawakinmwane. Aran te buoka aei *Te Kawakinmwane ae Onoti ibukin te Riki n Toronibwai*, e koreaki inanon 2017 ao iai ngkai n tauraoi iaon ana webutiaite te Ekaretia inanon 36 taian taetae ni moanaki n te rongorongo mairoun te Moan Beretitentii, are kaotia:

“E taku te Uea bwa ‘Bon au kantaning bwa N na katauraoi kain-nanoia au aomata aika itiaki’ [Reirei ao Berita 104:15]. Te kaotioti aio bon te berita mairoun te Uea bwa E na katauraoi kakabwaiyan te maiu n rabwata ao ni kauka mataroan te riki n toronibwa. . . .

Apia, Samoa

“ . . . Butimwaean ao maiuakinan reirei aikai e na katamaroa kariaiakam ni karekei kakabwaia n te rabwata ake e beritanii te Uea.

Ti kaoi ngkami bwa kam na kamatetbwai ao ni karaoi nanon tuua aikai ao n reiakini nakoia kaain am utu. Ngkai ko karaoia, e na kakabwaiaki maium . . . [bukina] bwa ngkoe natin Tamara are i Karawa. E tangiriko ao e na aki kona ni kitanki. E ataiko ao n tauraoi ni karababa nakoim te kakabwaia n tamnei ao n rabwata n riki n toronibwai.”¹⁰

Bwaai ni ibuobuoki aikai a raonaki n taian mwakoro aika katauaki ni karikian ao ni maiu inanon te kataumwane, ni kamanoa am utu ni kaitarai kangaanga, tararuaan kangaanga n te mwane, ao karinimwane ibukin taai aika a na roko, ao e tauraoi ibukia aomata n tatabemania iaon ana Webutiaite te Ekaretia ke rinanoia taan kairiri. n te tabo.

Ngkana ko iangoa te tua iaon te kakatauraoi, ti kona n tanrikaaki nakon Iotebwa i Aikubita ibukin kairam. Ataakin te bwai ae na riki e na bon aki tau buokakina rinanon ririkin te “rongo” ngke aron bwa akea te mwakuri korakora inanon ririki ake e rawata iai te amwarake. Irarikin are a kabaneaki naba amwarake ake a tia ana aomata Barao ni bobotii, e kateaki aron tianakina ao e iraki, ni karekeaki are e bon tau ibukiia aia utu, irarkin naba kainanoia n taai aika a na roko. E aki tau bwa a na ataaki tain kangaanga bwa na roko ningai. A na riai ni

mwakuri, ao ibukin korakoraia, “bon iai teamwarake.”¹¹

Aio ae kair nakon te titiraki ae boongana: “Tera te botoniango n te karaki aei?” Te tabo ae tamaroa ni moanna bon te oota bwa bwaai ni kabane bon bwain te tamnei nakon te Uea, “ao akea te tai teuana” E a tia n anganiira “te tua ae bwain te rabwata.”¹² Bwaai ni kabane, ngkanne, a kotea Kristo bwa te aa are iaona ti na kateitei bon ara katauraoi n rabwata.

Te riki n tauraoi n te rabwata ao te riki n toronibwai nanona “kakoa-uana bwa rinanon te nanoanga, ke te mwaaka ni konabwai, iroun Iesu Kristo ao oin ara kekeiaki, ti a kona ni karekei ni kabane bwaai ibukin te tamnei ao te rabwata n te maiu are ti tangiria ibukira ao ara utu.”¹³

Raon bwaai n aan te maiu n tamnei ibukin te katauraoi n rabwata n raonaki n te mwakuri “ma te wanawana ao te tangira,”¹⁴ are kaota kawakinan te amwarake ao te kaikomwane n tetai ae maan, ao te kauoua butimwaean “bwaai aika uarereke man aki kaa-nangaanga” nanona,¹⁵ boni kaotan te onimaki bwa te Uea e na kakorakoraa ara kekeiaki ae karako man teimatoa.

Ngkana e tauraoi aara n te maiu n tamnei, ti kona ngkanne n tokanikai ni karaoi bwaai aika uoua aika rangi ni n te katauraoi n te rabwata—tararua-akin te mwane ao te kai n tatabwai n te mweenga.

Boton raoi te tua n tararuaan te mwane bon kabwakaakin te kabuinibwai ao anganano, kanakoa ao ni aki kariaia te tarau, katauraoa ao maiu inanon te kataumwaane; ao ni kaikoi-ko ibukin te tai ae na roko.

Boton te tua n te kaikobwai n te mweenga bon kawakinan amwarake, kawaakinan te ran, ao bwaai ake a kainanoaki ibon iroun temanna ao te utu, bukina bwa “te kabanea n tamaroa n tabo ibukin te kaikobwai”¹⁶ bon te mweenga, are riki bwa te tabo ae “moan te kaan n tain te kainnano.”¹⁷

Ngkai ti kawakin reirei n tamnei ao ni ukora te kairi mairoun te Uea, ti na kona ni kairaki n ataa ana kantaninga te Uea ibukira, n tatabeman ao n aroia utu, ao e kanga tamaroan kakawakin maiuakinan reirei ni katauraoa maiura n rabwata. Te moan mwaneka ae rangi ni bongana bon waakinana.

Unimwaane David A. Bednar e

Chiba, Japan

Iroun Unimwaane Matthew S. Holland
Man te Itingaun

reirei ma te mwaaka n te koaua aio ngke e taku, “Karaoan te mwakuri bon kataneiaan te onimaki. . . Te onimaki ni koaua e boboto inanon ao iaon te Uea ae Iesu Kristo ao e kairi nakon karaoan te mwakuri.”¹⁸

Tariu ao mwaneu, inanon bitakin te aonaaba ae aki konaa n toki ti na riai ni katauraoi nakon baika a na riki. Ni boong aika a tamaroa riki aika imwaaира, ti ataia bwa maiun te rabwata n taai aika raraoi ao aika kangaanga n te maiu ae mamate a na bon waaki nako. Ngkai ti ukou-koria bwa ti na tauraoi n te maiu n rabwata, ti konaa ni kaitarai kataitai n te maiu n te onimaki ae rikirake, te rau i nanora, ao n aront Iotebwa i Aikubita, ti na konaa ngkanne ni kangai, e ngae ngke inanon taai ni karawawata, “Ma bon Iai te kariki.”¹⁹ N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Karikani Bwai 41:25-30.
2. Karikani Bwai 41:47-49.
3. Karikani Bwai 41:54.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 1:17.
5. Motiaeа 4:26.
6. Karikani Bwai 41-54.
7. Russell M. Nelson, in Joy D. Jones, “An Especially Noble Calling,” *Liahona*, May 2020, 16.
8. *All Is Safely Gathered In: Family Home Storage* (pamphlet, 2007), 1.
9. *A Bane ni Kamanaki ni Ikotaki Inanona*, 1.
10. “Rongorongo man te Moan Beretitentii,” *Personal Finances for Self-Reliance* (2017), Inanon te rabuna mai moa.
11. Karikani Bwai 41-54.
12. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 29:34-35.
13. *Personal Finances for Self-Reliance*, 4.
14. Motiaeа 4:26.
15. Aramwa 37:6.
16. Gordon B. Hinckley, “If Ye Are Prepared Ye Shall Not Fear,” *Liahona*, Nobembwa 2005, 62.
17. “Emergency Preparedness,” Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org.
18. David A. Bednar, “Exercise Faith in Christ” (video), ChurchofJesusChrist.org/media.
19. Karikani Bwai 41:54.

Ana Bwaintituaraoi te Nati ae Rianako

Rinanon lesu Kristo, ti kona n totokoa reken te karawawataaki ae korakora man kabwakara n rabwata ao n tokanikai iaon karawawataaki aika aki riai ni maiura n rabwata.

Ngke I wareka ana Boki Moomon ibukin te reirei n *Nakomai, Iriirai* n te tiamwa ae nako, I rangi ni mimi n ana ribooti Aramwa ngke e atai ni kabane ana bure, akea “te bwai ae *rianako* ao n *mao* n aron [marakina].”¹ I kokoaua, te taetae n te maraki ae *rianako* are e katika au iango riki ibukin au ikakorakora ma te maraki n te wiiki anne ma te atibu n au kirine ae itiua te mirimii-ta abwakina. Akea te mwaane temanna ae e a tia n *rinanon* “bwaai aika korakora” ngkana te “bwai ae uarereke man aki kanganga” e a “riki.”²

E *rianako* naba ana taetae Aramwa bukina bwa te taeka *rianako*, n rairana n te taetae n *Ingiriti* n Ana Boki Moomon, e kabwarabwarai bwaai aika *rianako* tikiraoia ke e kakaokoro tikiraoia. Ibukin te katooto, Iotebwa Timiti e nora te anera Moronaai ni bwaini kunikai aika “*rianako mainainaia*,” te kokoaua are riaon mainainan bwaai i aon te aonaba” aika [e] tuai n nonoria mai imwaina.³ E ngae n anne te *rianako* e kona naba n iai mwiina ae korakora riki ni bwaai aika buakaka. Ngaia are Aramwa ao te kabanea

n tamaron n rikitionare a katitaboa nanon te *maraki ae rianako* nakon te “karawawataaki,” “te kamarakaki,” ao te “rawawata” nakon ae te “kabanea ni korakora n rawawatana.”⁴

Tamnein Aramwa e kaota koauan te bwai are n taai tabetai, namakinan te bure ae rang ni buakaka aika ti karaoi a riai n namakinaki. Te motiraoi e kainnanoi ao te Atua e aki kona ni bitii.⁵

Temecula, California, USA

Bengaluru, India

Ngke Aramwa e uring ana bure ni “kabane”—riki ake a urui aia onimaki tabeman—marakina e bon kangaanga katokana, ao te iango n tei imatan te Atua e onrake ma te “maaku ae aki kona ni kabwarabwaraaki.” E tangiria n “riki n akea tamneina ma rabwatana.”⁶

E ngae n anne, e taku Aramwa a moanna ni bitaki bwaai ni kabane n te tai are “ngke au iango e iangoa raoi” te taetae ni burabeti” aio “rokon Iesu Kristo . . . ni kamaiu ibukin buren te aonaba,” ao e “tang [inanona]: O Iesu, ngkoe Natin te Atua, nanoangaai.” Ma te iango ane teuana anne ma te bubuti anne, e kaonaki Aramwa ma te kimwareirei ae “rianako” “ni korakora n aron te maraki [aei].”⁷

Ti riai n aki mwaninga te kantani ng ibukin te rairannano bon anakin nanokawaki ao ni bitia nakon te kukurei ae itiaki. Te karabwarabwa nakon “Raoiroina naba ngkai,”⁹ te *tai ae waekoa* ti rairaki nakon Kristo—ni kaota te onimaki Irouna ao te bitaki n nano ae koaua—rawawatan ara bure aika korakora a moanna ni mwaing mai i nukara nakon Nukana. E kona n ti karaoaki aei bukina bwa Ngaia ae akea ana bure e rinanon te “karawataaki ae korakora ae akea tokina”⁹ n taian bure nako n te aonaaba are Ana karikibwai, ibukin Ana kariki-bwai ni kabane—te karawataaki ae matoatoa, te rara ae wanako man bwangabwangan rabwatana ni kabane. Man oin, ara atatai, e kauringiira te Tia Kamaiu, inanon koroboki aika tabu aika ngkai, bwa ti bae n aki ata “rianakon” aron “karawawatakira”

ngkana ti aki raira nanora. Ma te tangira ae aki kona n ataaki E kamatata naba ae “Ngai, te Atua, I a tia ni karawaawataaki ni bwai aikai ibukia aomata ni kabane, bwa kam aonga n aki karawaawataaki ngkana kam raira nanomi”¹⁰—te rairannano are e kariaira bwa ti na “katonga” te “kimwareirei ae rianako” are e katoonga Aramwa.¹¹ Ibukin te reirei aei n ti ngaia, “I mimi n Ana tangira.”¹² Ma, n ae kamimi, e anga riki ae mwaiiti Kristo.

N tabetai te maraki ae rianako e riki tiaki man te bure ma kairua aika riki man tiaki te nano, man aia mwakuri tabeman, ke kairoro aika riaon ara kona n tukia. N taai aikai, ko kona n tang n aron te tia Korea te Areru ae raoiroi:

“E batu n rawawata nanou i nanou: ao a bwakarai bwai ni kakamaku aika bwain te mate.

“. . . Ao e ituai te maku ma te ruru.

“. . . A bia reke i rou baai ni kiba n ai aron te taobe! I a kibakiba nako, ma ni motika rawau.”¹³

Te rabakau iaon te bwainaoraki, te marooro ae rianako arona, ke te bitaki iaan te tua ae kona ni buokia ni kabebetea rawawatara. Ma tarai, bwaintiru-araoi aika raraoi—n raonaki ma bwai aikai—a roko mairoun te Tia Kamaiu.¹⁴ N aki tabe bwa a kanga n riki marakira ao rawawatan nanora aika kanganga, te kabanea n nakoraoi ni bwai ni kamaiu bon titebo: Iesu Kristo. Bon ti Ngaia ae taua te mwaaka ae bwanin ao te bai ni kamaiu ni kaeti kairua ni kabane, kaeti buure ni kabane, biti bwaaai aika aki eti, kamaoi maneka

ni kabane, ao n anga kakabwaia ni kabane aika a waeremwe. N aroia taan kakoaua ake ngkoa, I kakoaua bwa “ara ibonga ae te mataniwi bon tiaki temanna ae aki kona n rootaki i bukini mamarara”¹⁵ ma bon te Tia Kabooi Maiura ae tangira are e ruo man Ana kaintokanuea i karawa ao n rinanon “te kainnano ni maraki ma te karawawataaki ao te kaririaki n aekia nako . . . , bwa e na ataia . . . bwa e na kanga ni buukiia ana aomata.”¹⁶

Ibukiia naake a rinanon te maraki ae rianako ke n rangi n onoti are ko namakinna bwa akea riki temanna ae kona ni kukurei iai, e na tara n eti am iango. E na kona n akea kain te utu, raoraom, ke te tia kairiri n te nakoonibonga—e ngae ngke a ataia ao aia kekeiaki ni karaoa te bwai ae eti—ae e ata raoi te bwai ae ko namakinna ke iai aia taeka aika a na buokiko ni kamaiuko. Ma ata aei: iai Temanna ae ata raoi te bwai ae ko rinanon, ae e “korakora riki nakon te aonaba ni kabane,”¹⁷ ao antai ae e “kona ni karaoi bwaaai aika moan te batu aika mwaiiti riki nakoni bwaaai aika [ko] bubuti ke n iangoi.”¹⁸ Karaoana e na karaoaki n Ana kawai ao ni karaoia ngkana E tangiria bwa e na riki, ma Kristo e tei n tauraoi n *tainako* ni kamaiui ni kabane iteran marakim.

Ngkana ko kariaia bwa E na karaoia, ko na kunea bwa e aki matebuka rawawatam. N taetae iaoia aomata n te Baibara aika ninikoria ao aron rawawataia, e taekinna te Abotoro Bauro bwa te “Atua . . . e katauraoi tabeua bwai aika raraoi ibukiia rinanon karawawatakiia, bwa n akean karawawatakiia aki kona ni kanakoraoaki raoi.”¹⁹ Ko nora, aron raoi te Atua ao ana kantaninga ibukin kari-kara n arora iaon te aba bon te kukurei,²⁰ ma tiaki kona n riki bwa aomata aika kororaoi n te kimwareirei ae mai

ietu n aki rinanon katakira, n tabetai kataaki ake ti rotaki iai. E taku Bauro bwa te Tia Kamaiu naba e karikaki bwa e na “kororaoi n aki toki [ke ni bwanin] rinanon taini maraki.”²¹ Ko riai ni kamanoko man ana wirikiriki tatan ae ngkana ngkoe te aomata ae raoiroi, ko na totokoi aekakin kataaki aikanne.

Ko riai naba n totokoa te aeka ni kewe are karawawatakim a tuangko bwa tiaki ngkoe ana aomata te Atua ake e a tia n rineia, are e tara ni kee man te kainibaire n te kakabwai nakon temanna. Irarikina, taraiko n te kawai are e noriko iai Ioane te Tia Kaotioti n ana kaotioti ni boong aika kaitira. Ibukina bwa Ioane e noriia te “koraki ae uanao, ae aki kona temanna ni warekia, mai buakoia botanamata ni kabaneia, ma baronga ma natanaomata ma tiaian taetae ni bane, [aika] a tei i nanoaan te kaintokaniuea, ao i matan te Tibutetei, ao a kunnikaia n ninira aika mainaina, . . . [aika] a taetae n te bwana ae korakora, ao a kangai, Ana bwai Atuara.”²²

Ngke e titirakinaki: “Antai aikai aika kunnikaia n ninira aika mainaina? ao a nako mai ia?” E karekea te kaeka Ioane: “Bon aika ake a nako mai buakon te *kataaki ao te rawawata ae korakora*, ao a teboki niniraia, ao a kamainainai n raraan te Tibutetei.”²³

Tariu ao mwaneu, te korakai n te raoiroi e buokiko ni katauko ibukin, nakon ae kaokoroam man, ana rinerine te Atua. Ao e karika aia berita bwa am berita. N aron are e kabwarabwara Ioane, ko “na aki manga baki, ao a n aki manga taka; ao e na aki riringa taai i [aom], ke te kabuebue naba. “Ao te Tibutetei ae i nanoaan te kaintokanuea E na [kamwarakeko], ao e na [kairiko] nakon koburaken raan aika kamaiu: ao te Atua E na kaoi rannimataia ni kabane man [matam].”²⁴

“Ao e na akea riki te mate, ao e na akea naba te nanokawaki, ma te tang, ma te maraki.”²⁵

I kakoaua nakoimi bwa rinanon mwaitin raoiroin Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni kamaiu, ti kona ni katibanganoka te rawawata are e na bon reke iroura ibukin kabwakara n rabwata ao ni kona n tokanikai iaon rawawata ake ti bon aki riai ni kaitara ma ngaai. Iaan Ana kairiiri, tokin kawaiim ae mai iroun te Atua bon teuana te bwai ae akea kabotauan tamaroana ao te kimwareirei ae aki kona ni kabwabwaraaki—te kimwareirei ae rangi ni korakora ao n rangi n onoti nakoim, am “mannang” ae onoti ana riki bwa bwaai aika moan te tikiraoi “i aon bwain te aonaba.”²⁶ Bwa ko na katonga te kukurei aei ngkai ao ni kaonaki iai n aki toki, I kaoi ngkami bwa kam na karaoa te bwai ae karaoia Aramwa: kariaia am iango bwa e na taua ni kamatoa ana bwaintituaraoi Natin te Atua ae *rianako* n aron are e kaokaki rinanon Ana Ekaretia ae koaua ao ni maiu. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TAAKI

1. Aramwa 36:21; e kairaki ma katuruturuana.
2. Aramwa 37:6.

3. Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:31.
4. Te katooto, kabotau kabonganakin taeka aika titebo n Aramwa 36:11–17 ma karinrin ibukin te *exquisite inanon te Oxford American Writer’s Thesaurus*—teuana mai ibuakon booki ake a boretiaki aika a kona n taunroutenaki man mwakoron te “Rikitinare” n te taetae n ingiriti ao ni karinaki ibukin bebeten aron te roko iai n te Gospel Library app. Te karabwarabwa nakon Rachel Sanford ibukin te kauring aei.
5. Taraa Aramwa 42:13.
6. Taraa Aramwa 36:13–15.
7. Taraa Aramwa 36:17–21.
8. Motiae 25:10.
9. Taraa Orson F. Whitney, *Baptism—the Birth of Water and of Spirit* (1934), 5.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 19:15–16.
11. Taraa Aramwa 36:24–26.
12. “I miimi N Ana Tangira,” *Anene n Taromauri*, nambwa 193.
13. Taian Areru 55:4–6.
14. Taraa Moronaa 7:24.
15. Ebera 4:15.
16. Aramwa 7:11–12.
17. 1 Nibwaai 4:1.
18. I-Ebeto 3:20.
19. Joseph Smith Translation, Ebera 11:40 (inanor Ebera 11:40, taeka mai inano a).
20. Taraa 2 Nibwaai 2:25; Aramwa 41:11.
21. Ebera 2:10; taraa naba Ebera 5:8; Russell M. Nelson, “Perfection Pending,” *Ensign*, Nobembwa 1995, 86–88.
22. Te Kaoitoti 7:9–10.
23. Te Kaoitoti 7:13–14; e kairaki katuruturuana.
24. Te Kaotioti 7:16–17.
25. Te Kaotioti 21:4.
26. Taraa Itaia 61:3; Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:31

Santo Domingo, Dominican Republic

Iroun Unimwaane William K. Jackson
Man te Itingaun

Ana Katei Kristo

Ti kona ni kawakin raoi ara katei n aonaaba aika onoti ao n riki bwa taan iwawaaki inanon te katei ae akea tokina are e roko man ana euangkerio Iesu Kristo.

Ai tamaroara te aonaaba aei ti maeka iaona ao n ibuokanibwai, te tabo ibukiia naan aomata nako aika kakaokoro, taetae, katei ao rongorongo—ae a uamae riaon tebubua aaba ao tengaa kurubu, n tatabeua nako a kaubwai n aia katei. E mwaiti ae a kakatonga iaona reeti n aomata nako ao ni bukamaruia. Ma anua ake a reiakinkai—bwaai ake ti taneiai ma ngaii n ara katei ae ti rikirake iai—a kona n riki bwa te korakora inanon maiura, e

kona naba n taai tabetai, n riki bwa te bwai n totoko.

Taraakina bwa te katei ti kawakinna raoi n ara iango ao n anuara ae kangaanga bitakina. Bon anne, bwa n tokina, mwaitin ae ti namakinna e kabwarabwarai arora ao mai iai are ti namakinna bwa antai ngaira. E kona n riki naba bwa te kairoro ae korakora are ti kona iai n aki noora kabwakara n aomata ke kabwakan ara katei, are e a riki bwa rawara ni katoki tabeua mai

buakon kateia ara karo. Te tauaninne iaon kinaakin ana katei temanna e na kona ni kairira nakon aki butimwae-an kakawakin te aomata—n te aro n atua—iango, aroaro, ao anua.

I kinaa te rorobuaka ae moan te kakateke tabeua te ririki n nako are e buokia ni kamataata te tua ae tabangaki ni katein aki nakoraoi te nonoori. I moan kaitibo ma ngaia i Singapore ngke I mwiokoaki bwa te tia kakawari ngai ni mweengaia ana utu. Te burebeetia ae rianako arona mai Sanskrit ao Tamil, e roko mai Inria maiaki. Buuna ae moan te kakateke ma natina mwaane aika uoman bon kaain te Ekaretia, ma teuanne e bon tuai ni kaainna ke n ongongora n reirein te euangkerio. E kukurei n aron ana waaki neiere buuna ma natina mwane ni baika a karikirakeia iai ao e bwanin ana boutoka nakoia n aia waaki aika a kakaraoi ma mwiokoia n te Ekaretia.

Ngke I anganano bwa N na reirein-na taekan te euangkerio ao n tibwaua ara koaua mangaia, e bon aki kariaia. E reke au tai teutana ni kakaea bwa tera bukina: e namakinna bwa ni karoan anne e na riki bwa te tia kaitara arona are ngkoa, ana aomata, ao rongorongona! Ni waakin ana iango, e na bae ni kaakea arona are ngkoa, bwaai ake e reiakinaki irouia ana utu bwa e na riki iai, ao bon ngaia te Inria ni koaua. Tabeua te namwakaina imwiina, ti a kona ni maroroakin kangaanga aikai. I bon miimi (ma I kakubanakol) n aron ana euangkerio Iesu Kristo ngke e kona ni kaurei matana nakon te nonoori ae kaokoro.

N anguin katei n aomata e na kona ni kuneaki te bwai ae raoiroi ao ae buakaka, te bwai ae na kanakoraoa arom ao n uruana arom.

Anguin ara kangaanga n te aonaaba a bon kaeineti man mwiin te untaba

Nairobi, Kenya

imarenan iango akana a kakaokoro akanne ma aroaroia aomata ake a reke man aia katei. Ma angin *ni kabane* utaba ma kamangaongao a na waekoa ni mauna ngkana te aonaaba e tii butimwaa are katein te euangkerio,” ae ti bane ni bwainna n te tai ae aki maan n nako. Te katei aei bon kateira ngkoia imwaain te maiu aei. Bon ana katei Atam ao Enoka. Bon te katei are e kateaki iaon ana reirei te Tia Kamaiu inanon waakin te tai, ao e manga tauraoi riki nakoia aine ao mwaane ni kabane inanon ara bong. E rangi n onoti. Bon te kabanea n tamaroa mai buakon nako katei” ao e roko man te babaire ni kakukurei ae korakora ae karaoaki iroun te Atua ao ni boutokaaki iroun Kristo. E karekea te katiteuanaaki ma tiaki te maenako. E karekea te kamaiuaki ma tiaki te kaikoaki.

E reireiniira Ana Euangkerio Iesu Kristo bwa iai bukin te maiu aei. Menara ikai tiaki n ae rianibwai ke ni kairua! Iai bukin menara iki.

Te katei aei e aanaki n te kokoaua are e maiu Tamara are i Karawa, bon

Villa Alemana, Greater Valparaíso, Chile

Osaka, Japan

iai ao E tangiriira n tatabemaniira nako, n onoti. Ngaira Ana “mwakuri ao [Mimitongina].”¹ E kaungaa te iango ae ti bane ni kakawaki. Akea te kinaaki bwa rinanin aomata raa ke tera arom. Bon ngaira, e ngae n anne, taari mwaane ao aine, naati n tamnei irouia ara Karo ake i karawa—ni koaua. Akea te inanonano ke “ni kakaitara imarenara” n te iango kabanea ni kakawaki ibuakon nako taian katei. Ngaira ni kabane bon “ngaira.” Ngaira ni kabane bon “ngaiia.” Ti kokoaua bwa ti katabeaki ao ni bukintaeka ibon ibukira, imarenara, te Ekaretia, ao ara aonaaba. Te katabeaki ao te bukintaeka bon bwaai aika a rangi ni kakawaki ibukin rikirakera.

Te tangira ae kororaoi, anuan Kristo n akoi, bon aan te katei aei. Ti rangi n tabeaianga ibukin kainnanoia aomata, n rabwataia ao n tamneia, ao ni mwakuri iaon namakin akanne. E katoka te inanonano ao te nano n riribai.

Ti kukurei n tauraoi ao butimwean te kaotioti, ae boboto iaon ana taeka te Atua ae roko mairouia burabeti (ae kokoauaki n ae onoti nakoira n tatabemaniira rinanon te Tamnei ae Raoiroi). A kona aomata ni kabane n ataa ana kantaninga ma ana iango te Atua.

Te katei aei e kona ni boutoka tuan te inaomata. Te kona n rinerine e bon

rangi ni kakawaki ibukin rikirakera ao kukureira. Te rinerine ma te wanawan e bon kakawaki.

Bon te katei ibukin te reiakinaki ao te kamatebwai. Ti ukora te rabakau ao te wanawanana ao te tamaroa ni bwaai ni kabane.

Bon te katei ibukin te onimaki ao te ongeaba. Te onimaki iroun Iesu Kristo bon te moan tua ibukin ara katei ao te ongeaba nakon Ana reirei ao ana tua bon anne mwiina ae na riki. Aikai a na kona ni karekea karikirakeam ibon iroum.

Bon te katei ibukin te tataro. Ti kokoaua bwa te Atua e aki tii ongo ara tataro ma e buokiira naba.

Bon te katei ibukin berita aika tabu ma otenanti, aron kainibaire aika rietaata, anganano, kabwarabure ao te rairannano, ao n tararuai tempora aika bon rabwataro. Kokoaua aikai ni kabane bon ara motinnano nakon te Atua.

Bon te katei ae tararuuaaki man te nakoanibonga, te kariaiakaki ni mwakuri n aran te Atua, mwaakan te Atua ibukin kakabwaiakiia natina. E kamatoaia ao ni karekea angaia aomata ni kanakoraoiia riki, taan kairiiri, tiina, kaaro, ao rao—ao e katabua te mweenga.

Taian kakai aika koaua a mwaiti ni kaoti inanon aei, mai buakon katei ake ngkoia, a riki man te onimaki iroun

Peñablanca, Valparaíso, Chile

Iesu Kristo, mwaakan te nakoainibonga, te tataro, katamaroam ibon iroum, te rairaki ni koaua, ao te kabwarabure.

Bon te katei ibukin te mwakuri ni mitinare. Moan te korakora kakawakiia aomata.

N ana katei Kristo, aine a eutiairake n nakoaia ae bon tau ae akea tokina. A ongeaba irouia mwaane, ma n aron katei aika mwaiti n te aonaaba n te bong aei, ma bon raao aika bwanin man tii te arona ikai ao n te aonaaba are e na roko.

Te katei aei e kamatoa tabun te utu. Te utu bon aan te katiteuanaki ae akea tokina. Kororoin te utu e kakawaki n aron anganano nako, ibukina bwa, n aron ae e a tia n reiakinaki, “bon akea te nakoraoi ae kona ni kabooi mwiin kabwaka inanon te mweenga.”² Te mweenga bon te tabo are a ti karaoi iai ara mwakuri aika moan te tamaraoa are e reke iai kukureira.

N ana katei Kristo, iai te nonoori—ao te taratara ae akea tokina ao kaetieti. Te katei aei e mutiakin bwaai aika kakawaki aika a na teimaan! E roko man ana euangkerio Iesu Kristo, are bon akea tokina, ao ni kamataata bukin tera, tera ao iaa ibukin reitnakon maekara. (E kairiiri, akea te kaokoroaki) Ibukina bwa te katei aei e riki man kamwakuran ana reirei ara Tia Kamaiu Iesu Kristo e buoka

karekean te bwa ni kamaiu are e rangi ni kainnanoaki n ara aonaaba.

Bon te kakabwaia n riki bwa mwakoron te aeka ni maiu ae rangi ni kamiimi man rine! N riki bwa mwakoron aei, te Kabanea ni Korakora mai buakon nako katei, e kainnanoa te bitaki. A reireiniira burabeti bwa e riai katokan ara katei ni kawai ake aki bootau ma ana katei Kristo. Ma tiaki nanon anne bwa ti na katukui *bwaai ni kabane*. A tia naba burabeti ni katuruturua bwa ti kaoaki, aomata nako, ni uota ara onimaki ao ara taarena ao rabakaura—bwaai ni kabane aika raraoi inanon maiura ao ni kateira n aomata—*ma* ngaira, ao ni kariaia te Ekaretia “n reitia” rinanon rongorongon te euangkerio.³

Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e kuri kangaanga ae na riki bwa Bootaki mai Maeao ke katei n Amerika ae kamimi. Ao bon te aro ae tabangaki, ngkai bon anne ae nanonaki n taainako. Ae riaon riki anne, e tabu kanga ai aron karawa. Kaain te aro aika boou ni kabuta te aonaaba a uota te maiuraoi, te kaokoro, ao te kukurei inanon ara utu ae tabe n rikirake. Aika Itiaki n taabo nako a teimatoa ni bukamarua ao ni karinea rikiia ni bwaibwai ao ninikoriaia, ma ngkai a riki bwa mwakoron te bwai ae rmoan te kakawaki.

Ana katei Kristo e buokiira n taraira n aron ae bon ngaira raoi ni koaua, ao ngke ti nooraki n te nonoori ae akea tokina, ni kabaerantaki ma te raoiroi, e karika rikiraken ara konabwai ni kakoroa nanon te babaire ni kakukurei ae korakora.

Ngaia are, tera ae riki nakon raoarau? Eng, e reiakin taian reirei ao e kaaina te Ekaretia. A tia ana utu ni kabaeaki ibukin ngkai ao n aki toki n te Tembora i Sydney Aotiteeria. E a tia ni bwara nanona teutana—ao e a reke irouna bwaai ni kabane. E kunea bwa e kona n reitinako ni bukamarua rongorongona, n reitinako ni kakatonga irouia ana baktibus, ana katangitang ao ana mwane ao ana mwakuri ni koro karaki, kanana, abana ao ana aomata. E kunea bwa akea te kangaanga n reitan katein abana aika moan te tamaraoa nakon kabanea ni Korakora ibuakon Katei ni kabane. E kunea bwa uotakin te bwai ae booraoi ma te koaua ao te raoiroi ni katein maiuna are mai imwaaina nakon maiuna ae boou e riki bwa kanakoraoan ana iraorao ma Aika Itiaki ao ni ibuobuoki inanon katiteuanakiia aomata ni kabane n riki bwa ti teuana inanon bootakin karawa.

Ti kona, n te koaua, ni bane ni kawakin raoi ara katei n aonaaba aika onoti ao n riki bwa taan iwawaaki inanon katei ni kawai ake ngkao—te oi, te kabane, te katei ae akea tokina are e roko man ana euangkerio Iesu Kristo. Ti bane n ibuokanibwai n rikira ni bwaibwai. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Mote 1:39.
2. J. E. McCulloch, in *Teachings of Presidents of the Church: David O. McKay* (2011), xxviii; Gordon B. Hinckley, “The Marvelous Foundation of Our Faith,” *Liahona*, Nov. 2002, 78–81.
3. Taraa *Teachings of Presidents of the Church: George Albert Smith* (2011), 154.

Iroun Unimwaane Dieter F. Uchtdorf
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Te Atua E na Karaoa te Bwai Teuana ae Kangaanga langoana

*E a tia te Atua ni katauraoia Natina ao Ana Ekaretia
ibukin te tai aei.*

E aki maan imwiin rokoia i Salt Lake Valley, Aika Itiaki a moana katean aia tembora ae e tabu. A namakinna bwa a tia ni kunea te tabo are a na kona n neboa te Atua ma te rau ao man inaomata man te bwainikirinaki.

E ngae n anne, ao inanon kantiaan aan te tembora a roko ana tautia man ana taanga ni buaka Amerika ni katea te kowana ikekei ma te matoa.

Ibukina bwa mataniwiin te Ekaretia aki ataa aron aia bangaomata tautia, e tua Brigham Young bwa a na kitana te tabo ao man tauna aan te tembora.

I koaua bwa tabeman kaain te Ekaretia a bon miimi bwa e aera ngkai nanoia ni kekeiaki ni katea Uean te Atua e kaaitaraaki n taainako bwa e na aki koro bukina.

N tokin te tai, e toki te kangaanga ao e a kenaki aan te tembora ao man tuoaki. N te tai anne bwaeoniaa ake taan moan kateitei a kunea bwa angin moan atiibu aika bwaa taano a uruaki, are a riki iai n aki tau bwa aan te kateitei.

N rimwian anne, Brigham e tuangia bwa a na karaoa raoi aan te kateitei n te aro bwa e aonga n tau

kateimatoaan bwaa taano ibukin¹ oon te Salt Lake Tembora ae kamiimi.² N tokin te tai, a kona Aika Itiaki n ane-nea te anene "Ai Matoara Nanoia aika Raraoi"³ ao n ataia bwa aia tembora ae tabu e kateaki iaon aan te kateitei ae e matoatoa are e na tikunako ibukiia rooro nako.

E kona n reireiniira te karaki aei n aron te Atua ni kabongana te kaaitara ni kakoroa bukin Ana kantaninga.

Te Aoraki ae Buta i Aonaaba

Ngkana ko ongongo aei ni kaineti ma aron te bwai are ti mena iai ngkai, anne bon bukina raoi.

I aki kakoua bwa e na iai te aomata ae e ongo bwanaau ke man wareki au taeka ae e tuai n ewekaki n te buti n aoraki ae buta i aonaaba.

Nakoia naake a nanokawaki ibukin buaia aia utu ke raoraoia, ti uataboa nanokawakimi. Ti butia Tamara are i Karawa bwa e na kabebeteko ao man anganiko te rau n nano.

Mwiin te man aoraki ae rangi ni maan aio e riaon marurungin te rabwata. A tia au koraki ni bua aia karekemwane ao a rootaki n te baki, te nanououa, ao te aki rau. Ti karie-nea aia mwakuri n anganano aika a mwaiti ni kekeiaki n totokoa butinakon te aoraki aio. A rootaki nanora man anganano aika a uarereke ao aia kekeiaki aika a tamaroa nakoia ake anga maiuia ni buoka, kamaoa, ao ni boutokaia aomata ake a kainnano. A onrake nanora n te kakaitau ibukin raoiroimi ao ami akoi.

Ti kanenei nanora n tataro bwa te Atua e na kauki mataroan nako

Lo Narváez, Valparaíso, Chile

karawa ao man kaon maiumi n ana kakabwaia te Atua aika akea tokina.

Ngaira Taian Koraa

E rangi ni mwaiti ae aki ataa taekan te man aoraki aio. Ma iai te bwai teuana ae I bon ataia, bwa te man aoraki aei e aki kubanako iai Tamara are i Karawa. E aki riai bwa e na bootia taanga n anera, e na tewei boowi aika a katawe ke ni biti kawain kaubwain mwakoron ana karikibwai te aonnaba n tauaoi nakon kaaitaran kainnano aika aki kantaningaaki.

Au rongorongo ngkai bwa e nge ngke te buti n aoraki aio tiaki ngaia ae ti tangiria ke ni kantaningaia, e a tia te Atua ni katauraoia natina ao ana Ekareti ibukin te tai aei.

Ti kona ni keiakina aio, eng. Ma ti na karaoa riki are iaona nakon kangkangtakin wiira, n teimatoa, ao man taningai okin waak nakon aroia. Ti na waaki nako, ao ti na rauaki imwiina.

N te anga teuana, ngaira taian koraa. Ao ibukiia koraa bwa a na roko n rietataia, a riai n taunaki imwain ae a bwebwe. Au kakoua bwa iango n tabetai ti na namakina te taunaki man kakatai n te maiu aei ke ti

otabwaniniaki man namakinan te rootongtong, a na tangira te Atua ao taian kakabwaia man ana euangkeario Iesu Kristo ae e a tia ni kaokaki e na karokoi bwaai aika a kangaanga iangoia bwa a na riki.

A Roko Kakabwaia man mwiin te Kangaanga

Ni kabane mwioko n tararu a tia n rinanon aia tai ni kataaki ao kangaanga.

E maiu Enoka ma ana aomata n tain te buakaka, buaka ao kawawaean te rara. "Ma e roko te Uea ni maeka ma ana aomata." Iai irouna te bwai teuana n ana iango ae e kangaanga iangoana ibukiia. E bukiia ni katea Tion—te botanaomata "ti teuana nanoia ao teuana aia iango" ake "a maeka i nanon te raoiroi."⁴

Te ataeinimwaane ae Iotebwa, natin Iakobwa, e tewenakoaki inanon te kinono, e karonakoaki bwa te toro, e kamwaneaki, ao e kitanki.⁵ E na riai n tia n taku Iotebwa bwa e a tia te Atua ni mwaninga taekana. Iai iroun te Atua te bwai teuana n ana iango ae e kangaanga iangoana ibukin Iotebwa. E kabongana te tai ni kakatai aio ni

kakorakora anuan Iotebwa ao ni katukua n te tabo are e na kamaiua ana utu.⁶

Iangoa Iotebwa Timiti ngke e kabureaki n te Karabuti i Liberty, e kanga ni bubuti ibukin buokaia Aika Itiaki ake a karawawataaki. E na riai n tia ni miimi bwa e na kanga ni manga kateaki Tion n aron waakin aroaro n taai akanne. Ma te Uea e taekina te raoi nakoina, ao te kaotioti ae e kakanato are mwiina e uota te rau nakoia Aika Itiaki—ao e reitinako ni uota te rau nakoim ao nakoio⁷

Ai iraua te tai n ririki ake ngkao n ana Ekareti Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira a tia ni bwarannano ao a warenako aia iango Aika Itiaki ngkana e a tia ni kitaniia te Atua? Ma rinanon te bwainikirinaki, kangaanga ao kakamaaku ni kamau-nanakoakii, te Uea ae Atuan Iteraera iai te bwai teuana rikin ana iango ibukiia Ana nanai aika a uarereke. Te bwai ae e kangaanga iangoana.

Tera ae ti reireiakina man katooto aikai—ao bubua riki man koroboki aika tabu?

Te moan: ake a raoiroi aki anganaki te beebea ni inaomata are a na kona n totokoa mwaruan nuun te mate. Ti riai ni bane n nakonako n taai aika a kangaanga, bwa inanon taai n kaaitara are ti reiakin reirei ake a na kamanoi kateira ao ni karikiira bwa ti na kaan riki nakon te Atua.

Te kauoua: E ataia Tamara are i Karawa ae ti maraki ao bukina bwa Natina ngaira, E na aki kitanira.⁸

Iangoa teuare te tia akoi, te Tia Kamaiu, are e kabanea angii ana tai inanon maiuna ni bukiia aoraki, ake a maroaa ao ake a nanouoa man bwarannano⁹ Ko iangoia bwa e memeere iangoakim Irouna n te bong aei?

Raou aika a tangiraki, tariu ma mwaaneu aika a tangiraki. E na

Montegrotto Terme, Padua, Italy

tararuai ngkami te Atua ao ni kawakini ngkami n tain taai aika a kananouua ao ni kakamaaku. E kinai ngkami. E ongo am bubuti. E kakaonimaki ao n onimakinaki. E na kakoroi bukin Ana berita.

Iai ana iango te Atua ae e kangaanga iangoana ibukin arom n ti ngkoe ao te Ekaretia n ikoikotaki—te mwakuri ae e tamaraoa ao e kamimi.

Ti karabwako, te Atua, Ibukin am Burabeti.

Ara bong aika a rianako a mena imwaaira, tiaki ibukira. Ao aio bukina ae te Atua e anganiira te *kaotioti* ae boou! N akeana, te maiu e na kiba rinanon ae kanga e tauaki, n taninga te maabubu bwa e na toki n te aro bwa ti na kona n tiku raoi. A na iango te Uea ibukira a kakawaki riki nakon anne. Ibukina bwa aio ana Ekaretia te Kristo ae maiu, ao ibukina ngkai E kairiia Ana burabeti, ti waaki ni mwanganaga ao ni kaetirarake nakon taabo ake ti tuai man roroko iai, te rieta ae ti aki kona n iangoia!

Ngkai, tiaki nanona bwa ti na aki aitara ma angibuaka inanon kibara n rinanon maiura ae mamate. E aki nanonaki bwa a na akea te uruaki ni bwaai ni mwakuri ae e kantaningaa-ki, uruakin mwakeneke, ke aitara n bukakan kanoan boong. N te koaua, bwaai a kona n roko ni buakakaia imwaain ae a manga tamaraoa riki.

Ngkai te bwairati n te wanikiba ni buaka ao te kaaben n te kambwana ni wanikiba, I kunea bwa ngkai I aki kona n rinea te kangaanga ae N na aitara ma ngaia n tain te kiba, I kona n rinea bwa N na kanga n tauraoi ao N na kanga arou ni kaitaraa. Tera ae tangiraki inanon tain te kangaanga bon te tauraoi n nano ao te onimaki ae e itiaki.

Ti na kanga ni karaoa aei?

Ti aitara ma koaua ao ti okiri moan kakawakiia, nakon moan tuan te euangkerio, are a moamoa riki kakawakiia. Ko kamatoui oin aroaraom aika a kaineti ma te aro—n aron te tataromauri ao kamatebwaian koroboki aika tabu, ao kawakinan ana tua te Atua. Ko karaoi babaire iaon taneiai aika a tia ni kakoauaki.

Katuruturua am iango iaon bwaai aika ko kona ni karaoi ma tiaki iaon bwaai aika ko aki konai ni karaoi.

Ikota am onimaki. Ao ko ongora n ana taeka ni kairiri te Uea ao Ana burabeti bwa a na kairiko nakon te kamanooaki.

Uringnga, aio ana ekaretia Iesu Krist—ngaia Bweena.

Iangoi rikirake man ana kairi te tamnei n taai aika a tia n riki inanon bwi n ririki n nako. Ni manewei tii tabeua:

- E katuruturuaki bwa te toa ngaia boton ara nebo n te Tabati.
- *Nakomai Iriirai* e katauraoaki bwa boton te mweenga, ana bwai ni mwakuri te Ekaretia ni kakorakora-ria aomata ao utu.
- Ti moanna man te kawai ae rietaata ae tabu ibukin buokaia aomata nako.
- Kabonganaan rabakau aika a boou n tibwan ana taeka te Atua ao ni karoan ana mwakuri te Uea e a tia n rangi ni bwainaki inanon te Ekaretia.

E ngae ngke tetere ni maungatabu ni kabuta aikai a na aki kona ni karaoaki n akean bwai ni mwakuri aika moan te kamiimi ibukin rabakau aika a boou.

Tariu ao mwaaneu, Kristo ngaia are n te bwee, a na aki ti nakoraoi bwaai, a na bon kangaanga iangoakiia.

Temecula, California, USA

Te Mwakuri ni Bobotia Iteraera e Waaki Nako

N te moan e taraa n ae te buti n aoraki ae kabuta te aonaaba aei e na riki bwa kangaanga n tukan ana mmakuri te Uea. N aron te katooto, waaki ake a bon tataneiai ni katei n tibwauan te euangkerio e na aki kona ni karaoaki. E ngae n anne, te buti n aoraki aei e kaoti waaki aika a boou ao man kamiimi riki n roko irouia naake a koaua ma nanoia. Te mwakuri ni bootia Iteraera e rikirake ni korakora ao ni kakukurei. Bubua ma nga n karaki a kakoaua aio.

Raraou temanna ae tikauarerei ae maeka i Norway e koroboki nakon Harriet ao ngai ni kaota te rikirake ni mwaitin te bwabetito. “N taabo ike e uarereke iai te Ekaretia,” e koreia, tenaan bwebwe a na riki bwa mwaanga, ao mwaanga a na riki bwa uoote!!”

I Latvia, te aine ae e kunea te Ekaretia ngke e mamataku iaon te intanete ao e rangi ni kukurei n reiakina taekan ana euangkerio Iesu Kristo are e kaoti nakon ana boraraoi teuana te aoa imwaaina, ao imwaain banen aia moan reirei mitinare e titiraki bongin te namwakaina are e na bwabetitoaki iai.

I Eurobe mainiku, temanna te aine ae roko ana tareboon mairouia mitinare aine e taku, “Tititati, e aera kam aki kaman tareboon? I a kaman tataninga!”

Angia ara mitinare a tabetabe riki . A mwaiti aika a reireiniia riki aomata aika a mwaiti. Iai te rikirake n te reitaki imarenaia membwa ao mitinare.

N taai ake ngkoia, ti a tia ni kabae-aki n oin ara kawai are e a karika te buti n aoraki aei bwa kaukan matara. E aki ngkoia ao ae ti bon bae ni kateitei ma bwaa taano ngke a bon tauraoi taian atiibu. N ae e bon riai, ti a reireniira aron kabonganaan kawai aika a mwaiti, n reitaki ma rabakau aika a boou, ni kainnanoia aomata—ni kawai aika e bon taneiai te aba iai—bwa a na roko n noori, roko ni ibuobuoki ao n roko bwa kaaina.

Ana Mwakuri, Ana Kawai

Aio Ana mwakuri te Uea. E kaoira bwa ti na ukora Ana kawai ni karaoi, ao a na kona ni kaokoro ma ake ti atai ngkoia.

E riki aio nakon Timon Betero ao reirei ake tabeman ake a nako n aka-wa i Naman Tiberia.

“Ao a aki kona n te bong arei.

Ma ngke e bo mainiku . . . [e roko], Iesu ao e tei i aon te bike. . . .

“Ao e taku nakoia, Kabwaka te karaun [*mai angatain*] te boti, ao kam a kona iai.”

Ao a kabwaka n iterana are teuana ao “aki kona ni katikia iai bwa e uanao te ika.”¹⁰

E a tia te Atua ni kaotia ao e na reitanako kaotan baina ae e mwaaka. E na roko te bong are ti na tanrikaaki ao n ataia bwa inanon te tai ni kangaanga, e buokia te Atua ni kunei kawai aika nakoraoi riki—Ana kawai—ni katea Ueana iaon aan te kateitei ae matoatoa.

I kaota au koaua bwa aio ana mwakuri te Uea ao e na reitia nako ni karaoi mwakuri aika a kangaanga iangoaia ibuakoia natina, Ana aomata. E tauira te Atua inanoni baina n akoi man nanaoanga.

Beretitenti Russell M. Nelson bon Ara burabeti te Atua n ara bong aei.

Ngkai ana Abotoro te Uea, I kaoingkami ao ni kakabwaiai ngkami bwa kam na “kukurei ni karaoi bwaai ni kabane aika a wene ni [mwaakam]; ao ngkanne [ko] aonga ni bon tei naba, ma te koaua ae korakora, n noora ana kamaiu te Atua, ao ibukin baina bwa e na kaotaki.”¹¹ Ao I bertia bwa te uea e na karaoi bwaai aika a kangaanga iangoaia ake a na roko man am mwakuri aika a raraoi. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Te Quartz monzonite kanga aron taraakin te kuranaite are e anaaki man te atiibu ae bubura ni wiin Little Cottonwood Canyon, 20 te maire (32 te kiromita) i maiakimaeao te kaaawa.

2. Ibukin te taratara riki ae nano n taraan karakinan te tai aio, taraa *Saints: The Story of the Church of Jesus Christ in the Latter Days*, vol. 2, *No Unhallowed Hand, 1846–1893* (2020), chapters 17, 19, and 21.

3. Taraa “Ai Matoara Nanoia Aika Raraoi,” *Anene*, nambwa. 85.

Kibun te kuna aio e kona n riki bwa te botoniango n ara tai ao ngkana ti kakauongo nakon taekana ma tapingara aika a boou, e kauka nanora ni kaaitarai kakaewenako aika ti aitara ma ngai:

*Inanon te aoraki—te marurung,
Inanon te kainnano ao te kaubwai.
Ni mueengam, ao te tabo ae ko nako iai,
i aon te aba ke I taari—
Ae boong aikai a na kaumaka . . .
ao ibuobuoki a na reke.*

*Tai maaku, Ngai raom; ao, tai
buvarannano,
Bwa Ngai Atuam ao N na buokiko.
Ko na korakora man tei iaon waem,
Bwa Ko na teimatoa n te raoiroi, . . .
ao baim a na korakora.*

*N rinano raan aika a marawa N na
weteia e na nako,
Karangan aki rau nano a na aki
koburake,*

*Bwa N na mena irouna, a na karaoiroaki
au kangaanga,
Ao ni katabua nakoina . . . nanon te aki
rau.*

*Inanon kangaanga aika bakarere, e na
wene bwa kawaia,
Au aki, e tau, a na riki bwa uotau.
E na aki kammarakia te ai; I tii katea
arona
Ammannang e kanna . . . ao am koora e
kaitiakaki.*

*Te tamnei are iaon Iesu e rara ni
motikarawana
N na bon aki, I aki kona, n oki nakon ana
kairiribai;
Te tamnei anne, e ngae ngke moone e na
kataia n ioia,
N na bon aki, bon akea, N na bon aki,
a na akea te mwaninga!*

4. Taraa Mote 7:13–18.
5. Tao bon 17 ana ririki ni maiu Iotebwa ngke e kabonakoaki bwa te toro irovia tarina (taraa Kanrikan Bai 37:2). Bon 30 ana ririki ni maiu ngke e mwakuri iroun Barao (taraa Karikan Bai 41:46). Ko kona n iangoa aron te kangaanga ae rinanona te ataeinimwaane n ana tai ni maiu ngke e kamwaneaki, e kabonakoaki bwa te toro, e bukinaki n rongorongona aika e kewe, ao imwiina e kamatawarikaki? Ni koauana ao Iotebwa bon te banna ni katooto tiaki tii ibukiia kairake te Ekaretia ma nakoia mwaane, aine ao ataei nako ake iai nanoia ni uouota aia kaibangaki ao n irira te Tia Kamaiu.
6. Taraa Karikani Bwaai 45:4–11; 50:20–21. N Taian Areru 105:17–18, ti warekia, “E kanakoa te aomata imwaia, e kaboaki Iotebwa bwa te toro: a kamaraki waena n te bwai ni kabae wae.” N te rairairi teuana, kibuna 18 e warekaki, “E kabaeaki n te taurekereke ae te biti, te biti e ninia tamneina” (Young’s Literal Translation). Irou ngai te kaotiaongo aei bwa ana kangaanga Iotebwa e angan tamneina te korakora ao te kamarurungaki n ai aron te biti—te anua ae e kainnanoia ibukin ana bong aika a na roko aika korakora man kangaanga iangoakia are e a tia ni katauraoia te Uea ibukina.
7. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 121:23.
8. Ngkana e tua te Atua nakoia Natina bwa a na atai aao ni karaoa te mwakuri n akoi nakoia naake a baki, a rootaki n te kainnano, ake akea karabaaia, aoraki, ao ake a rootaki, ni koauana E atai aao e nanoangaira, aika Natina (taraa Moomon 8:39)
9. Taraa Ruka 7:11–17.
10. (Taraa Ioane 21:1–22).
11. Reirei ao Berita aika Tabu 123:17.

Te Tetere ibukiia Aine | Okitobwa 3, 2020

Iroun Sharon Eubank

Te Moan Kauntira n te Beretitentii ni Kabuta n te Bootaki n Aine

Man Katiteuanaakin Ara Namakin Ti Karekea te Mwaaka ma te Atua

Ngkana ti ukera te katiteuanaaki n te namakin, ti wetea mwaakan te Atua ni kabwanina ara konabwai.

Tinan Gordon e tuangnga bwa ngkana a bane ana mmakuri ao e na karaoa kanana te bwaai. Bon mamatennanona. Tii ibukina. E nako Gordon ni katia tabena ao tinana e a karaoa kanana te bwaai. E roko mwanena are te ikawai ae Kathy n te auti ma raoraona. E noora te bwaai ao e tuatua ngkana e kona n reke te mwakorona ma raoraona.

“Ko aki” e taku Gordon, “Bon au bwaai. E karaoia tinau ibuki, ao N na bon riai ni bwainna.”

E rawea kanana Kathy mairoun mwaanena are e uarereke arei. E bon rangi n ti tatabe ma ngaia ao man aki tabe ma aomata. E na kanga n taua aio n ti ngaia?

Ao imwina ngke e a kauka mata-roan te kaa bwa e na nikira raoraona, a toka iaon te kai n tekateka uoua kunnikai ni kaobai ake a karauaki n rukumaki uoua te kainiwaiteke ake a teke iaoia ao uoua mwakoro ni bwaai aika a rababa iaon raurau. E karakina aio Kathy inanon tain taunakin Gordon ni kaota kukurein nanona ni

bitaki ao ni kaota te akoi nakoia ake aki rangi n anganganaki.

N te 1842, a mwakuri korakora ni katea te Tembora i Nauvoo. Imwiin katean te Bootaki n Aine ni Maati, e aki toki te burabeti are Iotebwa n roroko n aia boowi ni katauraoia ibu-kin te waaki ae e tabu, ni katiteuanai berita are a na karaoi n te tembora.

N 9 n Tuun, e taku te burabeti bwa e na tataekina te nanoanga[.]

Ngke arona bwa Iesu Kristo ao [taian] anera a na totoko nakoira iaon aika tiaki toronibwai, tera ae e na riki nakoira? Ti riai n nanoanga ao n tarai nako bwaai aika a uarereke.” E reitia Beretitenti Smith, “E karika nanokawaku ngkai akea te iraorao ae bwanin—ao ngkana e maraki temanna ao a na namakinna naba ake ni kabane—man katiteuanaakin ara namakin ti karekea te mwaaka ma te Atua.”¹

Te mwakoro n tiententi anne e niniai kanga te iti. *Man katiteuanaakin ara namakin ti karekea te mwaaka ma te Atua*. Te aonnaba aio ti aki ngaia ae I kan riki bwa ngaia. E mwai-ti bwaai aika I kan biti ao ni katamaroai riki. Ao n te koaua e korakora te kakaitara nakon ae kantaningai, ao n tabetai I namakina ae akea korakorau. N ae e aki maan, I a tia n titirakina nanou titiraki ni ukeaba: N na kanga n ota riki n aroia aomata aika n au kamronron? N na kanga ni karika te “katiteuanaaki n ara namakin” ngkana ti boni bane ni kakaokoro? Tera te mwaaka mairoun te Atua ae e na reke ngkana I kona ni katiteuanaaki riki ma tabeman? Man ana kakae tamneiu, iai teniua au iango. Tao kona buokaki naba iai.

Santo Domingo, Dominican Republic

Ko na nanoangaki

Iakobwa 2:17 e warekaki,
“Kabotauilia [tarimi ma mwananemil] ma ngkami, ao iraorao mangaia ni kabane ao aki a kaubwaimi, bwa a aonga ni kaubwai n aiaromi.” Tia onea mwiin te taeka *te bwai ma nanoanga*—inaomata ma am *nanoanga* bwa a aonga ni kaubwai n aiaromi.

Ti aki toki n taraa te bwai n taraan te amwarake ke te mwane, ma tao te bwai ae ti bane ni kainnanoia n ara mwakuri ni ibuobuoki bon te nanoanga.

Au Beretitenti n te Bootaki n Aine e taku n taai aika aki maan: “Te bwai ae I berita . . . ngkoe ae N na kawakina aram bwa e na mano. . . . N na noriko bwa antai ngkoe n tamaroam. . . . Akea te bwai ae N na taekinna ae aki tamaroa ibukim, ae e na aki uotikorake. I tuango bwa ko na karaoa naba anne nakoiu ibukina bwa I maaku ni uotiko rikaki.”

Iotebwa Timiti e tuangiia tiina n Tuun 1842:

Ngkana te aomata e kaota tao te akoi nakoiu, O tera te mwaaka are e tia n roko n au iango. . . .

“. . . Ni kaniira riki nakon Tamara are I Karawa, rakan riki ara taratara nakoia tamnei aika a mate—[ti namakinna bwa ti kainnanoia] n tabekia nako aon angara ao ni katikui aia bure ibukira. [Ekananonaaki au taetae ibukiia] ni kabane kaain te Bootaki n Aine—ngkana iai te Atua iroum ko na nanoangaki, anga am nanoanga nakon temanna.”²

Te reirei aei e kaineti riki nakoia kaain te Bootaki n Aine. Ti na aki motiki taekaia raora ke n taekin baika a kamaraki. Ti a katani arara nako ao n anga te bwai n tangira n nanoanga.³

Karaoa Am Booti bwa E na Boo n Angina

N te ririki 1963, e mwananga te tiim ae e aki kantaningaaki man tekura ae

e rietata i Washington nako Tiaman n iiri takakaron te Orimbiki. Anne n tain raoi Bwakan Kaubwain te Aba. A bane ni mwakuri-ataein te reirei ake a uarereke n aia tabo ni keni kaubwai ao taabo ni kai n anga teutana te mwane bwa a na kona ni mwananga nako Berlin. Ni kabane kanoan te kaboo a taraa ni uaia ni kaaitaria, ma iai te bwai ae e riki n tain te uaia. N aonnaban te bwennarina, a aranna bwa e “boo n angina.” Ongora ni kabwarabwara ake a boboto iaon te boki *Ataeinmwane n te Booti*:

Iai te bwai teuana ae n tabetai e kangaanga rekena ao e kangaanga kabwarabwaran. E aranaki bwa e “boo n angina.” E na ti riki ngkana a bane taan bwennarina ni katiteuanaka ae akea te mwakuri ae e ritinaniku.

A riai taan bweennarina ni tautekini inaomataia ao ni kateimatoa te kakaonimaki nakoin oin aia konabwai. Aki tokanikai reeti man te kakaokoro. Kaimoa aika a tamaroa bon ikota aika a tamaroa—temanna are e na kaira te mwakuri, temanna are e na tauraoi n taua te bwai teuana, temanna are e buaka n te buaka, temanna are e na karekeea te raoi. Akea te tia bwennarina ae e kakawaki riki nakon temanna, a bane ni kakawaki nakon te booti, ma ngkana a bwennarina n ti teuana, temanna e na riai ni karokoa nakon kainnanoia ma aia konabwai ake raona—teuare e uarereke baina e na kona teutana riki, teuare e abwabwaki baina e moamoa riki ana bwennarina.

Kakaokoro a kona n oneaki nakon te tamaroa ma tiaki te buakaka. Ti ngkanne e namakinaki bwa aongkoa e bon buti te booti ibon irouna. Ti ngkanne ae te maraki e kauka kawai na nakon te kukurei. “Tamaroan ae ko “boo n angina” kanga namakinan te kario.”⁴

Kaitraan kangaanga aika a bubura, te tiim aio e kunea angina ae bootau raoi ao a tokanikai. E kakukurei reken te koora n te Orimbiki, ma te katiteuanaka are a namakinna taan bwennarina n te bong anne bon te tai ae e tabu ae e tiku irouwia ni kabane maiuia.

Kanakoa te Buakaka n Tai ae e Waekoa bwa Rikin te Tamaroa

N te kaikonaki ae e kakateke n Iakobwa 5, E unika te aroka Uean te nne ni kurebe n te tano ae e raoiroi, ma e rootaki inanon te tai ao e anga uaa aika a buakaka. E taku Uean te nne ni kurebe waniua te tai.” E rawawata nanou [ngkai e] nang mate te kai.”

E taku te tia mwakuri nakon Uean te nne ni kurebe: “Tai waekoa ni koroi [taian aroka]. Ao e taku te Uea, Eng, N na aki waekoa ni korei.”⁵

Ao ngkanne e roko te kaetieti ae e kaeineti nakoira ni kabane ni kakaea te uaa ae e raoiroi n ara nne ni kurebe ae uarereke: “Kam na karaoa kamwakia aika a bubuaka n aron birimwaakan rikirakeia ake a raoiroi.”

E aki n ae nang bon riki naba te katiteuanaka, e tangira te mwakuri. E mangaongao, n tabetai e kamwengabuaka, ao e tabe n riki teutana ngkana ti kaitiaka nako te buakaka ni kawai na aron waekoan rikin te tamaroa.

Tiaki kona n ti tiku n tii ngaira ngkana ti kataia ni karika te katiteuanaka. Iakobwa 5 e reitinako, “A nako taan mwakuri ni mwakuri ao a mwakuri ma korakoraia ni kabane; ao e mwakuri naba te Uea irarikiia.”⁷

Ngaira n tatabemaniira nako e na reke iroura namakin aika a maneka, bwaai aika a riai n aki riki. Ngaira naba n tatabemaniira nako, n taai aika a kakaokoro, ti angan te kaini-katonga ao te kan toka ieta bwa e na kabuakaka te uaa are ti karikia. Ma

Iesu Kristo ngaia ara Tia Kamaiu ni bwaai ni kabane. Mwaakana e roko-roko inano ao e mena ikekei ibukira ngkana ti weteia. Ti bane ni bubuti ibukin te nanoanga ibukin ara bure ao ara kaairua. E anga n akea boona. Ao E tuangiira ngkana ti kona n anga te aekaki n nanoanga anne ao n atatai nakon temanna ma temanna.

E taetae Iesu ni kangai:

“Katiteuanaaki; ao ngkana kam aki katiteuanaaki tiaki au bwai ngkami.”⁸ Ma ngkana ti katiteuanaaki—ngkana iai nikiran ara bwaai ae ti anga ke ni kataua ara tarena aika kaokoro bwa e aonga te booti ni boo n angina ae bootau—ngkanne ngaira bon ana bwai. E na buoka kanakoan te buaka-ka n aron baitiin rikiraken te tamaroa ae na riki.

Berita man Taetae ni Burabeti

Ti kona n tuai n roko n te tabo are ti kan roko iai, ao ti tuai ngkai n roko n are ti na roko iai. I kakoaua bwa te bitaki ae ti ukeria inanora ao n te kurubu are ti mena iai e na uarereke rekena man bobotakira ma e na reke riki ngkana ti kakataia n te bong koraki n ota i bon imarenara. Bukin tera? Ibukina bwa ti katea Tion—aomata ae “ti teuana nanoia ao teuana aia iango.”⁹

Ngkai aine inanon te berita, e korakora ara kona ni karaoa te bitaki. Te aekaki anne e kabonganaki ni katoa te tai ni katoa bong ngkana ti kamatebwai ma raoraora, ti kamatuia ataei, n taetaera ma kaain rarikira iaon te bwati, ni karaoan ara bwai ae ti na taekinna ma raora. Iai korakorara ni kanakoi kakaokoroaki ao ni katea te katiteuanaki.

Bootaki n Aine ao Ataeinnaine tiaki tii taian kiraati. A kona n ae waaki aika a tia n riki ae a na aki manuokinaki ike aine aika a rangi ni kakaokoro a bane ni kaai ni mwakuri

Provo, Utah, USA

ni karokoa are ti kunea te *booraoi*. I anga te kakao aio: kaaina te rabwata ae e mwaiti ae e bita te aonaaba ni katamaroa. Mwiokoara are ti berita bwa ti na kakoroa nanona bon te ibuobuoki, n tabeki baai aika a bwa-ka, ni katokaia aomata aika a korakai iaon nukara ke iaon baira ao ni uotia. E aki kangaanga ataan ae ti na karaoia, ma e waaki n aki karimoakin moa nanora ma ti na kataia. Ainen te Ekaretia akea tiai aia kona ni bita te aroaro. E korakora au koaua n tamnei bwa ngkana ti ukera te katiteuanaaki n te namakin, ti wetea mwaakan te Atua ni kabwanina ara konabwai.

Ngke e karaoa te bukamaru te Ekaretia ni kauringaan te kaotioti ibukin te nakoanibonga n te 1978 e anga ana kakabwaia ni burabeti Beretitenti Russell M. Nelson: “Bon au tataro *ao au kakabwaia* are I a katikua iaomi ni kabane ake a ongora bwa ti na tokanikai iaon nako karawawata n te kaokoroaki ao n nakonako n eti ma te Atua—ao imarenara—te rau ni koaua ao te reitaki.”¹⁰

Tera ngke ti tiku iaon te kaka-bwaia ni burabeti aei ao ni

kabongana ae bon oin ara konabwai ao ni bootaki ni karikirakea te katiteuanaaki n te aonaaba. I a katuka au koaua n taekan ana tataro ae nanorinano n akea taina te Uea Iesu Kristo: “Ba a na bane n riki n teuana; n arora, ngkai ko mena inanou,, Tamau, ao Ngai i nanom ba a na mena naba i nanora.”¹¹ N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. “Minutes and Discourse, 9 June 1842,” 61, Joseph Smith Papers, josephsmithpapers.org/paper-summary/minutes-and-discourse-9-june-1842/1.
2. “Minutes and Discourse, 9 June 1842,” 62, Joseph Smith Papers, josephsmithpapers.org/paper-summary/minutes-and-discourse-9-june-1842/2.
3. Taraa Cree-L Kofford, “Your Name Is Safe in Our Home,” *Liahona*, July 1999, 96–98.
4. Taraa Daniel James Brown, *The Boys in the Boat: Nine Americans and Their Epic Quest for Gold at the 1936 Berlin Olympics* (2013), 161, 179.
5. Iakobwa 5:50–51.
6. Iakobwa 5:6:66.
7. Iakobwa 5:72.
8. Reirei ao Berita aika Tabu 38:27.
9. Mote 7:18.
10. Russell M. Nelson, “Building Bridges,” *Liahona*, Dec. 2018, 51; e kairaki ma katuruturuana.
11. Ioane 17:21.

Iroun Becky Craven

Kauoman ni Kauntira n te Beretitentii ni Kabuta n te Bootaki n Ataeinnaine

Kawakina te Bitaki

Rinanon lesu Kristo, ti anganaki te korakora ni karaoa te bitaki ae teimatoa. Ngkai ti nanorinano nako Ina, E na karikirakea riki ara konabwai ni bitaki.

Tariu, I rangi ni kimwareirei n raoni ngkami.

Iangoa temanna ae nakon te mwakete ni kabobwai. Ngkana e kawaka ae raka riki nakon boon te bwai, te tia bobwai e na anganna ana nikira.

Te Uea Beniamina e reireiniia ana aomata i Amerika n taai akekei n te kakabwaia ae korakora are ti karekea maioun te Tia Kamaiu, Iesu Kristo. E karaoa karawa, te aonaaba, ao bwaai ni kabane aika tamaroa ake ti kukurei iai.¹ Rinanona Ana Tangira n te Mwakuri ni Kamaiu, E katauraoa te kawai ibukira bwa tina kaitiakaki man te bure ao te mate.² Ngkana ti kaota ara kakaitau nako Ina man taningamarau ni maiuakina Ana tua, E na waekoa ni kakabwaiaira, ni katikuira n tainako n taarau Irouna.

E anganiira ae rang, mwaiti riki nakon mwaitin boona are ti kona ni kaokia nako Ina. Ngaia are, tera ae ti kona n Anganna, teuare e kabooa te bwai ae bobuaka riki ibukira ara bure? Ti kona n anganna *te bitaki*. Ti kona n anganna ara *bitaki*. E kona n riki bwa te bitaki n te iango, te bitaki n te anua, ke te bitaki n te kawai are ti na kaea. Ni kaokan kabwakaan boora n tatabemaniira ae akea kabotauana, te Uea e butiira ibukira te bitaki n nano. Te bitaki are E bubutiira bon tiaki

ibukin kabwaiana, ma ibukira. Ngaia are, tiaki n aron te tia bobwai n te mwakete are e na ana ana ninkira are ti anga, ana nanoanga te Tia Kamaiu e bubutira bwa tina *kawakina te Nikira*.

Imwiin ongoraeana taeka are e taekini te Uea Beniamina, ana aomata a takarua, ni kaotia bwa nanoia e a tia ni bitaki ni kangai. “ibukin Tamnein te Uea ae Moan te Mwaaka, are e a tia ni karika te bitaki ae moan te korakora iroura, ke i nanora, . . . akea te nano

Guatemala City, Guatemala

ni kan karaoa ae buakaka, ma n teimatoa ni karaoa ae raoiroi.³ Koroboki aika a tabu e aki taekinna bwa a waekoa ni kororaoi, ma, iai nanoia ni kan bitaki e kairia nakon karaoana. Bitakin nanoia e nanonaki ni katukan te aro n mwaane ke n aine ao ni kataia ni karekea te Tamnei n riki n ai aron riki Iesu Kristo.

Beretitenti Henry B. Eyring e reirei: “Te bitaki ni koaua, e kaineti ma kakaneana inanon te onimaki, ma te mwa-kuri korakora ao te maraki teutana. Imwiina e a nakon te Uea are kona n anga . . . te kakai iaon te kaitiakaki ao te bitaki.”⁴ Raonakin ara mwakuri ma ana kona te Tia Kamaiu ni bitiira, tina riki bwa aomata aika boou.

Ngke I uarereke, I noorai n nakon-nako iaon te kawai ae waerake, ni kaineti nakon au kouru n te maiu ae akea tokina. Ni katoa tai are I karaolia ke n taekina te bwai ae bure, I namakinna bwa I tikera rikaaki iaon te kawai, n te aro are N na manga moan waaki mai moana riki. Kanga ai aron are ko toka iaon teuana te tikuea n aia bwai n takakaro ataei n te bwarawa ao te kaintamwarake are e ko tikera rikaaki mai eta iaon te kairababa n oki ni manga moana te takakaro! E bon rangi ni kabwaranano! Ma ngkai Ia moanna n ota n ana reirei Kristo⁵ ao arora ni karaopia inanon maiura ni katoabong, I a kunea te kantaninga.

Iesu Kristo e a tia n anganiira te baeten n reitinako ibukin te bitaki. E kaoira bwa tina kammwakura ara onimaki Irouna, are e kaungai nanora nakon te rairannano—“are te onimaki ao te rairannano are e karekea bitaki n nano.”⁶ Ngkai ti rairannano ao n rai-ri nanora nako Ina, ti karekea te nano ae korakora ni karaoi ao ni maiuakin berita aika a tabu. Ti teimatoa ni ua te toki man reitinako ni karaoi reirei aikai rinanon maiura ao ni kaoia te

Murrieta, California, USA

Uea bwa e na bitiira. Teimatoa ni ua te toki nanona *bitaki* ni karokoa te toki. Ngkai I a ataia bwa I aki manga waaki mai moana ni katoa te tai are I kabwaka iai, ma ni katoa tai are I kataia, I reitinako iaon karaaoan te bitaki.

Iai aia Botoniango Kairake n Ataeinnaine are e taekinna, "I kakaitau n te bwaintangira n te rairannano ao n ukoukoria ni katamaroa ni katoa bong."⁷ I tataro bwa tina kakaitau n te bwaintangira ae tamaraoa aei ao bwa tina karaaoia ma nanora ni ukoukora te bitaki. N tabetai te bitaki are ti kainnanoia a irekereke ma buure aika a kakaiaki. Ma n angii te tai, ti kataia ni katamaroai anuara ni kaboraoira ma anuan Iesu Kristo. Ara rinerine ni katoa bong e na kona ni buokiira ke ni karaka riki rikirakera. Uarereke ma e teimatoa, bitaki ake a kainnanoaki a na buokiira ni kanakoraoira. E na tai bwara nanom. Te bitaki e tangira mwakuriana inanon maium. I kakaitau bwa

inanon ara ikakorakora nakon te bitaki, te Uea e taotaonannano i bukira.

Rinanon Iesu Kristo, ti anganaki te korakora ni karaoa te bitaki ae teimatoa. Ngkai ti nanorinano nako Ina, E na karikirakea riki ara konabwai ni bitaki.

N raonaki ma mwaakan te bitaki n ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu, te Tamnei ae Raoiroi e na boutokaira ao ni kairiira ngkai ti anga ara mwakuri korakora. E kona naba ni buokiira n ataia bwa tera te bitaki ae ti kainnanoia ni karaopia. Ti kona naba ni karekea te ibuobuoki ao te kaunganano rinanon kakabwaia n te nakoanibonga, tataro, aki mamamat, ao kakawaran te tempora.

N aron naba, onimakinaia kain ara utu, mataniwi, ao raraora e kona naba n ibuobuoki inanon ara kekeia-ki ni bitaki. Ngke waniua au ririki, mwaneu ae ikawai, Lee, ao ngai ti kona ni kabanea ara tai ma raraora n takakaro ni mwaangan arokaia kain rarikira. Ti tatangiria n ikotaki n

raonia ma raraora iaan nuun te aroka anne. N te bong teuana, Lee e bwaka man te aroka ao e mwaoto baina. Ma mwaoton baina e a kangaanga irouna bwa e na tamwarakea te aroka i bon irouna. Ma te maiu n te aroka arei e aki tiku n arona ngkai ake a ngaia ikekei. Ngaia are tabeman mairoura ti kamatoa mai akuna ngkai tabeman a katikia ni baina are e raoiroi, ao n akean te mwakuri korakora, Lee e oki nako mwaangan te aroka. Baina e bon mwaoto naba, ma e a manga raoniira ni kukurei n ara iraorao ngk e mao baina.

I iangoa te taneiai n takakaro n te aroka n tabetai bwa aekakin ara waaki ni kakukurei n ana euangkerio Iesu Kristo. I aan nuun mwaangan te euangkerio, ti kukurei ni kakabaia aika a mwaiti are e irekereke ma ara berita aika a tabu. Tabeman a bae n tia ni bwaka man kamanookia n aia berita ao a kainnanoia te ibuobuoki n oki n tamwarake inanon te kamanooki ni mwangan te euangkerio. E kona ni kangaanga bwa a na oki i bon irouia. Ti kona ni karaurau ni katikaki teutana ikai ao n tabekaki teutana ikekei ni buokiia ni kamanooki ngkai a kukurei n ara iraorao?

Ngkana ko rootaki n te ikoaki man te bwaka, taiaoka kariaia tabeman bwa a na buokiko n oki nakon am berita ao kakabwaia ake anga. Te Tia Kamaiu e kona ni kamarurungko ao ni bitiko ngkai ko katobibiaki irouia naake a tangiriko.

N tabetai I kaitibo ma raraou ake I tuai man nonoria inanon ririki aika a bat. N tabetai a taku, "Ko bon tuai ni bitaki naba teutana!" Ni katoa tai are I ongo anne, I mama teutana, ibukina bwa I kantaningaia *I a tia ni bitaki* n ririki aika nako. I kantaningaia bwa I a tia ni bitaki man ngkoananoa! I kantiningaia bwa I a akoi riki, karako au

Iroun Cristina B. Franco

Kauoman ni Kauntira n te Beretitentii ni Kabuta n te Moanrinan

momotikitaeka, ao nananoanga riki. I kantaningaia bwa I a waekoa riki ni kaeka nakon kainnanoia tabeman, ao I a taotaonnano riki.

I tatangiria n tamwarakea te maunga ae kaan ma mweengau. N tabetai, e rinnako te atibu ae uare-reke n au kau ngkai i nakonako n te kawai. N tokina, I tei ao n ioioi au kau bwa e na nako. Ma I mimi bwa manra ngai ni kariaia bwa N na tamwarake inanon te maraki imwain ae I kanakoa te atibu ae uarereke.

Ngkai ti mwananga ni kawain te berita ae tabu, n tabetai e rin te atibu inanon ara kau man anua aika kabwaka, buure, ke anua aika bubuaka. Waekoara ni ioioi ni kanakoa man maiura, e na raka riki te kimwareirei ao kakukurein te mwananga n te maiu ae mamate are e na riki.

Kateimatoan te bitaki e tangira mwakuriana. I aki kona n iangoia bwa N na tei iaon kawaiu n tii kaoka te atibu are I kanakoa man au kau ae kamwengabuaka ao ni kamma-raki. N na bon aki tangiria ni karaoa anne n te taina nakon te bwebwe ae tamaroa are e rineia bwa e na okira nnena ni buu.

I kakoaua bwa ibukin Iesu Kristo, ti *kona* ni bitaki. Ti kona ni bita anuara, karakai ara iango, ao ni katamaroai arora ni kona n riki n ai Arona. Ao n ikotaki ma Ana ibuobuoki, ti kona *kawakina te bitaki*. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Motiae 4:9.
2. Taraa Motiae 3:5-12.
3. Motiae 5:2.
4. Henry B. Eyring, "We Must Raise Our Sights," *Ensign*, Sept. 2004, 18.
5. Taraa 2 Nibwaai 31:21; 3 Nibwaai 27:13-21.
6. Ereman 15:7.
7. Aia Botoniango Ataeinnaine, ChurchofJesusChrist.org.

Mwakan Iesu Kristo ni Kamaiu

Ngkai ti nakon lesu Kristo man kamwakuran te onimaki Irouna, ao karaoakin ao kawakinan berita aika tabu, nanora aika uruaki—bwa e kanga aron rekena—e kona ni kamaiuaki.

Ni moan te ririki aei, ti a tia n tabe ma bwaai aika riki aika aki kantaningaaki. Mateia aomata n te maiu aei ao aron te kareke mwane ni kaineti ma te aoraki ae butinako n te aonaaba ike e a tia n rooti maiuia kain te komiuniti ao kaubwain te aba ni kabuta te aonaba.

Ni mwaiein te aba, urarake, ao ieka ni mwakoron te aonaaba aika

kakaokoro, n raonaki ma urubeke-beke man kanoan boong, are a tia ni katikuia aomata n akea buokakia, te bwarannano, ao te uruaki n nano, man raraoma bwa e na kanga aron maiuia.

N na karakina karakinai n te bwai ae I rotaki iai.

Ngke a uarereke ara ataei, a iangoia bwa ana ira te kiraati n te biano. Kainabau, Rudy, ao ngai ti tangiria bwa ana iria ara ataei, ma akea ara biano. Tiaki kona ni kaboa te biano ae boou, ngaia ae Rudy e kakaea ae e a tia ni kabonganaki.

Te ririki anne ibukin te Kiritimati, e bon rangi ni mimi ao n aki kantaninga aron reken te biano, ao rinanon ririki, a reirei ara ataei aron katangana.

Ngke a ikawairake natira mwaane ao ni kitana te auti, te biano are e a maan e onrake n te bubu, ngaia ae ti a kaboa nako. Tabeuia te ririki imwiina, ao ti a tia ni kawakin mwane teutana. E taku Rudy n te bong teuana, "I taku bwa e a roko te tai are ti nang kaboa te biano ae boou."

Belfast, Northern Ireland

I titiraki, "Bukin tera ti nang karekea ae boou, ngkai akea mai ibuakora ae kona ni katangnga?"

E taku, "O, ma ti kona ni karekea te biano are e kona n tang bon irouna! Man kabongakin te iPad, ko kona ni burokuraemia te biano bwa e na kona ni katang kuuna aika e raka iaon 4,000, n raonaki ma anene n taromauri, kunan te Tabaenako Kuae, anenen te Moanrinan ni kabane, ao a mwaiti riki."

Rudy e ana nanon kainabana bwa ana kaboa, te biano.

Ti kaboa te biano ae tikiraoi ae kona ni bon tangi irouna, ao tabeua te bong imwiina, iai uoman mwaane aika rii bubura, ao ni marurung a utia nakon ara auti.

I kaotia nakoia te tabo are I tangiria bwa ana katikua iai ao ni kamwawa kawaia.

Bon te biano ae rangi ni bubura, ao karinakina inanon te mataroa, a kankoi rangana ao a kararikia ni katoka iaon bwain tabekana are a utia.

Ara auti e tei iaon karabeen te katabuki, ao n te bong anne e tino, are e a kamwaimwai bwaai ao ni kamaranrani. Ko kona n noria bwa e na mena ia?

Ngke a kamwainga te biano nako aon te tabo ae kuri ni karabee, e marannako, ao I ongo bwakan te bwai ae korakora. E a bwaka te biano mai iaon te kaa ao ni bwaka nako aontano n ae rang korakora are e a karika te bwangabwanga ae bubura iaon tano.

I taku, "O, akea ngaira. Ko nako RAOI?"

Ma te kakaitau mwaane ake uoman akea aia kanganga.

A karerei mataia ngke a taraia ibon irouia, ao a taraai ao a taku, "Ti rangi ni kabwarabure. Ti na kaokia nakon te titoa ao e na tareboni ngkami ara manatia."

Provo, Utah, USA

N te tai ae waekoa e taetae te manatia ma Rudy ni bairea nikirakin te biano ae boou. Rudy e tatangira ao ni kakabwarabure ao e tuanga te manatia bwa e raoiroi ngkana ti karaoa te uruaki ao ni uota rikaaki te biano naba anne, ma te manatia e tangiria bwa ti na karekea te biano ae boou.

Rudy e kaeka, n taku, "E na bon nakoraoi. Ti karaoia ao uotia mai."

E taku te manatia, "E uruaki kaina, ao n te tai are e uruaki iai te kai, ao e na bon aki nakoraoi tangina. Ko na karekea te biano ae boou."

Aine ao mwaane, tiaki ti tebo ngaira ma te biano aei, kabotaua te kairua ao te ikoaki are ti kaitarai n te maiu aei nakon te uruaki n te biano, ti namakinna ae kanga ti na aki kona ni manga okira arora? E ngae n anne, ngkai ti a roko nakon Iesu Kristo man kamwakuran te onimaki Irouna, rairannano, ao karoakin ao kawaninan berita aika tabu, nanora aika uruaki—bwa tera bukina—e kona ni kamaiuaki. Te mwakuri ae kaoakin mwakan te Tia Kamaiu ni Kamaiu nakon maiura, e aki ti kaokiira nakon arora are rimoa ma e kanakoraoira riki nakon are imwaina. I ataia bwa rinanon ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, ti bane ni kona ni buokaki, ni karoaki, ao ni kakoroa nanon ara kantanina, kanga aron te biano ae boou man tikiraoi tangina.

E reirei Beretitenti Russell M. Nelson: "Ngkana a roko katakira aika kangaanga, aio te tai ae ti na karikirakei ao ni kakorakorai iai ara onimaki iroun te Atua, ni mwakuri korakora, ao ni beku ibukiia tabeman. Ngkanne E na kamaiura man nanora aika uruaki. E na anganira te rau ao te mwengaraoi. Bwaintituaraoi aikanne a na aki kamaunananakoaki, riki man te mate."¹

E taku Iesu:

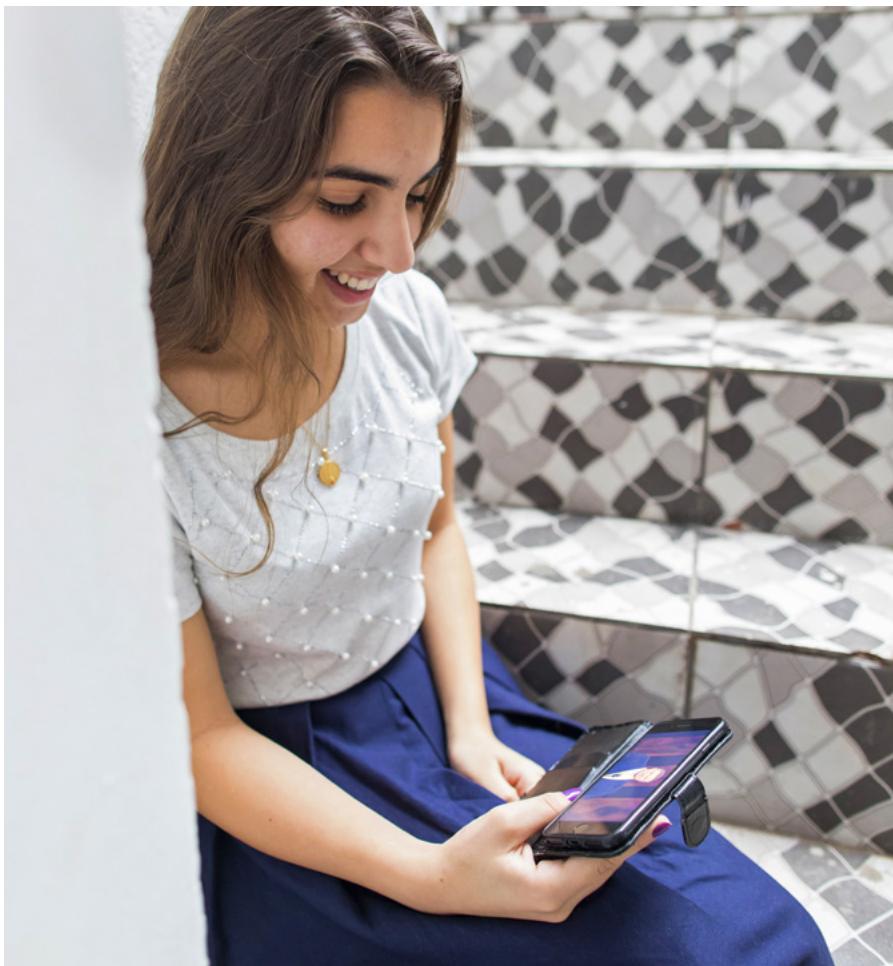
"Bane mai nako Iu, ngkami akana kam kua ao kam rawawata, ao N na motiki rawami.

"Amoa amou i aomi, ao reirei i Rou, ba I nimamanei ao i nanorina-no, ao e na reke i roumi iai motikan rawaia tamneimi.

"Ba e aoraoi amou ao e bebete uotau" (Mataio 11:28–30).

N uruakin te nano tina Nakolina, ti kainnanoia ae e na iai ara onimaki iroun Iesu Kristo. "Karekean te onimaki iroun Iesu Kristo nanona katukan bwaai ni kabane Irouna—onimakanan Mwaakana ae aki totoki . . . ao n tangira. E raonaki ma onimakinan Ana reirei. Nanona bwa kakoauaan ae e ngae ngkai tiaki mataata ni bwaai ni kabane, Ngaia E mataata iai. Bukina bwa e a tia n taneiai ma aron marakira, ao aorakira, E ata aron buokara iaon ara kangaanga ni katoabong."²

Ngkana ti Nakolina, "ti kona n namakina te kimwareirei, te rau, ao te boutoka. Bwaai ni kabane aika a

São Paulo, Brazil

[kangaanga ao ni kakaewenako] ibukin te maiu a kona ni kaetaki rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.³ E a tia n reireiniira, “Tanimai nakoio n ami iango n taai nako; tai nanououa, tai maaku” (Reirei ao Berita aika Tabu 6:36).

N ana Boki Moomon ngke Aramwa ao ana aomata a kani bane n rootaki man te karawawataaki ae e katokaaki iaioia, aomata a bubuti ibukin kamaiuaia. Te Uea e aki kanakoi rawawataia; ma E berita nakoia:

“Ao N na kabebetei naba taian uota ake a katokaki iaon angami, bwa kam na aki kona n namakin iaon nukammi, n ami tai n tauronaki; ao N na karaoa aio bwa kam aonga n riki bwa taan kokoaua ibuki imwiin aio, bwa kam aonga n ataa te koaua bwa Ngai te Uea ae te Atua, I bon kaakawariia au botanaomata inanon aia tai n rawawata.

“Ao ngkai e koro bukina bwa taian rawawata ake a katokaki iaon Aramwa ma tarina a kabebeteaki; eng, ao e kakorakoraia te Uea bwa a na kona n uota uotaia ma te beebeete, ao a karaoi nanon te Uea ma te kukurei ao te taotaonakinnano nakon are tangiria te Uea” (Motiaeae 24:14–15).

E a tia te Tari Tad R. Callister n reirei ana konabwai te Tia Kamaiu ni kamaiu ao ni kabebetei rawawata:

“Teuana mai ibuakon kakabwaia n te Mwakuri ni Kamaiu bwa ti kona ni karekea mwakan te Tia Kamaiu n ibuobuoki. Itaia e kaokiokia n taekina aron ana kairoro te Uea ni kamaiu, ao ni karaunano. E kokoaua bwa te Tia Kamaiu bon ‘te tabo ni kakorakora nakoia ake ake aia bwai, te tabo ni kamanomano man te ang ae baibati, ao te nu man te riringa’ (Itaia 25:4). E katanoata Itaia ibukiia naake a nanokawaki bwa iai iroun te Tia Kamaiu

te mwaka ni ‘kabebetei nanoia akana tang n kabaneia’ (Itaia 61:2), ao ‘e na kaoi rannimata man maata ni bane’ (Itaia 25:8; taraa naba Te Kaotioti 7:17); ‘raraoma tamneina ma n nanorinano’ (Itaia 57:15); ao ‘ni bautia akana a uruaki nanoia’ (Itaia 61:1; taraa naba Ruka 4:18; Taian Areru 147:3). Kukureina n taetae nakoia aomata bon mwakana ni kamaiu ni bita ‘te tamaroa n onea mwiin te mannang, te bwa ni kukurei n onea mwin te kunnikai n tang, te anene ni kamoamoa n onea mwin te nanorawawata’ (Itaia 61:3).

“O, ti kona ni karekea te kantninga ae tamaroa bukin berita aikai! . . . Tamneina e kamaiu; e kanakora-oira; e kamwengaraoira; Tamneina e anga te kantninga ae boou nakoia naake a tia ni bua aia kantninga. Iai mwakana ni biti bwaai ni kabane ake a buakaka ao ni kakamaku ao n ake a bonganaia n te maiu aei nakon te bwai ae kakawaki ao ni kakukurei arona. Iai mwakana ni biti manangin te rabwata nakon te tikiraoi ae ake a tokina.”⁴

I kokoaua ae Iesu Kristo bon ara Tia Kamaiu ae tangiraki, ara Tia Kaboi maiura, Te Tia Katoki Aoraki, ao raora ae kakaonimaki. Ngkana ti onimakina te Uea, E na katoki aorakira ao ni manga kamaiura. I kokoaua bwa aio Ana Ekaretia ao E katauraoia ni manga oki riki ni uea ma te mwaka ao te mimitong n te aonaaba aei. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

- Russell M. Nelson, “Jesus Christ—the Master Healer,” *Liahona*, Nobembwa, 2005, 87.
- “Faith in Jesus Christ,” Gospel Topics, topics.ChurchofJesusChrist.org.
- Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi Nakon Aia Mwakuri Mitinare* rev. ed. (2018), 52, ChuChrist.org.
- Tad R. Callister, *The Infinite Atonement* (2000), 206–7.

TE MOAN BERETITENTII

Russell M. Nelson
Te Beretitenti
Moan Kauntira

Dallin H. Oaks
Moan Kauntira

TE KOORAM N ABOTORO N TE TENGUUN MA UOMAN

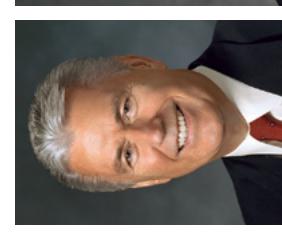
Henry B. Eyring
Kauoman ni Kauntira

Quentin L. Cook

Dieter F. Uchtdorf
David A. Bednar

Gary E. Stevenson
Dale G. Renlund

Gerrit W. Gong
Ulisses Soares

Neil L. Andersen
Ronald A. Rasband

Carl B. Cook
Patrick Kearon

TE BERETITENTII N TE ITINGAUN

Brent H. Nielson

Carlos A. Godoy

José A. Teixeira

Terence M. Vinson

Robert C. Gay

MATANWI NI KABUTA AIKA ITINGAUN

(karimakanaki man te moan reta nakon te kabanea)

TE BITIOBIRIKI NI TARARUA

AOBITIA NI KABUTA

Okitobwa 2020

Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii

Ainen Tion

Kam na riki bwa te korakora ae kakaawaki n ikotakiia Iteraera ao ni karikan ana botannaomata Tion.

Mwaneu aika tangiraki, I kakabwaia-ki ngkai I taetae nakoimi n te tai ae tamaroa aei n rongorongan nako te aonaaba. Ni katoa bong, ti a kan roroko riki te tai ae mimitong are te Tia Kamaiu Jesu Kristo, e nang manga roko riki nakon te aonaaba. Ti atai bwaai aika kakamaku are a na riki imwain Rokona, ma nanora a kaonaki n te kimwareirei ao te mweengaraoi naba n ataakin berita aika mimitong are e na kakoroaki bukina imwain Okina.

Ngkai natin Tamara are i Karawa aika aine, ao ngkai nati aine iroun te Uea, Iesu Kristo n Abanueana,¹ iai katabeami ae kakaawaki n te tai ae korakora ae imwaira. Ti ataia bwa te Tia Kamaiu e na roko nakoia aomata ake a tia n ikotaki ao n tauraoi ni maeka n ai aroia aomata are a karaoia n ana kaawa Enoka. Aomata ikekei ana bane ni katiteuanaaki n onimakina Iesu Kristo ae koro raoi ao man itiaki ao ni uotakirake nako karawa.

Aio ana kabwarabwara te Uea are e kaotia n te bwai are e na riki nakoia ana botannaomata Enoka ao te bwai are e na riki n te kabanea ni bong ni bwaninin te tai aei:

“Ao e na roko te bong are te aonaaba e na motirawa, ma i mwaain te bong anne karawa a na karooaki,

ao te rabuna ae te roo e na rabuna te aonaaba; ao karawa a na ruru, ao te aonaaba naba; ao karawawata aika korakora a na roko i buakoia natiaa aomata, *ma au aomata N na bon kawakinia;*

“Ao te raoiroi N na karuoia mai karawa; ao te koaua N na kaotinakoa *man te aonaaba*, bwa e na kaota koauan au Rikitemanna; mangautia man te mate; eng, ao mangautia aomata ni kabaneia naba; ao N na karaoa te raoiroi ao te koaua bwa a

na maunanako te aonaaba n aron te ieka, ni botiia ake I rineia man mwa-koron te aonaaba ake aua, nakon te tabo are N na katauraoia, te Kaawa ae Tabu, bwa aonga au aomata ni kabaei nukaia, ao ni kakaantaninga au tai *n oki*; bwa *ikekei* e na mena iai umwau, ao e na aranaki bwa Tion, Ierutarem ae Boou.

“Ao te Uea e taku nakon Enoka: Ngkanne ngkoe ao ni kabane am kaawa a na kaitibo ma ngaiia ikekei, ao ti na butimwaeia nako nanon bwani-bwanra, ao a na noorira; ao ti na bwaka i aon roroaia, ao a na bwaka i aon roroara, ao ti na kaboria i marenara;

“Ao *ikekei* e na riki bwa au maeka, ao boni ngaia Tion, are e na otirake man taian karikibwai ni kabane ake I a tia ni karaoi; ao i nanon te maan ae teuana te tengatengi te ririki te aonaaba e na motirawa.”²

Ngkami aine, natimi aine, tibu-mi aine, ao aine ake a kam a tia ni kaikawaia a na riki bwa boton katean te botannaomata ake a na karekea te reitaki ae mimitong ma te Tia Kamaiu.

Temecula, California, USA

Kam na riki bwa te korakora ae kakaawaki n ikotakiia Iteraera ao ni karikan ana botannaomata Tion ake a na maeka inanon te rau i Ierutarem ae boou.

Te Uea e a tia, rinanoia Ana burabeti, ni karaoa te berita nakoimi. N taai akekei n te Bootaki n Aine, te Burabeti Iotebwa Timiti e taku nakoia aine, "Ngkana kam karaoa ami kabanea n tamaroa, anera a na bon aki kona n tukaki n riki bwa *taan buoki ngkami*."³

Te konabwai ae kamiimi anne e mena iroumi, ao kam katauraoaki nako iai.

E taku Beretitenti Gordon B. Hinckley:

"Ngkami aine . . . kam naaki ttau a keauua n tabo n ana baire te Tama ibukin kukureia ae akea tokina ao maiuraoia natina. Ngkami bon mwakoron te baire anne ae rang kakaawaki.

"Ngkana akea ngkami te baire e aki kona ni mwakuri. Ngkana akea ngkami te burokuraem e na aki koro nanona. . . .

"Ngkami n tatabemani ngkami bon nati aine ioun te Atua, ao kam kakorakoraaki n te rikia ni bwaibwai mai karawa."⁴

Ara burabeti ae ngkai, Beretitenti Russell M. Nelson, e a tia n anganiira te kabwarabwara aei iaon te mwakoro are tabemi ni katauraoi imwain rokon te Tia Kamaiu:

"E na kangaanga norana bwa mwaitira te korakora . . . are iro- uia aine, tiaki ti n aia utu ma n ana Ekaretia naba te Uea, n tabeia ae buu- aine, tiina, ao tiibu aine, bwa mwaane ao ai n tiina, n tabeia ae taan reirei ao taan kairiri; ao riki n tabeia bwa taan kaota te banna ni katooto ae tamaroa ao taan kamanoa te euangkerio.

"E a tia ni kakoauaki aei ni koron

bongin te euangkerio man aia tai Atam ao Ewa. E ngae n anne ao ainen *te bong aei* a kaokoro mairouia aine *riki tabeman* ibukina bwa te tai aei e kaokoro ma boong nako riki tabeua. Te kaokoro aei e uota te tibwanga ao te mwakuri."⁵

Koron te tai aei e onoti ibukina bwa te Uea e na kairiira bwa ti na tauraoi n riki kanga ai aron te Kaawa are Enoka. E a tia ni kabwarabwara rinanoia Ana abotoro ao burabeti bwa tera kanoa aika riai ibukin te bitaki nakon te botannaomata n Tion.

Unimwaane Bruce R. McConkie e reirei:

"Ana bong [Enoka] bon te bong ni bure ao ni buakaka, te bong n roo ao ni kakaitara, te bong ni buaka ao n urubwai, te bong are tokina bon kaitiakan te aonaaba n te ran.

"E ngae n anne, Enoka, e kakaonimaki. E 'noora te Uea,' ao e taetae ma ngaia 'n itaramata' n aron are temanna e taetae nakon temanna(Mote 7:4.)

Te Uea e kanakoa bwa e na tataekina te rairannano nakon te aonaaba, ao e mwiokoia bwa E na riai ni bwabebito n aran te Tama, ao te Nati, are e onrake n te akoi ao te koaua, ao n te Tamnei ae Raoiroi, are kaota koauan te Tama ao te Nati.(Mote 1:39.) Enoka e karaoi berita aika tabu ao e bootia kain te taromauri irouwia taan kakoaua aika koaua, are ni kabane a *riki* n rang kakaonimaki n te aro are 'te Uea e roko ni maeka ma ana aomata, ao a maeka inanon te raoiroi,' ao a kaka- bwaiaaki mai eta. 'Ao te Uea e arania ana botannaomata bwa Tion, ibukina bwa ti teuana nanoia ao teuana aia iango, ao a maeka i nanon te raoiroi; ao bon akea ae e kainnano i buakoia. (Mote 7:18.) . . .

"Imwiina te Uea e arania ana aomata Tion, e taekinaki n koroboki aika a tabu bwa Enoka e 'katea te kaawa are e aranaki bwa Kawan te Mimitong, are Tion; 'ao e koro bukina bwa akea Tion, bwa te Atua e anaia nakon oin bwanibanna; ao man te tai anne e reke taekana aei, Tion e Birinako.' (Mote 7:19 AM, 21, 69.) . . .

"Tion naba aei are e anaaki nako karawa e na manga kaokaki. . .ngkana te uea e kaoka riki Tion, ao kaaina a na raona Ierutarem ae boou, are e na manga kateaki."⁶

Ngkana taai aika nako ai tibwa moana, n te tai are e roko iai te Tia Kamaiu, nati aine ake a teimatoa nakon aia berita aika tabu ma te Atua e na raka mwaitiia iaon iteran mwai- tiia ake a tauraoi ni butimwaia ngkana E roko. Ma mwaitira mwaitiia, ami mwakuri ni karekean te katiteuanaaki ibuakoia aomata ni katauraoia ibukin Tion e na korakora riki nakon te itera.

N na tuangngkami bwa bukin tera I kakoaua bwa e na riki anne. Ana Boki Moomon e karakina rongorongoia kaain Tion. Ko uringnga bwa e riki

Chiba, Japan

imwiin are a tia n reireinaki, tangiraki, ao ni kakabwaiaki iroun te Tia Kamaiu are mangauti ae: "bwa bon akea te itabaraaraa n te aba, ibukin tangiran te Atua are e bon maeka inanoia aomata."⁷

I a tia n reiakinna inanon maiu natin Tamara are i Karawa aine iai aia tarena ni kauarerekeia te un ao ni karikiraea te raoiroi ma ana tangira te Ata ao n ana tangira te Atua ni karekeia te ibuobuoki nakoia ake a buokia.

I nooria ngke I kairake ngke ara mwaanga ae uarereke a boo ni mweengau. Ngai ma tariu ti ngaira ae iai iroura te Nakoanibonga ae te Aaron, tamau ti ngaia ae taua te Nakoanibonga ae te Merekitereka. Te beretitenti n te Bootaki n Aine e boou ao buuna e aki kukurei n ana taromauri n ana Ekaretia. Membwa ni kabane bon tii aine ake a ikawai n akea temanna te nakoanibonga ni mweengaia. I matakui iroun tinau ma aine akekei n tangira, kaunga, ao n tararua imarenai n aki bwaka. I a ataia ngkai bwa I anganaki ni moantaa aron tein Tion.

Reiakinai aron korakoraia aine aika kakaonimaki e reitinako n te mwaanga ae uarereke n te Ekaretia i Albuquerque, New Mexico. I matakui kainnaban te beretitenti n te mwaanga, kainnaban te beretitenti n te mwakoro, ao te beretitenti n te Bootaki n Aine ni mwananoia naake a boou ao taan rairaki n tatabemaniia. N te Taabati are I kiitana iai Albuquerque, imwiin ouua te ririki n nora korakoraia aine ikekei, e a kateaki te moan titeiki. Ngkai te Uea e a katea te tempora ikekei.

I mwaing imwiina nako Boston, are I a beku iai n te beretitentii n te mwakoro are e tararuai mwaanga aika uarereke ake a uamaenako n aba aika ouua. Iai itabaraaraa ae e raka iaon

San Lucas Sacatepéquez, Guatemala

teuana ao a katokaki irouia aine aika tatangira man kakabwarabure are e buoka kamarauan nano. Te Tabati are I kiitana iai Boston, te membwa n te Moan Beretitentii e katea te moan titeiki i Massachusetts. Iai ngkai te tempora ikekei, n uakaan nakon ana tabo ni maeka te beretitenti n te mwa-koro. E a tia n uotaki nakon waaki ni kakukurei n te Ekaretia ao imwiina e a weteaki bwa e na beku bwa te beretitenti n te titeiki ao imwiina bwa te beretitenti n te mition, ae kairaki iroun buuna ae kakaonimaki ao n tatangira.

Mwaaneu, kam a tia n anganaki te kakabwaiia n riki bwa nati aine iroun te Atua ma bwaintangira aika onoti. Kam uota nakon te maiu ae mamate te konabwai n te maiu n tamnei n tobwaia tabeman ao n tabekiarake ni karietataia nakon te tangira ao te itiaki are a na tau iai ni ikotaki ni maeka bwa te botannaomata i Tion. E aki maninnati bwa te Bootaki n Aine, te moan bootaki n te Ekaretia are e tei ibukiia natin Tamara are i Karawa aika aine, iai ana botoniango ae kangai "Akea Kabwakan te Tangira."

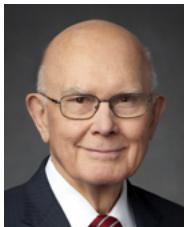
Te tangira ae kororaoi bon ana tangira Kristo ae itiaki. Ao bon onimakinana ao korakoran Ana Mwakuri ni Kamaiu are akea tokina are ko na tau iai, n reitaki ma naake ko tangiriia ao

ni beku ibukiia, nakon te bwaintangi-ra ae moanibaan te tamara ni maeka n te tabo are a kaman tataningaaki ao ni beritanaki bwa Tion. Ikekei kam na riki bwa ainen Tion, aika tangiraki iroun te Uea ao naake kam a tia ni kakabwaiiaia.

I kakoaua bwa ngkami taan aba-ba n abanuean te Uea iaon te aba. Ngkami nati aine iroun Tamara are i Karawa, are e kanakoi ngkami nakon te aonaaba ma ami tarena aika onoti are kam berita bwa kam na kabonganai ni kakabwaiiaia tabeman. I berita nakoimi bwa te Uea e na kairi ngkami n taui baimi, rinanon te Tamnei ae Raoiroi. E na nako n rimoami ngkai ao kam na buokia ni katauraoia Ana aomata aonga n riki bwa Ana aomata ni berita Tion. I kakoaua n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 25:1.
2. Mote 7:61–64; e kairaki katuruturuana.
3. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 454; e kairaki katuruturuana.
4. Gordon B. Hinckley, "Women of the Church," *Ensign*, Nobembwa 1996, 67.
5. Russell M. Nelson, "Te Bubuti nakoia Mwaaneu," *Riaona*, Nobembwa 2015, 95–96; e kairaki katuruturuana.
6. Bruce R. McConkie, "Building Zion," *Tambuli*, Tebetembwa 1977, 13; karinaki katuruturuana.
7. 4 Nibwaai 1:15.

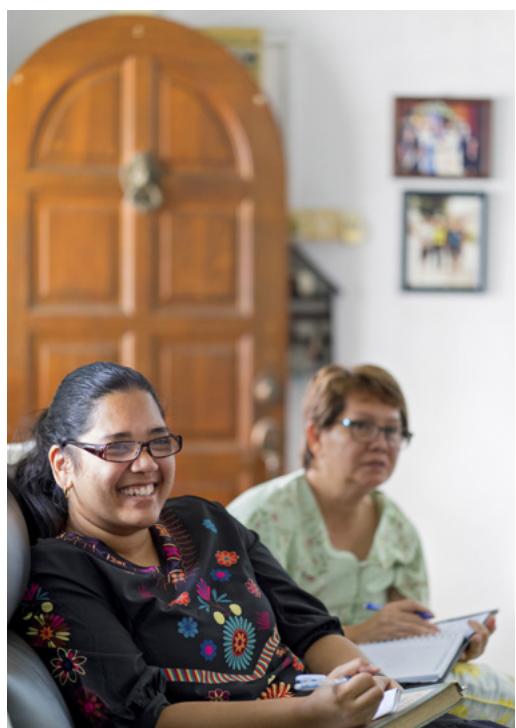

Iroun Beretitenti Dallin H. Oaks
Moan Kauntira n te Moan Beretitentii

Kabebetei Nanomi

Ara onimaki ae matoa n te reirei n kaokakin a na euangkerio lesu Kristo e kairi kawaira ao e anganira te kimwareirei.

N rabanen bongin Maiuna ae mamate, Iesu Kristo E tuangia Ana Abotoro taekan te bwainikirinaki ao kakaewenako ake a na kaitarai.¹ Kabanean ana taeka bon te karaunano ae kangai: “Ami b’ai i aon te aba te rawawata: ma kam na kabebetei nanomi; I a tia ni katea ana kai te aba” (Ioane 16:33).

Kuala Lumpur, Malaysia

Anne ana rongorongo te Tia Kamaiu nakoia ni kabane natin Tamara are i Karawa. Anne te kabanea n tamaroa n rongorongo ibukira n tatabemaniira i nanon maiura ae mamate.

“Riki bwa taan kabebetea te nano” bon te karaunano ae kainnanoaki n te aonaaba are E kanakoia nako iai

Ana Abotoro te Tia Kamaiu. “Ti karibaki n itera nako,” e taku te Abotoro ae Bauro nakoia I-Korinto, “ma ti aki reke; ti mwaninga, ma a aki toki nanora; ti kaeaki, ma ti aki kitanaki; ti kabwakaki, ma ti aki kamateaki” (2 I-Korinto 4:8–9).

Uoua tengā te ririki imwina ao ti bon “karibaki naba n itera nako,” ao ti kainnanao naba te rongorongo ae aekan anne bwa e na aki toki nanora ma ti na kabebeteaki. Te Uea iai ana tangira ao tabeaianga ae onoti Ibukiia natina aine aika rang kakaawaki. E atai baika kam tangiri, kainnanomi, ao maakumi. E onrake te Uea n te korakora. Onimakinna.

Te Burabeti Iotebwa Timiti e reirei bwa “ana mwakuri, ao ana iango, ao ana waaki te Atua a aki kona n totokoaki, ke n akea bonganaia.” (Reirei ao

Berita aika Tabu 3:1). Nakoia natina aika a rawaawata, te Uea e anga taeka ni karaunano aikai:

“Nooria, aio ana berita te Uea nakoimi, O ngkami au taan mwakuri.

“Mangaia are, kukurei, ao tai maaku, bwa Ngai te Uea I mena iroumi, ao n tei ibukimi; ao kam na kaota koauau, are Iesu Kristo, bwa Ngai Natin te Atua ae maiu” (Reirei ao Berita aika Tabu 68:5–6).

E tei i rarikira te Uea, ao E a tia ni kangai:

“Te bwai ae I taekinna nakon temanna I taekinna nakoia ni kabane, kam na kukurei, ataei aika uarereke; bwa I memena i buakomi, ao I aki kitaningkami” (Reirei ao Berita aika Tabu 61:36).

“Bwa i mwini karawaawata aika a mwaiti e na roko taian kakabwaia” (Reirei ao Berita aika Tabu 58:4).

Tariu, I kakoaua bwa berita aikai, ake a roko n tain te kaeaki ao kanganga aika onoti, a kaineti nakoimi n tatabemani ngkami n ami tai n rawaawata ni boong aikai. A bon kakaawaki bwa a na kauringira n tatabemanira bwa ti na kabebetei nanora ao ti na kimwareirei inanon bwaninin te euangkerio ngkai ti waaki rinanon kakaewenaken te maiu aei.

Kangaanga ao kakaewenako bon baika a tabangaki n te maiu ae mamaite. Te kakaitara bon te mwakoro ae kakaawaki n te babaire ae tabu ibukin rikirakera,² ao ribuakon te waaki anne, e reke ioura ana karaunano te Atua bwa n taai aika a na roko ao te kaitara e na tokanikai iaora. Man Ana ibuobuoki ao ara kakaonimaki ao ara teimatoa, ti na tokanikai. N aiaron te maiu ae mamate are bon mwakorona, tain ni kabane kangaanga bon tii inanon te tai ae uarereke. N te iango ni kaitara are nako imwain te buaka ae korakora, te beretitenti i Amerika

Provo, Utah, USA

ae Abraham Lincoln e kauringia taan ongora te taeka n rabakau rimoa ae kanganai “aio, naba, e na toki bukina.”³

N aron ae kamataia, kangaanga te maiu aei are I taekin—are e kamatua aron reken bebeten nanora—n tabetai a roko nakoira n aron ae kabuta irouia aomata aika a mwaiti, n aroia mirion n aomata aika a rawaawata n tabeua korakoran te butinaoraki ae COVID-19. N aron anne, i Amerika ao mirion aomata a rawaawata inanon te tai ni kairiribai ao n itabaraaraa are e taraa n iiri n tainako ma rinean te beretitenti, ma aio te tai ae te kabanea ni korakora are ti kona n noria ngaira ake ti a kara.

N aron te waaki, ngaira n tatabemaniira ti rinanon tabeua kangaangan te maiu ae mamate aika a mwaiti, n aron te rarikin, kairiribai imarenaia reeti, aoraki aika korakora, buan te mwakuri ke kamaraki atuu, maare aika aki nakoraoi ke akean te mare, korakoran te bure—ara bure ao aia bure tabeman’.

Ma, ribuakon bwaai aikai ni kabane, ti ataa te kaetieti mai karawa bwa ti riai ni kabebetei nanora ao ni kakaea te kimwareirei inanon reirein ao berita n te euangkerio ao uaan ara mwakuri.⁴ Te reirei anne e bon aki bibitaki, ibukiia burabeti ao ibukira ngaira ni kabane. Ti ataa aio man maiuia naake imwaira ao ana taeka te Uea nakoia.

Uringa te bwai are rinanona te Burabeti Iotebwa Timiti. Ngkana ti taratara ma kiraatin te kangaanga, maiuna bon bannan te rarikin, bwainikiranaki, bwarannano, rawaawata n te utu, ao te tiringaki n te kabanea n tai. Ngke e kamatawarikaki, kainnabana ao natina ao tabeman Aomata aika Itiaki a rinanon kangaanga aika korakora ngke a kakioaki nako mai Missouri.

Ngke e bubuti Iotebwa ibukin kabebeteana, e kaeka te Uea:

“Natiu, e na mena te rau n tamneim; am kangaanga ao karawawatakam a na riki ma tii n te tai ae uarereke;

“Ao ngkanne, ngkana ko teimatoa n rinanona n te aro ae raoiroi, te Atua e na karietako i eta; ko na tokanikai iaoia ni kabane am kairiribai” (Reirei ao Berita aika Tabu 121:7–8).

E ngae ngke e onoti, ao akea tokin te reirei aei are buoka te Burabeti Iotebwa Timiti ni kateimatoa anuana ae te kukukurei ao aia tangira ma aia kakaonimaki ana botanaomata. Anua naba aikai are e kakorakoraia taan kairiiri ao bwaeniiia ake imwina ao a kona naba ni kakorakorako.

Iangoia kaain te aro ake ngko! N te tai teuana ao teuana, a kakioaki nako man te tabo teuana nakon teuana. N te kabanea n tai a kaitara ma te kakaewenako are bon katean

mwengaia ao te Ekaretia i nanon te rereua.⁵ Uoua te ririki imwiin rokoia te moan koraki ni bwaeniiia ni mwaruan te Karaanga n Taoro ae Korakora, e kangaanga aron maiuia bwaeniiia ngkai bon te aba ae mate. Angiina membwa ae a bon mwananga naba ngkai ke iai aia kangaanga ni karekei bwaai ake a kainnanoi ibukin te mwananga. Ma taan kairiiri ao membwa a teimatoa n aki bwarannano ao a kabebetei nanoia.

E ngae ngke Aika Tiaki a tuai raoi maan ni mwengaia ae boou, n te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 1849 te koraki ni mitinare ae boou a kanakoaki nako Scandinavia, Buranti, Tiaman, Itare, ao Tebetebeki Maiaki.⁶ N te bwai ae kona n taraaki bwa te bwai ae matoatoa, a teimatoa ni karaoi mwakuri aika korakora. Ao inanon tii teniua te ririki imwiina, te koraki ae 98 mwaiitia a weteaki naba bwa a na ikotia Iteraera ake a uamaenako. Temanna te tia kairiiri n te Ekaretia n te tai annne e kabwarabwara bwa mwakuri ni mitinare aikai “n angin te tai, a aki rang maan taiia bwa; tao 3 nakon 7 te ririki maanna are e na maenako iai te mwaane ma ana utu.”⁷

Aine, te Moan Beretitentii e tabeaianga ibukin ami kangaanga. Ti tangiri ngkami, ao ti tatato ibukimi. N tai naba aei, ti anga ara kakaitau bwa

São Paulo, Brazil

kakaewenakoara ni maiura—irarikin te mwaieiei, urarake, ieka, ao ukeuke-nanti—a bon uarereke riki nakon are a kaitarai naake ngkaoa.

Ribuakon te kangaanga, te karanano n tainako bon “kukurei, bwa N na kaiririko i nanon kawaiim. Ami bwai te abanuea ao kakabwai mai iai bon ami bwai, ao kaubwain are akea tokina bon ami bwai.” (Reirei ao Berita aika Tabu 78:18). E kanga n reke aei? E kanga n reke irouia bwae-oniia? E na kanga n reke irouia natin te Atua aika aine ni boong aikai? Man iran te kairi ni burabeti ae, “mataroan moone e na bon aki tokanikai [iaora],” e taku te Uea man te kaotioti n Eberi 1830. “Eng,” E taku, “. . . te Uea ae te Atua e na kamaenakoa mwaakan te roo mai moami, ao ni ioioa karawa ibukin kabwaiami, ao mimitongin arana.” (Reirei ao Berita aika Tabu 21:6). “Tai maaku, ngkami te nanai ae e uarereke; karaoa ae raoiroi; kariaia te aonaba ma moone ni ikotaki ni kaitaraingkami bwa ngkana ko kateitei i aon au bwaa, a aki kona n tokanikai” (Reirei ao Berita aika Tabu 6:34).

Ma ana berita te Uea, ti “tabeki rake nano[ra] [nako] ao ni kukurei” (Reirei ao Berita aika Tabu 25:13), ao “ma kukurein nanomi ao moami” (Reirei ao Berita aika Tabu 59:15), ti waaki nako iaon kawain te berita. Angina iroura ti aki kaitarai rinerine aika a

buburakaei, n aron kitanan mwengara nakon rereuan te aba ae ti aki ataia. Angiin ara rinerine a riki n ara waaki n te bong koraki, ma n aron are e tua nakoira te Uea, “Tai kua ni karoao ae raoiroi, bwa kam kawenea aan te mwakuri ae korakora. Ao man bwaai aika uarereke e kaoti te bwai ae korakora” (Reirei ao Berita aika Tabu 64:33).

Iai te mwaaka ae akea tokina n reirein ana euangkerio ae kaokaki Iesu Kristo. Ara onimaki ae matoa n te rei-rei anne e kairi kawaira ao e anganira te kimwareirei. E kaotaa ara iango ao e

Provo, Utah, USA

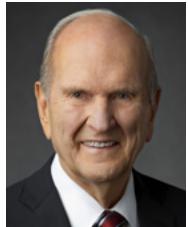
anganira te korakora ao te aki nano-kokoraki n ara mwakuri. Te kairi ao te oota ao te mwaaka bon berita aika beritanaki are ti a tia ni karekei mairo-un Tamara are i Karawa. Man mataatara ao kaetan maiura nakon te reirei anne, n raonaki ma te bwaintangira ae te rairannano, ti kona ni kukurei ngkai ti kateimatoaira iaon te kawai are kaineti nakon te toki ae akea tokina—te manga kaitiboaki ao te karietataaki ma ara karo ake i karawa.

“Tao ko kaitara ma te kangaanga ae bubura,” E reirei Unimwaane Richard G. Scott. “N tabetai a rang bubura, ao n rang matoa, n te aro are tao ko a namakinna bwa e riaon am kona n uotia. Tai kaitara te aonaaba n tii ngkoe. ‘Ko na onimakina Iehova n nanom ni kabanea; ao tai mwiokoa oin am ataibwai’ [Taeka n Rabakau 3:5]. . . . E kaantaningaaki bwa te maiu aei e na kakaewenako, ma tiaki n ae e na riaon am kona, ao ko na tokanikai iaon kangaanga.”⁸

Bon mwakoron ni kabane ana baire te Atua ao Natina, Iesu Kristo, are I kakoaua, ao I tataro bwa ti na teimatoa nakon tokira i karawa, n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Tara Ioane 13–16.
2. Tara 2 Nibwaai 2:11.
3. Abraham Lincoln, marooro nakon te Wisconsin State Agricultural Society, Milwaukee, Tebetembwa. 30, 1859; iroun John Bartlett, *Bartlett's Familiar Quotations*, 18th ed. (2012), 444.
4. Tara Reirei ao Berita aika Tabu 6:31.
5. Tara Lawrence E. Corbridge, “Surviving and Thriving like the Pioneers,” *Ensign*, Turai 2020, 23–24.
6. See “Minutes of the General Conference of 6 October 1849,” General Church Minutes Collection, Church History Library, Salt Lake City.
7. George A. Smith, in Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Aug. 28, 1852, 1, Church History Library, Salt Lake City.
8. Richard G. Scott, *Finding Peace, Happiness, and Joy* (2007), 248–49.

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson
Beretitenti n ana Ekaretia lesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong
aika Kaitira

Butimwaai Taai Aika a na Roko ma Te Onimaki

Taai aika a na roko e na mimitong ibukiia naake a tauraoi ao a reitinako ni katauraoi n riki bwa bwaai ni mwakuri ni bain te Uea.

Aio te tairiki ae e na aki mwanuokinaki. Mwaneu aika a tangiraki, I karineaki n raoni ngkami. Kam a tia n tiku n au iango n tainako inanon tabeua namwakaina aika a nako. Mwaitimi ae e nakon waniua te mirion korakorami. Kam aki ti karekea te *mwaiti* ma te *mwaaka n te maiu n tamnei* ni bita te aonaaba. I a tia ni matakau iroumi inanon tain te butinoraki aei.

Tabeman iroumi kam waekoa ni kakaai bwaai ngkai a karako ke te mwakuri ae boou. A mwaiti aika a reireiniia ataei ao n tuoia kain rarikiia. Tabeman a butimwaiaa mitinare aika a waekoa n okiri mweengaia nakon are a kantaningaaki iai, ngkai tabeman kam biti mweengami bwa e na riki bwa te Tienta ni kataneiai ibukiia Mitinare. Kam a tia ni kabonganai rabakau aika a boou n reitaki iai ma ami utu, raraomi, ao ni buokiia naake a namakinna bwa a katinanikuaki, ao ni kamatebwai *Nakomai, Iriirai* ma tabeman. Kam a tia ni karekei kawai aika a boou ni karika te Tabati bwa te kakukurei. Ao kam a tia ni karaoi katantan ibukin te utu—aika mirion mwaitiia!

Ma te nanoanga ae namakinaki n te nano ao te tangira, au nanoanga e nakoia aine aika a mwaiti ni katobibia te aonaaba irouia ake a tia ni mate naake a tangiriia. Ti tang ma ngkami. Ao ti tataro ibukimi. Ti kamoomoa ao ti tataro ibukiia ni kabane ake a mwakuri n akea aia motirawa ni kawakinii marurungiia tabeman.

Ngkami ataeinnaine kam a tia naba ni karaoa ae rang tamaroa. Rinanon bwaai n reitaki n te kanakobwana are e a tia ni korakora te kauntaeka

iaona, a mwaiti mai iroumi aika a kunei kawai ni kaungaia tabeman ao n tibwa otan ara Tia Kamai.

Mwaneu, kam a tia ni kabane n riki bwa taan tokanikai! I mataiakini korakorami ao ami onimaki. Kam a tia ni kaoti akanne inanon taai ni kanganga, kam ninikoria ni katiai. I tangiri ngkami, ao I kamatoa nakoimi bwa te Uea e tangiri ngkami ao e noori ami mwakuri korakora ake kam karaoi. Kam rabwa! Teuana riki, kam a tia ni kakaauaki bwa ngkami bon ana kantaninga Iteraera!

Kam tei ibukin te kantaninga are e uarokoi ngkami iai Beretitenti Gordon B. Hinckley ngke e kabwarabwara “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” 25 te ririki n nako n Tebetembwa 1995 boowin n te Bootaki n Aine ni kabuta.¹ E bon kakaawaki bwa e rineia bwa e na kabwarabwara te katanoata ae kakaawaki aei nakoia aine n te Ekaretia. Ni karaoan aei, Beretitenti Hinckley kanikinaea aroia aine ae akea ae e kona ni karaoia n ana baire te Uea.

N te tai aei, I tangiria n ata te bwai ae kam a tia n reiakinna n te ririki aei. Kam a tia n rikirake ni kaan riki nakon

Sugar City, Idaho, USA

te Uea, ke kam namakinna bwa kam raroanako riki mai irouna? Ao a kanga bwaai aika a riki ngkai n ami namakin ibukin taai aika a na roko?

N na kaotia, te Uea e a tia n taetae ibukin ara tai are ti maeka inanona n te aro ae kakaawaki ae kangaanga. E kauringiira bwa n ara bong “ao e na [bwara nanoia] aomata”² ao anne a na burebureia ake a rineaki ngkana a kona.³ E tuanga te Burabeti Iotebwa Timiti bwa te “rau [e na] anaaki mai iaon te aba”⁴ ao te kaangaanga are e na roko i aoia kaain te aonaba.⁵

Ma te Uea e a tia naba ni katauraoa te iango n aron tamaroan te tai aei. E tuanga te Burabeti Iotebwa Timiti bwa “te mwakuri . . . ni boong aika kaitiria, bon teuana man te kabanea n rietata. . . Akea kabwarabwaraan kakukureina, ao akea ae korakora riki nakon kakukureina.”⁶

Ngkai, *te tamaroa* e na bae n tiaki te taeka are ko na rineia ni kabwabwarai taekan tabeua namwakaina aika a nako! E kanga *arora* ngaira ni kaitarai ni kauoua te taetae ni burabeti ae kananokawaki ao taekan mimitongin ara bong? Te Uea e tuangii arora n ae beebeete, ma ni kamimi, ma te kokoaua: “Ngkana kam tauraoi ao kam na aki maaku.”⁷

Bon te berita ae tamaroa! Bon teuana are e kona ni bitii arora n noorira n taai aika a na roko. E tuai ni maan n nako I ongo ana koaua te aine ae rang n nano ni kaoti bwa te butinaoraki n raonaki ma te mwaitin i Salt Lake Valley, e a tia ni buokia n ataia bwa e tuai n tauraoi n aron are e iangoia bwa e a tauraoi. Ngke I titirakinna ngkana e kananona mwaitin te amwarake are e kawakinna *ke* ana koaua, e moangare man taku, “Eng!”

Bengaluru, India

Ngkana te katauraoi ngaia ara kiing ni butimwaea te tai aei ao ara tai n tai aika a na roko ma te onimaki, tina kanga ni katamaroa riki ara katauraoi?

Inanon bwi n ririki, ana burabeti te Uea e a tia ni kaumakiira bwa tina kawakin amwarake, te ran, ao ni kawakin mwane ibukin taai ni kainnano. Te butinaoraki ae riki ngkai e a tia ni manga kaumaka riki wanawanen te reirei anne. I kaumaki ngkami bwa kam na toui mwaneka ni katauraoi n te maiu n rabwata. Ma I bon rangi n raraoma riki ibukin ami katauraoi n te maiu n tamnei ao n namakin.

Ibukin anne, ti kona n reiakina ae mwaiti riki mairoun Kaaben Moronaa. Ngkai te kamwanta n ana taanga ni buaka Nibwaite, e kaitara ma kai-roro aika moan te korakora, e koro riki mwaitiia, ao ununia. Ngaia are, Moronaa e katauraoia ana aomata ni kawai aika teniuia aika kakaawaki.

Te moan, e buokiia ni karaoi tabo ake a na mano iai—“taabo ni kamanomano” e arani tabo akanne.⁸ **Te kauoua**, e katauraoa “aia iango aomata bwa a na kakaonimaki nakon te Uea.”⁹ Ao **te kateniua** e aki toki ni katauraoia ana aomata—ni kamarungi rabwataia ao tamneia.¹⁰ Tia iangoi reirei aika teniuia aikai.

Reirei Nambwa Teuana: Karaoi Tabo ni Kamanomano.

Moronaa e kaungaia Nibwaite ni kabane ni katei tabo ni katan-tan, ni karaba, ao oo.¹¹ Ngke a roko Reimwanaite ni kaitaraia, a “bon rianako miimiia, ibukin wanawanaia Nibwaite ni katauraoa *nneia ae a na mano iai*.”¹²

N aron naba anne, ngkai te kangaanga e rikirake ni katobibi *ira*, ti riai ni karaoi tabo aika *ti* na mano iai, n rabwataia ao n tamneira. Ngkana mwengami e a riki bwa katanan ami

onimaki—are e maeka iai te tamnei—mweengami e a riki bwa te moan rain ni katantan.

N aron naba, te titeiki i Tion bon “tabo ni kamanomano man te angibuaka”¹³ ibukina bwa a kairaki irouia ake iai irouia kiingin te nakoanibonga ao a kamwakuraki kariaia n te nakoanibonga. Ngkai kam reitinako n ira aia reirei naake e a tia n anganii te kariaiakaki te Uea bwa a na kairi ngkami, kona namakina te kamanoaki ae korakora riki.

Te tembora—ana auti te Uea—bon te tabo ni katantan ae akea aekakina. Ikekei, ngkami aine ake kam entaute ni mwaakan te nakoanibonga rinanon te berita ae tabu n te nakoanibonga are ko karaoia.¹⁴ Ikekei, ami utu a kabaeaki n akea tokina. Riki n te ririki aei, ngkana ti roko n ara tembora e a tia n rang n tianaki te roko iai, ami entaumente e a tia n tainako ni karekeia mwaakan te Atua ngkai kam a tia ni karinea ami berita ma ngaia.

N ti taekinna, te tabo ae mano bon *tabo nako* are ko kona n namakina iai te Tamnei ae Raoiroi ao ni kairaki irouna.¹⁵ Ngkana e raoniko te Tamnei ae e raoiroi, ko kona n reiakina te koaua, riki ngkana te koaua e kitaraki n te iango ae ataaki irouia te botanaomata n taai aikai. Ao ko kona ni iangoa te titiraki ae nano n taekan te euangkerio n te tabo are e kai rekei te kaotioti.

I kaoi ngkami, mwaneu aika kam tangiraki, bwa kam na karika te mweenga bwa te tabo ni kamanomano. Ao I kaboua au kakao nakoimi bwa kam na karaka riki ami atatai ni mwaakan te nakoanibonga ao n te berita ao kakabwaia n te tembora. Karekean tabo ni kamanomano are ko kona iai ni kawakinaki e na buokiko ni butimwaaai taai aika a na roko ma te onimaki.

Reirei Nambwa Uoua, Katauraoa am langa bwa E na Kakaonimaki nakon te Atua.

Ti a tia ni karaoa te karikirake ae bubura ni karababa maiun ao ana konabwai te Tembora i Salt Lake.

Tabeman a titiraki ibukin kainnanoan riki te katamaroa aika bubura. E ngae n anne, ngke e rootaki te Kamwanono i Salt Lake ni korakoran te mwainging ni moan te ririki aei, te tembora aei e korakora ioioakina n te aro are e bwaka ana buu te anera are Moronai!¹⁶

N ai aron aan te Tembora n te Salt Lake e riai ni matoatoa ni kitarai angibuaka, aan *maiura* n tamnei e riai ni matoatoa. Ngkanne, ngkana katongan mwaiei a uruana maiura, ti kona n tei n “nanomatoa ao n aki kamwaei-eaki” ibukin ara onimaki.¹⁷

Te Uea e reireiniira arora ni karaka riki ara onimaki n ukoukora “reiakinara, riki man te kamatebwai ao man te onimaki naba.”¹⁸ Ti kakorakora ara onimaki iroun Iesu Kristo ngkai ti kawakin ana tua ao n “uringnga n tainako.”¹⁹ Riki, ara onimaki a na rikirake ni katoa tai are ti *kammwakura* ara onimaki Irouna. Anne ae e nanonaki n reiakinaki man te onimaki.

Te katoto, ni katoatari are ti karekeia iai te onimaki n ongotaeka nakon ana tua te Atua—riki ngkana iango aika a kinaaki a kamemereira—ke ni katoa te tai are ti totokoi kakukurei ke iango are bukamarua uruakan te berita, ti a *kammwakura* ara onimaki, are e na *karikirakea* ara onimaki.

Riki, tabeua bwaai a na katea riki ara onimaki nakon kamatebwai n tainako ana Boki Moomon. Akea riki booki aika kokoaua iroun Iesu Kristo ae iai te mwaaka iai ao ae kamatata. Ana burabeti, ni kairakiia iroun te Uea, a noora ara bong ao a rinei reirei

São Paulo, Brazil

ao koaua ake ana ibuobuoki *riki* nakoira. Ana Boki Moomon *bon* ara *kairi are tina maiu iai* ni boong aika kaitira.

Te koaua, ara kabanea ni kamanoaki e roko ngkai ti reitaki ma Tamara arei Karawa ao Iesu Kristo! Maiu *n akea* te Atua bon te maiu ae kaonaki n te maaku. Maiu *n akea* te Atua bon te maiu ae kaonaki n te rau. Aio ibukina bwa kakabwaia n te maiu n tamnei e roko nakoia ake a kakaonimaki. Karekean te kaotioti bon nakoim bon teuana man te kabanea ni korakora man kakabwaia akanne.

E a tia ni berita te Uea bwa ngkana ti bubuti, ti na kona ni karekeia “te kaotioti teuana i mwin te kaotioti teuana.”²⁰ I berita bwa ngkai ko karikirakea am kona ni karekei kaotioti, te Uea e na kakabwaiako ma karakaan kairiiri ibukin maium ma bwaintangira n te tamnei ae akea tiana.

Reirei Nambwa Teniua: Tai Toki n Reitinako ni Katauraoi

E ngae ngke bwaai ni kabane *a nakoraoi*, Kaaben Moronaai e reitinako ni katauraoia ana aomata. E aki kona n toki. E *aki* kona n toki nanona.

Te tia kakaitara e aki kona n toki ni buaka. Ngaia are, ti bon *aki* kona n toki ni katauraoi! Arora riki n riki n toronibwai—n te maiu n rabwata,

Guatemala City, Guatemala

namakin, ao n tamnei—mwaitin riki tauraoira nakon ana buaka Tatan ni kamaraki ae teimatoa.

Mwaneu aika tangiraki, kam a rang ni mwaatai ni karaoi tabo ni kamano-mano ibukimi ao naake kam tangiriia. Riki, iai ami entaumente mai karawa are kam kona iai ni katea te onimaki irouia tabeman n aro aika akea kabotauaia.²¹ Ao *kam* na tai toki. Kam a tia ni kaota riki anne teuana riki te tai n te ririki aei.

Taiaoka, teimatoa n reitinako! Ami tararua ni kawakinan mweengami ao ni karinan te onimaki inanomi ao ina-noia naake kam tangiriia a na kabwaia man mwakuri akanne.

Mwaneu aika tangiraki, iai *bwaai aika a mwaiti* ae tina ingainga nako iai! Te Uea e katikuko ikai n te tai aei ibukina bwa E ataia bwa iai ami kona ni kaitarai bwaai aika a mwaiti n te mwakoro ae te kabanea ni boong aika kaitira. E ataia bwa ko kona n ota n tamaroan Ana mwakuri ao n ingainga n ibuobuoki ni uotia bwa e na koro bukina.

I aki taekinna bwa bong aika imwaira a na beebeete, ma I berita

nakoimi bwa taai aika a na roko a na mimitong irouia naake a katauraoi ao naake a reitinako ni katauraoi n riki bwa bwaai ni mwakuri ni bain te Uea.

Mwaneu aika tangiraki, tina aki tii *teimatoa* inanon te tai aei. Tina *butimwaaai taai aika a na roko ma te onimaki!* Taai aika mangaongao bon ara tai n tokanikai n te maiu n tamnei. Iai taai are ara bitaki e kona n rangi n nakoraoi nakon taai aika a rau.

I berita bwa ngkai ti katei taabo ni kamanomano, katauraoi ara iango bwa tina kakaonimaki nakon te Atua, ao n aki toki ni katauraoi, te Atua e na kakabwaiaira. E na “bon kainaomataira, eng, n te aro are e [bon] taekina te rau nakon tamneira, ao [man] anganiira te onimaki ae korakora, ao . . . ma ni karekea ae ti na [kona] ni kantaninga te kainaomataki irouna.”²²

Ngkai kam katauraoi ni butimwaaai taai aika a na roko ma te onimaki, berita aikai *a na riki* bwa ami bwai! I kakoaua, ni kaotan au tangira *nakomi* ao au kakoaua *iroumi* ngkami, n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa “Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba,” ChurchofJesusChrist.org. N ana maroro are e raonaki n te katanoata aei, Beretitenti Gordon B. Hinckley taku nakoia aine: “I rangi ni kakaitau ibukin te korakora are kam karekea ao ibukin kawakinan ami berita, ami onimaki, ami tangira. I karabwarabwa ibukin matoan nanomi ni uota nanomi n nakonako inanon te onimaki, ni kawakin tua, ni karaoan ae eti n tainako ao ni bwaai ni kabane” (“Stand Strong against the Wiles of the World,” *Ensign*, Nov. 1995, 98–99).
2. Ruka 21:26; taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 45:26.
3. Taraa Mataio 24:24; Iotebwa Timiti—Mataio 1:22.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 1:35.
5. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 1:17. Te Abotoro Bauro e taetae ni burabeti bwa “ane [a na] roko taai aika kamamate ni bong aika kaitira.” Anne are e na karika ara bong n maiura n tamnei bwa e na aki kakaonimaki. (Taraa 2 Timoteo 3:1–5.)
6. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 512.
7. Reirei ao Berita aika Tabu 38:30.
8. Taraa Aramwa 49:5; 50:4.
9. Aramwa 48:7.
10. Taraa Aramwa 49–50.
11. Taraa Aramwa 48:8.
12. Aramwa 49:5; e kairaki ma katuruturuana.
13. Reirei ao Berita aika Tabu 115:6.
14. Taraa Russell M. Nelson, “Spiritual Treasures,” *Liahona*, Nov. 2019, 76–79.
15. Eliza R. Snow e reirei bwa te Tamnei ae Tabu “katoki nanora ao ni kaonrakei bawai ake a tangiri aomata . . . Ngkana I kaonaka n te Tamnei anne, e na toki nanou, ao I a kona n taekinna ni korakoran nanou ae tamaroa, bwa bwaai ake a beti n te bong anne a na bon aki tara n tuka kawai. Tiaki bon tibwangara bwa tina maiu bwa tina kona ni karekea n tainako inanon maiura?” (in *Daughters in My Kingdom: The History and Work of Relief Society* [2011], 46).
16. Taraa Daniel Burke, “Utah Earthquake Damages Mormon Temple and Knocks Trumpet from Iconic Angel Statue,” Mar. 18, 2020, cnn.com.
17. Motiae 5:15.
18. Reirei ao Berita aika Tabu 88:119; e kairaki ma katuruturuana.
19. Moronaa 4:3.
20. Reirei ao Berita aika Tabu 42:61.
21. Te Abotoro Bauro e kaota koauan aei ngke e kaota ana onimaki ni koaua tinana Timoteo, Eunike, ao tibuna (Roiti) (taraa 2 Timoteo 1:5
22. Aramwa 58:11.

Te Tetere ni Moaningabongin te Tabati | Okitobwa 4, 2020

Iroun Beretitenti M. Russell Ballard
Te Beretitenti ni Bonomwi n te Kooram n
Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Kam na Kamarurungingkami n tai nako, ao Kam na Tataro

*N te bong aei l karababa au kakao bwa a na tataro
aomata ni kabane n aban nako te aonaaba.*

Tariu ao mwaaneu, i nanon rabanen wiikin Ana mwakuri i aon te aba, E reirei Jesu nakoia Ana reirei bwa a na “*kamarurungiia, ao n tataro n tai nako*, bwa a aonga n tokanikai mani baika nangi roko, ma n tei i matan Natin te Aomata.”¹

Ibuakon “bwaai ake a nangi roko” Imwain Ana kauaoki bon “bubuaka ao taekan buaka[,] . . . te rongo, ao te buti n aoraki, ao mwaieiei, n te aba teuana ma teuana.”²

Inanon Reirei ao Berita aika Tabu e taku te Tia Kamaiu, “*Ao bwaai ni kabane a na mangaongao; . . . bwa e na roko te maaku iaoia aomata ni kabane.*”³

Eng, ti maeka i nanon te tai are bwaai a mangaongao. A mwaiti aomata aika a maaka taai aika a na roko, ao a mwaiti nano aika a birinako man aia onimaki i roun te Atua ao Natina, Iesu Kristo.

Rongorongo a kaonaki n rongorongan taian

iowaawa. Baika a buakaka e a batiri i aon te intanete. Ruanimate, taabo n taromauri, taabo n neboney-bo, tinakaoke, ao tabo aika tabu a uruakaki.

Te buti n aoraki n te aonaaba e rootii ni bon koauana koonan nako te aonaaba: mirion aomata a tia n ituuki, e raka i aon te mirion ae a tia ni

Nairobi, Kenya

mate. Angabeba n reirei, botakin taromauri, maare, mwakuri ni mitinare, ao e batiri bwaai aika kakaawaki atia n taonaki. Riki, e aki kona ni warekaki mwaitia aomata ake a tiku tii ngaiia ao ake a kaokoroaki.

Te bwaka n te kaubwai e a uota te kakaewenako nakoia aika mwaiti, riki nakoia ake a kai rootaki mai ibuakoia natin Tamara arei Karawa.

Ti a tia nooria aomata ni kammwakura inaomataia ni karaon te kaotinano ae rau, ao ti a tia n nooria taan iowaawa ni kakirewe.

N reita anne, ti teimatoa n noori itabaraara ni kabutaa te aonaaba.

I aki tokii ni iangoia naake a rawaawata, raraoma, maaku, ke a maroa. I kokoaua nakoimi n tatabemani ngkami bwa e kinai ngkami te Uea, ao E rang ataa ami raraoma ao korakaimi, ao E tangiri ngkami—ni kaan, n ae koaua ao n aki totoki.

Ni katoa tairiki n au tataro, I butiia te Uea bwa e na kakabwaiaia naake a karawaawataki n te rawaawata, te nanokawaki, te maraki, te maroa, ao te nanokawaki. I ataia bwa taan kairiiri n te Ekaretia ake tabeman a kakaraoa naba aei. Nanora, n tatabemaniira ao n te bwanin, a rairaki nakoimi, ao ti tataro nakon te Atua ibukimi.

I kabanea tabeua te bong n te ririki ae nako ni mwakoron Amerika ae te itera meangmainiku ni kawarii tabo aika kakaawaki n te aba ao n te Ekaretia, ni kaei boataki ma ara mitinare ao ara membwa, ao ni kawarii taan kairiiri n te tautaeka ao ni bitineti.

N te tabati, Okitobwa 20, I marooro nakoia

te koraki ae tira i rarikin Boston, Massachusetts. Ngke I taetae, I namakinna bwa N na kangai, "I bubuti ngkami . . . bwa kam na tataro ibukin te aba aei, ibukiia ara taan kairiiri, ibukin ara botanaomata, ao ibukiia utu ake a maeka n te aba ae korakora aei are kateaki iroun te Atua."⁴

I taekinna naba bwa Amerika ao aaba aika batu n te aonaaba, n aron are ngkoia, a mena inanon te kakawenako ae matoa ao a kainnanoa ara tataro.⁵

Au bubuti bon tiaki kanoan au marooro are I katauraoia. Taeka akanne a roko irou ngke I namakinna bwa e tuangai te Tamnei bwa n na kaoia naake a ongora bwa a na tataro ibukin abaia ao aia taan kairiiri.

N te bong aei I karababa au kakao bwa a na tataro aomata ni kabane n aban nako te aonaaba. Bwa tera aron am tataro ao ko tataro nakon antai, taiaoka kammwakura am onimaki—n am aro are ko mena iai—ao tataro ibukin abam ao ibukiia am taan kairiiri i abam. N aron are I taekinna n Okitobwa ae nako i Massachusetts, ti mena ngkai n te kakaewenako ae rianako n rongorongan te aonaaba, ao aban nako te aonaaba ae rang kainnanoa te kairaki ao te bweenaki. Aio bon tiaki taekan te waaki n tautaeka ke te ointua. Aio bon taekan te rau ao te kamarurungaki are e kona n angania aomata n tatabeman ao ai uana naba ma te aba—aia abamwakoro, kaawa, ao kaebwa—rinanon Uean te Rau ao te Oi are nako mai iai te kamarurungaki, are bon Iesu Kristo.

Inanon namwakaina aika nako, I a tia ni karekea te namakin irou bwa te kabanea n tamara ni kawai ni buoka ana kangaanga te aonaaba bon kabotoan riki aia onimaki aomata ni kabane iroun te Atua ao rairakin Nanoia nako Ina rinanon te tataro ae

koaua. Ara nanorinano ao ukoukoran te kairi mai i karawa n teimatoa ao n tokanikai iaon ae ti rinanona ngkai bon te kawai ae mano man eti ibukin te waaki rake ma te aki nanokokoraki i nanon taai ni kangaanga aikai.

Koroboki aika a tabu a katerea ana tataro Iesu ai uana ma Ana reirei iaon te tataro i nanon Ana bong ni mwakuri i aon te aba. Kam na uringa ana Tataro te Uea:

"Tamara are i Karawa, E na tabuaki aram.

"E na roko ueam. E na tauaki am taeka i aonaaba, n ai aron tauana i karawa.

"Anganira n te bong aei kanara ae ti tau iai.

"Ao kabwarai ara bure, ngkai ti kabwarai aia bure akana a bure nakoira.

"Ao tai kairira nakon te kaririaki, ma kamaura man te buakaka: Bwa am bwai te Uea, ao te mwaaka, ao te neboaki n aki toki. Amen."⁶

Te tataro ae tamara, man turuturu aei, are e okioki i nanon Aaro ni Kiritian, e kamataaata bwa e bon riai te bubuti nakon "Tamara are i Karawa" ibukin kaekaan ara tabeainga. Ngaia are, ti a tataro ibukin te kairi mai i eta.

I kaoi ngkami bwa kam na tataro n tai nako.⁷ Tataro ibukin am utu. Tataro ibukiia taan kairiiri n te aba. Tataro ibukiia aomata aika ninikoria ake a mena i moan te kangaanga n tiaian buaka ake ngkai ni kaitarai aorakin te reitaki, enwaromenta, waaki n tautae-ka, ao manaoraki are e rootia aomata ni kabane ni kabutaa te aonaaba: aika kaubwai ao aika rarikin, aika ataei ao aika kara.

E reireiniira te Tia Kamaiu bwa ti na aki tiania aomata ake ti tataro ibukiia. E taku, "Kam na tangiriia ami kairiribai, kakabwai aia akana kamaraiai ngkami,

karaao ae raoiroi nakoia akana ribai ngkami, ao tataro ibukiia akana a kammaraki ao a bainirkini ngkami"⁸

Iaon te kaibangaki i Korokota, are e mate iai Iesu ibukin ara bure, E karaao nanon ana reirei ngke E tataro, "Tamau, Ko na kabarai aia bure; ba a aki ata ae a karaopia."

Te tataro ae koaua ibukiia naake ti taraiia bwa ara kairiribai e kaota ara koaua bwa e kona te Atua ni bita nanora ao nanoia tabemwang. Tataro n aron aikai a riai ni kakorakora ara motinnano ni karaoi bitaki aika riai i nano maiura, ara utu, ao ara kaawa.

Bwa ko mena ia, tera am taetae ae ko kabongana, ke kakaewenako aika ko kaitarai, E ongo te Atua ao e kae-kako n oin Ana kawai ao n oin Ana tai. Ibukina bwa ngaira natina, ti kona n nako Ina n ukora te ibuobuoki, te karaunano, te nano ae boou ni karaao ae tamara n te aonaaba.

Te tataro ibukin te motiraoi, te rau, rarikin, ao aoraki e bon aki tau n angiin te tai. Imwiin ara *katorobubua* n tataro, ti riai n tei iaon waera ao ni karaoa are ti kona n ibuobuoki—ni bon buokiira ao tabeman.¹⁰

Koroboki aika a tabu a onrake ni bannaia aomata n onimaki are e ikota te tataro ao te mwakuri ni karaao ae tamara i nanon oin maeuia ao maiuia tabeman. I nanon Ana Boki Moomon, n aron te katooto, ti wareka rongorongan Enoti. E a tia n noraki bwa "uoua te katenimwakoro man ana boki ae kimototo e kabwarabwara te tataro ke tataro aika reireiti, ao ake nikirana e kaoti mwakurian kaeka ake e karekei."¹¹

E mwaiti katotoon aron te tataro ni karaoa ae tamara i nanon oin ara Ekaretia, ni moanaki man ana moan tataro Iotebwa Timiti n te buakonikai i rarikin aia auti te kai ana karo n te tiburung 1820. Ukoukoran kabwaraan

ana bure ao te kairi mai ieta, E kauka karawa ana tataro Iotebwa. N te bong aei ti kakabwaiiaaki man aia mwakuri Iotebwa te Burabeti ao tabeman mwaane ao aine Aika Itiaki ake a tataro ao a mwakuri ni buoka katean Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira.

N angin te tai I iangoi aia tataro aine aika kakaonimaki n aron Mary Fielding Smith are, n ana ibuobuoki te Atua, e kaira ana utu ma te ninkoria man rikiraken te bwainikirinaki i Illinois nakon te kamanoaki n te mwarua aei, are a kabwaia iai ana utu n te maiu n tamnei ao n rabwata. Imwiin ana tataro ma nanona iaon bubuanwaena, e mwakuri korakora n tokanikai iaon kakaewenakoana ao e kakabwaiia ana utu.

Te tataro e na tabekiira ao e na bootira bwa aomata n tatabeman, n te utu, te ekaretia, ao te aonaaba. Te tataro e na buokiia taan rabakau ao e na angania kukune ni bwainnaorakian te manaoraki ao katokana are e na katoka te buti n aoraki aei. Te tataro e na kabebeteia naake a bua kaain aia utu. E na buokiira n atai bwaai aika ti na karaoi ibukin oin kamanoara.

Tariu ao mwaaneu, I kaumaki ngkami bwa kam na kataboroa ami motinnano nakon te tataro. I kaumaki ngkami bwa kam na tataro n ami ruu, n ami waaki n bong koraki, ni mweenngami, n ami uoote, ao n tai nako i nanomi.¹²

I a tei ibukiia taan kairiiri n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, I karabwaii ngkami ibukin ami tataro ibukira. I kaumaki ngkami bwa kam na reitina-ko n tataro bwa ti aonga ni karekei kairi ao kaotioti ni kaira te Ekaretia inanon taai ni kangaanga aikai.

Te tataro e kona ni bita maiura. Kaungaakira man te tataro ae koaua,

ti kona n tamaroa riki ao ni buokiia tabeman ni karekeia naba anne.

I ataa mwaakan te tataro man oin maiu. N tai ae tibwa nako I mena tii ngai n au aobiti. E a bon tibwa tia te korokoro nakon baiu. E bon bwata, e tibu, ao e rang kammaraki. Ngke I tekateka n au taiboro, I aki kona ni kabotoa au iango iaon bwaai aika kakaawaki ibukina bwa I katabetabaki n te maraki aei.

I katorobubua n tataro ni butiia te Uea bwa e na buokai ni kabotoa au iango bwa I aonga ni katiaa au mwakuri. I teirake ao I okirii bwabwati ni beebe ake iaon au taibora. N te tai ae waekoa, te oota ao te rau e roko n au iango, ao I a kona ni katiai bwaai aika kakaawaki ake i matau.

Te bwai ae riki n te aonaaba ngkai e taraa ni kakamaaku ngkana ti tarai kangaanga ao kakaewenako aika bat. Ma, bon au koaua ae korakora bwa ngkana ti tataro ao ti butiia Tamara i Karawa ibukin kakabwaia ao kairiri aika kainnanoaki, ti na ataa arora ni kakabwaiaia ara utu, kaain rarikira, ara kaawa, ao bon abara ake ti maeka iai.

E tataro te Tia Kamaiu ao imwina E “nakonako ni karaoa ae raoiroj”¹³ man kamwarakeaia rarikin, kaungakiia ao

boutokakiia naake a kainnano, ao te mwamwanano n te tangira, te kabwarabure, te rau, te motirawa nakoia ni kabane ake a nako Ina. E teimatoa ni mwannanoira.

I kaoia ni kabane kaain te Ekaretia ao bon kaain rarikira ao raoraora n aaro ake tabeua n te aonaaba, bwa a na karaoa are e reirei te Tia Kamaiu nakoia Ana reirei: “Kam na kamarrungingkami n tai nako, ao kam na Tataro”¹⁴ ibukin te rau, te mwengaraoi, te mauri, ao taai n ibuobuoki imarenami.

Ai batira mwaakan te tataro, ao ai batira kainnanoan ara tataro n onimaki iroun te Atua ao Natina ae Tatangiraki n te aonaaba ni bong aikai! Ke ti uringnga ao ni karabwara-bwa ibukin mwaakan te tataro. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

- Ruka 21:36; kairaki katuruturuana.
- Mataio 24:6, 7.
- Reirei ao Berita aika Tabu 88:91; kairaki katuruturuana.
- M. Russell Ballard, iroun Sarah Jane Weaver, “President Ballard Pleads with Latter-day Saints to ‘Pray for This Country’ as United States Is at ‘Another Crossroad,’” *Church News*, Okitobwa. 21, 2019, thechurchnews.com.
- Tara Weaver, “President Ballard Pleads with Latter-day Saints.”
- Mataio 6:9–13. Taraia bwa Ana Rairairi Iotebwa Timiti e kamataata kibu 13: “Ao tai kairiira [karaiia] bwa ti na kairaki nakon te kariraki, ma kamaura man te buakaka” (Ana Rairairi Iotebwa Timiti, Mataio 6:14 [ni Mataio 6:13, bwaai aika a na taraaki a]).
- Tara Ruka 18:1–8; 21:36; Ebeto 6:18; 2 Nibwaai 32:9; 3 Nibwaai 18:15, 18–21; Reirei ao Berita aika Tabu 10:5; 19:38; 33:17; 61:39; 88:126; 90:24.
- Mataio 5:44.
- Ruka 23:34.
- Tara Aramwa 34:27–29.
- Sharon J. Harris, *Enos, Jarom, Omni: A Brief Theological Introduction* (2020), 18.
- Tara Aramwa 33:3–11; 34:17–27.
- Makuri 10:38.
- Ruka 21:36, e kairaki katuruturuana; tara naba 3 Nibwaai 18:15.

Temecula, California, USA

Iroun Lisa L. Harkness

Moan Kauntira n te Beretitentii ni Kabuta n te Moanrinan

Raoi, Bwaaka

E reireiniira te Tia Kamaiu bwa ti na namakina te rau ao te raoi riki ngkana te ang e karematoa ni katobibira ao baronao aika bubura a kakamaku ni kabuua ara kantaninga.

Ngke a kairake natira, ara utu a kabanea tabeua te bong n te karaanga ae tamaroa. Te bwakantaaai teuana tabeman ataei a karini aia bwai ni uua imwain ewenakoia man te teeke ao inanon te ran. Natira te aine ae te bina e matakua ma te ingainga, ni matakaukiinia raoi tarina. Ma ninikoriana ni kabane e ikotii, e kaina bairina ni baina are teuana ao e kibanako. E waekoa n otirake nako eta ma te nakonnano teutana ni bwanaana e takaaru, “Buokai! Buokai!”

Ngkai, e aki mena inanon te kaanganga ae mamate, ana bwai ni uua e a bon karaoa ana mwakuri, e a mano ni beibeti. Ti kona ni kaman kawaria ni katikiarake nako aon te teeke ma tii teutana te mwakuri. E ngae ngke, man ana taratara, e kainanoa buokana. Tao bon kamaririn te ran ke bon booun te taneiai. E karaoi akanne n aki ataa iteran te kaanganga, ikanne are ti a niroaia n te taara ao ni kamoamoa iaon ninikoriana.

Tao ti kara ke ti kairake, a mwaiti ibuakora, n tain te rawawata, n taetae ma taeka aika a tawe n aron “Buokai!” “Buokai!” ke “Taiaoka, kaeka au tataro!”

Ai aron te tai are riki ma ana reirei Iesu Kristo inanon ana mwakuri ngke

E mena iaon te aba. Ni Mareko ti warekia are Iesu “ao E a manga reirei i rarikin te nama: ao a botaki nako Ina aomata aika uanaao.”¹ A moanna ni mwaiti te koraki ngaia are Iesu “e toka n te boti”² ao e taetae mai iaon te teeke. E bane te bong E reireia aomata n taetae ni kaikonaki ngke a tekateka ietan te nama.

“Ao . . . ngke e a roko te [tairiki],” E taku nakoia Ana reirei, “Ti a nakon iterana are teuana. Ao ngke a tia ni kanakoia aomata,”³ a kitana mataninwin te aba ao iaon kawaia n rinukan naman Kariraia. E kunea te tabo ni wene ibukin te boti, Iesu e wene ao e waekoa ni matunako. Ni waekoa “e roko te ang ae baibati, ao a baroa te boti nao, ma ngaia are e a [kani] kebo”⁴ n te ran.

Angiia man ana reirei Iesu bon taan akawa aika a mwaatai ao ataa aron te boti inanon te buaka. Boni ngaiia ae E onimakiniia—ni koaua, Ana reirei aika—tangiraki. A tia ni kitana aia mwakuri, kukureia i bon irouia, ao aia utu n ririmwin Iesu. Aia onimaki Irouna bon te kakoaua man menaia inanon te boti. Ao ngkai aia boti e mena inukan te angbuaka ao te boti e a bon kan inako.

Ti aki ataia bwa maanra a keiaki n tautaua te boti ni beti inanon te buaka, ma a kauta Iesu ma te nakonnano teutana ni bwanaaia, n taku:

“Te tia Reirei, ko aki mutiakini materia?”⁵

Te Uea, kamaiura: ti mate.”⁶

A Weteia bwa te “Mataniwi,” Ngaia ni koaua ara Mataniwi. Boni Ngaia naba “Iesu Kristo, ae Natin te Atua, ae Taman karawa ma te aonaba, te Tia Karikibwai iaon bwaai ni kabane man moan rikin bwaaai.”⁷

Man ana tabo inanon te boti, Iesu e teirake ao boa te ang ao n taku nakon buakan te nama, “Raoi, Bwaaka. Ao te ang [e raoi], ao e batte te aariki.”⁸ E aki toki te Mataniwi tia Reirei, Iesu ngkane n reireia Ana abotoro rinanon aron ouua titiraki n tatangira. E titiraki:

“Kam aera ngkai kam maku?”⁹

“A anga ami onimaki?”¹⁰

Bon iai naano aika a mamate, riki te kaririaki, ngkana ti mena inukan te kataaki, kaangaanga, ke marakinano ni kan takarua, “Tia Reirei, ko aki mutiakina mateu? Kamaiuai.” Riki ngke e tang Iotebwa Timiti man te karabuti ae kakamaaku, “O te Atua, Ko Mena Iaa? Ao e ngaa te umwa ae rabuna te tabo ae ko karabako iai?”¹¹

Ni koauana, te Tia Kamaiu te aonaaba e atai tianakira ae mamate, bukina E reireiniira bwa ti na namakina te rau ao te raoi riki ngkana te ang e karematoa ni katobibira ao baronao aika bubura a kakamaku ni kabuua ara kantaninga.

Nakoia naake a kinaaki aia onimaki, n ai aron ana onimaki te tee, ke ma bon aekan mwakoron te onimaki ae uarereke,¹² e kakao Iesu: “Bane mai nako Iu.”¹³ “Kakoaua arau.”¹⁴ Reiakina taekau, ao ongo n au taeka.”¹⁵ E amarau n taku, “Rairananomi ao [man] bwabetitoaki n arau,”¹⁶ “Kam na itangitangiri, n ai arou ngke I tangiri

ngkami,”¹⁷ ao “Kam aki toki n urin gai.”¹⁸ Iesu e manga, kabwarabwara: “Bwaai aikai I a tia n taekin nakoimi, bwa irou kam na karekea te rau. Ami bwai i aon te aba te rawawata: ma kam na kabebetei nanomi; I a tia ni kataea ana kai te aba.”¹⁹

I kona ni katautaua bwa ana reirei Iesu n te angibuaka e ororeaki ao tewenakoaki aia booti ni katobibi, n arona, a tabe ni matakaukin nao ni bwaro iaon aia teeke ao ni kaikikaniko te ran. I kona ni katautauui aroia n tabeakin aia ie ao ni kataia ni kateimatoai tabeua bwaai aika uarereke ni kanakoraoa aia booti ae uarereke. Aia taratara bon iaon te tai ni kamaiu, ao aia bubuti ibukin buokaia e bon katawe ni koaua.

Angiina mai iroura bon akea te kaokoro inanon ara bong. Taai aika tiba nako ni katobibia te aonaaba ao inanon abara, komiunite, ao taian utu a tia n okioki okinakoaia ma kataaki aika aki kantaningaaki. Inanon tain korakoran te nanououa n ara onimaki e kona n abwabwaki nakon tokin ara teimatoa ao ara atatai. Namakinan maaku ibukin nao n te angibuaka e kona ni katabetabeira, ni karikiira ni mwaninga raoiroin te Atua, n kitan ara taratara n ara atatai ni karekean te koaua tao n tiatianaki ke n aki mataata. Ma ae inanon aobuaka aikai ake a bon kananaua mwananganara onimaki a na kona ni kaai ni keiaki ao kakorakoraki.

N aki ongea aroarora, ti kona ni karaoia mai nanora ni mwakuri korakora ni katea ao karikirakea ara onimaki iroun Iesu Kristo. E kona ni kakorakoraaki ngkana ti uringnga bwa ngaira natin te Atua ao are E tangiriira. Ara onimaki e rikirake ngkana ti kakatai iaon ana taeka te Atua ma te kantaninga ao te taningamarau, ni kata ara kabanea n tamaroa ni ririmwin ana reirei Kristo. Ara

São Paulo, Brazil

onimaki e rikirake ngkana ti rineia ni kakoaua nakon are te nanououa, kabwarabure nakon are te motikiteka, rairannano nakon are te kaitara. Ara onimaki e kaitiakaki ngkana ti kantaninga iaon mwakuri aika raraoi ao nanoanga ao ana akoi te Mesia ae Tabu.²⁰

“Ngkai te onimaki bon tiaki te atatai ae nakoraoi,” Unimwaane Neal A. Maxwell e taku, “e uota te kakoaua ae nano iroun te Atua, are ana atatai e bon nakoraoi!”²¹ Riki inanon taai n angibuka, onimaki iroun te Uea Iesu Kristo bon kaotan te ninikoria ao manga kaetakin arora. E buokiira ni kanakoi katabetabeara aika aki kakawaki. E kaungaira n waakinako iaon kawain te berita. Te onimaki e butirake rinanon te barannano ao ni kariaia bwa ti na kaaitarai taai aika ana roko ma kaetakira ao nikoraoira ngkana ti kaota te ninikoria. E kataweira ni bubuti ibukin te kamaiu ao te buoka ngkana ti tataro nakon te Tama n aran Natina. Ao ngkana te tataro ni bubuti e taraa n aki kaekaaki, ara onimaki n nanomatoa iroun Iesu Kristo e anga te taotaonannano, nanorinano, ao te atatai n rau n taekina te taeka, “E na tauaki am taeka.”²²

Beretitenti Russell M. Nelson e a tia n reirei:

“Ti aki kainnanoia ni kariaia maakura bwa a na kamaunai ara onimaki. Ti kona ni buakani maakura aikanne man kakorakorakin ara onimaki.

“Waaki ma am ataei. . . . Anganiia bwa a na namakina am onimaki, e ngae ngkana te kakatai ae kammarakki e roko iaom. Anga am onimaki ni katuruturu iaon Tamara are i Karawa ae tangiraki ao Natina ae Tangiraki, te Uea Iesu Kristo. . . . Reireniia n tatabeman ataeinimwaane ao ataeinnaine aika a kakawaki are teuanne ke nei enne bon natin te Atua, ni karikaki n Katotongana, ma te kantaninga ao te konabwai ae tabu. Ataei n tatabemaniia a bon bungiaki ma kakaewenako ake a na tokanikai iai ao ni karikirakea te onimaki.”²³

I ongora n te tai ae aki maan iro uiia ataei aika aua-aia-ririki n tibwaua aia onimaki iroun Iesu Kristo ngke a kaeka nakon te titiraki “E kanga Iesu Kristo ni buokiko?” Te moan ataei e taku, “I ataiia Iesu e tangirai ibukina bwa E mate ibukiu. E tangiriia naba aika-ikawai.” Te kauoman ataei e taku, “E buokai ngkana I nanokawaki ke e buakaka-nanou. E buokai naba ngkana I mena inanon te kaanganga inanoni maiu.”

Iesu e katanoata, “Mangaia are, ane e rairananona ao ma ni kawarai n aron te teei ae uarereke, ao N na butimwaia bwa ana bwai Uean te Atua.”²⁴

“Ba E tangiria aomata te Atua n te aro are E anga Natina ae te rikitemanna iai, ba e aonga n aki mate ane onimakinna, ma e na reke i rouna te maiu are aki toki.”¹⁹

N te tai ae aki maan, Beretitenti Nelson e berita “are kakerikaaka te maaku ao ni karikirakea te onimaki e na irira mwiin” ngkai ti “moana ae boou *koaua* ongo, n ongora nakon, ao ni karaoa nanon ana taeka te Tia Kamaiu.”²⁶

Tariu ao mwaneu, kakaewenakora ngkai n aroarora bon tiaki tokin kawaira ae akea tokina. Ngkai tabera

Iroun Unimwaane Ulisses Soares
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

ngaira membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ti a tia ni katoka iaora aran Iesu Kristo man te berita ae tabu. Ti karekea te onimaki inanon Mwaakana ni kaboa maiura ao te kantaninga ni korakoran ao Ana berita ae kakawaki. Ti karekea nanon te kukurei ni kabane, ibukin ara Uea ao ara Tia Kamaiu e kaman atai ara kaanganga, tabeaiangara, ao nanokawakira. N aron te kawai ae ti te arona Iesu ngaia ma Ana reirei ake ngkoa, E bon mena naba irarikira! I kakoaua E a tia n anga Maiuna n te aro are ngkoe ao Ngai ti na aki mate. Te kantaninga bwa ti na karaoi aikai, ongotaeka nakon Ana tua, ao ma te onimaki ongo Irouna e taku, "Raoi, Bwaaka."²⁷ N aran Iesu Kristo ae tabu ao man mimitong, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Mareko 4:1.
2. Mareko 4:1.
3. Mareko 4:35–36.
4. Mareko 4:37.
5. Mareko 4:38.
6. Mataio 8:25.
7. Motiaeae 3:8.
8. Mareko 4:39.
9. Mareko 4:40.
10. Ruka 8:25.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 121:1.
12. Taraa Aramwa 32:27.
13. Mataio 11:28.
14. Ita 3:14.
15. Reirei ao Berita aika Tabu 19:23.
16. 3 Nibwaai 18:11.
17. Ioane 13:34.
18. 3 Nibwaai 18:7.
19. Ioane 16:33.
20. Taraa 2 Nibwaai 2:8.
21. Neal A. Maxwell, "Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds," *Ensign*, May 1991, 89.
22. Ruka 11:2.
23. Russell M. Nelson, "Face the Future with Faith," *Riaona*, Meei 2011, 34.
24. 3 Nibwaai 9:22.
25. Ioane 3:16.
26. Russell M. Nelson, "Go Forward in Faith," *Riaona*, Meei 2020, 114.
27. Mareko 4:39.

Tanimai Nakoiu n Ami lango n Taai Nako

Kaitaraan kaririaki e kainnanoa te taningamarau ao te kakaonimaki. Ma taiaoka ataia bwa e tauraoi te Uea ni buokiira.

N tangiraoi ana anene n nebo, te tia korea te Areru e taekinna:

"Iehova, ko tirotiroai, ao ko ataai.

"Ko ata tekatekau ma teirakeu, Ko ata nanou mai kiraoa.

"Ko tirotiroa kawaiu ma weneu, ao ko atai aroarou ni kabane."¹

N tein te koroboki ni kabotau, te tia korei Taian Areru e kamoamoa mimitongin te Uea n anuana n atua ibukina E ata ara iango ao ana kantaninga nanora.² Ataakin bwaai ni kabane aika a riai ibukira n te maiu aei, te Tia Kamaiu e kaoira bwa tina Ukoukoria n ara iango n taai nako ao n iriria ma

nanora ni kabane.³ Aio e anganiira te berita are ti kona iai n nakonako n Otana ao Ana kairi e totokoa ana kariri te riaboro inanon maiura.⁴

Ukoukora Kristo n ara iango ao ni Iriria ma nanora ni kabane e kainnanoa ae ti na kabooraoa ara kantaninga ao nanora ma Ngaia.⁵ Koroboki aika tabu e taekinna bwa te kabooraoi ni iango aei bon "te telij ni matoa inanon te Uea."⁶ Te waaki aei e kaotia bwa tina reitinako ni kairi maiura ni boraoi ma ana euangkerio Kristo ao ni iangoi bwaai ni kabane aika raraoi ni katoabong.⁷ Mai ikanne tina kona ni

Villa Alemana, Greater Valparaíso, Chile

karekeia “te rau are mairoun te Atua, are te rau are e aki konaki n ataaki teutana” ao are e na “kawakin nano[ra] ao ara iango rinanon Iesu Kristo.”⁸ Te Tia Kamaiu e tuangia unimwaane n te Ekaretia n Beberuare 1831; “Kawakin bwaai aikai inanom, ao katikui bwain karawa aika akea tokiaa inanom.”⁹

E ngae ngkai ara mwakuri a reitinko n ukoukora te Uea, iango aika aki riai a kona n rota ara iango. Ngkana iango akanne a karinaki ao ni kariaiakaki tikuia, a kona ni bita te bwai ae e tangiria nanora ao ni kairiira bwa ti na riki nakon ae arora ngkai n te maiu aei ao n tokina nakon te bwai are tina kareke n te maiu ae akea tokina.¹⁰ Unimwaane Neal A. Maxwell e kamatata te reirei aei n taekinna “Nano . . . a baireia bwa teraa ae na riki imwiina ni ikotaki ma e aera ngkai ‘a mwaiiti aika a weteaki, ma a karako aika rineaki.’”¹¹

Ara burabeti n taaia ake ngkao aaoe ngkai a tia n teimatoa ni kauringiira bwa tina totokoa te kaririaki bwa ti aonga n aki buti rikaaki man karaoran te bure ao n riki n nanououa, aki ataibwai, ao n tiorobeke.

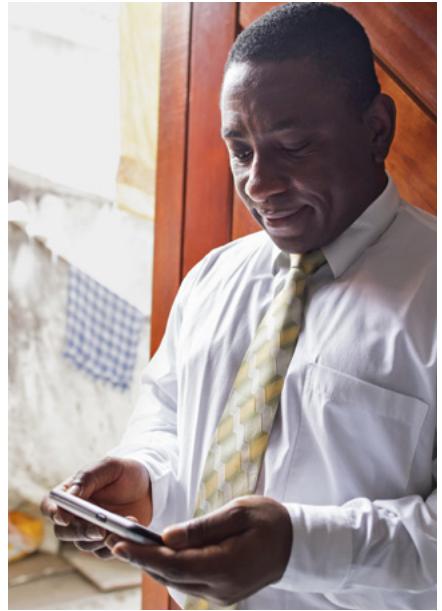
N te taetae ni kabotau, kaukan nanom nakon te kariri ai aron kai-netan te maekineti ma bwaai aika karaoaki man te biti. Korakoran te maekineti ae aki nooraki e kaitika te bwai are e karaoaki man te biti ao e taua ni kamatoa. E bua korakoran te maekineti iaona ti ngkana e katukaki te biti anne ni kararoaki. Ai ngaia are, n ai aron te maekineti e aki kona n roko korakorana iaon bwaai aika biiti aika a raroa, ngkai ti totokoa te kariiri, e moana ni mamara ao e bua korakorana iaon ara iango ao nanora, ao n tokina, iaon ara mwakuri.

Te katoto aei e kauringai te bwai are e rinanona kain te Ekaretia ae kakaonimaki are e tibwaia nakoiu-

tabeua te tai n nako. Te membwa aei e tuangai bwa ngke e teirake neiei n te moaningabong teuana, te iango ae buakaka ae e tuai n rereke irouna mai imwaina e roko n ana iango. E ngae ngke e riki n akea kantaningakina, e katinanikua te aro anne inanon te tai ae waekoa, n taetae nakoina ao nakon te iango anne, “I aki!” ao e onea mwina ma te bwai ae raoiroi ni bita ana iango man te iango ae aki butimwaeaki. E tuangai bwa ngkai e kamwakura ana konabwai n rinerine inanon te eti-eti, te iango ae aki raoiroi are e roko n ana iango e waekoa ni bua.

Ngke Moronaai e weteia aomata ake a aki kakoaua Kristo bwa a na rai-rinanoia, e kaumakiia bwa a na nakon te Tia Kamaiu ma nanoia ni kabane, ni kanakoi buakakaia ni kabane man aia iango ao aia mwakuri. Irarikina, Moronaai e tuangia bwa a na butiia te Atua, ma te nanomwaaka n aki tokitoki, bwa aonga n aki bwaka n te kariiri.¹² Karaoakin reirei aikai inanon maiura e kainnanoaki riki nakon tii atakiia; e bon riai bwa tina biti ara iango ma nanora nakon reirei mai karawa aikai. Bitaki akanne a kainnanoa ana kekeiaki temanna ni katoabong, irarikin are ti katanira iaon te Tia Kamaiu, ibukina bwa ara namakin n aomata e na bon aki mauna nako ibon irouwia. Kaitaraan kaririaki e kainnanoa te tapingamarau ao te kakao-nimaki. Ma taiaoka ataia bwa te Uea e tauraoi ni buokiira n ara kekeiaki ao e anga berita ni kakabwaia aika rianako ngkana ti teimatoa ni ua te toki.

Inanon te tai ni kangaanga ngke Iotebwa Timiti ao raona a kabureaki n te karabuuti i Liberty te bwai ae a inaomata ni karaoia bon iangoan te bwai ae a tangiria ni karaoia, te Uea e karekeia te reirei ae ibuobuoki ao te berita nakoia are e kaineti naba nakoi-ri n kabane:

São Paulo, Brazil

“E riai nanom naba n onrake n te tangira ae kororaoi nakoia mwaane ni kabane [ao ainel], ao nakon te mwe-nga ae onimaki, ao e riai te raoiroi ni katamaroa am iango n aki toki; ngkanne matoan nanom e na korakora imatan te Atua; . . .

“Te Tamnei ae Raoiroi e na riki bwa raom n taaia nako, ao am kainuea te kainuea ae aki bilitaki n te raoiroi ao te koaua.”¹³

Ni karaoan aei, iango aika mim-tong a na reitinko ni kaon ara iango ao nano aika itiaki a na kairiira nakon mwakuri aika raraoi.

Moronaai e kauringia naba ana aomata bwa a na aki kairaki n naano ni kaibwabwaru.¹⁴ Te taeka ae *kaibwabwaru* e nanonaki nakon te nano ni kan karekeia ao te nano ae aki itiaki ibukin te bwai teuana.¹⁵ E kairi naano aika a roo ke iango aika buakaka are e karika te aomata bwa e na kabanea nanona ni mwakuri n tiorobeke nakon riki karaoran ae raoiroi, n akoi, ao ni kawakina ana tua te Atua, n waaki nako. E aki toki ni kaoti rinanon te namakin ibukin kakukureian te rabwata. Te Abotoro Bauro e kaoti tabeua aekan namakin aikai, n aron te kammaira, te kaitan, . . . taian riribai, . . . te kauntaeka, tauannen, taian un, . . . taian mama-taai, . . . ao aekakina nako.¹⁶ Irarikin

anuan te kaibwabwaru ni kabane aika bubuaka, ti aki kona ni mwaninga bwa Tatan e kabonganai bwa ana bwai ni buaka ni karaba ni kaitaraira ngkana e kaririira bwa tina karaoa te bwai ae bure.

Tariu ao mwaneu aika kam tangiraki, I kakoaua bwa ngkai ti katan iaon te baa ni kamaiu, te Tia Kamaiui tamneira, ao n ira ana reirei Moronaai, ara konabwai n tiana ara iango e na rikirake n tamaroa. I kona ni kakoaua nakoimi bwa rikirakera n te maiu n tamnei e na rikirake ni birlina ae rikirake, ni biti nanora, bwa tina riki n ai aron riki Iesu Kristo. N reitaki ma anne, ana wirikiriki te Tamnei ae Raoiroi e na korakora riki ao n reitinako inanon maiura. Ana kariri ara kairiribai, teutana imwiin teutana, e na bua korakorana mai iaora, are n tokina te maiu ae kakukurei riki ao n tamaroa.

Ibukiia naake, tao tera bukina, ae a bwaka n te kariiri ao a tiku inanon waki aika aki raraoi, I kamatoa nakoimi bwa iai te kawai n oki,

Peñablanca, Valparaíso, Chile

bwa iai te kantaninga iroun Kristo. Tabea te ririki n nako, e reke Autai ni kawara te membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira are e rinanon te tai ae moan te kangaanga inanon maiuna imwiin karaaoan te bure ae moan te korakora. Ngke I moan noora teuiae, I kona n noora te nanokawaki i matana, n raonaki ma te kantaninga ae tamaroa i moana. Taraakin moana e kaota te nanorinano ao te bitaki n nano. E a tia n riki bwa te Kiritian ae kakaonimaki ao e a tia kakabwaiaki n ae korakora iroun te Uea. E ngae n anne, e a tia ni kariaia te iango ae aki tau n rin n ana iango, are e a kairia nakon iango riki tabeua. Ngke e a reitinako ni katokanikaia te iango anne e a korakora riki man korakora, n te tai ae waekoa a tiku n ana iango ao e a moanna n ringa nanona. N tokin te tai e a karaoi nano iango aika aki raraoi akanne, ike e a kairia nakon karaoon babaire ni kaitarai bwaai ake a rang kakaawaki riki inanon maiuna. E tuangai bwa ngke arona bwa e aki kariaia te iango ae burababa anne ngke e moan n roko, e na bon aki kakai reke n te kaririaki iroun ana kairiribai—te kaririaki are e uota te nanokawaki ae batu inanon maiuna, ao anne bon kanoan te tai.

Tekeraoina, bwa n aron te nati ae bakatae n te taeka ni kaikonaki are e reke n ana euangkerio Ruka, e ataa te bwai ae riai ni karaoria ao e katoki irakin naano aika buakaka ao maiuna e a moanna n nakoraoi.¹⁷ E kaboua ana onimaki iroun te Uea ao E a namakina te nanokawaki ibukin te bure ao e a karekea te nano ni kan oki nakon te Ekaretia. Te bong anne ti uaia n namakina ana tangira te Tia Kamaiui ni kabooira. N tokin kaitibora ae uarereke, ti uaia n taonaki n te tang,

ao ni karokoa te bong aei, I uringa te kimwareirei ae mimitong i moana ngke e kiitana au aobiti.

Raou aika kam tangiraki, ngkana ti totokoa te kariiri ae uarereke, are e aki toki n roko n te tai ae aki kantaningaaki ni maiura, ti a kona riki n totokoi bure aika rawawata. Ngke e taekinna Beretitenti Spencer W. Kimball: “E kangaanga bwa e na rin temanna inanon te bure ae kakaiakai ngkana e aki rin n aika uarereke, are e kauka te mataroa nakon ae korakora riki. . . . ‘Te marae ae itiaki [e aki] waekoa [ni kaonaki] n uteute.”¹⁸

Ngkai e katauraoi ni katia tabena mai karawa iaon te aba, te Tia Kamaiui Iesu Kristo e katuruturia kakaawakin te teimatoa n totokoi bwaai ake ana kona ni kationakoira man kakoroan nanon ara kantaninga ae akea tokina. Imwiin tabeua kitarakina iroun ana kairiribai aika aki tokanikai, ni katakin bitakin kawaina man ana mition, te Tia Kamaiui e matoatoa ni kanakoa ni kangai: “Nako aku Tatan. . . . Imwiina te riaboro e kitanna iai, ao nooria, a roko anera n akoia.”¹⁹

Ko kona n iangoa, tariu ma maneau, tera te bwai are e riki ngkana ti kona ni karekea te korakora ao n ninikoria iroun te Tia Kamaiui ao ni kangai, “I aki” ao “Nako aku tatan” nakon iango aika aki tau are e roko n tabetai n ara iango? Tera mwiin te bwai are e tangiria nanora? E kanga arora mwiin ara mwakuri ni kaniira nakon te Tia Kamaiui ao ni kariaia reitinakon namakinan te Tamnei ae Raoiroi inanon maiura? I ataia bwa irakin ana banna ni katoto Iesu, tina totokoi kangaanga ao anua aika bure ake a na kona ni karika te kanganga n ara utu ao te aki boraoi ni iango, namakin aika bubuakia ao riribai, karaaoan mwakuri nakoia aomata aika aki riai ao a iowawa, tauronaki n anua aika kareke

aika bubuaka, ao bwaai riki tabeua
ake a kaitara ma ana tua te Atua.

N ana rongorongo ae riinga te
nano n Eberi te ririki aei, ara burabeti
Beretitenti Russell M. Nelson, e karaoa
te berita bwa ni kabane naake a tangi-
ria n “ongo Irouna”—ao n ongotaeka
nakon Ana tua “a na kakabwaiaki
ma te mwaaka ae raka riki ni kaitara
te kariiri, kangaanga, ao kabwaka,
ao mamarara” kona n namakina te

kimwareirei e na rikirake, riki n rikira-
ken te kangaanga ae riki ngkai.²⁰

I kakoaua nakoimi bwa berita ake
e anga ara burabeti ae tangiraki bon
berita ake e anga Ngaia te Tia Kamaiu.
I kaoira ni kabane bwa tina “ongo
Irouna” n ara iango nako ao n iriiria
ma nanora ni kabane bwa kam aonga
ni karekea te korakora ao te ninikoria
ni kangai “I aki” ao “Nako aku tatan”
nakon bwaai ni kabane ake a kona n

uota te kananokawaki inanon mai-
ura. Ngkana ti karaoa anne, I berita
nakoimi bwa te Uea e na kanakoa te
Tamnei ae Raioroi bwa e na karaui
nanora ao ti na kona n riki bwa aoma-
ta ae aron nanon te Uea.²¹

I kaota au kakoaua bwa Iesu Kristo
e maiu ao bwa rinanona Ngaia, ti
kona n tokanikai iaon aia kairoro ara
kairirbai ao n tau ni maeka n akea
tokina ma Ngaia i matan Tamara ae
tangiraki are i Karawa. I kakoauai
koaua aikai ma au tangira ni kabane
nakoimi ao nakon ara Tia Kamaiu ae
tamaroa, are arana I anga kamoamoa-
kina, karinerine ao nebonebo nakoina
ni kabane. I atong bwaai aikai n aran
Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taian Areru 139:1–3.
2. See Guide to the Scriptures, “Omniscient,” scriptures.ChurchofJesusChrist.org; taraa naba Mataio 6:8; 2 Nibwaaii 2:24; 3 Nibwai 28:6; Reirei ao Berita aikak Tabu 6:16.
3. Taraa Taian Areru 119:2; Itaia 45:22; Motiae 7:33; Reirei ao Berita aika Tabu 6:36.
4. Taraa Ioane 8:12.
5. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 68:4.
6. I-Biribi 4:1.
7. Taraa I-Biribi 4:8.
8. I-Biribi 4:7.
9. Reirei ao Berita aika Tabu 43:34.
10. Taraa Taekan Rabakau 23:7; Ieremia 17:10; 2 Nibwaai 9:39; Motiae 4:30; Aramwa 12:14; Reirei ao Berita 137:9.
11. Neal A. Maxwell, “According to the Desire of [Our] Hearts,” *Ensign*, Nov. 1996, 22; taraa naba Mataio 22:14; Reirei ao Berita aika Tabu 95:5.
12. Taraa Moomon 9:27–29; taraa naba Motiae 2:41.
13. Reirei ao Berita aika Tabu 121:45–46.
14. Taraa Moomon 9:28.
15. Taraa Guide to the Scriptures, “Lust,” scriptures.ChurchofJesusChrist.org.
16. I-Karatia 5:19–21.
17. Ruka 15:17.
18. *Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* (2006), 106; taraa naba 2 Tamuera 11.
19. Mataio 4:10–11.
20. Russell M. Nelson, “Ongo Irouna,” *Riaona*, Meei 2020, 90.
21. Taraa 1 Tamuera 13:14.

Iroun Unimwaane Carlos A. Godoy
Man te Beretitentii n te Itingaun

I Kakoauaia Anera

Te Uea e ataa te kanganga ae kam kaitaraa. E kinai ngkami, E tangiri ngkami, ao I berita, E na kanakoia anera ni buoki ngkami.

Tariu ao Mwaaneu, I kakoauaia anera, ao I tangiria n tibwaia ma ngkami te bwai ae I rinanona ma ngaiia. Ni karaoan aio, I kantaningaia ao n tataro bwa ti na kinaa bonganaia anera inanon maiura.

Aikai ana taeka Unimwaane Jeffrey R. Holland man te maungatabu ni kabuta ae nako: "Ngkana ti taekinia ake a riki bwa tabonibain te Atua, ti kauringaki bwaa tiaki anera ni kabane ake man iteran te roki are teuana. Tabeman mai buakoa ti nakonako ao n taetae ma ngaiia—ikai, ngkai ao ni katoa bong. Tabeman a maeka irarikira. . . . NI koauana karawa e aki taraa ni kaan nakon are ngkana ti noora ana tangira te Atua are kaotaki inanon te akoi ao nanoia aomata n raoiroi ao ni itiaki *ae te anera* are bon ti te taeka ae roko n te iango" ("The Ministry of Angels," *Riaona*, Nobembwa 2008, 30).

Bon aroia anera iaon te itera aio ae I kan taekinna. Taian anera ake a nakonako ibuakora ni katoa bong bon taan kauringira aron ana tangira te Atua ibukira.

Moan anera are I kan kaotia bon uoman aine aika mitinare ae a reireinai te euangkerio ngke te ataeinimwane ngai, Titita Vilma Molina ao Titita Ivonete Rivitti. Mwanueu ae uarereke ao ngai ti kaoaki nakon ana bootaki

te Ekaretia ike ti a kaitibo ma anera aika uoman aikai. I aki iangoia bwa te bootaki ae uarereke e kona ni bita maiu.

Au karo ao natia a aki nano n reiakinan riki te Ekaretia n te tai arei. Ao a bon aki naba kariaia mitinare n roko ni mweengara, ma ngaia are I reirei n autin te Ekaretia. Te ruu ae uarereke n te umwantabu e riki bwa au "buakonikai ae tabu."

Teuana namwakaina imwin taeikanan te euangkerio nakoiu, I bwa-betitoaki. Ai tibwa te 16 au ririki. I karautaeka, bwa akea irou tamnein te tai ae kakawaki anne, ma iai tamnein mwaneu ao ngai ngke ti ira te bootaki. I tangiria ni kabwarabwara bwa antai aika n te tamnei aio. Ngai ae abwabwaki riki n te angatai.

N aron ae kam kona ni iangoia, te tiku ni kakaonimaki inanon te Ekaretia bon te kakaewenako iroun te kairake ae tebwitabun ana ririki are e a tibwa bitaki aron maiuna ao ana utu a ki toua te kawai ae aekan anne.

Ngke I kataia ni bitai nakon maiu ae boou te katei ae boou, ao raraou aika boou, I namakina te aki mwengaraoi. I namakina te maroa ao te bwaranano n taaia aika mwaiti. I ataia bwa e koaua te Ekaretia, ma iai au kanganga n namakina mwakorona tabeua.

Inanon te aki mweengaraoi ao te aki koaua ngke I kataia ni kabanea nanou nakon au aro ae boou, E reke irou te unganano ni ira aia maungatabu te roronrikirake ae tenibong bongina, ae I taku bwa na buokai ni karekeia raraou aika boou. Aio ngke I a kaitibo ma au anera ni kamaiu, arana Monica Brandão.

E boou nakon te aono, bwa a kamwaeaki man mwakorion Brazil teuana. E waetata n reke nanou irouna ao, te tekeraoi ibukiu e kariaia bwaa raaraou. I kanamakinna bwa e tabeakina riki arou n aomata nakon taraau n rabwatau.

Bukina bwa e iraorao nakoiu, I kabwarabwaraaki nakoia raraona, ake a manga riki bwa raraou ngke ti iriri bootakin te roronrikirake ake I iriri rimwi. Bobotaki aikai a rangi ni kakawaki nakon bitakin arou nakon te maiu ae boou aio.

Raao aika boou aikai a karika te kaokoro ae korakora, ma n akean te euangkerio n reiakinaki ni mweengau ma te boutoka irouwia te utu e karika

Te kakaitau nakoia anera ake I kaitibo ma ngaiia ni moan au ririki ngkao aika a kakawaki inanon te Ekaretia, I karekeia te korakora ae bon tau n teimatoa iaon kawain te berita.

Santo Domingo, Dominican Republic

te kanganga iaon kawaiu n rairaki. Au waaki ni itoman n te Ekaretia e rikirake n rangi ni kakawaki nakon rikirakeu nakon te bitaki. Ngkanne uoman riki anera aika manga kanako-aki iroun te Uea bwa ana ibuobuoki.

Temanna mai buakoia bon Leda Vettori, au tia reirei n te tieminari n te moan ingabong. Rinanon ana tangira ni bubutimwaa ao ana kiraati ae anai nano, e anganai ni katoa bong tibwangau n “ana taeka te Atua ae tamaroa” (Moronaa 6:4), ae kainanoaki inanon au bong. E buokai aio ni karekea te korakora n tamneiu bwa na waaki nako.

Temanna riki te anera ae kana-koaki ni buokai bon te beretitenti n te Bootaki n Ataeinimwane, Marco Antônio Fusco. E kanakoaki nakou be na riki bwa au tinia ao toau ni kakawari n te mweenga. Engae ni memeere au atatai ao kaokoron teiu, e anganai tibwangau bwa N na reirei ni bootakin ara kooram n te nakoa ni ibonga ao te kakawari n reirei n te mweenga. E karekea au tai ni

mwakuri ao n reirei ao tiaki ae ti te tia mamtaku n te euangkerio. E onimakinai nakon ae I bon onimakinai.

Te kakaitau nakoia anera aikai, ao a mwaiti riki ake I a tia ni kaitibo ma ngaiia inanon ririki ngkoa aika kakawaki, I a tia ni karekea te korakora ae tau n tiku iaon kawain te berita ngkai I karekea ana kakoaua te tamnei iaon te koaua.

Ao irarikina, te anera are te ataeinaine, Mônica? Imwiin karaoan ara mition, e riki bwa kaain abau.

I aki iangoia bwa te bwai ae maninanti are raaao aika raraoi, taben te Ekaretia, ao ni kamwaarakeaki n ana taeka te Atua ae raoiroi bon mwakoron te waaaki anne. Beretitenti Gordon B. Hinckley e reirei ma te wanawana: “Bon tiaki te bwai ae bebete karaoan te bitaki kaainakin te Ekaretia aio. E nanonaki bwa e na toki am reitaki ake ngkoa. E nanonaki bwa a na kitanki raaao. E kona n nanonaki bwa katukan koaua ake a mamate nanom iai. E na bae ni kainanoa bitakin te katei ao tararuan te kan amwarake. Ni keiti tabeua nanona bwa te maroa ao makakin te bwai ae e na riki. A na iai kamwarakeakina ao kakakorana inanon tain kanganga ni maiun te aomata ae rairaki” (“There Must Be Messengers,” *Ensign*, Oct. 1987, 5).

Imwiina e manga taku, “Ngaiia n tatabemaniia a kainanoi teniua bwaai: te rao, te mwiokoaki, ao kamwara-keia n ‘ana taeka te Atua ae raoiroi’” (“Converts and Young Men,” *Ensign*, May 1997, 47).

Bukin tera I tibwai namakin aika ma ngkami?

Te moan, bon kanakoan te rongorongo nakoia ake a na rinanon te waaki ae titebo ma aikai ngkai. Tao ngkoe te aomata ae ko a tibwa rairaki, ke ko a tiba oki nakon te Ekaretia i mwiin te tictionako n te tai ae maan,

ke temanna ae e kekeiaki n rin. Taiaoka, taiaoka, tai bwara n nano n am kekeiaki n riki bwa mwakoron te utu ae bubura aio. Bon ana Ekaretia Iesu Kristo ae koaua!

Ngkana bon ibukin kukureim ao kamaiuam, e bon bongana n taaina-ko te kakorakora ni kataia. E uana te kekeiaki ni bita aron maium ao am katei ni kawai. Te Uea e ataa te kanga-na ae kam kaitaraa. E kinai ngkami, E tangiri ngkami, ao I berita, E na kanakoia anera ni buoki ngkami.

N oin ana taeka te Tia Kamaiu e taku: “N na rimoami. N na mena i angataimi ao n angamaingimi, ao Tamneiu e na mena [inanomi], ao au anera a mena i buakomi, n tabeki-ko rake.” (Reirei ao Berta aika Tabu 84:88).

Te kauoua ni kantaninga ibukin tibwakin namakin aikai bon kanakoan te rongorongo nakoia membwa n te Ekaretia—nakoiria ni kabane. Ti na uringa bwa e aki bebete ibukia aika tibwa rairaki, raaao aika tibwa oki, ao ake a kaokoro aron maiuia n roko n rin. Te Uea e atai kanganga are a kitarai, ao e kakaeia anera ake a kan karaoa te buobuoki. E aki toki te Uea ni kakaeia aika a kan buobuoki n riki n anera ni maiuia tabeman.

Tariu ao Mwaaneu, ko kukurei n riki bwa tabonibain te Uea? Ko kona ni motinanoia n riki bwa temanna ngkoe te anera? Te riki bwa te tia ua rongorongo, ae kanakoaki mairoun te Atua, man iteran te rabuna aei, ibukin temanna ae E nanoangaia? E kainanoiko. A kainanoiko.

Bon te koaua, ti konaa n taainako n onimakinia ara mitinare. A mena ikekei n taainako, taan moan roko ni kabaeara n te mwakuri n anera aio. Ma a bon aki tau.

Ngkana ko tarataranako ma te karaurau ko na kuneia aika mwaiti

Iroun Unimwaane Neil L. Andersen
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

aika kainanoa ana buoka te anera. Aomata aika a aki kunikainia n te mainaina, ke kunikai ae mwarairai, ke kunikai ae onoti n te Taabati. A kona n tekateka n tii ngaia i akuun te umwantabu ke n te umwan reirei, n tabetai a namakina ae kaanga aki kona n nooraki. Tao tein iraia tao e rang kaokoro ao aia taetae e kaokoro, ma a mena ikekei, ao a ekeiaki.

Tabeman tao a na iangoia: “E riai bwa na okioki? E riai bwa na kataia?” Tabeman tao a iangoia ngkana tebongina a na namakina butimwaeia ao tangiraia. Anera a kainnanoaki, n te tai aei, anera aika a tauraoi ni katana ai tabo ae kamwengaraoi ni butimwaaia; A; “[aomata aika a] rang raoiroi ao rang itiaki *te anera* bon ti te taeka are e roko nakon te iango [ni kabwarabwarakii]” (Jeffrey R. Holland, “The Ministry of Angels,” 30).

Tariu ao mwaneu, I kakoauaia anera! Ti mena ikai n te bong aei, aia taanga ni buaka anera aika kata-buaki i bukin boong aika kaitira, n ibuobuoki nakoia tabeman bwa raon bain te Tia Karikibwai. I berita bwa ngkana ti motinanoia ni beku, te Uea e na anganiira taai are ti na riki bwa anera aika ibuobuoki. E ataia bwa antai aika kainanoa aia ibuobuoki anera, E na kaaki iaon kawaira. Te Uea e na katikuua ake a kainanoa aia ibuobuoki anera iaon kawaira ni katoa bong.

I rang kukurei ibukiia anera aika a mwaii are katikuua te Uea inanon kawaiu inanon maiu. A kainanoaki. I rang kukurei ibukin Ana euangkerio are buokira ni bitaki ao n anganira te tai n riki n raoiroi riki.

Aio te euangkerio n tangira, te euangkerio n ibuobuoki. Ibukin aio I kakoaua n aran Iesu Kristo, amen. ■

Ti Tataekina Kristo

Ngkai e a karako tataekinan lesu Kristo n te aonnaba, ti a kabatia riki Taekinana.

I kaota au tangira ibukimi, raora aika tangiraki ao raa aika a kakoaua. I karinea ami onimaki ao nomoni n namwakaina aika nako, ngkai te buti n aoraki e a tia ni kanakobuaka maiura ao n anai maiuia ara utu aika moan te tangiraki ao raraora aika tangiraki.

Inanon te tai n nanououa, I a tia n namakina te tai ni kakaitau ae kaoko-ro ibukin au koaua ao au ataibwai ae eti bwa Iesu bon te Kristo. Kam a tia n namakina anne? Iai taian kanganga aika toka iaora n tatabemaniira, ma n taainako imwairabon Ngaia are E nanorinano n taekinna. “Bon Ngai te kawai, te koaua, ao te maiu.”¹ Ngkana ti teimatoa n rabwataro ni kararoaira mairouia tabeman, ti na teimatoa n aki kainanoa te tai n te maiu n tamnei ni kararoaira mai Irouna are e weteira ma te tangira, “Bane mai nako Iu.”²

Ai aron te itoi ni kairi inanon itiakin, rotongitongin karawa, Iesu Kristo e kaota kawaira. E roko nako aonnaba ni nneia maan n amwarake ae mangori. E maiukina te maiu ae kororaoi. E kamaiua te aoraki ao e kauta te mate. Bon te rao nakoia aika aki tabeakinaki. E rireiniira bwa ti na karaoa ae raoiroi, n ongeaba ao n tangiria raora. E tauraki iaon te kaibangaki, e uti n tokanikai imwiin teniua te bong, ni karekea nakoira ao ake ti tangiriia bwa ti na maiu imwiin te mate. N ana akoi ae akea kabotauana ao n ana

nanoanga, E katoka Iaona ara bure ao korakaira, e karokoa te kabwarabure ngkana ti rairi nanora ao te rau n tain kangangan te maiu. Ti tangiria. Ti taromauria. Ti Ririmwina. Boni Ngaia atinroon tamneira.

Te kamimi, ngkai e rikirake te atatai n tamnei aei inanora, a rangi ni mwaii iaon te aonnaba aika a rangi ni uarereke ataakin Iesu Kristo irouia, ao n taabo tabeua n te aonnaba are Arana e a kaman katanoataaki inanon tienture aika bat, te onimaki inanon Iesu Kristo e karako. Kaain te aro aika kakaonimaki i Eurobe aika ninikoria a tia n noora kerikakin te koaua n abaia rinanon ririki.³ Te Kananokawaki, ikai inanon te United States te onimaki e kerikaki naba. Te kamatebwai n taai aika nako e kaotia bwa inanon te 10 te ririki 30 te mirion aomata n te United State a tia n nako man kakoauan rikin Iesu Kristo n Atua.⁴ Taraakin te aonanaba, n te kamatebwai are karaoaki bwa n ririki aika imwairia, e raka riki nakon uoua te tai aika a na kitana te aro ni Kristian nakoia ake a na taua.⁵

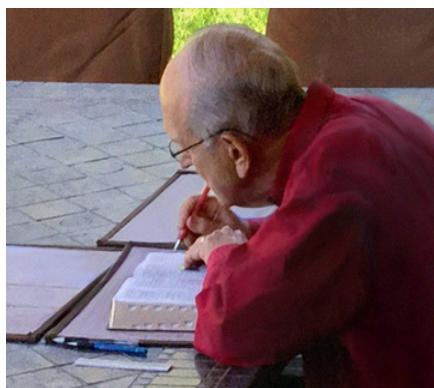
Ngaira, ti bon, karinea inaomataia tabeman n rinerine, ma Tamara are i Karawa e taekinna, “Natiu ae tangiraki Teuaeai Kam na ongo Irouna.”⁶ I kakoaua bwa e na roko te bong are a na bane bubuaniwae ni katorobubua ao a na bane neewe n atonga bwa Iesu bon te Kristo.⁷

E kanga arora ni kaeka nakon bitakin ara aonnaba? Ngkai tabeman a kitana aia onimaki, tabeman a tabe ni kakaea te koaua. Ti a tia ni katoka iaora aran te Tia Kamaiu. Tera riki are tina kona ni karaoia?

Katauraoan Beretitenti Russell M. Nelson

Mwakoron ara kaeka a na roko ngkana ti uringa aron te Uea n rei-reina Beretitenti Russell M. Nelson n namwakaina inanon te namwaa-kaainaa imwain weteana bwaa te Beretitenti n te Ekaretia. Ngke taetae teuana te ririki imwain weteana, Beretitenti Nelson e kaoira bwa ti na kaamatebwaaia 2,200 bwai ni ibuobuki aika a kaota aran *Jesus Christ* aika a koreaki n te Topical Guide.⁸

Teniu namwakaina imwiina, n te maungatabu ni kabuta n Eberi, e taekina arona, inanon ririki n ana tai ngke e riki bwa te abotoro ae kakao-nimaki, te kamatebwai aei i aon Iesu Kristo e a tia n rotaki iai. Titita Wendy Nelson, e titirakinna n aron mwiina. E kaeka, “Te mwaane ngai ae kaokoro” Bon te mwaane ae kaokoro? Ngke e koro 92, te mwaane ae kaokoro? E kabwarabwara Beretitenti Nelson:

Ngkana kabouan te kamatebwai ibukin te Tia Kamaiu e buoka katauraoan Beretitenti Nelson, e na aki kona ni katauraoira naba?

“Ngkai ti kabanea ara tai n reiakina aron te Tia Kamaiu ao Ana mwakuri ni kamaiu, ti a katikaki nako [Ina]. . . .

“. . . Ara iango [a riki] n nim nakon te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio.”⁹

E taku te Tia Kamaiu, “Tanimai nakoiu n ami iango.”¹⁰

Inanon te aonnaba ni mwakuri, tabeaianga, ao waaki aika boongana, ti kaawakin nanora, ara iango, ao ara kantaninga Irouna are ara kariaria ao kamaiuara.

INgkana te kamatebwai ae e a manga kabouaki ibukin te Tia Kamaiu e buoka katauraoan Beretitenti Nelson, e aki kona ni katauraoira naba?

Ni katuruturuan aran te Ekaretia, Beretitenti Nelson e reirei bwa, “Ngkana ti . . . kan karekea mwakan Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo—ni kaitiakira ao ni kamaiuira, ni kakorakoraira ao ni kamatoaira, ao n tokina ni karietataira—ti na riai n ataia raoi bwa Ngaia bon oin te mwaaka arei.”¹¹ E reireiniira Beretitenti Nelson teimotoan kamanenaan aran te Ekaretia ae eti n taainako, te bwai teuana are na taraa n aron e uarereke, e aki uarereke naba teutana ao e na karaoa tein rabwatan te aonnaba n te tai ae na roko.

Te Berita Ibukin Am Katauraoi

I berita nakoimi bwa ngkana ngkana ko katauraoiko, n aron are karaoia Beretitenti Nelson, ngkoe naba ko na kaokoro, ni iangoa riki aron te Tia Kamaiu, Tataekinna n taainako ao ni karauraua te ienikuri. Ngkai ko ataia ao n Tangiria riki n ae korakora, a na nakoraoi riki am taeka, n aron ae e na riki ngkana ko taetae iaon temanna am ataei ke temanna raoraom ae tangiraki. Naake a kakauongo nakoim ana namakinna ae akea nanoia n tibwatibwa ke ni kakeako ma a tangiria riki ni kan reirei mai iroum.

Ngkoe ao Ngai ti taetae iaon Iesu Kristo, ma tao tina kona ni karaoa ae tamaroa riki. Ngkana te aonnaba e uarereke aron Taekinana, antai ae a na taekinna riki ni kabatia Takinana? Ngaira! N airi ma Kristian ake a kakaonimaki!

Taekinakin Kristo Inanon Mwengara

Iai tamnein te Tia Kamaiu inanon mweengara? Kam tataetae nakoia natira n taekan ana kaikonaki Iesu? “Karakin Iesu [bon] aekan te ang are e biri iaon taamrurun te onimaki inanoia ara ataei.”¹² Ngkana a titirakiniko natim te titiraki, karaua ni iangoa te reireia are e reirei iaona te Tia Kamaiu. Te katooto, ngkana e titiraki am ataei, “Tamau, bukintera ngkai ti tataro?” Tao ko na kaeka, “Te Titiraki anne e tamaroa. Ko uringa ngke E tataro Iesu? Ti na taekinna bwa bukintera bwa E tataro ao E kanga n tataro.”

“Ti kaakarabakauakina Kristo, ti kimwareirei ioun Kristo, . . . bwa natira a na ataia bwa antai ae a na kawaria ibukin kamaunan aia bure.”¹³

Taekinakin Kristo n te Ekaretia

Te kibu naba aei e raonna bwa ti na “tataekina Kristo.”¹⁴ Inanon ara taromauri, ti na kabanei nanora iaon te Tia Kamaiu Iesu Kristo ao te bwaintangira n Ana karea ni kabwara bure. Tiaki nanona bwa ti aki kona n taekina ara ataibwai man oin maiura ke n tibwai taian iango mairouia tabeman. Ngkana ara reirei tao ibukiia utu ke ibuobuki ke tembora ke am mition ngkoia, bwaai ni kabane n ara taromauri ana kotea te Uea ae Iesu Kristo.

Tenibwi ririki n nako, Beretitenti Dallin H. Oaks e taekina te reta ae karekea “mairoun te mwaane are taku bwa e ira te [botaki n toa] ao ni kakauongo nakon tebwi ma itiua koaua ake a kaotaki ao e aki ongo taekan te

Tia Kamaiu.”¹⁵ Beretitenti Oaks e ataia, “Tao anne te kabwarabwara ae e riao taekinana [mal] I rineia bwa bukina ae e karekeia te kauring ae mataata nakoira ni kabane.”¹⁶ E a kauringira bwa ti na tataekina riki Iesu Kristo n ara taetae ao ara marooro n te kiraati. I a tia ni kakoaua bwa ti na kabanei nanora riki iroun Kristo inanon ara Bootaki n taromauri. Ti a reitinako ni iangoi mwakuri aika raraoi aikiae.

Taekinakin Kristo ma Tabeman

Ngaira ma raora nako, ti a kataia n kakaraoia, n tangiria n taekina Kristo. E taku Beretitenti Nelson: “Ana reirei ni koaua Iesu Kristo iai nanoia ni kan kaotia bwa a kaokokoro, a taetae ma te koaua, ao ni kaokoro mairouia aomata n te aonaaba.”¹⁷

Tabetai ti taku bwa te marooro ma temanna e na reke iai ae a na roko nakon te taromauri ke n nooria

mitinare. Kariaia bwa E na kairia te Uea ngkana a kariaia, ngkai ti iangoa riki tabera n riki bwa Bwanana, iango-raoi ao n tauraoi n tataekin ara onimaki. Unimwane Dieter F. Uchtdorf e reireiniira bwa ngkana a titirakiniira tabeman arora ni banen te wiiki, ti riai ni kukurei ao ni kaeka bwa ti kukurei n ongo aia anene ataein te Buraimwari “I kataia ni katotonga Iesu.”¹⁸ Ti na kakoaua ma te akoi ara onimaki iroun Kristo. Ngkana temanna e tibwaua ana kanganga teuanne ke neienne ni maiuia, ti na kangai, “John, Mary, kam ataia bwa I kakoaua Iesu Kristo. I a tia ni iangoa taekan te bwai teuanne are E taekina bwa e na buokiko.”

Tangiria n tataekinna iaon bwaai ni kaongora rongorongan am onimaki iroun Kristo. E mwaiti aika a karinea am onimaki, ma ngkana iai ae a kakeaa kakawakin taekinan te Tia

Kamaiu, kakorakorako n Ana berita: Kam a kabwaia ngkana a taetaebua-kai ngkami . . . ibukiu. . . . Bwa a bat ami bwai i karawa.”¹⁹ Ti tabeakina riki te riki bwa taan Ririmwina nakon te “tangiraki” irouiaataan ririmwiira. E reirei Betero, “Tauraoi n tainako ni kaeka [ibukin] te kantaning ae mena inanomi.”²⁰ Ti a taekina Kristo.

Ana Boki Moomon bon te bwai ni kakoaua ibukin Iesu Kristo. E koaua bwa iteran baana a kakoaua te Tia Kamaiu ao Ana mwakuri ae mai iroun te Atua.²¹ Ataakin Ana mwakuri ni Kamaiu ao ana raoiroi e kaoni baana ni kabane. Ngkai raon te Nu Tetamenti, Ana Boki Moomon e buokira ni kaotaa riki bukin rokon te Tia Kamaiu ni kamaiura ao arora ni kakorakoraira n roko Nakoina.

Tabeman raora ni Kristian, n tabetai, a aki koaua n aron ara onimaki ao a ara mwakuri. Ti na kukurei ni koaua ma ngaiia n ara onimaki ae ti reitaki inanona iroun Iesu Kristo ao n te boki ae te Nu Tetamenti ae ti tangiria. Inanon boong aika imwaira, te koraki ake a kakoaua inanon Iesu Kristo a na kainanoa te iraorao ao te boutoka imarenaia.²²

Ngkai e a karako tataekinan Iesu Kristo irouia aomata, ti a kabatia riki Taekinana. Ngkai anuara ni koaua bwa Ana reirei a kaotaki, e mwaiti irarikira aika tauraoi n ongora. Ngkai ti tibwaa te oota are ti karekeia mai Irouna, Otana ao Mwaakana ni kamaiu ae korakora e na kaotaia ake a tauraoi ni kauki nanoia. E taku Iesu, “I roko i aon te aba [bwa] te oota.”²³

Karikirakean Nanora n Tataekina Kristo

Akea te bwai ae tabeka nanou n taekina Kristo riki nakon iangoan Okina. Ngkai ti aki ataia bwa E na oki ningai, taekan Okina e na bon rang kamimi! E na roko n nangin karawa n

Ngkai a kaotaki anuara ni koaua ngkai Ana reirei te Tia Kamaiu, e mwaiti irarikira aika a tauraoi nakon te ongora.

rieta ao ni mimitong ma Ana anera aika tabu. Taki tii tabeman anera, ma *ni kabane* Ana anera aika tabu. Aikai tiaki anera aika uraura tabaia are koreaki tamneia iroun Raphael are ti nonoria iaon taian Valentine cards. Aikai anera inanon taian tienture, a kanakoaki anera ni kainii wiia taian raiian,²⁴ ni kauki mataroan umwa ni kaikain,²⁵ ni katanoata Bungiana ae maan taina,²⁶ ni karaua Nanona i Ketetemwane,²⁷ ni karaui nanoia Ana reirei n Rierakena,²⁸ ao ni kauka mimitongin Kaokakin te euangkerio.²⁹

Ko kona ni iangoia ni waerake ni kaitibo ma Ngaia, tao ikai ke ni iteran te roki are teuana?³⁰ Aio bon Ana berita nakoia ake a raoiroi. Te taneiai ae kamimi aei e na kakukurei nanoraa n aki toki.

Ai kukureira ngaira ibukin ara burabeti, Beretitenti Russell M. Nelson, are tabeki nanoraa n tangira te Tia Kamaiu ao ni katanoataa Arona n Atua. Ngai te tia kakoaua nakon bain te Uea iaona ao te bwaintangira are te kaotioti are kairia. Beretitenti Nelson, ti a ingainga n tataninga am reirei.

Raoraou aika kam tangiraki ni katobibia te aonnaba, tina tataekina Kristo, n ira Ana berita ae kakukurei, "Ma ngaia . . . ane kaota tauan bukiu imataia aomata, ao Ngai I a manga kaota tauan bukina i matan Tamau."³¹ I kakoaua bwa Ngaia Natin te Atua. N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

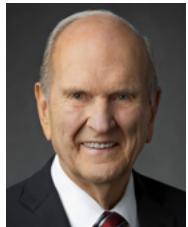
1. Ioane 14:6.
2. Mataio 11:28.
3. Taraa Niztan Peri-Rotem, "Religion and Fertility in Western Europe: Trends across Cohorts in Britain, France and the Netherlands," *European Journal of Population*, Meei 2016, 231–65; ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4875064.
4. "[Onobwi ma nimaua te betiente] taian ikawai i America ake a kabwarabwarai aroia bwa Kiritian ngkana a titirakinaki taikan aia aro, e bwaka te 12 te betiente ana bointe n riaon tebwii n ririki n

Akea n bwai ae tabeka nanou ni kan taetae ibukin Kristo nakon riki katamneian Okina.

Jesus Christ" (Brigham Young University fireside, Tuun 6, 1993), 7, speeches.byu.edu.

16. Dallin H. Oaks, "Witnesses of Christ," *Ensign*, Nobembwa. 1990, 30.
17. Russell M. Nelson, "Drawing the Power of Jesus Christ into Our Lives," 40.
18. Taraa Dieter F. Uchtdorf, "Missionary Work: Sharing What Is in Your Heart," *Liahona*, Meei 2019, 17; "I'm Trying to Be like Jesus," *Aia Boki n Anene Ataei*, 78.
19. Mataio 5:11–12.
20. 1 Betero 3:15.
21. "N aron [aia boki burabeti n ana Boki Moomon] a kore aia kakoaua n ana berita te Metia, a mwanewei tabeua taikan arana iaon mwaitina ni katoa 1.7 kibu. [A] kaeinetia nakon Iesu Kristo man, taeka nakon taeka, 101 aika a kaokoro. . . . Ngkana ti atai a bwa n tainako ao te kibu e na iai inanona teuana te tienteinti, e tara n ae tiaki kona, n te awereti, wareki uoua tiententi n Ana Boki Moomon n aki noori tabeua aran Kristo" (Susan Easton Black, *Finding Christ through the Book of Mormon* [1987], 5, 15).
22. "Ngkai taeka *kamaiu* ke *mwakuri ni kamaiu*, inanon aroia ni koreaki, e kaoti ti teuana inanon te rairairi n te King James Nu Tetamenti, a kaoti 35 te tai inanon ana Boki Moomon. N aron kauouan taikan Iesu Kristo, e kawaanakoa kakawakin te oota iaon Ana Mwakuri ni Kamaiu" (Russell M. Nelson, "The Atonement," *Ensign*, Nobembwa. 1996.35).
23. Koraki ake a kitana aroia ni Kiritian n te United States a rang kairake. "E raka nakon waniman-n-tengaun membwa n te Silent Generation (koraki ake a bungaki imarenan 1928 ao 1945) a kabwarabwaraii ngaiia Kiritian (84%), n aron ae tenua-ni kuata man te Baby Boomers (76%). Ni bebeten kabotauana, ti man iteran te Millennials (49%) a kabwarabwaraii ngaiia Kiritian; aman-inanon-tengaun a taua te aro 'ake aki,' ao temanna-inanon-tengaun Millennials kinakia ma akean te onimaki ni Kiritian" ("In U.S., Totokoia Kiritian e Reitinako," pewforum.org).
24. Ioane 12:46.
25. Taraa Taniera 6:22.
26. Taraa Makuri 5:19.
27. Taraa Ruka 2:2–14.
28. Taraa Ruka 22:42–43.
29. Taraa Reirei 1:9–11.
30. Taraa 1 Tetaronike 4:16–17; Reirei ao Berita aika Tabu 88:96–98.
31. Mataio 10:32

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson
Beretitenti n ana Ekaretalesu Kristo ibukiiia
Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira

Kariaia te Atua Bwa Boton Ara lango Inanon Maiura

Ko bon tauraoi ni kariaia te Atua bwa botom am iango inanon maium? Ko bon tauraoi ni kariaia te Atua bwa te kabanea n anainano ae moan te kakawaki inanon maium?

Tariu ao mwaaneu, Ai kakatongara Ngai n taian rongorongo aika rangi n tamaroa n te maungatabu aei ao ibukin naba tibwangau bwa n taetae nakoimi n te tai aei.

E riaon 36 te ririki n riki ngai bwa te Abotoro, te reireiibukin ikotakiia Iteraera e anaa nanou.¹ *Bwaai ni kabane* ibukin rongorongona ngaia ae kaunga nanou, n raonaki ma aia mwakuri ma araia² Aberaam, Itaaka, ao Iakobwa, maiuia ma buuia, berita ake e karaoi te Atua mangaiia ni kabwabwakaaki nakoia kanoia;³ baronga akana a uamae ma mwaitin taetae ni burabeti ibukin te ikotaki inanon ara bong.

I aia ni kamatebwaia te ikotaki, n tataroakinna, n amarake iaon nako koroboki aika tabu, ao ni butia te Atua bwa e na karababa au atatai.

Ngaia are, katamneia kukureiu bwaI a tia ni kairaki nakon te taratara ae boou. Ma n aia ibuobuoki uoman taan rabakau mai Erene, I reiakinna

bwa teuana nanon te taetae n Ebera nanon te taeka ae Iteraera bon “kariaia te Atua bwa e na tautaeka inanon maiura.”⁴ N aron aei, te ara raoi ae Iteraera e kaineti nakon te aomata are e *tauraoi* ni kariaia te Atua bwa

Curitiba, Paraná, Brazil

e na tautaeka inanon maiun teuanne ke neienne. Te iango aei e rangi ni kaunga nanoul!

Te taeka ae *tauraoi* e bon kakawaki nakon kabwaraakin nanon te taeka ibukin Iteraera.⁵ Ngaira ni kabane iai inaomatara n rinerine. Ti kona n rinea bwa ti na riki bwa Iteraera, ke ti na aki. Ti kona n rinea ni kariaia te Atua bwa boton ara iango inanon maiura, ke ti aki. Ti kona n rinea ni kariaia te Atua bwa e na bitii maiura, ke e na aki.

Inanon te tai, ti na kaoka ara ururing nakon te botoniango ae rangi ni kakawaki ni maiun Iakobwa, tibun Aberaam. N te tabo ao Iakobwa e arana *Beniera* (are nanona “matan te Atua”),⁶ Iakobwa e aitara ma te kakaewenako ae moan te kangaanga. E kataaki inaomatana. Rinanon te aitaraniboo aei, e kakoaua Iakobwa te bwai ae moan te kakawaki irouna. E kaotia bwa e tauraoi ni kariaia te Atua bwa e na tautaekana maiuna. N te kaeka, te Atua e bita aran te Iakobwa nakon Iteraera,⁷ nanona “kariaia te Atua bwa e na tautaeka inanon maiura.” Ngkanne e a berita te Atua nakon Iteraera bwa *ni kabane* kakabwaia ake a tia ni katokaaki iaon atuun Aberaam a riki naba bwa ana bwai.⁸

Ae kananokawaki, kanoan Iteraera a urua aia berita ma te Atua. A karebanaiia burabeti ao a *aki* tauraoi ni kariaia te Atua bwa e na tautaekanii maiura. Imwiina, e kamaenakoia te Atua nakon te aonaaba ake aua.⁹ Ma te nanoanga, E berita n are imwiina bwa E na botiira n aron are e taekinaki iroun Itaia: “I aki man ni kitaniko [Iteraera]; ma I a manga botiko n te atataiaomata ae bat.”¹⁰

Ma nanon te taeka n Ebera ibukin Iteraera te iango, ikotakiia Iteraera e karaka riki nanona. Te Uea e ikotii naake a tauraoi ni kariaia te Atua

bwa e na tautaekani maiuia. Te Uea e na ikotia naake a rinea bwa a kariaia te Atua bwa e na riki bwa te bitaki ae kakawaki inanon maiuia.

Ibukin bubua n ririki, a kaman dia burabeti n taekina te ikotaki aei,¹¹ ao e a korobukina ngkai! N aron ae te mwakuri ni katauraoi nakon Kauaokin te Uea, bon *te kabanea* ni kakaawaki ni mwakuri n te aonaaba!

Te tengaa n ririki ni katauraoi ibukin te ikoikotaki ni karakinan karababaan te onimaki ao ninikoriaia mirion aomata. Ao ngkai membwa n Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ke “te berita ae tabu ma Iteraera ni boong aika kaitira,”¹² ti a tia ni kabaeaki bwa ti na buoka te Uea n te mwakuri ae kakaawaki aei.¹³

Ngkana ti taekina ikotakiia Iteraera ti kananonaia aomata ake a maiu n aiaroia naba naake a maiu, ti kananonaia, n ae koaua, mitinare, te tembora, ao te mwakuri ibukin rongorongan te utu. Ti kananona naba nakon katean te onimaki ao te kokoaua inanoia naake ti maeka, mwakuri, ao ni beku ma ngaiia. N te tai are ti karaoi bwaae are e na buokaki iai temanna—iaon rabuna aika uoua—ake a na karaoi ao ni kawakin aia berita ma te Atua, ti ibuobuoki n ikota Iteraera.

N te tai ae aki maan nako, buun temanna mai buakoia tibura mwaane e rootaki n te maiu n tamnei. N na aranna bwa “Jill.” E ngae ngke a aki mamamatam, te tataro, ao kakabwaia n te nakoanibonga, tokina e a mate taman Jill. E rangi ni maaku nibuan tamana ao ni buan ana koaua.

N te bwakanako n tai teuana, buu ae, Titita Wendy Nelson, e tuangai tae-kan ana kangaanga Jill. N te ingabong are imwiina e namakina te kukurei Wendy bwa iai te bwai ae na tuanga Jill taekan au kaeka nakon ana borabwata

ma tamneina bon ti te taeka ae ti teuana! Te taeka anne bon *myopic*.

Jill e kaotia nakon Wendy bwa e rawawata nanona n au kaeka. E taku, “I kantaningaia bwa tibu te unimwaa-ne e na berita nakoii bwa e na iai te kakai ibukin tamau. I tabe n iangoia bukin tera te taeka *myopic* bon te bwai teuana ae namakinna bwa e kairoroaki bwa e na taekinna.”

Imwiin maten taman Jill, te taeka *myopic* e aki toki n okioki n ana iango. E kauka nanona bwa e na mataata n ae nano riki bwa *myopic* nanona “ko tii noora ae kaan.” Ao e a moanna ni bitaki aron ana iango. Ngkanne e taku Jill, “*Myopic* e karika ae n na toki, n iango, ma n na marurung. I kaonaki ma te rau n te taeka anne. E kauringai bwa n na karababa au nonoori ao n ukoukori kakabwaia aika akea tokina. E kauringai bwa iai te baire mai eta bwa tamau e bon teimatoa ni maiu ao n tangirai ao e tarataraa.. *Myopic* e kairai nakon te Atua.”

I rangi ni kakanonga iroun tibu te aine ae moan te kakawaki. Inanon te tai ae rang kauruaki nano aei inanon maiuna, Jill ae tangiraki e reiakinna bwa e na mwanea ana kantaninga te Atua ibukin tamana, ma te nonoori ae akea tokina ibukin maiuna. Man *rineaikan* te kariaia bwa te Atua e na tautaekana maiura, e a kunea te rau.

Ngkana ti kariaia, a mwaiti kawai ni kabwaraan nanon te taetae n Ebera aei ibukin *Iteraera* ae kona ni buo-kiira. Iangoi aron ara tataro ibukiia ara mitinare—ao ibukin ara kekeiaki ni ikota Iteraera—e kona ni bita te kantaninga aei n te iango. Ti tataro n taainako bwa ngaira mitinare ti na kairaki nakoia naake a tauraoi ni kare-keea te koaua ibukin ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki. I miimi, bwa antai ae ti na kairaki nakoia ngkana ti bubuti bwa ti na kakaiia naake a tauraoi ni kariaia te Atua bwa boton aia iango inanon maiuia?

Ti na bae ni kairaki nakoia tabeman ake a bon tuai kakoaua te Atua ke Iesu Kristo ma ngkai a ingainga ni kan reiakina Taekia ao Aia babai-re ni kakukurei. Tabeman a tia ni “bungiaki inanon te berita”¹⁴ ma a tia n tictionako man kawain te berita. A tauraoi ngkai n rairinanoia, n oki, ao ni kariaia te Atua bwa boton aia iango inanon maiuia. Ti kona n ibuobuoki man butimwaeiaia n te aro n iraorao ao n tangiriia. Ao tabeman ake ti na kairaki nakoia a na bae n namakinna n taainako bwa iai te bwai ae bua inanon maiuia. Ngaiia naba a ingainga ibukin bwaninin ao te kimwareirei are e roko nakoia naake a tauraoi ni kariaia te Atua bwa boton aia iango inanon maiuia.

Ni kaboutaua ana konabwai te Ekaretia n ikotia Iteraera e rangi n rababa. Iai te nne ibukiia are a na mwanea ana euangkerio Iesu Kristo n ae bwanin. Naake a rairaki n tatabemaniia a riki bwa natin ni berita te Atua,¹⁵ man bungiakiia ke man te tabekaki n natinaki. N tatabemaniia a riki bwa taan bwaini ni kabane bwaai ake e beritani te Atua nakoia natin Iteraera aika kakaonimaki!¹⁶

Ngaira n tatabemaniira iai ara konabwai mai ieta ibukina n tatabemaniira bon natin te Atua. Ngaira n tatabemaniira ti bane n titebo Imatana. Iango ibukin te koaua aei a rangi n nano. Tariu ao mwaaneu, taiaoka kakaungo raoi nakon te bwai ae N na taekinna. Te Atua e aki tangira riki te reeti teuana nakon are teuana. Ana reirei iaon te bwai aei e mataata. E kaoia *ni kabane* bwa a na Nakoina, “ae bwatabwata ke ae mainaina, te toro ke ae inaomata, te mwaane ke te aine.”¹⁷

I kakoaua bwa teim imatan te Atua e aki baireaki man kunim. Te akoaki ao te aki akoaki iroun te Atua e bon katan iaon am anganano nakon te

St. Petersburg, Russia

Atua ao Ana tua, ao tiaki man karan kunim.

I nanokawaki bwa tarira ma mwaanera aika bwatabwata n te aonaaba a tia n rinanon kamarakin te bwainikirinaki ao te riribaaki N te bong aei I weteia ara membwa n taabo nako bwa a na katoki anua ao mwakukuri ni karaoa te kakaokoroaki. I bubuti bwa kam na karikirakea te karinerine ibukiia natin te Atua ni kabane.

Te titiraki ibukiira n tatabemaniira nako, n aki tabe ma te reeti, bon ti te arona ngaira. Ko *bon* tauraoi ni kariaia te Atua bwa botom am iango inanon maium? Ko *bon* tauraoi ni kariaia te Atua bwa te kabanea n anainano ae moan te kakawaki inanon maium? Ko kariaia Ana taeka, Ana tua, ao Ana berita bwa e na anainanomi ni baike kam karaoi ni katoa bong? Ko na kariaia bwanaana bwa te moanibwai iaon bwaai riki tabeua? Ko *tauraoi* ni kariaia baike E kainnanoi bwa ko na karaoi bwa a kakawaki riki nakon iango riki tabeua? Ko *tauraoi* ni karaoa am kantaninga bwa e na anaaki nako nanon Ana kantaninga!¹⁸

Iangoa aron te tauraoi ni kona ni kakabwaiako. Ngkana ko tuai ni mare ao ko kakakaea toam n aki toki, nanom n riki bwa “te i Iteraera” e na buokiko ni baireia bwa antai ae kona marooro mangaia ao n te aro raa.

Ngkana ko mare ma toam ae e a tia n urui ana berita teuanne ke neienne, nanom ni kariaia te Atua bwa botom am iango inanon maium e na kariai am berita ma te Atua bwa kona reiti-nako n ae bwanin raoi. Te Tia Kamaiu e kamauiakana a uruaki nanoia. E na kauka karawa ngkai ko ukoukorria ni kan ataia bwa ko na kanga ni waaki nako. Ko aki riai n tictionako ke ni miimi.

Ngkana iai am titiaki aika koaua ibukin te euangkerio ke te Ekaretia,

ngkai ko rinea ni kariaia te Atua bwa botom am iango inanon maium, ko na kairaki ni kunea ao ni mataata ni, koaua aika akea tokia are a na kaira maium ao ni buokiko n tei n nene iaon kawain te berita.

Ngkana ko kaitara ma te kariiriaki—e ngae ngke e roko te kariiri ngkana ko a kua ke n namakina te maroa ke te aki oota—iangoa te nini-koria are ko kona ni karekea ngkai ko rinea ni kariaia te Atua bwa boton am iango inanon maium ngkai ko bubuti nakoina ao ni kakorakorako.

Ngkana nanom ae korakora bwa ko kariaia te Atua bwa botom iango inanon maium, a na rangi ni bebe-te babaire aika a mwaiti. Ngaia are kangaanga aika a mwaiti a riki bwa ti aki kangaanga! Ko ataia bwa kona kanga ni kaotiko n te aro ae kakukurei. Ko ataia bwa tera ae kona mataku iai ao ni warekia, te tabo raa e kona kabanea am tai iai, ao antai ae kona reitaki mangaia. Ko ataia tera ae ko tangiria ni kan kakoroa bukina. Ko ataa te aekaki n aomata ae ko tangiria ni kan riki n aekakina.

Ngkai, tariu ao mwaaneu, e bon anaa te onimaki ao te ninikori ni kariaia te Atua bwa boton am iango inanon maium. E anaa te nanomatoa, te mwakuri n tamnei ae moan te korakora n rairannano ao ni kanakoa te aro n aomata rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.¹⁹ E anaa te teimatoa, te konabwai ni katoa bong ni karikirakea te anua ae onoti ni kamatetbwaia te euangkerio, n reiakina riki taekan Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo, ao n ukora ao ni kaeka nakon te kaeka ae onoti.

Inanon taai ni kangaanga are e taetae ni burabetiaki iroun te Abotoro are Bauro,²⁰ Tatan e aikoa manga *kataia* ni karabai ana kaikaki iaon ana babaire te Atua. Angiin

iango aika buakaka a kinaaki n te aonaaba. Mangaia are, tii te kawai ae kona teimatoa iai n te maiu n tamnei bon te babaire ni kariaia te Atua bwa boton ara iango inanon maiura, n reiakiniira n ongo bwanaana, ao ni kabonganai korakorara ni buoka ikotakiia Iteraera.

Ngkai, e kanga te Uea *n namakin* ibukiia aomata ake a kariaia te Atua bwa boton aia iango inanon maiua? E kakimototoa n taekina Nibwaai: “[Te Uea] e tangiriia naake a karikia bwa Atuaia. Taraia, e tangiriia ara bakanibuu, ao e berita ma ngaia, eng, nakoia naba Aberaam Itaaka, ao Iakobwa; ao e [uring] tain berita aika tabu ake e [a] tia ni karaoi; mangaia e a kairai nako mai aban Aikubita.”²¹

Ao tera ae tauraoi te Uea ni *kara-oia* ibukin Iteraera? E a tia ni berita te Uea bwa E na “buaka n [aia] buaka, ao n [aia] buaka natia, ao n [aia buaka] natin natia . . . nakon te kateniu aao te kaaua n roro”!²²

Ngkai ko kamatebwai am boki aika tabu n onoua namwakaina aikana imwiina, I kaungako bwa ko na karaoi rinanin bwaai ake e berita te Uea bwa E na karaoi ibukin ana aomata ni berita Iteraera. I taku bwa kona bon miimi! Iangoi berita aikai. Maroroakina taekaia ma am utu ao raoraom. Ngkanne maiu ao taratarai berita aikai bwa a na koro bukiia inanon maium.

Tariu ao mwaaneu, ngkai ko rineia bwa ko kariaia te Atua bwa botom am iango inanon maium. ko na namakin-na i bon ibukim bwa Atua “bon Atuan te kakai.”²³ Ngkai aomata, bon ngaira natina ni berita, ao ti na aranaki man Arana. Man aei I kokoaua n aran Jesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

- I a tia n taekina Iteraera tao 378 man ae riaon riki 800 te rongorongo ake a I a tia n

- anga n tain au 36 n ririki n Abotoro.
- N taetae n Ebera, *Aberaam* bon te ara ae kakannato nanona “te karo ae karietataaki.” Ma ngke e bita te ara anne te Atua nakon *Aberaam*, e uotaki te ara n anne n ae moan te kakawaki, nanona “aia karo natanaomata.” N te koaua, Aberaam e riki bwa “aia karo botanaomata.” (Taraa Karikani Bwai 17:5; Neemia 9:7.)
3. Te Uea te Atua ae Iehova e karaoa te berita ma Aberaam bwa te Tia Kamaiua te aonaaba e na bungiaki rinanon kanoan Aberaam, aaba aika koaua aika a na bwainaki rinanon ana riki Aberaam (taraa Bible Dictionary, “Abraham, covenant of”).
4. Taraa Bible Dictionary, “Israel.”
5. Te taeka ae *Iteraera* e kaoti n ae riaon tengaa te tai inanon booki aika tabu. E kona ni kaineti nakon ana utu Iakobwa (Iteraera) irouia natina aika tengaun ma uoman, n ikotaki ma natina aine (taraa Karikani Bwai 35:23–26; 46:7 N te bong aei e kona ni kaineti ma bwain aonaba ae te tabo iaon te buraneti ae aon te aba. Ma kabonganaan koroboki aika tabu e kaineti nakoia aomata ake a tauraoi ni butimwaea te Atua bwa e na tautaekana maiua.
6. Taraa Karikani Bwai 32:30; e tiberingiaki naba n aron *Beniera* inanon Karikani Bwai 32:31.
7. Taraa Karikani Bwai 41:54.
8. Taraa Karikani Bwai 35:11–12.
9. Ibukin reitan riki te kamatebwai, taraa Topical Guide, “Israel, Scattering of.”
10. Itaia 54:7.
11. Taraa Itaia 11:11–12; 2 Nibwai 21:11–12; Motiae 15:11.
12. Taraa *Encyclopedia of Mormonism* (1992), “Covenant Israel, Latter-Day,” 1:330–31.
13. Ngkai ti irri n ikotakin Iteraera, iai ana kawai te Atua ae kamiimi ni kabwarabwaraia naake a ikoikotaki. E kananona nakoira n ae bwanin bwa “oin ana bwai,” (Te Otinako 19:5; Taian Areru 135:4, bwa Ana “bwai” (Maraki 3:17; Reirei ao Berita aika Tabu 101:3), ao bwa te “te botanaomata ae tabu” (Te Otinako 19:6; taraa naba Te Tua Kaua 14:2; 26:18).
14. Te kibuntaeka aei e kaineti nakon berita ake e karaoia te Atua ma Aberaam, e taku, “A na kakabwaiakai ni kabane kaain te aonaba man am kariki” (3 Nibwai 20:27). “Ni bungiaki n te berita” nanona bwa imwaaein bungiaki te aomata, tinan ma taman te aomata anne a kabaeaki n te tempora.
15. Ao N na kakabwaiakai rinanon aram; bwa ni kabane ake a butimwaea te Euangkerio aei a na ingoanaki n aram, ao a na warekaki bwa kanoan, ao a na teirake ao ni kakabwaiakio, bwa tamaia” (Aberaam 2:10; taraa naba I-Rom 8:14–17;

Salzburg, Austria

- I-Karatio 3:26–29).
16. Membwa n tatabemaniai aika kakaonimaki a na bubuti te kakabwai mairoun te tamanuea. Rinanon ana kairi te Tamnei ae Raoiroi, te tamanuea e kabwabwara rikin te aomata n te bata are Iteraera. Te kabwarabwara anne tiaki tiribwarean ana reeti teuanne ke neienne, te aba, ke rikina ni bwaibwai. Ma, te riki ae kabwarabwaraaki e kaota te baronga are Iteraera rinanon are e na karekeea te aomata anne teuanne ke neienne.
17. 2 Nibwai 26:33.
18. Taraa Motiae 15:7. N riki bwa te Iteraera tiaki ibukin ane e mamaara nanona. Ni karekei ni kabane kakabwai ake e katauraoi te Atua ibukin kanoan Aberaam, ti kona ni kantaning anganakira oin “kataakira n aron Aberaam.” E na kataira te Atua, n aron are e taekina Iotewba Timiti, n te aro ae rangi ni korakora n te aro are a bon rootaki iai nanora. (Taraa recollection of John Taylor in *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* [2007], 231.)
19. Taraa Motiae 3:19.
20. Taraa 2 Timoteo 3:1–13.
21. 1 Nibwai 17:40; e kairaki ma katuruturuana.
22. Reirei ao Berita aika Tabu 98:37; taraa naba Taian Areru 31:23; Itaia 49:25; Reirei ao Berita aika Tabu 105:14.
23. Moomon 9:11.

Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitentii

Kataaki, Kakoauuaaki, ao Kanakoraoaki

Te kakabwaia ae korakora are e na roko ngkana ti kaota kakoauuaakin ara kakaonimaki nakon ara berita inanon tain kataakira bon te bitaki inanon aroarora.

Tariu ao mwaaneu aika kam tangiraki, I rang kakaitau ngkai n na taetae ma ngkami n te bong aei. Au kantanninga bwa N na angani ngkami te ungannano ngkana e a taraa ni kangaanga ao n aki nakoraoi aron te maiu. Tabeman mai irouumi, aio te bong anne. Ngkana tiaki, ae e na bon roko te tai anne.

Aio tiaki te bong ae nakobu-aka. E bon riki—ma e kona n

nakoraoi—ibukina bwa bon ana kantaninga te Atua inanon Karikan te Aonaaba. Te kaantaninga anne bon anganakiia Natina te tai ni kaotia ibon irovia bwa a konaa ao n tangiria n rinea te eti ngkana e a matoatoa. Ni karaoan aei, e na bitaki aroaroia ao a kona n riki n ai Arona. E atia bwa anne e kainnanoa te onimaki ae e aki kona ni kamwaingaki mai irouna.

Villa Alemana, Greater Valparaíso, Chile

Mwaitin baika I atai a roko mai irovia au utu. Ngke waniua au ririki, tinau e tuatua bwa ngai ma tariu ti na kouteute ma ngaia n ara onaroka ibukin ara auti. Ngkai, anne e taraa n ae te tabe bebete, ma ti maeka i New Jersey. E aki toki ni kakarau. Te tano e riki bwa te riburibu ae . A waekoa rikiraken uteute nakoia riki buki ni kai n amwarake.

I uringa marakin nanou ngke e kounako te uteute inanon baiu, e tiku wakaana n nim ni matoa n te riburibu ae tinebu. Tinau ao tariu a moanna n raroa n aia rinan. I rangi ni iburoki, ma I bon tio naba ibuki.

“E a rangi ni kangaanga!” I takarua.

Onean mwiin ae e na anga taeka n nanoanga, e wingare tinau ao n taku, “O, Hal, e koaua, e bon kangaanga. E bon riai ni kangaanga. Te Maiu aei bon te kakatai”

N te tai anne, I namakinna bwa a bon koaua ana taeka ao a reitinako ni koaua inanon maiu rimwii.

E mataata bukin moangaren tinau iroiu n ririki ake imwiina ngke I wareka aia kantaninga Tama ae i Karawa ao Natina ae Tangiraki ngke a karika te aonaaba ao n anganiiia aia tai natina ake tamnei ni karekea te maiu ae mamate:

“Ao ti na kataia ma ngkai, n nooria ngkana a na karaoi bwaa ni kabane are e na tuangiia te Uea ae Atuaia;

“Ao naake a kawakini moan mae-kaia a na karakaaki aroia; ao naake aki kawakini moan maekaia a na aki karekea te mimitong n te abanuea naba anne ma naake a kawakina moan maekaia; ao naake a kawakina kauouan maekaia a na mwaiti riki mimitong i aon atuuia n aki totoki.”¹

Ngkoe ao ngai ti butimwaea te kakao anne bwa ti na kataaki ao ni kakoauuaaki bwa ti na rinea ni kaa-wakin ana tua te Atua ngkana tia aaki

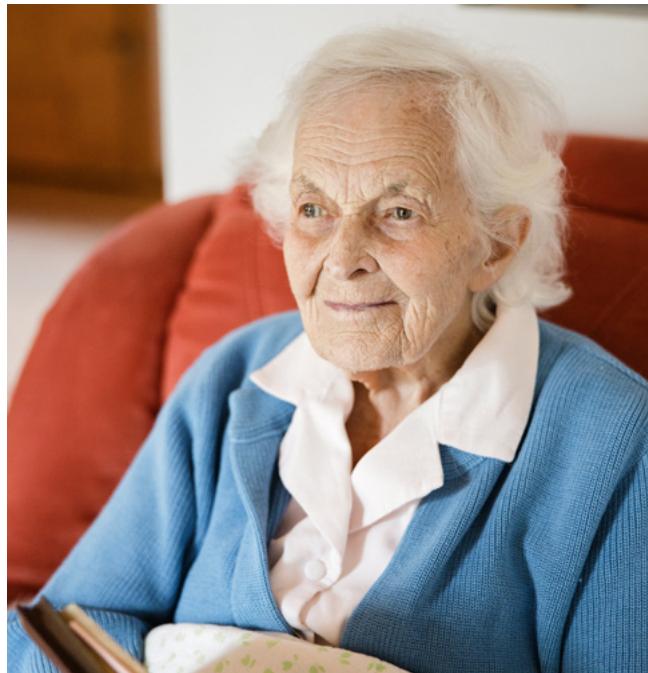
mena i rarikin Tama ae i Karawa.

Ma irarikin are a na kakao Tama ae i Karawa, Rutibero e kairiia nako te katenimwakoro natina ake tamnei bwa a na iria ao n rawa nakon ana babaire Tamara ibukin rikirakerā ao te maiu ni kukurei ae akea tokina. Ibukin ana kakaitara Tatan, e a tewenakoaki ma naake a iriiria. Ngkai, e a kataia ni karekeia aika a mwaiti bwa a na tanako mai iroun te Atua n tain te maiu ae mamate aei.

Ngaira ake ti butimwaea te babaire ti karaoia ibukin ara onimaki iroun Iesu Kristo, are e anga bwa e na riki bwa ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooi Maiura. Tia kaman tia ni kakoauaa bwa mamaarara ake tao ti na rina-noi n te maiu ae mamate, ao kariiri aika bubuaka ake a na kaitaraira, te korakora n te raoiroi e na rang n riao korakorana.

Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo a kinako ao a tangiriko. A tangiria bwa ko n na okiriia ao n riki n Aiaroia. Am tokanikai bon Aia tokanikai. Ko a tia n namakina te tangira anne are e kamatoaa te Tamnei ae Raoiroi ngke ko wareki ke n ongo taeka aikai: “Bwa nooria, bon aio au mwakuri ao mimitongiu—ni karekeia te aki mamate ao te maiu ae akea tokina ibukin te aomata.”²

Iai mwaakan te Atua ni kabebetea kawaira. E kamwarakeia tibun Iteraera n te bwerena inanon aia tai ni mwananga nakon te aba ni berita. N ana tai ni mwakuri te Uea ngke e maiu e kamaiuia aoraki, kautiia mate, ao e katoka buakan taari. Imwiin Mangautina, E kauka “te nne ni kai-kain nakoia ake a kabaeaki.”³

Salzburg, Austria

Ma e ngae n anne te Burabeti Iotebwa Timiti, temanna ae moan te korakora ibuakoia ana burabeti, e korakai inanon te karabuti ao e reiakinaki te reirei ae a reke buokara iai ao ti kainanoia inanon kakataan ara onimaki: “Ao ngkana ko na teweaki nako nakon te rua, ke nako nanon baia taan tiritiri, ao te motikitaeka nakon te mate e roko nako aom; ngkana ko teweaki nako nanon marawa; ngkana nao aika rang korakora a kitarako; ngkana ang aika kakamaku a riki bwa am kairirbai; ngkana karawa e ikota te roo, ao ni kabane bwain karawa a ikotaki n tuuka te kawai; ao e moamoa riki, ngkana mwangain moone e na kaurea wiina n rimwim, ko na ataia, natiu, bwa ni kabane bwaai aikai a na anganiko te kataneiai, ao bon ibukin kabwaiam.”⁴

Ko na bae ni iangoia ao ni miimi bwa e aera te Atua ae tatangira ao n rangi ni mwaaka ni kariaia bwa kataakira n te maiu ae mamate e na rangi ni matotoa. Bon ibukina bwa E ataia ae ti riai n rikirake ni itiaki ni maiun tamneira ao n aroarora bwa ti aonga ni kona ni maeka i Rarikina inanon te utu n aki toki. Ni karaoan anne, Tamara are i Karawa e anganiira te Tia Kamaiu ao te mwaaka n rinerine

i bon ibukira man te onimaki ni kawakin Ana tua ao n rairii nanora ao ngkanne n Nakoina.

Ana babaire ae kakukurei te Tama iai ae bon oina raoi bwa te riki n ai aron Natina ae Tatangiraki Iesu Kristo. Iaon bwaai ni kabane, ana banna ni katooto te Tia Kamaiu bon te banna ni kairiiri ae tamaroa. E aki kaokoroaki ma e na bon kaota naba Arona ni kakoauaaki. E tokanikai ibukiia natin ni kabane Tamara arei Karawa, ni kabwarai boon aia bure

ni kabane. E namakina kainanoia ni kabane ake a tia ao naake a na roko nakon te maiu ae mamate aei.

Ngkana ko iangoia bwa mwaitira te maraki ae ko kona n teimatoa n rinanona, tii Uringnga. E rinanon te korakai are ko rinanona bwa E aonga ni kona n tabekikorake. Tao e na aki kanakoa te rawawata, ma e na anganiko te korakora, te raunnano, ao te kaantaninga. E ataa te kawai. E nima te mwangko are e mao. E tokanikai iaon karawawata ni kabane.

Ko a kamwarakeaki ao n anganaki te raunnano iroun te Tia Kamaiu, are e ataa aron buokam inanon taian kaka-tai ake ko kaitarai. Aramwa e reirei:

“Ao e na waaki, n rinanon te kainano ni maraki ma te karawawataki ao te kaririaki n aekaia nako; ao aio bwa e na kakoroaki te taeka are e taku bwa e na uota iaona marakiia ao aorakia ana aomata.

“Ao e na uota i aona te mate, bwa e aonga ni kabwara ana kabaebae te mate are e kabaeiia ana aomata; ao e na uota i aona mamaaraia, bwa e na on nanoia n te nanoanga ni kaineti ma te maiu n rabwata, bwa e na ataia ni kaineti ma te maiu n rabwata bwa e na kanga ni buokiia ana aomata ni kaineti ma mamaaraia.”⁵

Teuana te kawai ae e na buokiko iai bon kaoam bwa ko na Ururinga n tainako ao n roko Nakoina. E a tia ni kaungaira:

“Bane mai nako Iu, ngkami akana kam kua ao kam rawawata, ao N na motiki rawami.

“Amoa amou i aomi, ao reirei i Rou, bwa I nimamanei ao i nanorinano: ao e na reke i roumi iai motikan rawan tamneimi.”⁶

Te kawai Nakoina bon man kanuakim n Ana taeka, ni kammwakura te onimaki nakon te rairannano, n rineia bwa ko na bwabetitoaki ao ni kamatoaaki irouwia ana toro ake a kariaiakaki, ao ni kawakin am berita ma te Atua. E kanakoa te Tamnei ae Raoiroi bwa raraom, tia karaunano, ao ni kairiiri.

Ngkai e tau maium ibukin ana bwai n tituaraoi te Tamnei ae Raoiroi, e konaa te Uea ni kairiko nakon ae mano e ngae ngke ko aki nora te kawai Ibuki, E a tia n anguin te tai ni kaota te kawai are imwiina ke are imwiina riki ae na toua. Ti n tabetai ae e kaota nakoui bangin bwai aika a na roko, ma kaotakin baikanne e kairai bwa tera ae N na rineia ni karaoia inanon maiu ni katoa bong.

E kabwarabwaraa te Uea:

“Kam aki kona n nooria ni matamii, n te tai aio, ana baire Atuami ni kaineti ma bwaai akekei ake a na riki n taai aika a na roko, ao te mimitong are e na rimwiin . . . karawawata aika a mwaiti.

“Bwa i mwin karawawata aika a mwaiti e na roko taian kakabwai.”⁷

Te kakabwaia ae korakora are e na roko ngkana ti kaota kakoauaakin ara kakaonimaki nakon ara berita inanon tain kataakira bon te bitaki inanon aroarora. Man rinean ae ti na kawakin ara berita, mwaakan Iesu Kristo ao te kakabwaia n Ana Mwakuri ni Kamaiu

e na kona ni mwakuri iaora. Nanora ana kamarauaki bwa ti na tangira, ni kakabwara bure, ao ni kaoia tabeman bwa a na nakon te Tia Kamaiu. Ara onimaki iroun te Uea e rikirake. E kerikaaki makura.

Ngkai, e ngae ngke a beritanaki kakabwaia rinanon te karawawataaki, n oin wanawanara ti aki ukoukoru karawawata aikai. N te maiu ae mamate are ti rinanona, ti na karekeka te tibwanga ni kakoaua ibon iroura, bwa tina tokanikai iaon te kataaki bwa tina kona n riki n ai aron riki te Tia Kamaiu ao Tamara are i Karawa.

Irarikina, ti na tia n norii kara-waawatakiia tabeman ao ni kataia ni buokiia. Anne e na bon bae n rangi ni kangaanga ngkana ti bon rinanon te karawawataaki naba. Ma ti na kunea bwa ngkana ti buoka kainnanon temanna, e ngae ngke e uarereke, e na kakorakoraaki nukara ao tina namakina te ota inanon te roo.

N aio, te Uea bon ara Banna ni Katooto. Iaon te kai i Korokota, ngke e a tia n rinanon te maraki ae korakora E na bon tia ni mate ngke ti aki Ngaia ana Riki Temanna te Atua, E tarai naake a tiringa ao e taku nakon Tamana, “Kabwarai aia bure; bwa a aki ata ae a karaoia.”⁸ Ngkai e korakai ibukiia ni kabane naake a maiu, E taratara mai iaon te kai n taraa Ioane ao Tinana are e nanokawaki ao e buokia inanon rawawatana:

“Ngke e nora tinana Iesu, ma te reirei are E tatangiria, bwa a tei irarikina, ao E taku nakon tinana, Neiko, noria, natim anne!

“Ao e taku nakon te reirei, Noria, tinam! Ao man te aua arei ao e kameka neierei te reireiarei n ana auti,”⁹

Man ana mwakuri n te bong are e tabu anne, E kukurei n anga Maiuna ibukira n tatabemaniira, n anga tiaki

ti ibukin buokara n te maiu aei ma ibukin te maiu ae akea tokina n te tai ae e na roko.

I a tia n noria aomata aika a rikirake nakon riki ae rietaata rinanon kaotan kakoauakiia n onimaki inanon taai ni kakatai. Inanon te Ekaretia n taai aikai bon banna ni katooto. Aomata a kairaki nako aon bubuani waeia mai imwiin taian kakaitara. Man aia onimaki n nanomwaaka ao aia kekeiaki, a riki n aiaron te Tia Kamaiu ao Tamara are i Karawa.

I reiakina te reirei riki teuana mai iroun tinau. Ngke e uarereke neiei, e aorakina te bononike ao te aki kona n onga kanana are e kuri ni mate iai. Imwiina a rotaki matireti ake a katobibia te ia are e bubura. E mate tamana ngke te kairake, ngaiia are tinau ao mwanena a bubuoka tinaia.

Inanon maiuna, e namakina rotakina n taian kangaanga n te aoraki. Inanon 10 te ririki ni kabanean maiuna, e kainnanoi korokoro aika a mwaiti. Ma inanon aikai ni kabane, e kaota ana kakaonimaki

São Paulo, Brazil

Iroun Unimwaane Jeremy R. Jaggi
Man te Itingaun

nakon te Uea, e ngae ngke e a aki kona n nakonako. Te tamnei are ti teuana iaon ana oo bon tamnein te Tia Kamaiu. Ana kabanea n taeka nakoui iaon ana kainiwene bon aikai: "Hal, koa bwanaa n ae kaanga koa mariri. Ko riai n tararua marurungim."

N ana taunimate, te kabanea n tia taetae bon Unimwaane Spencer W. Kimball. Imwiin taekinan tabeua katakina ao ana kakaonimaki, e tae-kinna ma nanona n taku: "Tabeman mai ibuakomi a bae ni iango bwa e aera ngkai Mildred e rinanon te korakai ae moan te mwaiti ao n rangi ni maan. N na tuangi ngkami bwa bukin tera. Ibukina bwa te Uea e tangiria ni kanakoraoia riki teutana."

I kaota au kakaitau ibukiia membwa aika kakaonimaki n ana Ekaretiia Iesu Kristo ake a uotii rawaawataia n teimatoa n onimaki ao ake a buokiia tabeman n uotii rawawataia ngkai te Uea e ukoria ni kanakoraoia riki teutana. I kaota naba au tangira ao au karinerine ibukiia taan taratua ao taan kairiiri ni katobibia te aonaaba ake a beku ibukiia tabeman ngkai a bon rinanon naba kanakoraoakiia ma aia utu.

I kaotia bwa ngaira natin te Atua, ae tangirira. I namakina ana tangira Beretitenti Russell M. Nelson ibukira ni kabane. Bon Ngaia ana burabeti te Uea n te aonaaba n te bong aei. I kokoaua n arana ae tabu te Uea Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Aberaam 3:25–26.
2. Mote 1:39.
3. Reirei Ao Berita Aika Tabu 138:42.
4. Reirei ao Berita aika Tabu 122:7.
5. Aramwa 7:11–12.
6. Mataio 11:28–29.
7. Reirei ao Berita aika Tabu 58:3–4.
8. Ruka 23:34.
9. Ioane 19:26–27.

Ma E na Katia Raoi Ana Mwakuri te Nanomwaaka, ao ni Kabatiai Ami Kimwareirei!

Ngkana ti kamwakura te taotaonnano, ara onimaki e rikirake. Ngkai e rikirake ara onimaki, ao aiaron naba kimwareireira.

Uoua te ririki n nako, tariu ae kariumwi, Chad, e a motirawa man te maiu aei. Mwaingina nakon te itera are teuana e karika uruakin nanon butikau, ae Stephanie; uoman natiaa aika uarereke, Brayden ao Bella; n aiaroia naba nikiraia kain te utu.

Ti kunea te raunnano n ana taeka Unimwaane Neil L. Andersen n te maungatabu ni kabuta teuana te wiiki imwaain maten Chad: "N te bong ni kataaki iaon te aba, mwakan te Tia Kamaiu ni kamaiu e uota te ota, te atatai, te rau ao te

Taboão da Serra, São Paulo, Brazil

kantaninga” (“Wounded,” *Liahona*, Nov. 2018, 85).

Iai ara onimaki iroun Iesu Kristo, ti ataia bwa ti na manga bon kaitibo ma Chad, ma e bon kammaraki ngkai e aki mena irarikira! Bon angiiina ae a bua aia koraki ae a tangirria. E bon kanganga te taotaonaki n nano ao ni manga tataninga te tai are ti na raoniia iai.

Teuana te ririki imwiin matena, ti namakinna kanga ti taonaki n nuun te rotongitong. Ti ukera te nne ni katantan ni kamatebwaien koroboki aika tabu, n tataro riki ma nanora ni koaua, ao ni kamwaiita riki te nanko n te tembora. Taekan te kuna n taromauri aei e katika ara namakina n te tai naba anne: “Te bong ae aiota, e a uti te aonaaba, naang n te tairiki ae rotongitong a mauna nako” (“Te Bong ae Aiota,” *Anene n Taromauri*, nambwa. 52).

A baireia ara utu bwa n 2020 bon te ririki ni manga kabooui nanora! Ti kamatebwaien *Nakomai, Irirai* ara reirei n te Nu Tetemanti n ana boki Iakobo ni kabanean Nobembwa 2019 ngke e kaotaki nakoira te botoniaongo. Iakobo, mwakoro 1, kibuna 2 e warekaki, “Tariu, e warekia kabatiaan te kimwareirei ni bwai ni kariri nako” (Ana Rairairi Iotebwa Timiti, Iakobo 1:2 [n Iakobo 1:2, bwaaai aika a na taraaki mai inano *qj*]). Nanora are e tangiria ni kauka te ririki ae boou, tebwi n ririki ae boou, ma te kimwareirei, ti baireia bwa n 2020 ti taraia bwa “kabatiaan ami kimwareirei.” E korakora ara namakin ibukina bwa n te Kiritimati ae nako ti bwaintangiraia mwaanera ma tarira n taian karinnano are e koreaki iaona, “Kabatiaa ami Kimwareirei.” Te ririki 2020 ni koauana bon te ririki ae kakimwareirei man kakukurei.

Eng, aikai ngaira—2020 e uota butin te aoraki ae COVID-19, aki raun te tautaeka, ao kangaanga riki n

angibuakan te aba, ao kanganga n i kaubwain te aba. Tamara are i Karawa e na bon anganiira ara tai bwa ti na tarai ao n iangoi ara atatai ibukin ara babaire n rinea te kimwareirei.

Ana boki Iakobo man te tai aei e kaota te bwai ae iai bonganana ibukira. Iakobo, mwakoro 1, kiibu 3 ao 4 e reitia:

“Kam ata kataan ami onimaki bwa e karika te nanomwaaka.

“Ma e na katia raoi ana mwakuri te nanomwaaka, bwa kam aonga ni moanba n raoiroi, ma ni koro raoi n aki kai nanomi n te bwai teuana.”

Inanon ara kona ni kunea te kimwareirei ribuakon ara kangaanga, ti a mwanuokina are reken te nanomwaaka bon te kiing ni kamwakuri kangaanga akanne ni karika te raoiroi.

E reirei te Uea ae Beniamina ni kanakoa te anua n aomata ao n riki “bwa te aomata ae itiaki rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo te Uea, ao n [riki] n aiaron te ataei, n ongeaba, n nimamannei, n nanoanga, n taotaonakinano, n onrake n te tangira, ao n tauraoi ni butimwaei bwaaai ni kabane” (Motiae 3:19).

Mwakoro 6 n *Taetaekina Au Euangkerio* e reirei oin anuan Kristo are ti kona ni katotongi: “Te taotaonakinano bon te kona ni keiakina ae wenenario ni maan, kangaanga, kaaitara, ke karawawata n akea te un, te kua, ke kakain te nano. Bon te kona ni karaoa ana kantaninga te Atua ao ni butimwaea Ana tai. Ngkanako taotaonannano, ko teimatoa ni korakora iaan baika a karawawata ao ni kona ni kaitarai kangaanga ma te rau ao te kantaninga” (*Preach My Gospel: A Guide to Missionary Service*, rev. ed. [2019], 126).

Te nanomwaaka e kakororaoa te mwakuri e kaotaki naba ni maiun temanna ana reirei Kristo, Timon te i

Kanaan. Terote bon kurubu n aomata aika Iutaia are a rangi ni kakaitara tuan Rom. Kurubu n aomata aika Terote a kaunga te mwakuri ni kakeru ni kaitaraia tenaan i Rom, taan tei mai Iutaia, ao Tarukaio a eweka te aba ni kuribwai ibukin aia tianaki ao ni karekei tabeua bwaaai ni kakukurei ni buoka aron aia mwakuri (taraa *Encyclopedia Britannica*, “Zealot,” britannica.com). Timon tei Kanaan bon te Terote (taraa Ruka 6:15). Iangoia aongko Timon e kataia ni kaumaka te Tia Kamaiu bwa e katauraioa ma bwai ni buaka, e kaira te taanga ni buaka, ke e karaoa te kamangaongao i Ierutarem. E reirei Iesu:

“A a kabwaia akana nimamanei, bwa a na abana te aba. . . .

“Ao a kabwaia akana nanoanga bwa a na nanoangaaki. . . .

“A a kabwaia tan raoi, bwa a na atongaki bwa natin te Atua” (Mataio 5:5, 7, 9).

E a bae n tia Timon ni mwanea ao ni kaunga oin wanawana ma te ingainga n nano ma are e tangiria, ma e kaotaki ni koroboki aika tab bwa rinanon ana kairoro ma ana katooto te Tia Kamaiu, e bitaki ana taratara. N riki bwa ana reirei Kristo e riki bwa boton ana taratara n ana konabwai inanon maiuna.

Ngkai ti karaoi ao ni kawakin ara berita ma te Atua, e kona ni buokiira te Tia Kamaiu ni “manga bungiaki; eng, manga bungiaki inanon te Atua, ni bitaki man [aia] bwai n rabwata ma aroia ni bwaka, nakon te aro n raoiroi, ao ni kabooaki iroun te Atua, n riki bwa natina mwaane ma aine” (Motiae 27:25).

Ibuakon ingainga n nano n te reitaki, n taekan te aro, ao n te tautae-ka n ara kekeiaki ake ti karaoi inanon ara bong, kariaia *ana reirei Iesu Kristo* n riki bwa ara reitaki ae teretere man

barongaaki. "Bwa ike a mena iai ami bwai ao a mena naba iai nanomi" (Mataio 6:21). Ti riai naba n aki mwaninga e ngae ngke imwiin are a tia ni karaoia reirei aika kakaonimaki "n toua mwin ana taeka te Atua," e "[riai] bwa kam na nanomwaka" (Ebera 10:36

N aron naba kataakin ara onimaki e kamwakura te nanomwaaka inanora, ngkana ti kamwakura te taotaonakinnano, e rikirake ara onimaki. Ngkai e rikirake ara onimaki, ao aiaron naba kimwareireira.

Ni Maati ae nako aei, natira te aine ae te kauoman, Emma, n aroia mitinare n te Ekaretia, a tiku iaon te tua n akea te otinako. Angiina mitinare a oki nakon mweengaia. Angiina mitinare a tataningaa manga anganakia te mwioko. Angiina aki reke aia kakabwaia man te tembora imwaain kitanan te tabo ni mitinare. Kam rabwa, mitinare mwaane ao aine. Ti tangiri ngkami.

Emma ma toana i Netherlands e korakora katakiia inanon tabeua te wiiki ni moan rokoia—a rinanon te kangaanga ao a tang ni bwaai aika mwaiti. Ma n tii uarereken tibwanga n te reitaki ao ni kaitibo ma aomata ao karakon te otinako nako tinaniku, e riirake onimakinan te Atua iroun Emma. Ti tataro mangaia i aonraain ao n titrakinna ngkana ti kona ni buokia. E tuangiira bwa ti na reitaki ma raoraona ake e reireiniia i aonraain!

A moanna ara utu n reitaki i aonraain, temanna imwiin temanna, ma raoraon Emma i Netherlands. Ti kaoiia bwa a na raoniira ni katoa wiiki, i aonraain, ma ara utu *ni kamatebwai* Nakomai, Iriirai. Floor, Laura, Renske, Freek, Benjamin, Stal, ao Muhammad a bane n riki bwa raoraora. Tabeman raoraora mai Netherlands a tia n rinnako "man te mataroa ae eti" (3 Nibwaai 14:13). Tabeman a kaotaki

nakoia "etirun te kawai, ma warikin te mataroa, are a riai n rin iai" (2 Nibwaai 31:9). Ngaiia bon tarira ao mwaanera inanon Kristo. Ni katoa wiiki ti "kabatiai ara kimwareirei" ngkai ti kaai ni mwakuri inanon rikirakeria ni kawain te berita.

Ti "katia raoi ana mwakuri te nanomwaka" (Iakobo 1:4) inanon ara aki kona ni kaitibo n itaramata n aroia utu ni uuote ibukin te tai. Ma ti warekia bwa te kimwareirei ngkai aia onimaki ara utu e rikirake rinanon reitaki iaon bwai n rabakau aika boou ao *Nakomai, Iriirai kamatebwai* Ana Boki Moomon.

E berita Beretitenti Russell M. Nelson, "Ami mwakuri ae teimatoa n te waaki aei—ao inanon naba taai ake kam namakinna bwa akea te nako-raoi ae reke—e na bitii maiumi, ami utu, ao te aonaaba." ("Go Forward in Faith," *Liahona*, May 2020, 114).

Ike ti karaoi iai ara berita ma te Atua—te tembora—e kainaki n te tai ae aki maan. Te tabo are ti kaawakin ara berita ma te Atua—te mweenga—e uki! Iai tibwangara ni mweengara ni kamatebwai ao n iangoi tamaroan ara berita aika tabu n te tembora. E ngae ngke aki reke rokora n te tabo ane e tabu anne, "nanora . . . a na kimwareirei korakora ibukin kakabwaia ake a na bwaronako" (Reirei ao Berita aika Tabu 110:9).

Angiina a bua aia mwakuri; tabeman a bua tibwangaia. Ti kimwareirei, e ngae n anne, irarikin Beretitenti Nelson, are e kamataata n ae nako: "Anganano ibukin angabwai n aki mamata mairouia membwa e tabe n rikirake, n aiaron naba anganano n te angamwane ibukiia ara botanamata. . . . Ti na uaia n tokanikai iaon te tai ae kangaanga aei. E na kakabwaia te Uea ngkai ko reitinako ni kakabwaia aomata" (ana iteraniba

Russell M. Nelson iaon te Facebook, e toka man Aokati. 16, 2020, facebook.com/russell.m.nelson).

"Kabebetei nanomi" bon ana tua te Uea, tai maaku (Mataio 14:27).

N tabetai akea ara taotaonaki n nano ngkana ti taku bwa a "bane n eti bwaai aika ti karaoi" ao a aki reke ioura kakabwaia ake ti tangiri. Enoka e nakonako ma te Atua inanon 365 te ririki imwaain ae ngaia ma ana aomata a anaaki mai iaon te aba nako karawa. Tenibubua onobwi ma nimaua te ririki n te kekeiaki bwa a na eti bwaai ni kabane aika ti karaoi, ao e bon riki! (Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 107:49.)

Motirawan tariu ae Chad e riki tabeua te namwakaina imwiin kamotirawaara man tararuaan Utah Ogden Mition. E bon kamiimi bwa inanon maekara i Southern California, mai buakon 417 taian mition ti na kaman katabeaki ni mwakuri iai n te ririki 2015, ti katabeaki bwa ti na nako northern Utah. Ana tabo te mition bon 30-te miniti kaeana nakon mweengan Chad. E kuneaki bwa e kaentia Chad imwiin reken mwiokora ibukin nako-ra ni mitinare. E ngae ngke inanon taai ni kangaanga n te kakataaki, ti ataia bwa Tamara are i Karawa e tabeaianga ibukira ao ni buokiira ni kunea te kimwareirei.

I kakoaua mwaakan te Tia Kamaiu Iesu Kristo ni kabooi maiura, ni kaitiakiraa, ni kanorinanoira, ao ni kakukurei. I kakoaua bwa ngkana ti tataro nakon Tamara are i Karawa n aran Iesu Kristo, E na bon kaekaira. I kakoaua bwa ngkana ti ongo, kakauongo, ao ni mwannanoa bwanaan te Uea ao Ana burabeti ae maiu, Beretitenti Russell M. Nelson, ti "katia raoi ana mwakuri te nanomwaka" ao ni kabatiai ami kimwareirei." N aran Iesu Kristo, amen. ■

Iroun Unimwaane Gary E. Stevenson
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Te Akoaki ae Bati iroun te Uea

Taai ni karawaawata ao n aki kukurei a aki bita ana tararua te Uea ngkai E taraira ma te akoi, ni kakabwaiaria.

Te bong teuana, Ngai ma toau ti ingainga ngke ti ataia bwa Beretitenti Spencer W. Kimball e kawara Atia ao membwa ni kabane ao mitinare i Tiaban a kaoaki nako Tokyo bwa a na ongora iroun te burabeti n te maungatabu n te aono. Ma kaain te mwaanga, ngai ma toau ti moana ara katauraoi ma te ingainga n nano ibukin te maungatabu, te mwananga n te booti 12 te aoa n rinanon Marawan Taina Mainuku nako kautun te aba i Tiaban, n rimwiaki ma te mwananga n te turein ae 15 te aoa nako Tokyo. N ae kananokawaki, e ngae n anne, tiaki aron taraana anne. Ti karekea te

Orem, Utah, USA

rongorongo mairoun ara beretitenti bwa ibukin te raroa ao te tai, ngai ma toau ti a aki kona ni kaea te maungatabu i Tokyo.

Ngkai a borau kaain ara mwaanga ae uarereke nako Tokyo, ti a tiku imwiia. Boong ake imwina e a taraa ni bung te aariki ao ni kamaroaa. Ti karaoa ara bootaki n toa n te tabo n taromauri ae uarereke, ngkai aomata Aika Itiaki ao mitinare i Tiaban a kaea te maungatabu.

Namakinan te aki kukurei irou e rikirake e ngae ngke I kimwareirei n ongora irouia kaain te mwaanga ake a oki man te maungatabu te rongorongo are e katanoataa Beretitenti Kimball bwa e na kateaki te tembora i Tokyo. A taetae ma te ingainga n aia tai n tibwaua koron bukin miia. A kabwarabwara bwa, ngke a ongo te katanoata bwa e na kateaki te tembora, membwa ao mitinare a bon aki kona n taua kimwareireia n te aro are a bon bane naba n ububo.

Ririki aika mwaiti n nako, ma I bon teimatoa n uringa te karawawata are I namakinna ngkai I aki ira te boowi ae kakaongora anne.

N namwakaina aika tibwa nako, I a tia n iangoa rongorongou aei, ngke I noria aomata ni kaitarai karawawata aika korakora, aika a riaon are I rinanona ngke I mitinare, are a kaoti man butanakon te aoraki ae te COVID-19.

Ni moan te ririki aei, ngke e rang rikirake butanakon te aoraki, te Moan Beretitentii e motinnanoia bwa “te Ekaretia ao ana membwa a na kakaonimaki ni kaota aia motinnano n riki bwa kaain te aba aika raraoi ao n tamaroa nakoia kaain rarikiia”¹ ao a na “bwaina te taratara raoi ae bati.”² Ngaia are, ti a tia n rinanon kato-kan bootaki n te Ekaretia ni kabuta te aonaaba, okiia e raka iaon iteran mwaitia mitinare n te Ekaretia nakon abaia, ao kainan tembora ni kabane ni kabuta te Ekaretia. Ngaa mai iroumi kam katauraoi n rin n te tembora ibukin otenanti ibukiia aika maiu—n raonaki ma kabaebae n te tembora. Tabeman mai iroumi e moantai ni toki ami beku bwa mitinare ke tao kam kamotirawaaki ke kam kamwai-naki ibukin te tai ae uarereke.

N taai aikai, taan kairiiri n tautaeka ao bootaki n reirei a kaini reirei—are e a bita aron te angabeeba ao e kairo-roa katokan takakaro, te aro nreitaki, katei, ao waakin te reirei ma ana waa-ki ni kakukurei. E mwaiti mai iroumi ake a katauraoi ibukin taian kamataku ao kaboo ake a aikoa boo, ao takakaro aika a eke aika a aikoa karaoaki.

Ae rangi ni kananokawaki riki bon norakia utu ake a bua kaain aia utu n te tai aei; are angina a aikoa kona ni kaei taunimate ke bootaki n utu are a tia ni kakantaningaia.

Ni kauarerekeana, e mwaiti, ao e mwaiti mai iroumi ae rinanon te rawawata, te nanokawaki, ao te bwarannano. Ngaia are ti na kanga ni kamaiuaki, n teimatoa , ao ni waaki nako ngkana a taraa n nakobuaka bwaai?

Te burabeti ae Nibwaai e a moanna ni korei bwaatua aika uarereke ngke te rorobuaka n ataei ngaia. Ngke e tanrikaki n taraa maiuna ao ana mwakuri, e anga te nonoori ae kakaawaki n te moani kibu n Ana Boki Moomon. Te kibu aei e karaoa te reirei ae moan te kakawaki ibukira ae ti na iangoia ibukin ara tai. N aron ana taeka ae ataaki, "Ngai, Nibwaai, I a tia ni bungiaki irouia kaaro aika a tamaroa," e koreia, "ao n tia n noori rawawaata aika a mwaiti i nanon au bong, e ngae n anne, e a tia n reke akoakiu ae bat iroun te Uea n au bong ni kabane."³

Ibukina bwa ti kamatebwaia Ana Boki Moomon, ti atai karawaawaata aika a mwaiti are e kananonai Nibwaai. Ma imwin kaotan karawaawatakina aika mwaiti i nanon ana bong, Nibwaai e anga ana taratara iaon te euangkerio bwa e batiko aki iroun te Uea i nanon ana bong ni kabanea. Taai ni karawaawata ao n aki kukurei a aki bita ana tararua te Uea ngkai E taraira ma te akoi, ni kakabwaiaria.

Ngai ma Lesa ti kaitibo ma 600 mitinare i Aotiteria, ake angii mai buakoia a mena iaan tabeua babaire ni kainaki ke n tuukaki n irekeree ma te aoraki ae te COVID-19, angiina a mwakuri man aia auti. Ni kabane ti iangoia aomata inanon te O Tetemanti, ana Boki Moomon, ao Reirei ao Berita aika Tabu ake e kakabwaiaria te Uea bwa a na kakoroa nanon te tamaroa n tain te kakaitara. A bane n taraaki riki ni baike a kona ni karaoi man ana ibuobuoki te Uea ao tiaki bwaai ake a aki kona ni karaoi inanon aia tai ni kainaki ao n tuukaki.

Ti wareka rongorongoia Bauro ma Tira, ngke a kabureaki ao a kabaeki waeia n te kai ni kabaewae, a tataro, a anene, ao a kakoaua—ao riki a bwa-betitoa te tia tantani.⁴

Guatemala City, Guatemala

Ao rongorongan riki Bauro, i Rome, ngke e kabureaki n ana auti i nanon uoua te ririki, are e bon reitina-ko ni "kaeta aron ao ni kaotiota uean te Atua,"⁵ "ao e reirei taekan te Uea are Iesu Kristo."

Ti wareka rongorongan Nibwaai ao Riaai, ao natin Ereman aika mwaane, imwin te bwainikirinaki a otabwaniniaki n te boua ae te ai bwa kamanoia ao bwanaan te uea "ae rau ae kororaoi . . . e ninia nako tamneia [taan kabureia]."⁷

Ti wareka rongorongan Aramwa ao Amureki i Amonia, are a kunea bwa e mwaiti "ae kakoaua ana taeka . . . ao a moanna n rairinanoia, man ukoukorikoroboki aika tabu,"⁸ e ngae ngke a bwainikirinaki ao e tauaki mairouia te amwarake, te ran, ao kunnikaia, a kabaeaki ao a kainaki n te matawariki.⁹

Ao kabaneana ti wareka rongorongan Iotebwa Timiti, are korakai n te matawariki ae Liberty, e namakina te kakeaki ao te kitanki, ngkanne e ongo bwanaan te Uea, "Bwa ni kabane bwaai aikai. . . bon ibukin kabwaiam"¹⁰ ao "te Atua e na mena iroum n aki totoki."¹¹

Mai buakon aikai n tatabeua nako ake iai ana atatai iai Nibwaai: bwa e ngae ngke a tia n noori rawawaata inanon bongin maiuia, ma a bon akoaki iroun te Uea.

Ngaira naba ti kona n nori baike a katiteuanaaki ngkai iai kaain te aro n tatabemaniia ao n te Ekaretia n te kawai are ti a tia ni karekea akoakira ae bat iroun te Uea i nanon taai ni kangaanga are ti kaitarai n namwakaina aika a tia n nako. Ngkai I taekin katooto aikai, ke e kakorakora naba am koaua n te nakoa n tia mamata are

iroun ara burabeti ae maiu, are e a tia ni katauraoira n taian bitaki imwain anangin te buti n aoraki, are kakorakoraira n teimatoa inanon kakaewenako ake a kaoti.

Nambwa teuana, **bon te riki bwa te aro ae boto n te mwenga ao e boutokaki n te Ekaretia.**

Uoua te ririki n nako, e taku Beretitenti Russell M. Nelson: "Ti a rang taneiai n iangoa te 'ekaretia' bwa te bwai ae riki n ara tabo n taromauri, man boutokaaki ni baike a karaoaki n te mwenga. Ti kainanoa te bitakii nakon te katei aio. . . . Te Ekaretia *ae boboto n te mweengah*,

Kuala Lumpur, Malaysia

are boutokaaki ni bwaai ake a riki inanon ara . . . kateitei."¹² Bon te taetae ni burabeti ae mwaakaroiroi! Kamatebwaian te euangkerio ae boboto n te mweenga e a tia ni karaoaki i nanon kainakin ara tabo n taromauri n te tai ae uarereke. E ngae ngke e a moanna n okira arona bwaai n te aonaaba ao ti a manga taromauri n taian umwantabu, ti riai ni kateimatoa reiakanan ao kamatebwaian te euangkerio ae boboto n te mweenga i nanon te buti n aoraki aei.

Te kauoua ni katooto bwa e batikoakira iroun te Uea bon te kaotioti ni kaineti ma te mwakuri **n te kawai ae rietaata riki man tabu.**

I nanon 2018, Beretitenti Nelson e waakina te mwakuri n ibuobuoki bwa te bitaki "n arora n tabeakiniira i bon imarenara."¹³ Te buti n aoraki aei e a tia n anga taai aika a mwaiti ibukin katamaroaan arora n ibuobuoki. Taari ao aine n ibuobuoki, ataeinaine ao ataeinimwaane, ao tabeman riki a tia n ibuobuoki man karaoan te reitaki, marooro, kaitiaki, katauraoan amwarake, rongorongo rinanon te intanete, ao te otenanti ae te toa nakoia naake a kainanno. E a tia naba te Ekaretia ni buokiia aomata i nanon te buti n aoraki man katauraoan bwaai aika kakaawaki nakon bwain te kaomiuniti ibukin kawakinan amwarake, taabo ni katantan ibukiia ake akea mweengaia, ao tieinta n ibuobuoki ibukiia ake tiaki kaain te aba ao karikirake ake a karaoaki nakon te boranibaki ae korakora. Aine n te bootaki n aine ma

aia utu a karaoa te kakaewenako aei man karaoan mirion nangoan te ubu ibukia taan mwakuri ibukin kuakua.

Te kabanea ni katooto n te riki ni kakabwaiaaki n tain te kakaitara bon **kunean te kimwareirei ae batin n okin taian otenanti n te tembora.**

Aio e kakan kabwarabwarana n te karaki. Ngke Titita Kaitlyn Palmer e karekea weteana nakon te mition n Eberi ae nako, e bon rangi n ingainga n riki bwa te mitinare ma e namakenna bwa e kakaawaki ao e onoti te nako n tembora ni karekea ana entaumente ao ni karaoi berita aika tabu. Teutana te tai imwin baen ana tai ibukin ana entaumente, e roko te rongorongo bwa ni kabane tembora a nang kainaki moa teutana te tai ibukin te buti n aoraki n te aonaaba. Imwin karekean te rongorongo ae kauruaki nano aei, e kunea neiei bwa e na kaea te MTC rinanon te intanete man mweengana. E ngae ngke iai angabuaka, E teimatoa Kaitlyn ni kaungaa ibon irouna.

N namwakain ake imwina, Titita Palmer e aki kabuaa te kantaninga ibukin te rin n te tembora. A aki mamamatam ao a tataro ana utu bwa a na uki tembora bon imwain kibana. E momoana ana kataneiai n te MTC Kaitlyn man tataekina ae kangai, "Tao ngkai are N na karekea te kakai n ukin taian tembora?"

N Aokati 10, te Moan Beretitentii e katanoata bwa ana tembora Kaitlyn e na manga kaukaki ibukin otenanti ibukiia aika maiu n te bong raoi are e bae arana bwa e na kiba n te moaningabong. E na bon aki kona n rin n te tembora ao ni kiba n teuana te tai. Ngke e memeere aia kantaninga ibukin te tokanikai, a reitaki ana utu ma te beretitenti n te tembora ae beretitenti Michael Vellinga bwa e na reke angan reken te kakai are a

kaman tataroakinna. E kaekaaki aia aki mamamatam ma aia tataro!

N te aoa 2 n te ingabong, tabeua te aoa imwain kibana, Titita Palmer ao ana utu, ma rannimataia, a kamauraki i matan te tembora ioun te beretite-nti n te tembora are wingare, ma ana taeka ae kangai, "Mauri n te ingabong aei, ana utu Palmer. Kaaraki nakon te tembora!" Ngke e a tia ana entaume-nte, a tuangaki bwa a na moantaaai n otinako bwa iai te utut ake a tataninga aia tai n rin imwiia. A buti nakon te tabo ni kiba ao a roko raoi n te tai ibukin kibana nakon ana mition.

Otenanti n te tembora ake ti a tia n aki karaoi inanon tabeua namwakaina a taraa n kakukurei nakon are mai mwaina ngkai tembora n te aonaaba a moan manga ukiia.

N au kainiin, taeaoka kakauongo nakon ana taeka te Burabeti Iotebwa Timiti ae kaunganano, e kamaruru-ning, ao e kakorakora. Akea ae kona ni iangoia bwa e tataningaia inanon te karawaawata ao te kaokoroaki ngke tukaki man kainaki i Nauvoo, ni karaba mairouia naake a ukoukora katikana ae bure iaan te tua.

"Ngkai, tera ae ti ongo n te euang-kerio are ti a tia ni karekeia? Bwanaan te kukurei! Bwanaan te nanoanga mai karawa; ao bwanaan te koaua

Due Carrare, Padua, Italy

Villa Alemana, Greater Valparaíso, Chile

mai aontano; rongorongo aika raraoi ibukiia maate; bwanaan te kukurei ibukiia ake a maiu ao ake a mate; rongorongo aika raraoi n te kimwarerei ae korakora.

"... Tiaki ti na aaki nako n te mwakuri ae rangi ni kakawaki? Waaki rake ao tiaki rikaaki. Ninikoria, ... ao waaki, waaki nakon te tokanikai! E riai nanomi ni kimwareirei, ao n rangi ni kukurei. E riai te aonaaba ni waekoa n anene."¹⁴

Tariu ao mwaaneu, I kakoaua bwa n te bong teuana, ngkami n tatabe-manri ngkami kam na tanrikaki n nori bwaai ake a katokaki, kananokawaki, aki raun nano, ao te maroa are riki ma te buti n aoraki bwa e na one-aki nakon kakabwaia ao karakaan te onimaki ao te koaua ae korakora riki. I kakoaua bwa n te maiu aei, ao n te maiu ae na roko, karawaawatami, ami Amonia, ami Umwa ni Kaikain ae Liberty, e na katabuaki ibukin kabwaiami.¹⁶ I tataro bwa, n raonaki ma Nibwaai, ti kona ni kinai kara-wawata inanon waakin maiura are inanon naba te tai anne ti ataia bwa ti akoaki ioun te Uea.

I kainna n au koaua ibukin Iesu Kristo, are e bon aki iruwaa Ngaianakon te karawawata ao bwa mwakoron Ana Mwakuri ni Kamaiu ae akea tiana are e karinanoa iaan bwaai ni kabane.¹⁶ E atai rawa-watara, marakira, ao tabeaangan nanora. Bon Ngaia ara Tia Kamaiu, ara Tia Kabooira, ara kantaninga, te Tia Kabebetei nanora, ao Te Tia Kamaiuira. I a taekin aikai n arana ae mimitong, Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Ana reta Te Moan Beretitentii, Eberi 16, 2020.
2. Ana reta te Moan Beretitentii, Meei 19, 2020.
3. 1 Nibwaai 1:1.
4. Taraa Makuri 16:24–33.
5. Makuri 28:23.
6. Makuri 28:31.
7. Ereman 5:30.
8. Aramwa 14:1.
9. Taraa Aramwa 14:22.
10. Reirei ao Berita aika Tabu 122:7.
11. Reirei ao Berita aika Tabu 122:9.
12. Russell M. Nelson, "Taeka ni Kaukuki," *Riaona*, Nobembwa 2018, 7.
13. Russell M. Nelson, "Ti na Waaki Nako," *Riaona*, Meei 2018, 118.
14. Reirei ao Berita aika Tabu 128:19, 22.
15. Taraa 2 Nibwaai 2:2.
16. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 122:8.

Iroun Milton Camargo
Te Moan ni Kauntira n te Beretitentii ni
Kabuta n te Reirei n Tabati

Bubuti, Ukeuke, Karebwerebwe

Te mwakoro ae kakaawaki n ana babaire Tamara are i Karawa bon te kona n reitaki ma Ngaia n te tai are ti tangiria.

Aua te namwakaina n nako, n au tai ni kamatebwai ni koroboki aika a tabu, I wareka rongorongan ana mition Aramwa i Amonia ngke I a boo naba ma te iango ae tamaroa i nanon *Nakomai, Iriirai*: “Ngkai ko wareki taekan kakabwaia aika rietata ake e anga te Atua nakoia Nibwaite (taraa Aramwa 9:19–23), iangoi kakabwaia aika rietata are E a tia n anganiko.”¹ I motikia bwa n na korei ana kakabwaia te Atua ake anganai ao ni korei naba n au tareboon. I nanon tabeua te miniti, I a tia ni korei 16 kakabwaia.

Te kabanea ni kakaawaki mai ibuakoia bon kakabwaia n aron ana nanoanga te Tia Kamaiu ao ana mwa-kuri ni kamaiu ibukiu. I korea naba au kakabwaia are I kona n tei ibukin te Tia Kamaiu ngke te minare ngai i Botukare ao, imwina, ma buu n aki toki ae tangiraki, Patricia, n te Brazil Porto Alegre Maiaki Mition, ike ti a beku irarikia 522 mitinare aika korakora man tamaroa. Ngkai I taekina Patricia, angii kakabwaia ake I korei n te bong anne bon kakabwaia ake ti uaia ni karekei rinanon ara ririki ni mare ae 40—n aron kabaeakira n te Tembora ae São Paulo Brazil, teniman

natira aika tamaroa, buuia, ao tibura aika 13 mwaitiia.

Au iango e oki rikaaki naba nakoia au karo aika tamaroa, ake a kaikawai i nanon ana reirei te euangkerio. E oki au ururing, ae kaonoti, n te tai teuana ngke e katorobubua n tataro tinau ae tangiraki ma ngai n au kainiwene ngke tao 10 tabun au ririki. E a tia n namakinna bwa ngkana e na roko au

tataro iroun Tamau are i Karawa, e riai ni katamaroaki. Ngaia are e taku, “N na tataro moa ngai, ao imwin au tataro, ko a manga tataro.” E reitinako ni karaoa aei i nanon tairiki aika mwaiti, ni karokoa ae e a namakinna bwa I a ataa tuan ao aron te tataro nakon Tamara are i Karawa. N na teimatoa ni karabwarabwa nakoina ibukin reiakinau n tataro, bwa I reiakina bwa Tamara are i Karawa e ongo au tataro ao e kaekai.

Ao e koaua, anne naba te kaka-bwaia are raon ake I korei—te bwaintuaraoi ni kona n ongo ao n reiakina ana taeka te Uea. Te mwakoro ae kakaawaki n ana babaire Tamara are i Karawa bon te kona n reitaki ma Ngaia n te tai are ti tangiria.

Te kakao mairoun te Uea

Ngke te Tia Kamaiu e kawara Amerika imwin Mangautina, E kaoka te kakao are E anga nakoia Ana Reirei i Kariraia. E taku:

“Bubuti ao ko na anganaki; ukeuke, ao e na reke iroum;

Sugar City, Idaho, USA

karebwerebwe ao e na kaukaki nakoim.

“Bwa ane e bubuti ao e na anganaki; ao ane e ukeuke, ao e na reke irouna; ao ane e karebwerebwe, ao e na bon kaukaki nakoina.” (3 Nibwaai 14:7–8; taraa naba Mataio 7:7–8).

Ara burabeti, Beretitenti Russell M. Nelson, e a tia n anga te kakao ae ai aron anne ni bong aikai. E taku: “Tataro n aran Iesu Kristo ibukin tabeaiangam, maakum, mamaaram—eng, te bwai are e tangiria nanom. Ao imwiina kakauongo! Koroi iango ake a roko n am iango. Taui mwiin am namakin ao rinanoi ma te mwakuri aika ko kaungaaki bwa ko na anai. Ngkana ko teimatoa ni kakaraoa te kawai aei ni katoa bong, ni katoa namwakaina, ni katoa ririki, ko na “rikirake inanon karekean te kaotioti.”²

E reitia n taku Beretitenti Nelson, “Ma inanon boong aika imwaira, e na bon aki kona ni kamaiuaki te tamnei n akean ana kairi, kaetieti, karau nano, ao korakoran te Tamnei ae Raoiroi ae teimatoa.”³

Bukin tera e rangi ni kakaawaki te kaotioti ibukin maiun tamneira? Ibukina bwa te aonaaba e kona ni mangaongao ao ni kaberoro, n onrake n te kewe ao te katabetabe. Te reitaki ma Tamara are i Karawa e anganira te kona n ataia bwa tera ae eti ao tera ae kairua, tera ae kakaawaki nakon ana baire te Atua ibukira ao tera ae e aki. Te aonaaba e kona naba ni kamma-raki ao ni kauruaki nano. Ma ngkana ti rarangai nanora n te tataro, ti na namakin te kabebeteaki are e roko mairoun Tamara are i Karawa ao te koaua bwa E tangiriira ao ti kakawaki irouna.

Bubuti

E taku te Uea bwa “ane e bubuti ao e na anganaki;” E taraa ni bebete te

Lotopa, Samoa

bubuti, ma e rangi ni korakora ibuki-na bwa e kaota nanora ao ara onimaki. Ma, e kainnanoa te tai ae batia te taotaonakinnano aron reikinan kinaakin bwanaan te Uea. Ti tarai iango a namakin ake a roko nakon ara iango ao nanora, ao ti korei, n aron are a tia n reireinira ara burabeti bwa ti na karaoia. Korean ara namakin bon te mwakoro ae kakaawaki iaon karekeana. E buokiira n uringa, n rinanona, ao ni manga namakina te bwai are e reireiniira te Uea.

N tai ae aki rang maan temanna kaain au utu e taku nakou, “I kokoaua bwa e koaua te kaotioti ae onoti. I kokoaua bwa te Tamnei ae Raoiroi e na kaoti nakou bwaai ni kabane ake I riai ni karaoi.⁴ E bon bebete kokoauana n taai ake I namakina iai te aabue i nanou ma te koaua ae nene.⁵ Ma tera ae N na karaoia bwa e na teimatoa te Tamnei ae Raoiroi n taetae nakou n aron aei?”

Nakoia kaain au utu, ao nakoimi ni kabane, N na taekinna bwa Ngai naba I tangiria n teimatoa ni karekei namakin aika korakora akanne mairoun te Tamnei ao n itiaki au taratara n te kawai ae I riai n toua. Ma I aki. Irarikin anne, te bwai ae ti na batiriki n namakinna bon bwanaan te Uea

ae maraara man bebete are wirikiriki nakon ara iango ao nanora, “Aio ngai. I tangiriko. Waaki nako, karaoa am kabanea n tamaroa. N na boutokai-ko.” E aki kainnanoaki bwa ti na atai bwaai ni kabane ke ti na noori bwaai ni kabane.

Te bwanaa ae maaraara ma ni bebete, e kakorakoraira, kaungaira, ao e karau nanora—n taai aika mwaiti ao anne ae ti kainnanoia ibukin te bong anne. Bon iai te Tamnei ae Raoiroi, ao ana namakin a bon koaua—aika korakora ao aika bebete.

Ukeuke

E reita ana berita te Uea, “Ane e ukeuke, ao e na reke irouna.” Te ukeuke e teretere iai kammwakuran te iango ao te tamnei—te iango, te kaka-tai, te kekeiaki, ao te kamatebwai. Ti ukeuke ibukina bwa ti onimakini ana berita te Uea. “Bwa ane e nakon te Atua ao e na kokoaua bwa bon iai, ao bon te tia kabo aia onimaki akana a kakorakoraira n ukoukoria” (Ebera 11:6). Ngkana ti ukeuke, ti kaotia ma te nanorinano bwa e batia ae ti riai n reiakinna, ao te Uea e na karababai ara atatai, ni katauraoira bwa ti na karekeea riki ae batia. “Bwa taraiia, e kangai ana taeka te Uea ae te Atua:

Salzburg, Austria

N na anganiiia natiaa aomata teutana i mwin teutana, te reirei teuana i mwin teuana, ikai teutana ao ikekei teuana; . . . bwa N na anga nakon ane butimwaia ae mwaiti riki” (2 Nibwaai 28:30).

Karebwerebwe

Ao te kabane, e taku te Uea, “Ane karebwerebwe, ao e na kaukaki nakolina.” Te karebwerebwe bon te mwakuri n onimaki. Ngkana ti kakorakoraira n Iriiria, te Uea e kauka te kawai i mwairia. Iai te anene n taromauri ae tamaraoa are e reireinira bwa ti na “uti ao ni karaoa ae mwaiti riki nakon ae ti na miiakina [ara] abanuea i karawa. Karaoan te mwakuri ae tamaraoa bon te kakukurei, te kimwareirei ae akea tiana, te kakabwaia ni kona ni beku ao n tangira.”⁶ Unimwaane Gerrit W. Gong man te Kooram n te Tengaun ma Uoman e a tia ni kabwarabwara bwa n angin te tai e roko te kaotioti n ara tai ni karaoa te mwakuri ae raoiroi. E taku: “Ngkai ti kataia ni karaoa te mwakuri ni ibuobuoki nakoia aomata, I taku bwa te Uea e anganira n ae mwaiti riki Ana tangira ibukiia ao bon ibukira. I taku bwa ti ongo Bwanaana—ti namakinna n te kawai ae okoro—ti namakinna n te kawai ae okoro,

ngkana ti tataro ni buokiia naake i rarikra ibukina bwa anne teuana te tataro ae E rangi n tangiria ni kaeka”⁷

Bannan Aramwa

Te iango ae tamaraoa ae uarerek i nanon *Nakomai, Iriirai* n tarai au kakabwaia e uota te tamnei ae raoiroi ao nonoori aika I aki kantaningai. Ngke I reitinako ni wareka rongorongon Aramwa ao ana mwakuri i Amonia, I kunea bwa Aramwa e katea te banna ae tamaraoa bwa ti na kanga ni bubuti, n ukeuke, ao ni karebwerebwe. Ti warekia bwa “Aramwa e beku korakora n tamneina, ni borabwata ma te Atua n te tataro ae korakora, bwa e na kabwaroa Tamneina ae korakora iaoia ana botanaomata.” Ma, te tataro anne, e aki kaekaki nakon are e kantiningaia, Ao e teweaki nako Aramwa man te kaawa. “Ngke karawawataaki n te nanokawaki,” E kuri bWARA NANON Aramwa, ngke e a kaoti te anera n anga te rongorongo aei: “Ko na kakabwaiaaki ngkoe, Aramwa; mangaia ae, tabeka atuum ao kimwareirei, bwa e korakora bukina bwa ko na kimwareirei.” Te anera e tuangnga bwa e na oki nako Amonia ao ni kabwarabwara riki, a Aramwa e “waekoa n oki.”⁸

Tera ae ti reikinna mairoun Aramwa iaon te bubuti, te ukeuke,

ao te karebwerebwe? Ti reiakinna bwa te tataro e kainnanoa te beku korakora n te tamnei, ao tiaki n ae n tainako ao e a bon reke naba are ti kantiningaia. Ma ngkana ti namakina te bwarannano ao ti karawawataaki n te nanokawaki, te Uea e anganira te kabebeteaki ao te korakora ni kawai aika mwaiti. Tao E aki kaekai ara titiraki ni kabane ke e katokii ara kangaanga n te tai ae waekoa; ma, E kaungaira bwa ti na teimatoa ni kataia. Ngkana ti waekoa ni kaboo-raoa ara babaire ma Ana baire, E na kauka te kawai ibukira, n aron are E karoao ibukin Aramwa.

Bon au koaua bwa aio bongin bwaninin te euangkerio. Ti kona ni kimwareirei ni kakabwaian Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo i nanon maiura. E a rangi ni bebete aron karekean koroboki aika a tabu iroura. Ti kairaki irouia burabeti ake a reireiniira nanon te Uea inanon taai aika kangaanga are ti maeka iai. N reita anne, ti kona ni karekea oin ara kaotioti bwa e aonga te Uea ni karau nanora ma ni kairiira n ae onoti. N aron are e taekinna te anera nakon Aramwa, e “korakora bukina bwa ti na kimwareirei.” (Aramwa 8:15). N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAARI

1. *Nakomai, Iriirai—Ibukiia Aomata n Tatabemaniia ao Utu: Ana Boki Moomon 2020* (2019), 91.
2. Russell M. Nelson, “Te Kaotioti ibukin te Ekaretia, Te Kaotioti ibukin Maiura,” *Riaona*, Meei 2018, 95; quoting *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 132.
3. Russell M. Nelson, “Te Kaotioti ibukin te Ekaretia, Te Kaotioti ibukin Maiura,” *Riaona*, Meei 2018, 95; quoting *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 132.
4. Taraa 2 Nibwaai 32:5.
5. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 9:8.
6. “Have I Done Any Good?” *Anene n Taromauri*, nambwa 223.
7. “How I #HearHim: Elder Gerrit W. Gong (video), ChurchofJesusChrist.org/media.
8. Tara Aramwa 8:10–18.

Iroun Unimwaane Dale G. Renlund
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Karaoa ae Eti, Tangira te Nanoanga, ao Nakonako ma te Nanorinano ma Atuam

Ni karaoa te etieti e nanonaki bwa karaoan te wakuri ae eti n akea te babakanikawai. Ti karaoa ae eti i matante Atua ngkana ti nakonako ma te nanorinano ma Ngaia. Ti karaoa ae eti nakoia tabeman man kaotan te nanoanga ae tangira.

Ngkai ngaira taan iriira Iesu Kristo, ao ngkai ngaira Aomata Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, ti uaiakina—ao a kaungaki bwa a na uaiakinna—karaoan ae tamaroa ao ni katamaroairira.¹ Tao ko a bon tia n titirakiniko, I bon iroum, “I karaoa ae tau?” “Tera riki ae n na riai ni karaoia?” ke “N na kanga Ngai, N ata kabwakau, n tau ni ‘maeka ma te Atua n te aro ni kukurei ae aki totoki?’”²

Te burabeti n te O Tetemanti ae Mika e titiraki n aron aei: “N na roko I matan Iehova ma baika ra, ma ni katorobubua I matan te Atua ae rietaata?”³ Mika e titiraki ni kakaniko bwa e tau ke aki te bwaintangira ae rang mwaiti ni kabooa te bure, e taku: “E na kukurei Iehova n tibu mwaane aika ngaa, ke ni karanga ni bwa aika

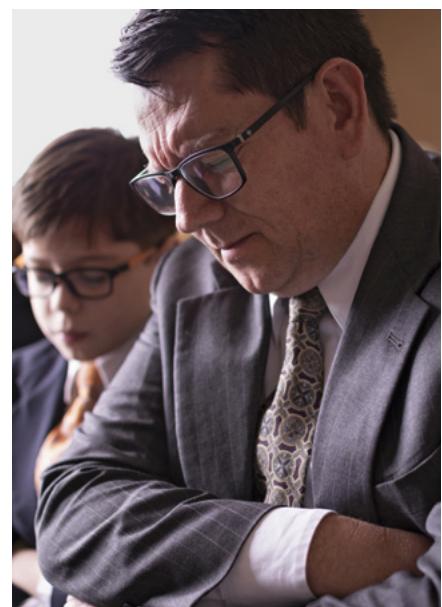
[reebu] . . . karaanga n oera? n na anga au karimoa i bukin . . . buakan tamneiu?”⁴

Te kaeka bon tiaki. Mwakuri aika raraoi aki tau. E aki reke te kamaiuaki ni bon korakorara.⁵ Tiaki naba te anganano ae korakora ae ataia Mika ae e kangaanga ni kamauna te bure ae te kabanea n uarereke. Ngkana ti na onimakina oin korakorara, te kantaninga n oki ni maeka ma te Atua e na aki reke.⁶

N akean kakabwaia ake a roko mairoun Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo, e aki kona n tau ara mwakuri ke tiaki kona n tau. E ngae n anne, te rongorongo ae kakukurei, bwa mai iroun Iesu Kristo ao rinanon Iesu Kristo ti kona n riki n tau.⁷ Ana bane aomata ni kamaiuaki man te mate n

rabwata man mwaakan te Atua, rinanon maten ao Mangautin Iesu Kristo.⁸ Ao ngkana ti raira nanora nakon te Atua, te kamaiuaki man te mate n tamnei e tauraoi nakoia aomata ni kabane “rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu [Iesu] Kristo . . . man te ongeaba nakon tuua ao otenanti n te Euangkerio.”⁹ Ti kona ni kamaiuaki man te bure n tei n itiaki ao n itiaki imatan te Atua. N aron are e kabwarabwara Mika, “E a tia te [Atua] ni kaota ae raoiroi nako im; ao tera ae E ukoukoria Iehova mai iroum, ba ti te karaoa ae eti, ma te tangira te nanoanga, ma te nako n nanorinano ma Atuami?”¹⁰

Ana kaetieti Mika iaon rairakin nanora nakon te Atua ao kororaoimibukin te kamaiuaki iai i nanona teniua bwaai aika reitaki. Karaoan *te mwakuri ae eti* bon karaoan te etieti i matan te Atua ao nakoia aomata. Ti karaoa ae eti i matante Atua ngkana ti nakonako ma te nanorinano ma Ngaia. Ti karaoa ae eti nakoia

San Lucas Sacatepéquez, Guatemala

tabeman man kaotan te nanoanga ae tangira. Karaoan *te mwakuri ae eti* bon kammwakuran te moan ao te kauoua n tua aika korakora, kona “tangira Iehova ae Atuam n nanom ni kabanea, ao n tamneim ni kabanea, ao ni wanawanam ni kabanea . . . [ao ko na] tangira raom n ai aron tangiram i bon i roum.”¹¹

Karaoan *te mwakuri ae eti* ao *te nakonako ma te nanorinano ma te Atua* bon karikakan baira man te buakaka, touan mwiin Ana tua, ao n tiku ni bon rangi n onimaki.¹² Te aomata ae raoiroi e rairaki nako man te bure ao n nakon te Atua, e karaoi berita aika tabu ma Ngaia, ao e kawakin berita aikanne. Te aomata ae raoiroi e rineia bwa e na ongotaeka n ana tua te Atua, e raira nanona ngkana e aki koro bukin ana kantaninga, ao e teimatoa ni kekeiaki.

Ngke te Kristo are e a tia n uti e kawariia Nibwaite, E kabwarabwara ae e a tia ana tua Mote n oneaki mwina n te tua ae rietaata riki. E tuangiiia bwa a na aki “manga oki ni uoti . . . karea ao . . . bwaintangira aika kabuokaki” ma ana uota “te nano ae uruaki ao te tamnei ae raraoma.” E berita naba, “Ao ane e kawarai ma te nano ae uruaki ao te tamnei ae raraoma, ao N na bwabetitoia n te ai ao te Tamnei ae Raoiroi”¹³ Ngkana ti karekea ao ni kabonganana ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi imwiin te bwabetito, ti kona ni kimwareirei n ana iraorao ae teimatoa te Tamnei ae Raoiroi ao n reireinaki bwaai ni kabane ae ti riai ni karaoi,¹⁴ n raonaki ma te nakonako n nanorinano ma te Atua.

Ana karea Iesu Kristo ibukin kabwarakin ara bure ao te kamaiuaki man te mate n tamnei a bane n tau-raoi nakoia ake a uruaki nanoia ao a raraoma tamneia.¹⁵ Te nano ae uruaki ao te tamnei ae raraoma a kaumakiira

bwa ti na kukurei n rairi nanora ni katoabong ao ni kataia n riki n aron Tamara are i Karawa ma Iesu Kristo. Ngkana ti karaoia, ti karekea anakaitiaki te Tia Kamaiu, ana kamaiu, ao mwaakana. Ti aki ti karaoa ae eti ao n nakonako n nanorinano ma te Atua: ti reiakinna naba n tangira te nanoanga n aron are irouia Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo.

Te Atua e kukurei n te nanoanga ao e aki un ni kabonganakina. N ana taeka Mika nakon Iehova, “Ai antai te Atua ae ai arom, ae kabarai buakaka, . . . e na nanoangaira,” ao e na “tetewe nako . . . aia bure nako aani marawa.”¹⁶ Tangiran te nanoanga n aron are karaoia te Atua e riai n toma n tainako ma karaoakin ae eti nakoia tabeman ao n aki kateibuaka nakoia.

Kakawakin aki bwainikirinaia tabeman e taekinaki n te karaki ae kakaongora n taekan te unimwaane ae Hillel, bon ngaia te moan aomata mai Iutaia are e maiu n te moan n tienture imwain Kristo. Temanna ana ataei Hillel e rangin n aki rau man matoan te Torah—ana boki Moote ake nimaua ma aia tua ake 613 ao ma aia korboki rabbi. Ataei a kaewenakoa Hillel bwa e na kabanea ana kabwarabwara n te Torah ngkai e tii tei iaon waena te aina. E na bae n bure ana baeranti Hillel ma e kariaia te kakaewenako. E taekinna Nakoaia Ibonga, n taku, “Kona tai kareke kai, ao tai kaikoa unim n ekiia nako natiai am koraki, ma ko na tangira raom n ai aron tangiram i bon iroum.”¹⁷ E motikia ngkanne Hillel: “Te bwai are ko ribaia bwa e na karaoaki nakoim, tai karaoia nakon kain rarikim. Anne te rongorongo ae moan te kakawaki n te Torah; are nikirana bon te kabwarabwara. Waaki nako ao kamatebwai.”¹⁸

Karaoan ae eti nakoia tabeman bon mwakoron te nanoanga ae tangira.

Iangoa te marooro ae I ongora inanon iriki aika nako n te tabo ni mwakuri n te imententii n te O n Aoraki ae Johns Hopkins i Baltimore, Maryland, n te United States. Te aoraki, ae Mr. Jackson, bon te mwaane ae ata te katei, man tamaroai are e rang kinaaki irouia taan mwakuri n te onaoraki. E a tia ni karinaki n te onaoraki n taai aika mwaiti ibukin aorakina ake a reke man te manging. N te tai aei, e kaoti Mr. Jackson nakon te onaoraki ibukin kanikina ake a kuneaki bwa e a tibu banibwbawain te rabwata are e riki man te manging.

Ngke e nang toki ana tei, Dr. Cohen, te taokita ae mwakuri korakora ao n mataiakinakii, e rinanon aorakin Mr. Jackson ao e noria bwa e a riai ni karinaki n te onaoraki. Dr. Cohen e mwiokoa Dr. Jones, te taokita are e na tei imwiina, bwa e na karina Mr. Jackson ao n taraa ana bwainaoraki.

E a tia Dr. Jones n reirei n te kuura n taokita ae kinaaki ao e tibwa moana ana kamatebwai ibukin ana beebea ae bubura riki. Te reirei ae matoatoa aei e irekereke ma aki taun te motirawa, are ngaia ae karekea ana kaeka Dr. Jones ae aki raoiroi. Ngkai aio ana kaniman n aomata n te tairiki aei, e korakora ngurengurena nakon Dr. Cohen. E taku bwa e aki raoiraoi ae e na kabanea ana tai ae mwaiti n tabeakina Mr. Jackson, bukina bwa aorakina, e riki, bon man ana kairua.

Ana kaeka Dr. Cohen e taekinna n te wirikiriki. E taku, “Dr. Jones, koa riki ngkai ngkoe bwa te taokita bwa ko na tararuiaia aomata ao ni mwakuri ni kamarurungia. Ko aki riki bwa te taokita bwa ko na motiki taekaia. Ngkana ko aki ataa te kaokoro n anne, ao akea nnem ni kataneiai n te tabo ni mwakuri aei.” Imwiin te kaetieti aei, Dr. Jones e tabeakina Mr. Jackson n tain te bwainaoraki aei.

E a bon tia ni mate Mr. Jackson. Dr. Jones ao Dr. Cohen a tia ni karekei aia mwakuri aika moan te tamaroa. Ma n te tai ae kakawaki i nanon ana kata-neiai, e bon riai bwa e na kauringaki Dr. Jones bwa e na karaoa ae eti, e na tangira te nanoanga, ao n tabe ibukin Mr. Jackson n aki motikitaeka.¹⁹

Inanon ririki aika mwaiti, I a tia ni kabwai man te kauring anne. Tangiran te nanoanga e nanonaki n ae tiaki ti tangira ana nanoanga te Atua bwa ti na karekea; ti na kukurei bwa te Atua e karababa a na nanoanga anne nakoia tabeman. Ao ti ira Ana banna ni katooto. “Titebo arora ni kabane imatan te Atua,”²⁰ ao ti bane ni kainnanoa te ibuobuoki n te tamnei bwa e na buokiira ao ni kamaiura. E a tia te Uea ni kangai: Ko na tai karieta te aomata temanna iaon temanna, ke e aki riai temanna n taku bwa e rietata riki nakon temanna.²¹

Iesu Kristo e karaoi mwakuri ni kaota aron karoan ae raoiroi ao te tangira te nanoanga. E reitaki ma taan bure, ao ni buokiia ma te eti ao te karinerine. E reirei aron kakukurein kawakinan ana tua te Atua ao n ukoukora te kakaunga ao tiaki bairean taekaia aika iai aia kangaanga. E a tia ni boaia naake a kabuakakaibukin ana ibuobuoki nakoia aomata ake a taku bwa a aki tau.²² E aki kukurei irouia ake a taku bwa a raoiroi ibon irouia ao e tiku n aki kukurei.²³

Ni katotoonga Kristo, e karoa ae raoiroi te aomata, ni karoa ae eti i matan te Atua ao nakoia aomata. Te aomata ae raoiroi e tamaroa aron ana kakarabakau ao ana mwakuri ao e noria bwa te kaokoro n aron taraan te maiu ke koaua e aki totokoa te akoi ma te reitaki ae koaua. Aomata aika a kakaraoa ae eti “e na aki reke te nano ni kan kaikoaka temanna, ma a na maeka ma te rau”²⁴ ma ake tabeman.

N kan riki n aron Kristo, bon te aomata ae tangira te nanoanga. Aomata aika tangira te nanoanga aki momotitaeka; a kaota te tangira ibukiia tabeman, riki nakoia naake akea aroia; a ibuobuoki, a akoi, ao a karinerine. Aomata aikai a reitaki ma aomata ma te tangira ao te oota, n aki tabe ma aroia bwa a nako mai ia, aroia, irekerekeia n aia aro, aroia n tangira, kinaakia, utuia, aia baronga, ke kakaokoron abaia. A bane n oneaki mwiin aikai ma ana tangira Kristo.

N te aro bwa ngkana ko kan riki n aron Kristo, e riai te aomata n rinea te Atua,²⁵ nakonako ma te nanorinano ma Ngaia, ukoukora Kakukureiana, ao ni kawakin berita ma Ngaia. Naake a nakonako n nanorinano ma te Atua a uringa te bwai ae e a tia ni karaoia Tamara are i Karawa ma Iesu Kristo ibukiia.

E tau au makuri ae I karaoia? Tera riki ae n na riai ni karaoia? Te mwakuri ae ti karaoia ni kaekai titiraki aikai bon te kabanea ni kakawaki nakon kukureira n te maiu aei ao n te maiu ae akea tokina. E aki tangiria te Tia Kamaiu bwa ti na aki nora kakawakin te mwakuri ni kamaiu. Riki imwiin are ti a tia ni karekei kakabwaia aika tabu, iai te kantaninga ae ti kona “ni bwaka man te kakorakoraki ao ni kitana te Atua ae e maiu.” Ngaiia ae ti riai “n tarataraaia ao n tataro n tainako” n totokoa te bwaka “n te kariiriaki.”²⁶

Ma n te tai naba anne, a aki tangiria Tamara are i Karawa ma Iesu Kristo bwa ti na mwauku man teimatoan te aki koaua ni kawaira n te maiu aei, n aki koaua bwa ti a tia ni karoa ae tau bwa ti ni kamaiuaki ao ni karietataaki. A aki tangiria bwa ti na karawawataaki man ara bure ake ti a tia ni rairinanora mai iai, n taraiia bwa kanga ikoaki aika aki kona ni mao,²⁷ ke n riao maakura bwa tokina ti na manga bwaka riki.

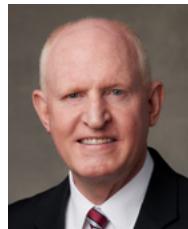
Chiba, Japan

Ti kona n tarai oin ara waaki. Ti kona n ataia “bwa te maiu [ae ti] mai-uakinna e boraoi ma ana kantaninga te Atua”²⁸ ngkana ti karaoa ae raoiroi, ti tangira te nanoanga, ao ti nakonako ma te nanorinano ma te Atua. Ti karekei anuan Tamara are i Karawa ma Iesu Kristo bwa kateira, ao ti tangiriira i bon imarenara.

Ngkana ko karaoi bwaai aikai, ko na toua te kawai ni berita ao n tau “ni maeka ma te Atua n te aro ni kukurei ae aki totoki.”²⁹ E na kaonaki tamneim ma mimitongin te Atua ao ootan te maiu are aki totoki.³⁰ Ko na koanaki ma te kimwareirei ae akea kabotauana.³¹ I kokoaua bwa e maiu te Atua ao Iesu bon te Kristo, ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooi maiura, ao e anga ana tangira nakoia ni kabane ma te akoi ao te kukurei. Ko aki tangiria? N aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Russell M. Nelson, “We Can Do Better and Be Better,” *Riaona*, Meei 2019, 67–69.
2. Motiaeia 2:41.
3. Mika 6:6.
4. Mika 6:7.
5. Taraa I-Ebeto 2:8; 2 Nibwaai 31:19; Aramwa 22:14; 42:14; 3 Nibwaai 18:32; Moronaa 6:4; Reirei ao Berita aika Tabu 3:20.

Iroun Unimwaane Kelly R. Johnson
Man te Ittingaun

6. Taraa 3 Nibwaai 27:19.
7. Traa Aramwa 41:8; Moronaa 10:32–33.
8. Taraa 1 I-Korinto 15:22; Aramwa 11:42–45.
9. Taekan te Onimaki 1:3.
10. Mika 6:8; tarai aekakin kaetieti inanon Aramwa 41:14; Reirei ao Berita aika Tabu 11:12; Taekan te Onimaki 1:13.
11. Taraa Mataio 22:35–40. Ibukin te marooro n te reitaki imarenan te moan ao te kauoua n tua aika korakora, taraa Russell M. Nelson, “Teach Us Tolerance and Love,” *Ensign*, Meei 1994, 69–71; Dallin H. Oaks, “Two Great Commandments,” *Liahona*, Nobembwa. 2019, 73–76.
12. Taraa Etekiera 18:8–9.
13. 3 Nibwaai 9:19–20; taraa naba Reirei ao Berita aika Tabu 59:8.
14. Taraa 2 Nibwaai 32:5.
15. Taraa 2 Nibwaai 2:7.
16. Mika 7:18–19.
17. Nakoaia Ibonga 19:18.
18. Taraa Babylonian Talmud, Shabbat 31a:6; taraa naba jewishvirtuallibrary.org/rabbi-hillel-quotes-on-judaism-and-israel. N tauan mwiia, Hillel te Unimwaane bon tibun Kamariera, are e taekinaki n Mwakuri 5:34. Kamariera bon ana tia reirei Tauro ae te I-Tareto. Taraa Isidore Singer, ed., *The Jewish Encyclopedia* (1903), “Kamariera,” 5:558–59.
19. Aara ibukin Mr. Jackson, Dr. Cohen, ao Dr. Jones bon tiaki raoi ariaia.
20. 2 Nibwaai 26:33.
21. Motiae 23:7.
22. Taraa Iotewba Timiti, “Rongorongo, 1838–1856, waorium D-1 [1 Aokati 1842–1 July 1843],” 1459, josephsmithpapers.org.
23. Taraa Ruka 15:1–2.
24. Motiae 4:13.
25. Taraa Mote 7:33.
26. Reirei ao Berita aika Tabu 20:32–34.
27. Taraa Boyd K. Packer, “The Plan of Happiness,” *Riaona*, Meei 2015, 28. E taku Beretitenti Packer: “Ngkana e tabwanin te waaki n rairannano, akea te mwaaka ae tiku ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo. . . . “Te Mwakuri ni Kamaiu . . . e kona ni kaitiaki ni kabane memea e aki taraaki bwa matoara ke abwakira ke mwaitira te tai n okioiki. E kona te Mwakuri ni Kamaiu ni kainaomatako ni waaki nako, n itiaki ao n tau, n toua te kawai ane ko a tia n rineia ni maium.”
28. *Lectures on Faith* (1985), 38.
29. Motiae 2:41.
30. Taraa Aramwa 19:6.
31. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 11:13.

Te Mwaaka ae Akea Tokina

Tii te onimaki ao onimakinan ana taeka te Atua ae e kona ni kaoni nanora n ae tau ni kamatoaira—ao n anganira te kona ni karekea mwaakana.

Inanon rinanoan ana reirei ara burabeti ae tangiraki, Beretitenti Russell M. Nelson, I kunea te taeka are e aki toki ni kamanena inanon ana maroo-ro. Te Taeka aio bon te *mwaaka*.

Inanon te moan maungatabu imwiin tian kamatoakina bwa te Abotoro, Beretitenti Nelson e maroo-ro iaon te mwaaka.¹ E reitanako n reirei taekan te mwaaka inanon ririki aika bat. Ngkai ti a tia ni kamatoa Beretitenti Nelson bwa ara burabeti, e

a tia n reirei taekan te mwaaka—riki, mwaakan te Atua—ao arora ni kona ni karekea. E a tia n reirei arora bwa ti na kanga ni karekea mwaakan te Atua ngkana ti buokia tabeman,² aron te rairanano ni karokoa mwaakan Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu inanon maiura,³ ao aron te nakoanibonga—te mwaaka ao ana kariaia te Atua—ni kakabwaiaia ni kabane ake a karoai ao ni kawakin berita ma Ngaia.⁴ Beretitenti Nelson e a tia ni kakoauaa bwa mwaakan te Atua e raanga nakoia ake a kabaeia n te berita n te tembora bwa a na kawakin aia berita.⁵

I rootaki n ana kakaewenako Beretitenti Nelson ae anga n te Eberi 2020 nte maungatabu ni kabuta. E reireiniira bwa ti na “kamatebwai ao n tataro n reiakin riki aron te mwaaka ao te ataibwai are kam a tia ni kabaeaki iai—ke are kam na anganaki.”⁶

Ni kaeka nakon te kakaewenako aio, I a tia ni kamatebwai ao n tataro ao n tia n reiakin baika a kakaawaki n te mwaaka ao te ataibwai are I a tia ni kabaeaki iai—ke are N na kabaeaki iai.

Ataakin te bwai are ti riai ni karoia ni karekea mwaakan te Atua inanon

San Lucas, Sacatepéquez, Guatemala

maiura e aki bebete, ma I a tia ni kunea bwa e kona ni karaoaki man kamatebwaiakina inanon ara iango ao n tataro ibukin te Tamnei are Raoiroi bwa e na kaotaira.⁷ Unimwane Richard G. Scott e anga te kabwarabwara ae mataata bwa tera mwaakan te Atua bon: te "mwaaka ni kona ni karaoa ae raka riki nakon are ti kona ni karaoia ibon iroura."⁸

Kaonakin nanora ao tamneira n ana taeka te Atua ao aan te onimaki inanon Iesu Kristo e kakaawaki nakon karekean mwaakan te Atua ni buokira inanon taa ni kataaki. N akean ana taeka te Atua ao te onimaki inanon Iesu Kristo n nano inanora, ara koaua ao ara onimaki a kona ni bwaka, ao ti na kona ni kabuua aron karekean te mwaaka are tangiria te Atua bwa ti na karekea. Te Onimaki ae aki nene e bon aki tau. Tii te onimaki ao ana taeka te Atua are kanoai nanora a tau ni kamatoaira—ao n anganira te kona ni karekea mwaakana.

Titita Johnson ao Ngai ti kaikawaiia natira, ti kaaungaaia n tatabeman bwa a na reiakinna teuana te bwai ni katangitang. Ma ti bon kariaia natira n anai reirei ibukin te katangitang tii ngkana a tia ni karaoa tabeia ao ni kataneiai n aia bwai ni katangitang ni katoa bong. N te Kaonobong teuana, ara kateniman n nati te aine e rangi ni ingarake ni kan nako n takakaro ma raraona, ma e tuai ni kataneiai ni katanga te biano. Ibukina bwa e a tia n motinnanoia bwa e na kataneiai inanon 30 te miniti, e iangoia bwa e na taua maanna, ibukina bwa e aki tangiria bwa e na raka teuana te miniti ae raka nakon are e kantaningaaki.

Ngke e rirakin te mitiin ni kabue amwarake inanon mwanangana nakon te biano, e tei ao e taoni bwatin tabeua. Man e aikoa taua maanna n te tai bwa, e a kamaeua te microwave i

Kuala Lumpur, Malaysia

nanon 30 miniti. Imwin 20 te miniti ni kataneiai, e oki rikaki nakon te tabo ni kuka bwa e na tuo bwa ai tii iraua riki nikiran te tai ao e kunea bwa e a urarake te bwai ni kuka.

E a biri nako akuun te auti are I mwakuri iai, e takaruaeae ae iai te urarake inanon te auti. I waekoa ni biri nako nanon te auti, ao, eang I a kunea te microwave n urarake.

N te anga ni kamanoa mweengara bwa e na aki buee I nako akuun te microwave, I kanakoa uaeana, ao I kamanenaa kaona n tabeka te microwave are bue ni kanakoa man te taiboro. Ma te kantaninga bwa N na riki bwa te tiambion ao n taobaraa te kangaanga nakon mweengara, I katioa te mwaikoroweei ni kaona ni kararoa ma raabwatau, n naoko akuun te auti, ao I a manga katioa kaua ni karenakoa te microwave nako aon te uteute. A kona ni kamatea te ura ae kakamaaku n te ooti.

Tera ae e a tia n nakobuaka? Te microwave e tangira te bwai teuana ae na temeka te korakora, te ainumwum aei e bon temeka te korakora, e kabuebue, ao e konaa n ura, ni bon uruaki irouna ni urarake ao ni mannang.⁹ Ara microwave e urarake ao ni bue ibukina bwa akea te bwai inanona.

N aron anne, naake iai te onimaki irouia ao ana taeka te Atua ae nano i nanoia a na konaa n butimwaea ao n tokanikai iaon te kai ni katebe ae bue, are e na kanakoa teuare e buakaka ni kamaunaira.¹⁰ Ngkana akea ara

onimaki, kaantninga, ao ara koaua e na aki reitinako, ao n aiaron te microwave are akea kanoana, ti kona n riki bwa konana.

I a tia n reiakinna bwa ngkana iai ana taeka te Atua inanon tamneiu, n raonaki ma te onimaki inanon te Uea ae Iesu Kristo ao Ana Mwakuri ni Kamaiu, e anganai te kona ni karekean mwaakan te Atua n tokanikai iaon te kangaanga ke te bwai riki teuana are e na kareai iai. Ngkana ti kaitarai kanganga, ti kona ni mwioko iaon ana berita te Uea are reiakinaki iroun Bauro: "Bwa e aki anganiira te Atua te nano ae mamaku; ma e anganira te mwaaka, te tangira, ao te wanawana."¹¹

Ti ataia bwa ngke te ataei te Tia Kamaiu "e riki ni korakora, ao E kaonaki n te rabakau: ao E memena irouna ana akoi te Atua."¹² Ti ataia bwa ngke E rikirake ni ikawai, "Ao E rikirake Iesu n rabakau ma ni ikawai man akoaki iroun te Atua ma aomata."¹³ Ao ti ataia bwa n te tai are E waaki ana mwakuri, ake a ongo Irouna "a mimi n ana reirei bwa e mwaaka ana taeka."¹⁴

Rinanon te katauraoi, Te Tia Kamaiu e rikirake ni korakora ao ni konaa n totokoi ni kabane ana kariri Tatan.¹⁵ Ngkana ti irira ana katoto te Tia Kamaiu ao ni katauraoi rinanon kamatebwaiyan ana taeka te Atua ao ni kananoa ara onimaki, ti kona naba ni karekean mwaakan te Atua n totokoi kariri.

Orem, Utah, USA

Inanon te tai ae katabuaki te bobotaki are aki kona n reke kawarakin te tembora, I a tia ni katerea au iango are te waakinako ni kamatebwai ao n reiakina riki mwaakan te Atua are roko nakoira ngkai ti karaoa ao ni kawakin berita aika tabu man te tembora. Ngke beritanaki inanon te tataro ni katabu ibukin te Kirtland Tembora, ti otinako man te tembora ma mwaakan te Atua.¹⁶ Akea te bong ae bane iai taina n irekereke ma mwaakan te Atua ni katokaaki iaoia naake a karaoi ao a kawakin berita aika tabu n te tembora, ke totokoan karekan te mwaaka anne inanon te butinaoraki. Mwakana e maunanako inanon maiura tii ngkana ti kabwaka ni kawakin ara berita aika tabu ao n aki maiuakenna ni kawai ake a kona ni karekea nakoia n reitinako n tau ibukin karekean Mwaakana.

Ngke kainnabau ae tangira ao ngai ti mwakuri bwa taan kairiri n te mition i Thailand, Laos ao Myanmar, ti kakoaua ni mwaakan te Atua are roko nakoia ake a karaoi ao ni kawakin berita aika tabu n te tembora. Te Mwane ibukin buokaia ake a na nakon te tembora e a karekea buokaia Aomata aika Itiaki n aaba aika teniua aikai nakon te tembora i mwiin aia kona are a kona ni karoaoia. I karaoa te bowi ma te koraki ae mwaitia 20 Aomata

aika Itiaki aika kakaonimaki n te marae i Bangkok, Thailand ni buo-kia ni kamwaeia nakon te marae ni wanikiba riki teuana i Bangkok ni kaea kibaia nako Hong Kong. Taian membwa aikai a kaonaki n te namakin ni kukurei ngkai a bon mwananga nakon ana auti te Uea.

Ngke ti kaitibo ma kaain te aro aika Itiaki n okiia, aia atatai n te euangkerio ae raka ao n raonaki ma te mwaaka are reke man kareke-an aia entaumente n te tembora ao karaoan aia berita ma te Atua a kona n noraki. Aomata aika Itiaki aikai a otinako man te tembora n "irianaki ma Mwaaka[na]."¹⁷ Te mwaaka aio ni karaoa ae batu riki nakon are a kona ni karaoia ibon irouwia e anganiiia te korakora ni kitarai kakaewenakon te riki bwa membwa n te Ekaretia i abaia ao n nako n taekin "baika a korakora ao baika mimitong, inanon te koaua,"¹⁸ ngkai a reitinako ni katea abanuean te Uea i Laos.

Inanon te tai are ti aki kona n roko n te tembora, ti a tia ni mwioko iaon taian berita aika ti tia ni karaoi inanon te tembora ni katea te kawai ae itiaki, n aki bibitaki inanon maiura? Berita aikai, ngkana a kawakinaki, a anganira te nooraba ao kantaningaa ibukin te tai ae na roko ao te moti n nano ae itiaki n tauraoi ni karekei bwaai ni kabane ake e a tia ni berita te Uea rinanon ara kakaonimaki.

I kaoi ngkami n ukora mwaakan te Atua are e tangiria n angani ngkami. I kakoaua bwa ngkai ti ukoukora te mwaaka aio, ti na kakabwaiaki n te ataibwai ae korakora riki n ana tangira Tamara are i Karawa i bukira.

I kakoaua bwa bukina bwa Tamara are i Karawa e tangiri ngkami ao ngai, E kanakoa Natina ae te Rikitemanna, Iesu Kristo, n riki bwa ara Tia Kamaiu ao te Tia Kaboira. I kakoaua Iesu

Kristo, Ngaia are mwaakana ae bwanin,¹⁹ ao n taekinna n aran Iesu Kristo, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Russell M. Nelson, "Protect the Spiritual Power Line," *Ensign*, Nov. 1984, 30–32.
2. Taraa Russell M. Nelson, "Ministering with the Power and Authority of God," *Liahona*, May 2018, 68–75.
3. Taraa Russell M. Nelson, "Closing Remarks," *Liahona*, May 2019, 112.
4. Taraa Russell M. Nelson, "Te Mwakuri n ibuobuoki ma te Mwaaka ao te Kariaiakaki iroun te Atua," 68–69.
5. Taraa Russell M. Nelson, "Waaki Nako inanon te Onimaki," *Riaona*, Meei 2020, 115.
6. Russell M. Nelson, "Go Forward in Faith," 115.
7. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 9:7–9.
8. Richard G. Scott, "Ibukin te Rau n te Mweenga," *Riaona*, Meei 2013, 30.
9. "Microwave a kabonganaaki n korakoran te weiae ni kabueea te amwarake ke te ran. E na riai n iai kanoan te microwave bwa e aonga ni butimwaea te korakora anne. Ngkana akea, te microwave e na manga anaa te korakora anne. Te iti are roko e na kabuebea nanon te microwave ni kataia ni kakaea te bwai teuana bwa e na butimwaea. Te iti e na roko n maekinetin te microwave, are bon reke ma iai ibukin taian microwave. Te maekineti e aki kona ni butimwaea te iti ae korakora, ma ngia are e waaki nako ni kanakoa nakon mwakoron nako te microwave. Kamwakurakin te mwaikoroweei n akeaa kanoana e na urua te maekineti ao aia uana ma bwain nako te microwave. Ni buakakan te bwai are e kona n riki, bwain te microwave a na kona n rang kabuebea ao ni kona n urarake" (Abacus Appliance Service Corporation, "Will I Destroy My Microwave If It Runs Empty?" Aug. 16, 2012, abacusappliance.com; see also Julie R. Thomson, "13 Things You Should Never Put in the Microwave," June 13, 2014, huffpost.com).
10. Taraa 1 Nibwai 15:24.
11. 2 Timoteo 1:7.
12. Ruka 2:40.
13. Ruka 2:52.
14. Ruka 4:32.
15. Tara Maiai 4:1–11; Ruka 4:1–14; Reirei ao Berita aika Tabu 20:22.
16. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 109:22.
17. Reirei ao Berita aika Tabu 109:22.
18. Reirei ao Berita aika Tabu 109:23.
19. Taraa Mataio 28:18.

Iroun Unimwaane Jeffrey R. Holland
Man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

Tataningaa te Uea

Te onimaki nanona onimakinan te Atua n tai aika raraoi ao aika a bubuaka, riki ngkana e raonaki ma teutana te korakai ni karokoa ti noora Bainā ni kaoti ibukira.

Tariu ao mwaneu aika kam tangiraki, ti bane n ingainga—akea temanna ae ingainga riki nakou—ni kan ongora ana maroro ni kainiin ara burabeti ae tangiraki, Beretitenti Russell M. Nelson. Aio e a tia n riki bwa te kabanea n tamara ni maungatabu, ma bon te kauatai n te butinaoraki ae te COVID-19 are a tia ni biti kateira ake ti waaki iai. Tia rang kua n te aoraki ae rang ewewe, aei n te aro are kaanga tia kan buritii irara ni kouti. Ao taraakina, tabeman irouia Taari a kaman tia ni karaoa te mwakuri anne. Taiaoka ataia bwa ti teimatoa n tataro ibukiia naake a tia n rootaki n aro nako, riki irouia ake iai aika a tia ni bua naake a tangiriia. Ni kabane a kokoauaa bwa aio e a rang, n reianau.

Maanra ara tai n tataninga ibukin te ibuobuoki man te kangaanga are e atia n taoniira? Tera ae tina karaoa n teimatoa inanon kataakira ngkai ti tataninga man tataninga, ao te ibuobuoki e tara n rang n iremwe n roko? Bukin tera ngkai iai te waeremwe ngkai uotara a tara n rang ni mwaiti riki nakon are ti kona n uoti?

Ngkai ti titiraki aekakin titiraki aikai, ti kona, ngkana ti kataia, n ongo tangin temanna ae nako man

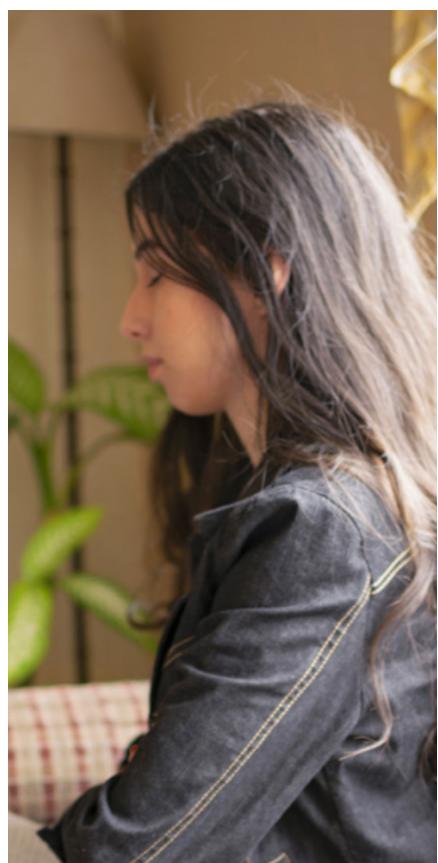
te tabo ae kamariri ni kamwengabuaka, te karabuti ae roo inanon tain te kamwaitoro n te winta are e koreaki n te tai arei n te tabo arei.

“O te Atua, ko mena iaa? ti ongo mai kabin te karabuti are i Liberty. “Ao e ngaa te umwa ae rabuna te tabo ae ko karabako iai? E na maanra baim n tiku?”¹ E na maanra, O te Uea, e na maanra?

Ngaia are, ti aki ngaira taan moan ke n riki bwa taian kabane n titiraki te aekaki n titiraki anne ngkana te rawawata e toka iaora ke te maraki i nanora e reitinako n te tai ae rangi ni maan. I aki taetae ngkai iaon te butinaoraki ke te karabuti ma Ia taetae ibukimi, ami utu, ao kain rarikimi ake a kaitara ma angiiin taian kangaanga. I taetae ibukiia aika a kai nanoia aika a mwaiti ake a tangiria ni mare ma a tuai ke naake a tia ni mareaki ao a tangiria bwa aia reitaki e a karakaaki riki teutana nakon te tiretio. I taetae ibukiia naake a na rinanon kaotin te aoraki ae kakaiaki ae aki tangiraki—ae tao akea katokana—ke temanna ae kaitara ma te kangaanga ni maiuna ae reke n te aoraki n rikina are akea bwain aorakiana. I taetae ibukin te kangaanga ae reitinako n te namakin

ao kakaewenako ni marurungin te iango are e karekea te rawawata n tamneia aika a mwaiti ake a rootaki ma ngaiia, ao inanoia naake a tangiriia ao a rootaki ma ngaiia. I taetae ibukiia kainnano, are e tuangiira te Tia Kamaiu bwa ti na aki mwaninga, ao I taetae ibukimi naake a tataninga okin natia, n aki tara aia roro, ake a tia n rinea te kawai ae kaokoro man are ko tataro bwa teuanne ke neienne e na toua.

N reitia riki, I kokoauaa bwa e ngae ngkai e abwabwaki rinanin bwaai ake tina bae n tataninga aki kataia ni mwanewea kaubwain te aba ae bubura, te tua, ao raraomaia te botanaomata are ti kaitarai ngaira ni kabane.

San Lucas Sacatepéquez, Guatemala

E mataata bwa Tamara are i Karawa e kantaningaira bwa tina kaitarai waaki aika karekeia te kangaanga nakon te botanaomata ao ai aron naba ake ti bon kaitarai, ma e na iai te tai inanon maiura are ara kekeiaki ni maiura n tamnei ae moan te tamaroa, ao ara bubuti n tataro mai inanora a aki karekeia te tokanikai are ti a tia ni bubuti ibukina, bwa tao bwaai ake a kaineti ma te bwai ae riki n te aonaaba ke ake a uarereke ake a onoti ibukim. Ngaia are ngkai ti ikotaki ni mwakuri ao n tataningai kaeka nakon ara tataro tabeua, I angani ngkami au berita n abotoro bwa a bane n ongoraeaki ao a bane ni kaekaaki, e ngae ngke tao e aki riki n taina ke n aron are ti tangiria. Ma n *tainako* a kaekaaki n te tai ao n te kawai are ara karo aika ataibwai ao n reitinako aia nanoanga a kaekai iai. Tariu ao mwaneu aika tangiraki, taiaoka kam na ataia bwa te Atua are aki kona ni matu ke ni motirawa² e tabeaianga ibukin kukureia ao karietatakiia ae akea tokina Natina

Sugar City, Idaho, USA

iaon bwaai ni kabane n aron are e na karaoia naake i karawa. Ngaia te tangira ae itiaki, arona ae mimitong, ao te Tama ae Nanoanga bon Arana.

“Ngkana ngaia anne,” kona bae ni kangai, “tiaki Ana tangira ao ana nanoanga e na kabebetei ara kangaanga n aron are e bwena Taari ae Uaura bwa tina kona n nakonako iai rinanon ara kangaanga iaon te tano ae mwau? Tiaki E nang riai ni karokoa te ibuobuoki man tabo nako ni waekoa ni katoki ni kabane ara kangaanga?”

Te kaeka nakon te titiraki anne bon “Eng, te Atua e kona ni karaoi kakai n te tai ae tawe, ma n te tai ae waekoa ke rimwi tina ataia bwa taai ma bongin mwanangara n te maiu n rabwata bon Ana bwai ao bon ti Ngaia ae e na kairia.” Te Atua e kairi bwaai ao taai inanon maiura aika a kakaokoro ibukiia aomata nako. Bwa n aiaron te mwaane are e aoraki ao e kamarurungaki n te tai ae waekoa ngkai e tataninga bwa e na rin n Nein Beteteta,³ iai riki temanna ae e na kabanea 40 te ririki n te rereua n tataninga rinna n te aba ni berita.⁴ Bwa ai aroia ake Nibwaai ao Riaai a katanaki mai karawa n otawaniniaki n te ai ibukin aia onimaki,⁵ iai Abinataai are e kabuekaki iaon te kai ae urarake ibukin ana onimaki.⁶ Ao ti urinnga bwa Eria are e wetea te ai bwa e na ruo mai karawa bwa e na kokoaua ni kaitaraia ana burabeti Baara⁷ bon ngaia naba Eria are e teimatoa n te tai ae maan ngke akea te karau inanon ririki aika batu ao are, inanon te tai, e kamwarakeaki man te amwarake ae uarereke are e kona ni uotaki ni bain te reben.⁸ Man au katautau, anne e aki kona n riki bwa te bwai are tina atongnga bwa te “amwarake ae kakukurei.”

Te bwai ae I kataia ni kabwarabwara? Te bwai ae I kataia ni

kabwarabwara bwa te onimaki nanona onimakinan te Atua n tai aika raraoi ao aika a bubaaka, riki ngkana e raonaki ma teutana te korakai ni karokoa ti noora Bainā ni kaoti ibukira.⁹ Anne e kona ni kangaanga n te aonaaba n taai aikai ngkana a mwaiti ake a kokoaua bwa te maiu ae tamaroa ae rietaata bon totokoi korakai ni kabane, bwa akea temanna ae e na korakai iaon te bwai teuana.¹⁰ Ma te koaua anne e na bon aki kairiira “bwa aomata aika ikawai ao tiara bwa onraken Kristo.”¹¹

Ma te kabwarabure nakon Unimwaane Neal A. Maxwell ibukin reitan te bwai are e taekinna n te taina, I taekinna naba bwa “maiun temanna . . . e aki kona n uaia ni kaonaki n te onimaki ao ni kainaomataaki man te rawawata.” E na bon aki mwakuri “ngkana temanna e maiuakina maiuna n aki atai kangaangan te maiu” n taekinna bwa ti riai ni wene n rau ao ni kukurei ni bwaai aika tau. “Te Uea, anganai ni kabane tamaran aroaro aika riai, ma kokoaua bwa kona tai anganai te nanokawaki, ke te rawawata, ke te maraki, ke te kakaitaraki. Taiaoka tai kariaia temanna bwa e na aki tatangirai ke ni bwainikirinai, ao iaon riki aikai ni kabane, tai anganai te namakin ae i katinanikuaki mai iroum ke naake I tangiriia. Ni koauana, te Uea, taratara raoi ni kawakinai man taneiai ni kabane ake a na krikiko bwa ko na mimitong. Ma ngkana e a toki aia kangaanga tabeman are a kaitara, taiaoka kariaia bwa N na roko ni maeka ma Ngkoe, bwa N na kona ni kamoamoa aron korakorara ao arora ngkai e bebete ao ni karoko te bwai ae kantaningaaki n te maiu n te aro ni Kiritian.”¹²

Tariu ao mwaneu aika kam tangiraki, maiuakinan te aro ni Kiritian e aki uotiira n tainako nakon te

mwengaraoi. Te kawai nakon te mimitong ao te kakukurei ikai ao imwiin aei e abwabwaki ao n tabetai e kairiira nakon te kawai ae kangaanga. E tangira te tai ao te nanomatoa ni mwanganaga iai. Ma, e koaua, te kaniwanga ibukin karaoan aei e bubura man kakaawaki. Te koaua aei e kamatata ao e anainano n te ka 32 ni mwakoro n ana Boki Aramwa n ana Boki Moomon. Ikekei te ibonga ae rietaata e reirei bwa ngkana ana taeka te Atua e unikaki inanora n ai aron te kora, ao tii ngkana e tau ara tararua n tebokia, kouteuteia, kamwarakea, ao ni kaunga, n *taai aika a na roko* e na anga uaana “are bon moan te kakaawaki, . . . are e karewerewe riki nakon bwaai aika a karewerewe,” kanakina are e na karekea te aki manga taka ao te aki baki.¹³

A mwaiti reirei ake a reiakinaki n te mwakoro ae kakateke aei, ma ae kakaawaki man aikai ni kabane bon te koraa are e na riai ni kamwarakeaki ao ti riai n tataninga ikawaina: ti “*tarataral n ingainga* ma te mata n onimaki nakon uaana.”¹⁴ Ara tai, e taku Aramwa, e roko “n te tai ae aki maan.”¹⁵ Te bwai teuana e aki kubanako bwa e kaina ana maroro ae tamaroa man ni kaokiokia teniua te tai te wewete ibukin *te taningamarau* ao *te taotaonakinnano* n tabeakinan ana taeka te Atua inanora, “*n tataninga*” ngkai e taekinna, “taonan nanomi n te tai ae maan . . . te kai bwa e na kariki uaa nakoimi.”¹⁶

COVID ao te kaentia, nanokoraki ao nanokawaki, kangaanga n te mwane ao kangaanga n te utu. Nningai ae a na kabebeteaki iai rawawata aikai? Te kaeka “n te tai ae aki maan.”¹⁷ Ao ngkana anne bwa n te tai ae aki maan ke n reianako bon tiaki ngaira ae tina taekinna, ma man ana nanoanga te Atua, te kakabwaia e na

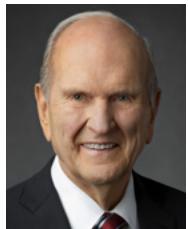
roko irouia naake a taua ni kama-toa ana euangkerio Iesu Kristo. Te rongrongo anne e karaoaki nanona n te onaroka ae onoti iaon te maunga ae kinaaki i Ierutarem n te tai ae e a maan n nako.

Ngkai ti nang ongora iroun ara burabeti ae tangiraki ni kainakin te maungatabu aei, ti bia uringnga, ngkai e a tia Russell Nelson ni kaotia ni kabane inanon maiuna, bwa naake a “*tataninga te Uea* a riai ni manga kaboua korakoraia [ao] a na mwemwerake ni baia ni kiba kaanga ai aroia ikare; ao a na biri ao n aki kua, . . . ao a na nakonako ao n aki mamaara.”¹⁸ I tataro bwa “te tai ae aki maan”—ngkai ke rimwi—kakabwaia akanne a na roko nakoia n tatabemaniia naake a ukoukora te kabebeteaki man rawawatami ao te inaomata man nanokawakimi. I kakoaua n ana tangira te Atua ao ni Kaokan bwai n Ana euangkerio ae mimitong, are n te aro teuana ke teuana bon te kaeka nakon kangaanga

ake ti kaitarai inanon te maiu. N aran te Uea ae kabooira Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Reirei ao Berita aika Tabu 121:1–2.
2. Taraa Taian Areru 121:4.
3. Taraa Ioane 5:2–9.
4. Taraa Warekaia Iteraera 32:13; Te Tua Kaua 2:7; Iotua 5:6.
5. Taraa Ereman 5:20–52.
6. Taraa Motiaeaa 17.
7. Taraa 1 Uea 18:17–40.
8. Taraa 1 Uea 17:1–7.
9. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 123:17.
10. Taraa Rankin Wilbourne and Brian Gregor, “Jesus Didn’t Suffer to Prove a Philosophical Point,” *Christianity Today*, Sept. 20, 2019, christianitytoday.com.
11. I-Ebeto 4:13.
12. Unimwaane Jeffrey R. Holland’s modification of Elder Neal A. Maxwell’s text; see Neal A. Maxwell, “Lest Ye Be Wearyed and Faint in Your Minds,” *Ensign*, May 1991, 88.
13. Aramwa 32:42.
14. Aramwa 32:40; e kairaki ma katuruturuana.
15. Aramwa 32:42.
16. Aramwa 32:43; kairaki ma katuruturuana; taraa naba Aramwa 32:41–42.
17. Aramwa 32:42.
18. Itaia 40:31; kairaki ma katuruturuana; taraa naba Itaia 40:28–30.

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson
Beretitenti n ana Ekaretia lesu Kristo ibukiiia
Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira

Imwiin te Bitaki ae Boou

I kaoi ngkami bwa kam na rairi nanomi, iango, ao ni karaka tamneimi nakon Tamara are i Karawa ao Natina, lesu Kristo.

Tariu ao mwaneu aika tangiraki, bongin te maungatabu ni kabuta aika uoua aikai a tia n rang n mimitong! I booraoi n nano ma Unimwaane Jeffrey R. Holland. Ngke e taekina, te rongorongo, tataro, ao te katangitang aika a tia n rang kairaki iroun te Uea. I kakaitau nakoimi ni kabane naake a tia ni karaoi tabeia n aro nako.

Rinanon nako te katauraoi, I a tia ni katamnei ngkami n au iango n ongora nakon te maungatabu. I a tia ni butiia te Uea bwa e na buokai n ata aron ami namakin, tabeaianga, ke ni kataia n taobwaraaki. I a tia ni iangoia bwa tera ae N na taekinna ni kainakin te maungatabu aei are e na angani ngkami te taratara inanon te kantania a batibukin taai aika a na roko ae I ataia bwa e tangiria te Uea bwa kam na namakinna.

Ti maeka inanon te roro ae mimitong, are a kaman nooria burabeti inanon bubua n ririki. Aio te tai are akea te kakabwaia n tamnei ae raoiroi ae e na tauaki man aika raoiroi.¹ N aki tarai mangaongao aika a riki n te aonaaba,² te Uea e tangiriira bwa tina “ingainga n tara tai aika a na roko ma te kantania aekimwarerei.”³ Tina aki katikui ara ururing ni bwai aika ti karaoi ngkoananoa bwa tiaki kona ni karekeia te tokanikai iai. Iktakiia

Iteraera e waaki nako. Te Uea Iesu Kristo e kaira waakin ana Ekaretia, ao e na kakoroi bukin ana kantaninga mai karawa.

Te kakaewenako ibukimi ao ibuki bwa tina kokoaua bwa ngaira n tatabeman *iira* tina kakoroi bukin ara kantaninga ae kakawaki teuanne ke neienne. Ni boong aikai ti aki toki n ongongo taekan “imwiin te bitaki ae boou.” Ngkana ko bon tangiria ni kan manokaia “imwiin te Bitaki ae Boou,” I kaoko bwa kona bita nanom, am iango ao tamnein ni karikirakea tamnein

Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo. Kariaia anne bwa e na riki bwa *am* mwi n te bitaki ae boou.”

Mwanokai “am mwi n te bitaki aika boou” man te rairannano ni katoabong. Ukoukoria bwa kona rikirake inanon te iango ae itiaki, taetae, ao te mwakuri. Ibuobuoki nakoia tabeman. Kawakina te taratara ae akea tokina. Kakororaoa nakoam. Ao tera nako ami kangaanga, tariu ao mwaneu aika tangiraki, maiu ni katoa bong bwa ko aonga *ngkoe* n tauraoi riki ni kaitibo ma te Atua.⁴

Anne bukina ngkai iai ara tembora. Ana otenanti te Uea ao berita aika tabu a katauraoiri n te maiu ae akea tokina, te kakabwaia ae te kabanea ni korakora man ana kakabwaia ni kabane te Atua.⁵ Ngkai kam atai, te butinaoraki n te COVID e kainnanoa kainakin ara tembora n te tai ae aki teimaan. Imwiina ti waakina karoan te waaki ae tararuaki raoi, n manga kaukan te beiti. Ma Beiti 2 ngkai ae tauraoi nakon taian tembora, nga ma nga taanga aika a tia ni kabaeaki, ao nga ma nga aika a tia ni karekei aia

entamente tabeua namwakaina n nako. Ti ingainga nakon te bong are ni kabane kain te Ekaretia a kona ni manga beku ibukiia aia batatibu ao n nebonebo inanon te tembora ae mimitong.

Ngkai, I kukurei ni katanoatai babaire ibukin katean onoua tembora aika a boou ake a na kateaki n tabo aikai: Tarawa, Kiribati, Port Vila, Vanuatu; Lindon, Utah; Greater Quatemala City, Guatemala São Paulo East, Brazil; ao Santa Cruz, Bolivia.

Ngkai ti katei ao ni kateimatoai tembora aikai, ti tataro bwa ngkami n tatabemani ngkami kam na katei ao ni kateimatoai ngkami bwa kam aonga n tau n riki n ana tembora ae mimitong.

N te tai aei, tariu ao mwaneu aika kam tangiraki, I kakabwaiak ngkami bwa kam na kaonaki n ana rau te Uea Iesu Kristo. Ao te rau are mairoun te Atua, are te rau are aki konaki n ataki teutana.⁶ I kakabwaiako ma te nano ae korakora ao te konabwai n ongo-taeka nakon ana tua te Atua. I berita bwa ngkai ko karaopia, kona bati ni kakabwaiaki, n raonaki ma te ninikoria ae korakora, ni karikirakei kaotioti ibukim, karewen te rau ni mweengam, ao te kimwareirei, riki ibuakon bwaai aika aki kantaningaaki.

Ti bia waaki nako n ikotaki ni kakoroa bukin tibwangara mai eta— are ibukin katauraoara ao te aonaaba ibukin Kauaokin te Uea. I kakoaua, man kaotan au tangira nakoimi n tatabemani ngkami, n aran Iesu Kristo ae tabu, amen. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 121:26–29.
2. Taraa Reirei ao Berita aika Tabu 45:26; 88:91.
3. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith* (2007), 513.
4. Taraa Aramwa 12:24; 34:32.
5. Tara Reirei ao Berita aika Tabu 14:7.
6. Taraa I-Biribi 4:7.

Taboão da Serra, São Paulo, Brazil

Unimwaane Brent H. Nielson

Beretitentii n te Itingaun

E katanoataaki Bitaki nakon te Kairiiri

nanon te Okitobwa 2020 maungatabu ni kabuta, te membwa ae boou n te Beretitentii n te Itingaun, te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun ae boou, kaain te Bitiobiriki n Tararua ae boou, ao aman Itingaun n Aono a katanoataaki.

E kamatoaki Unimwaane Brent H. Nielson bwa kaain te Beretitentii n te Itingaun, imwiin kamotirawaan Unimwaane L. Whitney Clayton, are e anganaki te kinaki ae rietaata. Unimwaane Patrick Kearon e a beku ngkai bwa te Beretitentii n te Itingaun, te nakoa are e taua ngkaoa Unimwaane Clayton.

E kamatoaki Unimwaane Dean M. Davies bwa te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, imwiin kamotirawaana bwa te Moani Kauntira n te Bitiobiriki n Tararua. E kamatoaki Unimwaane W. Christopher Waddell bwa e na onea mwiin Unimwaane Davies bwa te Moani Kauntira n te Bitiobiriki n Tararua, ao Bitiobi L. Todd Budge, are e kamotirawaaki bwa te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, e kamatoaki bwa te Kauoman ni Kauntira (te nakoa are e taua ngkaoa Bitiobi Waddell).

A kamotirawaki naba Unimwaane Enrique Falabella ao Unimwaane Richard J. Maynes bwa Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun ao a anganaki te kinaki ae rietaata.

Rongorongoa taan kairiiri tabeman a kuneaki ni moan te iteraniba aei. Kamotirawakiia 47 Itingaun n Aono ao weteaia aman Itingaun n Aono a katanoataaki naba (tara iteraniba 30). ■

Teuana te reirei ae kakaawaki ae reiakinna Unimwaane Brent H. Nielson imwiin kitankin te Ekaretia ioun temanna kaain ana utu bon *ni kabane* natin te Atua a kainnanoa ana tangira te Tia Kamaiu ao mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu.

Inanon kamatebwaien Ruka 15 ma ana utu inanon te tai aei, Unimwaane Nielson e taraa te taetae ni kaikonaki ibukin te natu ae bakatae n te kawai ae boou.

“Ibukin bwaai tabeua, e titebo au namakin ma te natu te mwaane are e tiku n te mweenga. . . N te ingabong anne, I ataia bwa n aanga tabeua ao *Ngai* bon te natu te mwaane ae bakatae,” e taku. “Ngaira ni kabane ti aki tau nakon mimito-nigin te Tama (tara I-Rom 3:23). Ngaira ni kabane ti kainnanoa Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu bwa e na kamarurungi-ra. Ngaira ni kabane ti bua ao ti kainnanoa kakaeakira.”¹

Unimwaane Brent Hatch Nielson e kamatoaki bwa kaain te Beretitentii n te Itingaun n Okitobwa 3, 2020, imwiin kamotirawaan Unimwaane L. Whitney Clayton, are e anganaki te kinaaki ae rietaata.

Unimwaane Nielson e bungiaki i Burley, Idaho, USA, n Ritembwa 8, 1954. Ngke e kairake ao e a tia ni mitinare i Finland. E mare ma Marcia Ann Bradford inanon Tuun 1978 n te Salt Lake Temple. Ngaia kaaro irouia natia aika onoman.

Unimwaane Nielson e karekea te bachelor of arts degree n te English man Brigham Young University inanon 1978. Inanon 1981 e karekea te juris doctor degree man the University of Utah. E waaki ni mwakuri bwa te rooia ao kaain te botaki n tua i Twin Falls, Idaho, USA, inanon te maan ae kaania 30 ririki.

E a tia Unimwaane Nielson ni beku bwa te kauntira n Aonon Tebetebekao Birihi ao bwa te Beretitentii n Aonon Birihi. Man 2015 nakon 2020, e beku bwa te Mataniwi n Tarekita n te Missionary Department.

Imwain ae e weteaki bwa te Mataniwi ni Kabuta ae te Itingaun n Eberi 2009, e beku bwa te Bereitentii n te Botaki n Ataeinimwane n te Uoote, te bitiobi, te kauntira ae rietaata, te kauntira n te beretitentii n te titeiki, te beretitentii n te titeiki, ao te Itingaun n te Aono ni mwakoron Idaho. ■

TE BWAI AE E NA TARAAKI

1. Brent H. Nielson, “Waiting for the Prodigal,” *Ensign* ke *Liahona*, May 2015, 103.

Unimwaane Dean M. Davies

Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun

Inanon butina n okira mwengana inanon 1989, Unimwaane Dean M. Davies e reke n te mwaeeiei i San Fransisco, California, USA, are e bon ioioa ana kaa. Imwin anne, ngke e iangoa te urubwai nakon te aono anne, e kauringaki kakawakin katean maiura iaon aan te kateitei ae koaua.

“Akea iroura ae tangiria ni katea mwengana, ana tabo ni mwakuri, ke ana tabo n nebonebo aika tabu iaon te tano ke maibibin atibu ke n akea aron kateana ao bwaina,” e taku. “Ti riai ni butimwaea ana kakao te Tia Kamaiu bwa ti na nako Ina. Ti riai ni katea maiura iaon aan te kateitei ae mano man matoatoa.”¹

Unimwaane Davies, are e a tia ni beku n te Bitiobiriki n Tararua man Eberi 2012, e kamatoaki bwa te Mataniwi ni Kabuta ae te Itingaun n Okitobwa 3, 2020. N te Bitiobiriki n Tararua, Unimwaane Davies e beku bwa te Kauoman ni Kauntira ioun Bitiobi Gary E. Stevenson ni karokoa are e kamatoaki Bitiobi Stevenson bwa kaain te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman n Okitober 3, 2015. E a manga kamatoaki Unimwaane Davies bwa te Moani Kauntira ioun Bitiobi Gérald Caussé, are e onea mwiin Unimwaane Stevenson bwa te Mataniwi ni Bitiobi.

E bungiaki Dean Myron Davies i Salt Lake City, Utah, USA, inanon 1951. Imwiin ana mwakuri ni mitinare n te Uruguay/Paraguay Mission, e mare ma Darla James inanon 1973 n te Salt Lake Temple. Iai 5 natiai ao 17 tibua.

Inanon Turai 1995, e moana ana mwakuri n te Ekaretia, ike e riki bwa manatia n Tarekita n te Special Prjoects Departments, ao e tabe ibukin te real estate, aron tein tembora, ao katean tembora. Imwain ana mwakuri te Ekaretia, Unimwaane Davies e mwakuri n te High Industries, Inc., of Lancaster, Pennsylvania, USA, ao Bechtel Investments, Inc., of San Francisco. E karekea ana baetura tikuri n te agricultural economics n te Brigham Young University ao e bwanin iouna te advanced executive programs i Stanford ao Northwestern Universities.

E a tia ni beku Bitiobi Davies bwa te beretitenti n te Puerto Rico San Juan Mission, te kauntira nakon te beretitenti n te mition, te beretitenti n te titeiki, te kauntira n te beretitenti n te titeiki, te tia koroboki n te titeiki, te kauntira ae rietaata, ao n tabeua bitiobiriki. ■

TE BWAI AE E NA TARAAKI

1. Taraa Dean M. Davies, “A Sure Foundation,” *Ensign* ke *Liahona*, Meei 2013, 9, 11.

Bitiobi L. Todd Budge

Kauoman ni Kauntira n te Bitiobiriki n Tararua

Imwin ana beku inanon 18 namwakaina bwa te Mataniwi ni Kabuta ae te Itingaun, Bitiobi L. Todd Budge e a tia ni kamatoaaki bwa te Kauoman ni Kauntira n te Bitiobiriki n Tararua. E onea mwiin Bitiobi Dean M. Davies, are e a tia ni weteaki bwa te Mataniwi ni Kabuta ae te Itingaun.

E reke ana beba Bitiobi Budge man te Brigham Young University n 1984 ae te tikuri n te economics. E mwakuri n te Bain & Company Japan; Citibank, N.A.; ao GE Capital i Japan ao Atlanta, Georgia, USA. E riki bwa te beretienti ao te tiibi aobitia ni kakoroi mooti n te Tokyo Star Bank Limited n 2003, n tibwangana ae te tia babaire n te baba n tararua man 2008 nakon 2011. E a tia naba ni beku bwa kaain te baba n tararua n te Hawaiian Airlines.

N te taina i nanon maiuna, ngke e tabe Bitiobi Budge ni iangoa bitakin ana mwakuri, e karekei tabeua taeka n reirei aika tamaraoa. “Ti kainnanoia aomata aika a itiaki nanoia n te waaki ni karikirake,” e tuangaki ioun temanna te tia reirei, e reitia n taku bwa tabo ake e na mwakuri iai e na anganna tibwanga ni kona n reireiniia ao ni buokiia aomata.

E koaua bwa, ana mwakuri Bitiobi Budge, e bon, anganna tibwanga aika mwaiti ni kakairi nakon ae raoiroi n te waaki ni bitineti n te aonaaba, n aron kaukakin mataroan Tiaban ibukin te mwakuri ni mitinare, are e bon mitinare naba iai mai mwaina n te Japan Fukuoka Mission. Imwina e riki bwa te beretitenti n te Japan Tokyo Mission.

“Te rongorong ae tamaraoa n te euangkerio,” e reirei, “bon tiaki te maiu ae e na akea iai te rawawata ao te kangaanga ma bon te maiu ae iai bongana ao nanona—te maiu are karawatatakira ao marakira a kona ni ‘kabwautaki n te kimwareirei ioun Kristo’ [Aramwa 31:38].”¹

E bungiaki Lawrence Todd Budge n Ritembwa 29, 1959, i Pittsburg, California, USA. E kaitibo ma Lori Capener n aia moan ririki n reirei i Brigham Young University. A mare inanon 1981 n te Logan Utah Tembora. Boni iai onoman natiai.

Imwain weteana bwa te Mataniwi ni Kabuta n te Itingaun, Bitiobi Budge e a tia ni beku bwa te Itingaun n te Aono, te bereitenti n te titeiki, te tia koroboki n te titeiki, te beretitenti n te Botaki n Ataeinimwane n te titeiki, te bitiobi, ao te beretitenti n te kooram n unimwaane. ■

TE BWAI AE E NA TARAAKI

1. L. Todd Budge, “Consistent and Resilient Trust,” *Ensign* ke *Liahona*, Nov. 2019, 47.

Te Tititem ibukin te Reitaki ma Mitinare: E bebete, ao E Baiti

E bebete ao e baiti irouia membwa bwa a na buokiia raoraoia n reitaki ma mitinare, e rabwa kabouan te tititem ibukin te reitaki ma mitinare ibukiia membwa. Te waaki ae kabouaki aei e karoaki bwa e na kabaitia tomakiia mitinare ao membwa ake iai aia aomata bwa a aonga ni karaoi babaire are e na buokiki iai raoraon te membwa n tamaraon karekean reirei n te euangkerio mairovia mitinare.

Aio aron karoana:

1. Ngkana e kariaa raoraom ke am reitaki bwa e na reitaki ma mitinare, ko kona ni kanoa te booma ibukiia am aomata rinanon te Member Tools app ke iaon ChurchofJesusChrist.org/referrals. Ko kona naba ni katuka rongorongon am reitaki are kona reke iai, ao am rongorongo nakoia mitinare.
2. Imwin are e a nako te booma, te mitinare ae te aine are e katabeaki ibukiia

am aomata e na reitaki nakoim. E na anga am aomata nakon te tabo are mena iai ao e na buokiko n reitaki ma mitinaren am tabo.

3. Mitinaren am tabo a na karekea naba rongorongon am reitaki ao am aomata. Aio e anganiko te kona ni maroroaakin ana kangaanga ao kainnanon raoraom ma mitinare. Ko kona n taetae nakoia bwa ko na kanga ni buoka raoraom ni karekea te reirei ae tamaraon. Ko kona naba n ira buakon te anga reirei n mwaitina are ko tangiria.

“A reireiaki mitinare bwa aomata ni kabane ake a roko mairovia membwa a riai n taraaki bwa te aomata ae kakawaki,” e taku Unimwaane Marcus B. Nash man te Itingaun. “Ngkana a karekea te aomata mitinare, a reireiaki bwa a riai n reitaki ma ngkoe bwa a na kanga ni buoka raoraom. Ngkai a uaia

ni mwakuri membwa ao mitinare, e na kairia te Uea n anga te reirei ae tamaraoa are e na buokiia raoraomi ni kaan riki nakon Iesu Kristo.”

Te bwai ni mwakuri ae boou aei e a tibwa waakinaki inanon 33 taetae. ■

Kawara ChurchofJesusChrist.org/referrals n reikina ae batiriki ke kanakoa aran am aomata.

Taian Bitaki nakon Ana Maekatiin te Ekaretia

A na kaoti bitaki aika bubura nakon Ana maekatiin te Ekaretia ni moa man Tianuare 2021. Te *Riaona* e na riki bwa te maekatiin ibukiia ikawai, ao bon *teuan-a* booretiana ibukiia ikawai ni kabuta te aonaaba. Maekatiin ibukiia te rorонrikirake ao ataei, e bon okoro boretiana, ao e na tauraoi nakon te aonaba ni kabutaa. Kanoa ao karinrin n tii te kaombiuta n rongorongan te aono e na karabaaba ao ni kamwaita te nonoori n te euangkerio ao bwaii ni ibuobuoki ae na tauraoi nakoia membwa n te Ekaretia n taabo nako.

Te ara ae *Ensign* e nang aki kabonganaaki, aia maekatiin te rorонrikirake e nang kinaaki ngkai n arana ae *Ibukin Kakorakorakiia Kairake* (ao e na onea mwiin te *New Era*), ma te *Rao* e na teimatoa n riki bwa aran aia maekatiin ataei.

Bitaki aikai nakon taian maekatiin e na anga kabwaia aika batu nakoia Aomata aika Itiaki ni kabuta te aonaaba:

- Ai bon tibwa te moan tai ae, utu i tinanikun aaba ake a bwaina te taetae ni Imatang ni kona ni kabooa kakarekean maekatiin ibukiia ataei ao te rorонrikirake.
- N taabo ao n taetae tabeua, kanoa a nang mwaiti riki aia tai ni boretiaki nakon are mai mwaina.
- Ni kabane kaain te aro n te aonaaba a nang kare-kei rongorongo aika ti tearona rinanon maekatiin ni kabuta. ■

Wareki iango ibukin taian bitaki aikai iaon iteranibaa 39–40.

A katanoataaki Onoua Tembora aika Boou

Akatanoataaki onoua tembora aika boou Airoun Beretitenti Russell M. Nelson n te Tetere ni Bwakantaain te Tabati n te maungatabu ni kabuta. A katanoataaki tembora ibukin:

- **Tarawa, Kiribati.** Kiribati bon te aba ae 32 abamwakorona n te Pacific Ocean irarikin te international date line.
- **Port Vila, Vanuatu.** Vanuatu bon te aba ae 80 abamwakorona n te Tebetebete Maiaki.
- **Lindon, Utah, USA.** E mena Lindon 40 te maire (64 km) i maiakin Salt Lake City.
- **Greater Guatemala City, Guatemala.** Guatemala, i Amerika Nuuka, e nang riki bwa mwengaia aua tembora.
- **São Paulo East, Brazil.** Aio bon te 12 n tembora are katanoataaki ibukin Brazil.
- **Santa Cruz, Bolivia.** Aio bon te kauoua n tembora te aba ae Amerika Maiaki.

Mangke e riki bwa te Beretitenti n te Ekareta inanon 2018, Beretitenti Nelson e a tia ni katanoatai karaoan 49 tembora aika boou. Te Ekareta iai ngkai 230 ana tembora aika a tia ni katanoataaki, aika a tabe ni karaoki, ke aika a waaki ngkai. ■

Rongorongo ibukin Waaki Aika Tabu n te Tembora

Te Moan Beretitentii e kanakoa te rongorongo aei n July 20, 2020, ibukin bitaki nakon waakin te entaumente n te tembora:

“Reirei aika a tabu, berita, ao waakin te tembora a moanaki mangkao, ao a kairia natin te Atua nako Ina ngkai a karaoi berita aika tabu ao a reikina riki Ana babaire, n raonaki ma taben te Tia Kamaiu ae Iesu Kristo.

“Rinanon te kairaki, aron kaetieti ni waakin te tembora a tia ni bitaki n taai aika a mwaiti, n raonaki ma ake a tibwa karaoaki, ni buokia membwa n oota riki ao ni maiuakin baike a reiakin n te tembora.

“Mwakoron waakin te tembora bon karaoan berita aika a tabu, ke berita, nakon te Atua. Angiina aomata a atai mwakuri ma kanikina are raoni aron

karaon berita aika tabu aikai (n aron te tataro, kateboan temanna iaan te ran n te bwabetito, ke te taubai n tain karaoan te mare). N aron aei, mwakuri ma kanikina a raoni karaon berita aika a tabu n te tembora.

“Ibukin te tabeaianga ibukiia aomata ni kabane ao te nano ni katamaroa te waaki n reirei n te tembora, bitaki aika boou a tia ni kariaiakaki nakon aron karaoan te entaumente. Ibukin tabun waakin te tembora, ti butiia ara membwa ao raoraora bwa a na aki karaoi kabutan ao maroroakanan bitaki aika a boou aikai. Ma, ti kaoiia kaain te Ekareta bwa a na reitinako ni kaingaa te bong are a na kona iai ni manga karaoi mwakuri n te tembora aika tabu ma te tataro ao te kakaitau.” ■

Te Onrain Tititem ibukin Aara ake ana Tataroaki n te Tembora

Ea tia ni karoaaki te onrain tititem bwa aonga ni kona membwa ni kanakoi araia aia utu ke raroaia nakon te tembora bwa a na katokaaki ibuakon aara ake ana tataroaki. Bubuti ibukin katokan te ara n aara ake a na tataroaki a kona ni karoaiki man kawaran ana iteraniba te tembora teuana ma teuana iaon ChurchofJesusChrist.org/temples ao rinean prayer roll link. Bubutii a kona naba ni karoaiki rinanon mwakoron te Member Tools mobile app ae "Temples". Imwiin tian karinan aara, a na kanakoaki ngkanne nakon te tembora anne (ke nakon te tembora are e uki ae kaan ngkana e kainaki te tembora anne).

Membwa n aaro aika mwaiti a tataro ibukiia naake a tangiriai ao tabeman ake a aoraki ke iai aia kangaanga. Koroboki aika tabu a kaoti katooto are Iesu Kristo e tataro ni kurubu ao e reireia naake a raoniia bwa a na tataro. Te waaki ae aiaaron aei e karoaiki naba n te Tembora, ike membwa a bootaki inanon te onimaki ao te tataro, ni butiia te Atua ni kakabwaiaia aomata ake iai ariaia n aara aika ana tataroaki. ■

Aeniboki ni Kabuta E tauraoi n te Kaombiuta

Te waaki ibukin rinanoan te *Aeniboki ni Kabuta: Te Beku Inanon Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukitia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira* e reitinako, ao rairan rongorongo aika rineaki nakon 21 taetae aika bwainaki iaon kawaia n otinako.

Te aeniboki ae boou ae e toka n te kaombiuta n te Ingiriti inanon Beberuare 2020, ao kaotinakoan boki aika a tia n rinanoaki inanon Maati ao Turai. N te tai aei, 16 man 38 mwakoron te boki ae e a tia ni manga koreaki ao ni boretiaki. Nikiran mwakoro a na manga rinanoaki inanon namwakaina aika imwaira, kanoana bon rinanoakina ibukin kauarerekeana ao kamataatan taekana.

Tabeua te tai imwin te maungatabu ni kabuta n Okitobwa 2020, mwakoro 32 "Repentance and Church Membership Councils," ao tabeua mwakoron 38.6, "Policies on Moral Issues" (are boutoka mwakoro 32), e na moanaki boretiana inanon 21 taetae (irarikin te Ingiriti). Mwakoro ake tabeua a tabe ngkai n rairaki ao ni katauraoaki nakon te booreti n namwakaina aika i mwaira, ao n tokin te tai ni kabane booki a na tauraoi inanon 35 taetae.

E ngae ngke e tauraoi te aeniboki n ana webutiaite te Ekaretia ao n te Gospel Library app, naake a moan taketenaki bon taan kairiiri n te Ekaretia. Te aeniboki ae rinanoaki aei e onea mwiin *Aeniboki 1* (ibukiia berententi n titeiki ao bitiobi) ao *Aeniboki 2* (ibukiia taan kairiiri ni kabane) ao e botii taekan aeniboki aikai nakon teuana te boki.

Rii ni babaire ibukin te aeniboki ae boou aei bon te mwakuri ni kamaiu ao te karietataaki, are kanoana bon aua mwakoro ni iango ngkai ti nakon Kristo ao ti ibuobuoki n ana mwakuri te Atua:

1. Maiuakinan ana euangkerio Iesu Kristo
2. Tararuakiia naake Iai kainnanoia
3. Kaoakiia ni kabane bwa ana karekea te euangkerio
4. Katiteuanakiia utu n te maiu ae akea tokina

Taian mwakoro a koreaki ni buokia taan kairiiri ni kabuta te aonaba ni beku ma te tibwanga ae aiaaron Kristo ni karoan ana burokuraem te Ekaretia, kaetieti, ao aron kairan te waaki ao, ngkana e riai, kangaraoana nakon are e riai n te tabo.

Booreti iaon te kaombiuta n te aeniboki aei e kona ni karinaki iai baika a boou ao bitaki ngkai e rikirake te Ekaretia ao a kangaraoaki kaetieti. Kainibaire ibukin karoan bwaai n anga aika kaokoro ao kangaraoi iai naba inanon te aeniboki aei ibukin buokaia taan kairiiri ao membwa ni katamaroa aron iran kainibaire ao ana burokuraem te Ekaretia ibukiia aomata nakon mwaitiia nako ao irouwia Aomata Aika Itiaki n taabo aika a kakaokoro n te aonaba. ■

Te rongorongo ae boou iaon rinanoan te Boki n Anene n Taromauri

Inanon Tuun 2018, e katanoataaki rinanoan ana boki n anene n taromauri te Ekaretia ao aia boki n anene ataei, n reitaki ma te bubuti ibukin aia iango membwa ibukin anene aika tabu ao te kakao ibukin anene n taromauri aika boou, eeia, ao taekaia. E kaania 50,000 membwa ake a karaoa te ukenano ni kaeineti ma ara anene n taromauri aika ngkai. Naake a kaeka a tibwauai naba aia namakin ibukin kuuna ma aaro ake tabeua ake a taraaki ngkai ibukin karinanakia.

E raka iaon 16,000 kuuna ake a karekeaki mairouia membwa n 66 aaba. Anene n taromauri aika boou aikai ao kuuna a rinanoaki ngkai irouia membwa aika tarena man aaba aika kakaokoro ao iroun te komete n ana Etekuata te Ekaretia.

E kakaitau te komete nakoia membwa ni kabuta te aonaba ibukin aia tai ao aia tarena ni buokiia tabeman ni kaan riki ma te Tia Kamaiu rinanon anene aika a tabu. Ngkai kuuna ake a karinaki ao ake a tangiraki a tabe n rinanoaki, e kantanningaaki bwa kuuna aika boou a na tauraoi i nanon tabeua firiki. ■

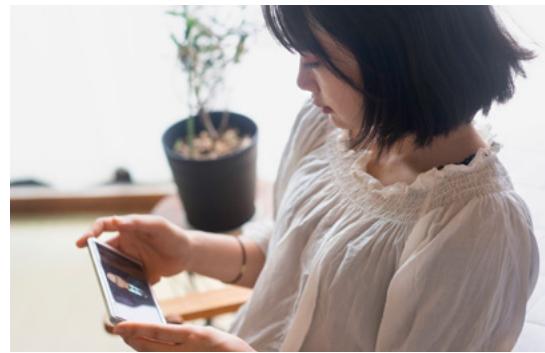
Nakomai, Iriirai

Kamatebwai man te Maungatabu ni Kabuta

Aia reirei burabeti aika a maiu ao taan kairiiri n te Ekaretia ni kabuta ake tabeman a katauraoi kairi mai karawa ngkai ti ukeuke n ira ana mwakuri te Uea. N te kauoua ao te kaua n Tabati ni katoa namwakaina, beretitentii n te kooram ao te Bootaki n Aine a rinei rongorongo man te maungatabu are e na maroroakinaki, e boboto iaon kainnanoia membwa ao kairi iroun te Tamnei. N taai tabetai, te bitiobi ke te beretitenti n te titeiki e kona naba n rinea te rongorongo. Ae tabangaki, taan kairiiri a riai ni katuruturui aia rongorongo irouia kaain te Moan Beretitentii ao te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman. E ngae n anne, te rongorongo man te kabanea ni maungatabu e kona ni maroroakinaki.

A riai mataniwi ao taan reirei ni kakaai kawai ake a na kaungaia iai membwa ni wareka te rongorongo are e rineaki imwain te boowi.

Ibukin rongorongona riki, taiaoka taraa te mwakoro iaon Aia Boowi te Nakoanibonga ae te Merekiteraka ao te Bootaki n Aine, taraa *Aeniboki ni Kabuta: Beeku inanon Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni boong aika Kaitira* 8.2.1.2, 9.2.1.2, ChurchofJesusChrist.org.

Osaka, Japan

Babairean te Reirei

Titiraki aika imwiina a kona ni buokiia taan reirei ngkai a baireia bwa ana kabonganai rongorongan te maungatabu ni kabuta n reirei.

1. Tera ae e tangiriia te tia taetae bwa tina ota iai? Tera reirein te euangkerio ae e reirei iaona teuanne ke neienne? A na kanga reirei aikai ni kaineti nakoia ara kooram ke te Bootaki n Aine?
2. Tera boki aika a tabu ae kabonganai te tia taetae ni boutoka ana rongorongo teuanne ke neienne? Iai riki koroboki aika a tabu aika ti kona ni wareki are ti na kona ni karakaa riki otara iai? (Kam kona ni kunei tabeua rongorongo man te endnotes ke te Topical Guide.)
3. Tera te titiraki aika l kona n anga ake a na buokiia membwa n iangoa iai te rongorongo? Tera titiraki aika a na buokiia n noora rekereken te rongorongo inanon maiuia, n aia utu, ao ana mwakuri te Uea?
4. Tera ae l kona ni karaoia ni kaoa te Tamnei inanon ara boowi? Tera ae l kona ni kabonganai ni kanakoraoan riki te maroro, n raonaki ma karaki, kabootau, katangitang, ao korotamnei? Tera ae e kabonganai te tia taetae?
5. Iai te kakao ae E katangaina te tia taetae? N na kanga ni buokiia membwa n namakina te nano ni kan karaoi nanon kakao akanne?

Iango iaon waaki ni kakukurei

Iai kawai aika a mwaiti ni buokiia membwa ni kamatebwai man rongorongan te maungatabu. Aikai tabeua katotoo; ko kona ni karekei iango riki tabeua are a na mwakuri raoi riki n ami kooram ke te Bootaki n Aine.

Salzburg, Austria

• **Maroro inanon te kurubu.**

Tibwatibwaia membwa inanon kurubu aika a uarereke, ao katabeia kurubu akanne mwakoro aika a kakaokoro man rongorongan te maungatabu bwa a na warekia ao ni maroroakinna. Ngkanne tuangiia kurubu nako bwa a na tibwa te koaua are a reiakinna. Ke ko kona ni katei kurubu ma aomata aika a kamatebwai mwakoro aika a kakaokoro ao anganii bwa a na tibwai imarenaia bwaii ake a reiakinii.

• **Kaekai titiraki.**

Kaoia membwa bwa a na kaekai titiraki n aron aikai iaon rongorongo man te maungatabu. Tera koaua man te euangkerio aika ti kunei man te rongorongo aei? Ti na kanga ni karaoi nanon koaua aikai? Baikara kakao ao berita ni kakabwaia aika a anga? Tera ae e reireiniira te rongorongo aei ibukin ana mwakuri te Atua are e tangiria bwa tina karaoi?

• **Tibuai maroro ake a taekinaki.**

Kaoia membwa bwa a na tibwa te rongorongo man te maungatabu are e kaungaia bwa a na kakoroi bukin tibwangaia n te mwakuri ni kamaiu. Kaungaia bwa a na iangoia bwa a na kanga n tibwai rongorongo aikai ni kakabwaiaia temanna, n raonaki ma naake ti tangiriia ao aomata ake a ibuobuoki nakoia.

• **Tibua te bwai teuana iaon te reirei.**

Imwain taina, kaoia tabeman membwa bwa a na uoti bwaai man mweengaia ake a kona ni kabonganai n reirei iai rongorongo man te maungatabu. N tain te boowi, tuangiia membwa bwa a na kabwarabwara bwa a kanga bwaai akanne n irekereke nakon te rongorongo.

• **Katauraoa te reirei n reiakinna n te mweenga.**

Tuangiia membwa bwa a na mwakuri ni kakauoman ni bairea te reirei n te tairiki ae boboto iaon

te rongorongo man te maungatabu. Tina kanga ni karaoa te rongorongo bwa e na irekereke nakoia ara utu? Tina kanga n tibwa te rongorongo aei ma aomata ake ti ibuobuoki nakoia?

• **Tibwa te bwai ae ko rinanona.**

Ikotaki wareki tabeua kibuntaeka man rongorongo man te maungatabu. Tuangiia membwa bwa a ana tibwai katoto man koroboki aika a tabu ao man maiuia ake a kabwarabwarai ke ni kaungai reirei ake a reiakin man kibuntaeka aikai.

• **Kamatebwai taekan koroboki aika a tabu.**

Kaoia membwa bwa a na wareki kibu man koroboki aika a tabu man rongorongo man te maungatabu. Tuangiia bwa a na maroroakinna bwa a kanga reirei n te maroro ni buokiia ni matata n koroboki aika a tabu.

• **Ukoukora te kaeka.**

Imwain te tai, katei tabeua titiraki aika a kona ni kaekaaki ni kabonganaan rongorongo man te maungatabu. Kabotoi titiraki iaon te bwai ae e nano ke rekereke ma reirei man te euangkerio (taraa *Teaching in the Savior's Way*, 31–32). Ngkanne kariaia membwa bwa a na rinea ao ni karekei kaeka inanon te rongorongo. Kaoia bwa a na maroroakini aia kaeka inanon te kurubu ae uarereke.

• **Kakaea te kibu.**

Kaoia membwa bwa a na kakaai rongorongo n te maungatabu, n taratarai kiibu ake a nano irouia. Tuangiia bwa a na tibwai kiibu ao tera ae a reiakinna mai iai. E na kanga ni buokiira reirei aikai n ana mwakuri te Uea?

• **Karika te bwai teuana.**

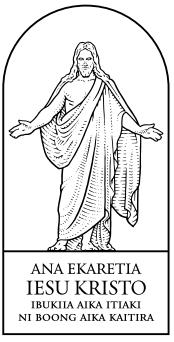
Kaoia membwa bwa a na karaoa te boutita ke te bokimwaake are e kaira te maroro ae anainano man te rongorongo man te maungatabu. Anganii aia tai n tibwa te bwai are a karaoi. ■

Ibukin tabeua riki iango ni kamatebwaian ao n reirei man rongorongo n te maungatabu ni kabuta, taraa "Iango ibukin Reiakinan ao Reirei man te Maungatabu ni Kabuta" e kuneaki iaan te Maungatabu ni Kabuta n te Gospel Library.

Tamnei: San Lucas Sacatepéquez, Guatemala; karina: São Paulo, Brazil

"Ngkai ko kamatebwai am boki aika tabu n onoua namwakaina aikana imwiina, I kaungako bwa ko na karaoi rinanin bwaai ake e berita te Uea bwa E na karaoi ibukin ana aomata ni berita Iteraera." "I taku bwa kona bon miimi!"

4
021672685918
KIRIBATI